

373,178

ม4977

ร.3

ทำเนียบของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 8 ที่มีต่อปัญหายาเสพติด

๒๒ พ.ค. 2540

ปริญญานิพนธ์

ของ

มาลินี อินทรทัศน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกสุขศึกษา

พฤษภาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

63962

ทักษะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 8 ที่มีต่อปัญหายาเสพติด

บทคัดย่อ

ของ

มาลินี อินทาทิเสน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกสุขศึกษา

กุมภาพันธ์ 2540

การศึกษาค้างนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับ และเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ตามตัวแปร อายุ เพศ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 จำนวน 590 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียน 232 คน และเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา 358 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบตรวจรายการและมาตราส่วนประมาณค่า การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน และวิธีป้องกันปัญหาเสพติด อยู่ในระดับดีทุกด้าน
2. ผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน และวิธีป้องกันปัญหาเสพติด ไม่แตกต่างกัน
3. ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียน ต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน
4. ทัศนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียน ต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

OPINIONS OF THE ADMINISTRATORS AND TEACHERS UNDER THE DEPARTMENT
OF SECONDARY EDUCATION IN EDUCATIONAL REGION 8
REGARDING NARCOTIC PROBLEMS

AN ABSTRACT

BY

MALINEE INTARATASNA

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Health Education
at Srinakharinwirot University

February 1997

The objectives of this study were to investigate the opinions toward students' drug addiction among the secondary school administrators and teachers in the Eight Education Region. The independent variables were : sex, age, graduate and length of administrative experience or teaching experience.

The Samples of this study were 590 persons of the school administrators and teachers under the department of secondary in education regions 8; they were 232 school administrators and 358 teachers obtained from multistage sampling. The instrument, used for collecting the data were a set Checklist and Rating Scales questionnaire. The analysis data was by percentile, mean, standard deviation, t-test and One-Way Analysis of Variance.

The results were as follow :

1. Opinions of administrators and teachers under the department of secondary in education region 8 were at good level.

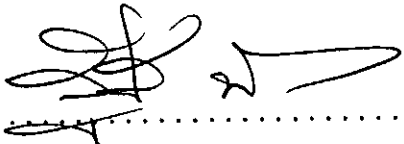
2. The administrators and teachers under the department of secondary in education region 8 did not show different opinions on cause and on ways of preventing of students' drug addiction in all aspects.

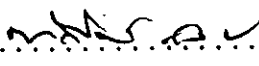
3. The administrators with different sex, age, graduate and lengths of administrators experience did not show any difference opinions on ways of preventing student from being addicted to the drugs in all aspect.

4. The teachers with different sex, age, graduate and teaching experience did not show any difference opinions on ways of preventing student from being addicted to the drugs in all aspect.

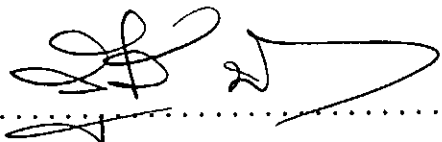
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็น
สมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกสุศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

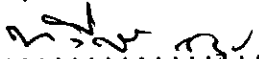
คณะกรรมการควบคุม

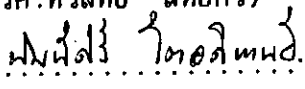
..... ประธาน
(รศ.สุจินต์ ปริชามารณ)

..... กรรมการ
(รศ.ทวีสิทธิ์ ลิทธิกร)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รศ.สุจินต์ ปริชามารณ)

..... กรรมการ
(รศ.ทวีสิทธิ์ ลิทธิกร)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อ.พิมพ์ศรี โตอดิเทพย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกสุศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๑๙ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์สุจินต์ ปริขามารก ประธานคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ทวีสิทธิ์ สิทธิกร กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และอาจารย์พิมพ์ศรี โตคติเทพย์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนผู้วิจัยสามารถดำเนินการทำปริญญานิพนธ์นี้ได้สำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ผจญ เมืองสนธิ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรสุข หุ่นนิรันดร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัส ปัทมภาสพงษ์ อาจารย์พิชิตพล สุทธิสานนท์ และคณะ อาจารย์ปิยะ เคนขยัน และคณะ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำในการสร้างเครื่องมือให้แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลข่าวสาร และคำแนะนำเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดแก่ผู้วิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 8 ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และคณาจารย์ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์และให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการรวบรวมข้อมูล รวมทั้งผู้แต่งตำรา และผู้วิจัยทุกท่านที่ผู้วิจัยใช้ประกอบในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

สุดท้ายผู้วิจัยขอเทอดพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครูอาจารย์ที่เคารพ ขอขอบคุณพี่น้องผู้บังคับบัญชา และเพื่อน ๆ คุณสมศักดิ์ อินทาทศน์ ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยจนสามารถประสบความสำเร็จในครั้งนี้

มาลินี อินทาทศน์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	คำนำ	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	7
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	7
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	8
	นิยามศัพท์เฉพาะ	9
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	11
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	11
	การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	85
	การวิจัยในต่างประเทศ	85
	การวิจัยในประเทศไทย	89
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	99
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	101
	แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	101
	ประชากร	101
	กลุ่มตัวอย่าง	101
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	104
	ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	104
	เกณฑ์การให้คะแนนเครื่องมือ	105
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	106
	การหาคุณภาพของเครื่องมือ	107
	วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	107

บทที่	หน้า
วิธีจัดการหาข้อมูล	107
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	109
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	112
ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล	112
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	112
การวิเคราะห์ข้อมูล	112
ผลการศึกษาค้นคว้า	114
5 บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	188
บทย่อ	188
ความมุ่งหมายในการค้นคว้า	188
วิธีดำเนินการวิจัย	188
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	188
การวิเคราะห์ข้อมูล	189
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	189
อภิปรายผล	190
ข้อเสนอแนะ	199
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	202
บรรณานุกรม	204
ภาคผนวก	214
ประวัติย่อของผู้วิจัย	243

12	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดใน สถานศึกษา จำแนกรายด้าน	143
13	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของผู้บริหารหญิงกับผู้บริหารชายโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขต การศึกษา 8	148
14	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของผู้บริหารชายและผู้บริหารหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติด ยาเสพติดของนักเรียน จำแนกรายด้าน	149
15	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของผู้บริหารชายและผู้บริหารหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับป้องกันปัญหา ยาเสพติดในโรงเรียน จำแนกรายด้าน	153
16	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของครูหญิงกับครูชายโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8	158
17	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของครูชายและครูหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของ นักเรียน จำแนกรายด้าน	159
18	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของครูชายและครูหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับป้องกันปัญหายาเสพติดใน โรงเรียน จำแนกรายด้าน	163
19	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย ทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดใน สถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามอายุ	169
20	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย ทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดใน สถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ..	172
21	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย ทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดใน สถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์	175

22	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย ทักษะที่มีต่อปัญหาฯเสพติดใน สถานศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามอายุ	178
23	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย ทักษะที่มีต่อปัญหาฯเสพติดใน สถานศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	181
24	ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อปัญหาฯเสพติดในสถานศึกษาของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดด้านส่วนตัวของนักเรียน จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา	184
25	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย ทักษะที่มีต่อปัญหาฯเสพติดใน สถานศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์	185
26	รายชื่อโรงเรียน จำนวนผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	238

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 องค์ประกอบการพึ่งยา	33
2 ตัวแบบ (Model) ที่เรียกว่า CIPP Model	42
3 แผนภูมิการให้ภูมิคุ้มกันนักเรียน เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ด้านกายภาพและจิตวิทยา .	71
4 รูปแบบการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ	73

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนผู้ต้องหาหายสาบสูญที่จับกุมได้ จำแนกตามประเภทหายสาบสูญ ปี พ.ศ. 2530 - 2534	2
2 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัด โรงเรียน ผู้บริหาร และครู	103
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา	114
4 คะแนนเฉลี่ย และระดับทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการ ติดยาเสพติดของนักเรียนและวิธีป้องกันปัญหาหายสาบสูญในสถานศึกษา จำแนก ตามตัวแปร	117
5 คะแนนเฉลี่ย และระดับทักษะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อปัญหาหายสาบสูญใน สถานศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน และวิธีป้องกันปัญหา หายสาบสูญในสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปร	120
6 คะแนนเฉลี่ย และระดับทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อปัญหาหายสาบสูญ ในสถานศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน จำแนกเป็นรายด้าน	122
7 คะแนนเฉลี่ย และระดับทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อปัญหาหายสาบสูญ ในสถานศึกษา เกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหาหายสาบสูญในสถานศึกษา จำแนกรายด้าน	125
8 คะแนนเฉลี่ย และระดับทักษะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อปัญหาหายสาบสูญ ในสถานศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน จำแนกรายด้าน	129
9 คะแนนเฉลี่ย และระดับทักษะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อปัญหาหายสาบสูญ ในสถานศึกษา เกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหาหายสาบสูญในโรงเรียน จำแนกรายด้าน	132
10 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อปัญหาหายสาบสูญในสถานศึกษา ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8	136
11 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อปัญหาหายสาบสูญในสถานศึกษา ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของ นักเรียน จำแนกรายด้าน	137

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

ปัญหา ยาเสพติด เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมมาเป็นเวลานานนับแต่โบราณกาลจนถึงปัจจุบัน และแนวโน้มของปัญหาจะยังมีผลต่อเนื่องไปในอนาคต เพราะปัญหา ยาเสพติดนั้นเป็นปัญหาที่สลับซับซ้อน ในปัจจุบันประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้ประสบปัญหาประชากรติดยาเสพติดด้วยกันทั้งนั้น แต่จะแตกต่างกันบ้างก็เฉพาะในรายละเอียดของปัญหา ความรุนแรงของการระบาด ทัศนคติของคน ตลอดจนมาตรการของแต่ละประเทศที่มีต่อปัญหา ยาเสพติดเท่านั้น

ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา ย่อมต้องการปัจจัยหลายประการในการพัฒนาประเทศสิ่งหนึ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด คือการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถที่จะพัฒนาตนเอง และสังคมให้ได้ผลบรรลุตามเป้าหมาย การพัฒนากำลังคนและการพัฒนาสังคมให้ได้ผลตามเป้าหมายนั้น จะต้องมุ่งการพัฒนาคนเป็นสำคัญ คือมุ่งสร้างลักษณะนิสัย ความคิด ผักผ่อนตนเองให้พร้อมทั้งคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ มีความรับผิดชอบในการเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ ปัจจุบันนี้พบว่า บุคคลที่จะเป็นกำลังสำคัญในการสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติในอนาคตนั้นติดยาเสพติดเป็นจำนวนมาก ต้องสูญเสียงบประมาณของชาติในการใช้จ่ายอย่างมากกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นไปอย่างกว้างขวางไปสู่เยาวชนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ดังผลการวิจัยของวิชัย โปษยะจินดา และคนอื่น ๆ (2529 ก : 12) พบว่าผู้มารับการบำบัดรักษาที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ร้อยละ 46 เป็นผู้มีอายุระหว่าง 15 - 24 ปี และจากผลการวิจัยของโสภณ ชูพิรุธชัย และคนอื่น ๆ (2529 : 3) พบว่าผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่อยู่ในวัยรุ่น คืออายุระหว่าง 15 - 25 ปี อันเป็นวัยที่อยู่ระหว่างการศึกษาระดับมัธยมศึกษาถึงอุดมศึกษา และกำลังมีการเปลี่ยนแปลงของชีวิตซึ่งอาจถูกชักจูงไปในทางที่ผิดได้ง่าย ส่วนสาเหตุของการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษา ศูนย์เวชศึกษาป้องกัน กรมการฝึกหัดครู (ประเสริฐ คันสกุล . 2529 : 21) ได้ศึกษา พบว่า เกิดจากการที่เยาวชนรู้เรื่องยาเสพติดไม่ถูกต้อง

ประเทศไทยประสบปัญหายาเสพติดที่จัดได้ว่ารุนแรงกว่าประเทศใดในเอเชียอาคเนย์ ทั้งนี้เพราะประเทศไทยมีพื้นที่บางส่วนทางภาคเหนือที่ติดต่อกับบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตยาเสพติดที่สำคัญแหล่งหนึ่งของโลก รวมทั้งการมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกที่สุดในภูมิภาคนี้ทำให้ประเทศไทยถูกใช้เป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดและเป็นเส้นทางผ่านสู่ประเทศต่าง ๆ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีส่วนเอื้ออำนวยให้การแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นไปอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2535 : 4) จากสถิติการจับกุมทั่วประเทศมีผู้กระทำความผิดในปี 2530 จำนวน 42,550 คน ปี 2531 จำนวน 54,464 คน ปี 2532 จำนวน 63,316 คน ปี 2533 จำนวน 56,054 คน และในปี 2534 จำนวน 76,026 คน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2534 : 72) ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนผู้ต้องหาหายาเสพติดที่จับกุมได้ จำแนกตามประเภทยาเสพติดปี 2530 - 2534

ปี	จำนวนผู้ต้องหา (คน)	ปริมาณยาเสพติดที่จับกุมได้จำแนกตามประเภทยาเสพติด(ก.ก.)								
		ฝิ่น	มอร์- ฟีน	เฮโรอีน	กัญชา	กระท่อม	แอมเฟ- ตามีน	อาชิติค- น้ำมัน	อื่น ๆ	
2530	42,550	160,384	3,470	126,837	20,679,869	47,446	60,249	347,525	550	92,774
2531	54,464	725,185	3,200	220,794	35,158,585	89,657	42,65	60,851	-	-
2532	63,316	3,518,606	2,836	71,862	10,794,452	47,587	52,36	7,600	130	383,939
2533	56,054	91,889	-	113,432	13,042,101	24,663	7,582	13,020	002	117,410
2534	76,026	1,855,79	0005	150,320	54,765,43	89,105	16,353	-	-	499,616

ที่มา : คณะกรรมการปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. 2535.

พยนต์ พันธุ์ศรี (2530 : 3) ได้คาดคะเนว่าประชากรไทยติดยาเสพติดประมาณ 300,000 - 500,000 คน และจากรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ติดยาเสพติดที่สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาในรอบปีงบประมาณ 2535 (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2535 : 52) พบว่า ค่าใช้จ่ายในการซื้อยาต่อวันของผู้เข้ารับการบำบัดรักษา ในกรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 163.31, 175.04, 90.91, 176.15 และ 100.11 บาท ตามลำดับ ถ้าหากผู้ติดยาเสพติดประมาณ 300,000 - 500,000 คน ใช้ยาเสพติดเพียงวันละ 50 บาทต่อคน ประเทศจะต้องสูญเสียเงินถึงปีละ 5,475,000,000 - 9,125,000,000 บาท และที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งก็คือ จำนวนผู้ติดยาเสพติดได้เพิ่มจำนวนขึ้นถึงปีละ 6,000 คน

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่เกิดจากองค์ประกอบ 3 ประการ คือ พฤติกรรมของบุคคล ตัวยาเสพติดที่แพร่ระบาดและสภาพของสังคมที่มีส่วนผลักดันให้บุคคลหันไปพึ่งยาเสพติด การป้องกันยาเสพติดส่วนมากจะให้ความสำคัญโดยการให้การศึกษานี้ 2 ลักษณะคือการศึกษาเรื่องอันตรายของยาเสพติดเพื่อให้เกิดความรู้สึกลัวยาเสพติด และการให้การศึกษเพื่อสนับสนุนชีวิตที่ดีให้ตรงกับความต้องการของสังคมหรือการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ ไม่ให้สนใจในยาเสพติดซึ่งได้กล่าวไว้ในคู่มือเวชศึกษาป้องกัน (กรมการฝึกหัดครู. 2525 : 151) องค์การสหประชาชาติได้ประชุมสมัชชาใหญ่สมัยพิเศษว่าด้วยยาเสพติด ณ ที่ทำการสหประชาชาติ กรุงนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 20 - 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2533 เพื่อพิจารณาปัญหาการผลิต การจำหน่าย การเสพ การลักลอบค้าเลี้ยงยาเสพติด และแนวทางการดำเนินงานระดับโลก (GLOBAL PROGRAMME OF ACTION) โดยกำหนดให้ปี พ.ศ. 2534 - 2543 เป็นทศวรรษแห่งการต่อต้านยาเสพติด ให้ทุกประเทศในโลกเพิ่มประสิทธิภาพและการดำเนินการแก้ปัญหาเสพติดให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีมติเห็นชอบประกาศให้วันที่ 26 มิถุนายนของทุกปี เป็นวันต่อต้านยาเสพติดโลก

ในปี พ.ศ. 2521 - 2522 ผู้เชี่ยวชาญองค์การอนามัยโลกร่วมกับผู้เชี่ยวชาญฝ่ายไทยได้สำรวจผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทย พบว่า มีผู้ติดยาเสพติดประมาณ 600,000 คน เป็นเยาวชนร้อยละ 70 หรือ 420,000 คน (แก้ว สอดิพันธ์. 2530 : 14) พ.ศ. 2524 อนันต์ชัย เขื่อนธรรม และคนอื่น ๆ (2525 : 38) ได้วิจัยการกระทำผิดของเยาวชนในประเทศไทยและการควบคุม พบว่า มีเยาวชนกระทำผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ

จำนวน 17,997 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 ของเยาวชนที่ต้องโทษทั้งหมด 151,540 คน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้รายงานสถิติเกี่ยวกับเยาวชนที่ติดยาเสพติดและสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาภายในโรงพยาบาลทั่วประเทศไว้ว่า ช่วงปีงบประมาณ 2523 - 2527 มีผู้ติดยาเสพติดทุกอายุที่สมัครใจเข้ารับการรักษาดังกล่าวโดยเฉลี่ยปีละ 35,070 คน เป็นเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี ประมาณ 13,479 คน หรือเท่ากับร้อยละ 36.4 และพบว่าจำนวนของเยาวชนที่เข้ารับการรักษามีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ดังจะเห็นได้จากสถิติปี พ.ศ. 2523 มีเยาวชนที่ติดยาเสพติดขอเข้ารับการรักษากว่า 13,666 คน ส่วนในปี พ.ศ. 2527 มีเยาวชนขอเข้ารับการรักษากว่า 16,082 คน เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 17.7 (ฝ่ายศึกษาและวิจัยการพัฒนาสังคม. 2528 : 4 - 5) ในปี พ.ศ. 2528 พบว่ามีผู้ติดยาเสพติดขอเข้ารับการรักษากว่า 52,593 คน เป็นเยาวชนอายุ 16 - 25 ปี จำนวน 16,292 คน คิดเป็นร้อยละ 30.98 ของผู้ติดยาเสพติดทั้งหมด (ปรีชา จาปารัตน์. 2529 : 55) และในปี พ.ศ. 2533 พบว่ามีผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการรักษากว่า 60,076 คน เป็นเยาวชนอายุ 15 - 25 ปี จำนวน 15,441 คน คิดเป็นร้อยละ 25.70 (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2533 : 38) จะเห็นได้ว่า จำนวนของเยาวชนที่ติดยาเสพติดนั้นมีจำนวนที่น่าวิตกกังวล และเยาวชนจำนวนหนึ่งที่ติดยาเสพติดกำลังอยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกระดับ การศึกษาทั้งในชนบทและในเมือง หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2530 : 69 - 71) ได้ศึกษานักเรียนไทยเกี่ยวกับสภาพการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา พ.ศ. 2530 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียน นักศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 10,446 คน จากภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ถึงสภาพการใช้สารเสพติด 10 ชนิด คือ บุหรี่ สุรา กัญชา ใบกระท่อม ผื่น มอร์ฟีน เฮโรอีน ยาแก้ปวดประสาท ยากระตุ้นประสาท และสารระเหย ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการใช้สารเสพติดในนักเรียน นักศึกษา ที่ตอบว่าเคยใช้สารเสพติดพบว่าใช้กันมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ สุรา บุหรี่ และกัญชา
2. สภาพการใช้สารเสพติด เพศชายมีแนวโน้มจะใช้สารเสพติดมากกว่าเพศหญิงเห็นได้อย่างเด่นชัดในสารเสพติด 3 ชนิด คือ สุรา (33:10) บุหรี่ (29:6) และกัญชา (8:1)

3. ระดับการศึกษาและอายุ จากสารเสพติด 3 ชนิดที่มีการใช้กันมาก ได้แก่ สุรา บุหรี่ และกัญชา กลุ่มระดับอุดมศึกษามีแนวโน้มการใช้มากกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษา และพิจารณาแยกตามกลุ่มอายุ กลุ่มที่มีอายุสูงขึ้น มีแนวโน้มจะใช้สารเสพติดมากกว่ากลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า

4. นักเรียน นักศึกษา ที่อยู่ในเมืองและนอกเมืองมีเปอร์เซ็นต์ของการใช้สารเสพติด แต่ละชนิดใกล้เคียงกัน ยกเว้นสุรา ซึ่งนักเรียน นักศึกษาในเมืองมีแนวโน้มจะใช้มากกว่า

5. สารเสพติดที่นักเรียน นักศึกษา ทุกระดับใช้มากที่สุดคือ สุรา บุหรี่ และกัญชา

6. นักเรียน นักศึกษาที่ใช้สารเสพติดส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่อาศัยอยู่ตามลำพัง หรืออาศัยอยู่ในหอพักของสถานศึกษา มีสภาพครอบครัวที่บิดา มารดาแยกกันอยู่หรือหย่าร้าง เมื่อมีปัญหาจะปรึกษากับเพื่อน หรือไม่ขอคำปรึกษาจากใครเลย

7. สาเหตุของการใช้สารเสพติด นักเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นแยกเป็น 3 กลุ่ม คือ

สารกลุ่มที่ 1 กัญชา ใบกระท่อม ผัน เฮโรอีน และสารระเหยมีสาเหตุของการใช้มาจากความอยากลองมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ เพื่อนชวนกับเพื่อความสนุก

สารกลุ่มที่ 2 ยากล่อมประสาทและยากระตุ้นประสาท มีสาเหตุของการใช้มาจากความอยากลองเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ นำไปบำบัดความปวดกับมีเรื่องไม่สบายใจ

สารกลุ่มที่ 3 บุหรี่และสุรา มีสาเหตุของการใช้มาจากความอยากลองเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ เพื่อความสนุก มีเรื่องไม่สบายใจ เพื่อความโก้หรู และเพื่อนชวนหรือต้องการเข้ากับเพื่อน

8. ทศนคติเกี่ยวกับยาเสพติด

8.1 นักเรียน นักศึกษา เห็นว่าสารเสพติดทุกชนิดมีอันตรายมาก ยกเว้นบุหรี่ และสุรา เห็นว่ามีอันตรายปานกลาง สารเสพติด ที่คิดว่ามีความร้ายแรงที่สุดได้แก่ เฮโรอีน รองลงมาคือ มอร์ฟิน ผัน กัญชา ใบกระท่อม และสารระเหย

8.2 นักเรียน นักศึกษา ส่วนใหญ่ เห็นว่าการใช้สารเสพติดเป็นสิ่งไม่ดี สารเสพติดที่ใช้แล้วจะเลิกได้คือบุหรี่ และสุรา ส่วนสารเสพติดที่คิดว่าใช้แล้วเลิกไม่ได้ ได้แก่ เฮโรอีน มอร์ฟินและผัน

8.3 นักเรียน นักศึกษา ส่วนใหญ่คิดว่า บุคคลที่ติดสารเสพติดเป็นบุคคลที่ไว้้วางใจไม่ได้ ยกเว้นผู้รอบรู้ที่คิดว่าไว้้วางใจได้ และหากสมาชิกในครอบครัวใช้สารเสพติดจะรู้สึกรังเกียจมาก ยกเว้นหากใช้สุราและบุหรี่จะรู้สึกรังเกียจน้อย

ผลจากการศึกษาปัญหาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องอยู่กับเยาวชนของชาติตลอดมา ทำให้เกิดข้อคิดได้หลายประการ ประการสำคัญคือ บิดา มารดา ผู้ปกครองและครู อาจารย์ ควรมีความรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติดเป็นอย่างดี เพื่อคอยช่วยเหลือและให้คำปรึกษา แนะนำ ป้องกันเยาวชนหรือบุตรหลานของตนต่อไป โดยเฉพาะโรงเรียนจะต้องเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้นักเรียนได้รู้ถึงพิษภัยที่มีต่อร่างกายและจิตใจ

ผลจากปัญหาและการระบาดของยาเสพติดเข้ามาในสถานศึกษานี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญและได้เล็งเห็นพิษภัยความร้ายแรงของยาเสพติด จึงได้มีนโยบายอย่างแน่ชัดและจริงจัง ในการให้การศึกษ่าป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาขึ้น โดยมีผู้แทนจากส่วนราชการต่าง ๆ ของกระทรวงศึกษาธิการเป็นกรรมการ ตลอดทั้งได้แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบทำงานในแต่ละฝ่ายตามความจำเป็น 7 คณะ ได้แก่ คณะอนุกรรมการฝ่ายฝึกอบรม คณะอนุกรรมการฝ่ายจัดทำคู่มือและเอกสาร คณะอนุกรรมการฝ่ายวิจัยและติดตามผล คณะอนุกรรมการฝ่ายปรับปรุงหลักสูตร คณะอนุกรรมการฝ่ายประสานงานบำบัดรักษา คณะอนุกรรมการฝ่ายประสานงานปราบปราม และคณะอนุกรรมการฝ่ายปรับปรุงมาตรการทางกฎหมาย การรณรงค์ต่อต้านการใช้อาเสพติดในสถานศึกษานั้น สิ่งสำคัญที่สุดคือ การที่ผู้บริหารตระหนักในปัญหายาเสพติดและมีความเข้าใจปัญหาได้ถูกต้องตามสภาพความเป็นจริง และจะต้องดำเนินงานไปอย่างมีแบบแผนเป็นกระบวนการติดต่อกันมิใช่กระทำเป็นครั้งคราว (บุญสม มาร์ติน. 2521 : 8 - 9)

เมื่อพิจารณาถึงปัญหายาเสพติดดังที่กล่าวมาแล้ว และจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งคณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามการใช้อาเสพติดในสถานศึกษาขึ้นมานั้น การป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียนยังไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร ดังนั้นในการปฏิบัติงานป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงเป็นงานที่นักศึกษา เนื่องจากผู้บริหารและครูในระดับมัธยมศึกษาเป็นผู้ใกล้ชิดกับสภาพปัญหาและการดำเนินงานต่าง ๆ และสามารถจะเป็นตัวแทนที่แท้จริงที่จะชี้ให้เห็นว่า สาเหตุของการติดยาเสพติด ตลอดจนพฤติกรรมและแนวปฏิบัติที่ถูกต้องอันจะเป็นประโยชน์ที่จะนำมาใช้ป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียนในสถานศึกษาของตนเอง

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 ประกอบด้วยโรงเรียนต่าง ๆ 8 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย น่าน พะเยาแพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน ที่มีต่อปัญหายาเสพติดด้านสาเหตุและวิธีการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนในโรงเรียน ว่าทัศนะหรือแนวความคิดของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 มีความคิดเห็นอย่างไรกับปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารและครูเห็นความสำคัญของปัญหาเสพติด อันจะเป็นประโยชน์ในการจัดระบบบริหารที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษา เพื่อเป็นวิธีการส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ในสถานศึกษามีความรับผิดชอบต่อปัญหาเสพติด อีกทั้งจะเป็นแนวทางที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินนโยบายในการป้องกันมิให้เยาวชนและชุมชนในระดับท้องถิ่นเป็นปัญหามันเรื่องยาเสพติดต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ที่มีต่อปัญหาเสพติดในโรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ที่มีต่อปัญหาเสพติดในโรงเรียน ตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อปัญหาเสพติดในโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องสาเหตุและวิธีการป้องกันการติดยาเสพติด
2. เป็นแนวทางในการนำไปใช้ปรับปรุงวิธีการสอน และสื่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดในโรงเรียนอย่างมีคุณภาพ

3. เป็นแนวทางในการหามาตรการและกลวิธีป้องกัน ตลอดจนวิธีการแก้ไขมิให้นักเรียนติดยาเสพติดในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
4. เป็นข้อเสนอแนะแนวทางแก่ผู้ปกครองนักเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ในการป้องกัน แก้ไขปัญหายาเสพติดอันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ปีการศึกษา 2536 รวม 9,593 คน ใน 177 โรงเรียน เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 885 คน ผู้บริหารชาย 671 คน ผู้บริหารหญิง 214 คน และเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 8,708 คน ครูชาย 3,939 คน ครูหญิง 4,764 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 ปีการศึกษา 2536 รวม 590 คน จาก 56 โรงเรียน เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา 232 คน ผู้บริหารชาย 169 คน ผู้บริหารหญิง 63 คน และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา 358 คน ครูชาย 148 คน ครูหญิง 210 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ศักนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อปัญหายาเสพติด หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น และแนวคิดต่าง ๆ ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อปัญหา ยาเสพติดเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดและวิธีการป้องกันการติดยาเสพติดของนักเรียน ซึ่ง สามารถวัดได้โดยการให้ผู้บริหารและครูตอบคำถามจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูสังกัดกรมสามัญศึกษา เขต การศึกษา 8 ปีการศึกษา 2536 ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ หรือครูที่รักษาการแทน
3. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการสอน และพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ปีการศึกษา 2536
4. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและ ตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8
5. เขตการศึกษา 8 หมายถึง พื้นที่การแบ่งเขตการจัดการศึกษาของกระทรวง ศึกษาธิการ ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2527 : 23)
6. อายุ หมายถึง อายุของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัศึกษานับถึงปัจจุบัน แบ่ง ออกเป็น 4 กลุ่ม คือ
 - 6.1 ต่ำกว่า 30 ปี
 - 6.2 31 - 40 ปี
 - 6.3 41 - 50 ปี
 - 6.4 51 ปีขึ้นไป
7. วุฒทางการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้บริหารและครูโรงเรียน มัธยมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

7.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

7.2 ปริญญาตรี

7.3 สูงกว่าปริญญาตรี

8. ประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ระยะเวลาที่ข้าราชการครู
บริหารงานทำหน้าที่บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างต่อเนื่อง แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ

8.1 ไม่เกิน 5 ปี

8.2 6 - 10 ปี

8.3 11 - 15 ปี

8.4 15 ปีขึ้นไป

9. ประสบการณ์ในการเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง ระยะเวลาที่ข้าราชการ
ครูบริหารงานทำหน้าที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างต่อเนื่อง แบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ

9.1 ไม่เกิน 5 ปี

9.2 6 - 10 ปี

9.3 11 - 15 ปี

9.4 15 ปีขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าที่กล่าวถึงความหมาย ประเภท และชนิดของยาเสพติด ปัญหา ยาเสพติดในประเทศไทย ปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา แผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส. พ.ศ. 2535 - 2539 แผนป้องกันการบริโภคยาเสพติดในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2535 - 2539 รูปแบบการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ การป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ตลอดจนการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าทั้งในต่างประเทศ และการวิจัยในประเทศไทย ซึ่งมีรายละเอียดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ความหมาย ประเภท และชนิดของยาเสพติด

ยาเสพติด (Narcotic Drugs) ได้มีนักวิชาการหลายท่านและหน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้ความหมายดังต่อไปนี้ คือ

1. ยาเสพติดตามความหมายขององค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง สารใดก็ตามเมื่อรับประทานแล้ว ไม่ว่าจะโดยการกิน ฉีด สูบ หรือดม จะทำให้เกิดผลต่อจิตใจและร่างกายของผู้ใช้สารนี้โดยเฉพาะลักษณะต่อไปนี้

- 1.1 ผู้ใช้ยาเสพติดแล้วต้องเพิ่มขนาดของยาเสพติดตลอดเวลา
- 1.2 เมื่อหยุดใช้ยาเสพติดจะทำให้เกิดอาการอดยาเสพติด
- 1.3 ผู้ที่เข้ายาเสพติดเป็นเวลานานจะเกิดมีความต้องการยาเสพติดนี้มากขึ้น ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

1.4 ผู้ที่เข้ายาเสพติดนี้เป็นเวลานาน ยาเสพติดจะก่อให้เกิดผลร้ายต่อสุขภาพของผู้ใช้ด้วย (กรมการฝึกหัดครู. 2525 : 84 - 85)

2. ยาเสพติดตามความหมายของพระราชบัญญัติยาเสพติด พ.ศ. 2522 ซึ่งปรากฏใน มาตรา 4 กำหนดไว้ดังนี้

ยาเสพติด หมายความว่า สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่า จะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจใน ลักษณะสำคัญเช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเรื่อย ๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการ เสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลงกับ ันหรรวมตลอดถึงสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ตามที่คณะรัฐมนตรีประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำราตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มี ยาเสพติดผสมอยู่ (เสถียร วิชัยลักษณ์. 2522 : 2)

การติดยาเสพติด ในปี พ.ศ. 2500 คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญยาเสพติดขององค์การ อนามัยโลก ได้ให้ความหมายของการติดยาเสพติดไว้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. Drug Addiction หมายถึง ภาวะที่ร่างกายได้รับยาชนิดใดชนิดหนึ่ง (จะเป็น สารธรรมชาติ หรือสารสังเคราะห์ก็ได้) ซ้ำ ๆ บ่อย ๆ จะเป็นครั้งเป็นคราวหรือเป็นเวลานาน ก็ได้ แล้วทำให้เกิดลักษณะ 4 ประการ คือ

1.1 เกิดความต้องการอย่างสุดจะอดกลั้นได้ (Compulsion) ที่จะต้องหา ยา นั้นให้ได้ไม่ว่าจะโดยวิธีใดก็ตาม

1.2 จะต้องเพิ่มปริมาณของยาที่ใช้ขึ้นเรื่อย ๆ

1.3 ตกเป็นทาสของยานั้นทั้งทางจิตใจ (Psychic dependence) และทาง ภาย (Physical dependence) และถ้าหยุดยาจะมีอาการขาดยา (Withdrawal symptoms)

1.4 ทำให้เกิดผลร้ายต่อผู้เสพ และต่อสังคม

2. Drug Habituation หมายถึง ภาวะที่เกิดจากการเสพยาชนิดใดชนิดหนึ่งซ้ำ ๆ บ่อย ๆ แล้วทำให้เกิดลักษณะสำคัญ 4 ประการ

2.1 มีความต้องการ (แต่ไม่ถึงขั้น Compulsion) ที่จะเสพยาต่อไปเพื่อ ความสบายที่เกิดฤทธิ์ของยาขึ้น

2.2 ไม่ต้องเพิ่มปริมาณของยาขึ้นเรื่อย ๆ (หรือเพิ่มก็เพียงเล็กน้อยเท่านั้น)

2.3 อาจตกเป็นทาสของยานี้ทางจิตใจได้บ้าง (Psychic dependence) แต่ไม่เป็นทาสของยานี้ทางร่างกาย จึงไม่มีอาการขาดยา (Withdrawal symptoms) เมื่อหยุดยา

2.4 หากจะมีผลร้ายอะไรก็เกิดเฉพาะผู้เสพเท่านั้น

ในปี พ.ศ. 2507 องค์การอนามัยโลก จึงได้ให้ความหมายของการติดยาเสพติดโดยเรียกว่า Drug Dependence ซึ่งหมายถึง ภาวะที่ตกเป็นทาสทางจิตใจ (Psychic dependence) หรือเป็นทาสทางร่างกาย (Physical dependence) หรือเป็นทาสทั้งทางจิตใจและร่างกายต่อยาตัวใดตัวหนึ่งที่บุคคลนั้นเสพเป็นครั้งคราวหรือติดต่อกันเป็นเวลานาน (อุทมศิลป์ ศรีแสงนาม. ม.ป.ป. : 1 - 2)

ประเภทของยาเสพติด

ยาเสพติดแบ่งออกได้เป็นหลายลักษณะโดยยึดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ดังนี้

1. จากแหล่งที่มา แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1.1 จากธรรมชาติ (Natural drugs) เป็นยาเสพติดที่สกัดได้จากพืชบางชนิดหรืออาจจะนำมาแปรรูปด้วยกรรมวิธีอื่น ๆ เพื่อให้สะดวกต่อการใช้ เช่น มิ่น มอร์ฟิน เฮโรอิน ใบกระท่อม กัญชา เป็นต้น

1.2 จากการสังเคราะห์ (Synthetic drugs) เป็นยาเสพติดที่ผลิตขึ้นด้วยกรรมวิธีทางเคมีและนำมาแทนยาเสพติดที่ได้จากธรรมชาติ เพราะมีสารเคมีบางชนิดที่ทำให้เสพติดผสมอยู่ เช่น แอลเอสดี เมชาโดน เพธิดีน ไฟเซบโดน เป็นต้น (กรมตำรวจ. 2520 : 1)

2. จากการออกฤทธิ์ของยาเสพติดที่มีผลต่อระบบประสาทของร่างกาย แบ่งได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่

2.1 ประเภทกดประสาท (Depressants) เป็นยาเสพติดที่ออกฤทธิ์ในทางกดหรือระบบประสาท รวมทั้งยาจากพวกบาร์บิทูเรตและยานอนหลับ ยาเสพติดส่วนมากเป็นพวกกดประสาท เช่น มิ่น มอร์ฟิน เฮโรอิน เป็นต้น

2.2 ประเภทกระตุ้นประสาท (Stimulants) เป็นยาเสพติดที่ออกฤทธิ์ในทางกระตุ้น เร่งเร้าประสาทและสมองในขณะที่ยาออกฤทธิ์ เช่น แอมเฟตามีน โคคาอิน คาเฟอีน เป็นต้น

2.3 ประสาทหลอนประสาท (Hallucinogens) เป็นยาจำพวกที่ทำให้เกิดความรู้สึกทางสัมผัสประสาทโดยไม่มีสิ่งที่เกิดขึ้นจริงเป็นการหลอนตัวเอง เช่น แอลเอสดี ดีเอ็มที เอสทีพี และเมสคาลีน เป็นต้น

2.4 ประเภทออกฤทธิ์หลายอย่าง (Mixed) ยาเสพติดหลายประเภทที่เสพแล้วจะออกฤทธิ์หลายอย่าง เช่น กัญชา การเสพยาในระยะแรก ๆ จะออกฤทธิ์กระตุ้นประสาทแต่ถ้าเสพยาจะออกฤทธิ์ทำให้เกิดประสาทหลอนเกิดความผิดปกติทางสายตา หรือยาเสพติดประเภทแอลกอฮอล์ ถ้าเสพน้อยจะกระตุ้นประสาทแต่ถ้าเสพมากจะกดประสาท เป็นต้น (กรมตำรวจ. 2520 : 1 - 8)

3. ทางการแพทย์ แบ่งยาเสพติดออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

3.1 ประเภทฝิ่นและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากฝิ่น เช่น มอร์ฟีน เฮโรอีน โคเคอิน ตลอดจนสารสังเคราะห์อื่น ๆ ที่มีคุณสมบัติที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ เฟนิดีน เมธาโดน โฟเซบูตोन เป็นต้น

3.2 ประเภทกดประสาทหรือยากล่อมประสาท เช่น ฟินบาปีทอน บูติรอล เซตโคนาล โซเตียม ซอนเนอรอล และยานอนหลับอื่น ๆ ได้แก่ โพรไมด์ คลอโรล-ไฮเดรท พาราติโซล-กูตาไมค์ และเมตาบูอาโลน เป็นต้น

3.3 ประเภทกระตุ้นประสาท เช่น แอมเฟตามีน โคคาอิน และใบกระท่อม เป็นต้น

3.4 ประเภทหลอนประสาท เช่น กัญชา แอลเอสดี ดีเอ็มที เมสคาลีน และเห็ดบางชนิด เป็นต้น

3.5 สารระเหยชนิดต่าง ๆ เช่น เบนซิน อีเธอร์ ทินเนอร์ น้ำมันผสมสี น้ำยาซักแห้ง และกาวบางชนิด เป็นต้น

3.6 แอลกอฮอล์ เช่น เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ เช่น เบียร์ เหล้า กระแช่ เป็นต้น (กรมการฝึกหัดครู. 2524 : 125)

4. องค์การอนามัยโลก แบ่งยาเสพติดออกเป็น 8 ประเภท ได้แก่

4.1 มอร์ฟีน (Morphine Type) เช่น ฝิ่น ผลิตภัณฑ์จากฝิ่น เป็นมอร์ฟีนอนุพันธ์ของมอร์ฟีนเป็นเฮโรอีน รวมทั้งสารสังเคราะห์ที่มีฤทธิ์คล้ายมอร์ฟีน เช่น เฟนิดีน

(Pethidine), เมทาโดน (Methadone), เดกซ์โทโมราไมด์ (Dextromoramide) etc.

4.2 บาร์บิทูเรต (Barbiturate Type) เช่น พิโทบาร์บิโทน (Pentobarbitone), อะมายโลบาร์บิโทน (Amylobarbitone), ควินาบาร์บิโทน (Quinalbarbitone) และบาร์บิทูเรต (Barbiturates) ชนิดอื่น ๆ นอกจากนี้ยังรวมถึงพวากพาราดีไฮด์ (Paraldehyde), คลออรอลไฮเดรต (Choralhydrate), เมโปรบาเมต (Meprobamate), กลูตาทิไมด์ (Glutethimide), เมตาควาลอน (Methaqualone), คลอไดอะซีพ็อกซ์ (Chlordiazepoxide), ไดอะซีแพม (Diazepam) etc.

4.3 แอลกอฮอล์ (Alcohol Type) เช่น เบียร์ สุรา ไวน์ เป็นต้น

4.4 แอมเฟตามีน (Amphetamine Type) เช่น แอมเฟตามีน (Amphetamine), เดกซ์แอมเฟตามีน (Dexamphetamine), ฟิเมตราซีน (Phenmetrazine), ไดเอทิลโพรเพียน (Diethylpropion), เมทิลแอมเฟตามีน (Methylamphetamine) etc.

4.5 โคเคน (Cocaine Type) เช่น ใบโคคา (Coca leaf) และผลิตภัณฑ์จากโคเคน (Preparation of Cocaine)

4.6 กัญชา (Cannabis Type) เช่น ใบกัญชา (Cannabis leaf) ยางและผลิตภัณฑ์จากกัญชา (Resin and its preparation)

4.7 แคช (Khat Type) เช่น ใบแคช (Khat leaf)

4.8 สารสังเคราะห์ (Hallucinogen Type) เช่น กรดไลเซอจีค (Lysergic acid), ไดเอทิลลามาไมด์ (Diethylamide), เมสคาลีน แอน เมสคาล เซคตัส (Mescaline and Mescal cactus), มอร์นิง โกรว์ (Morning glory), ไซโลไซบิน (Psilocybin), ไดเมทริกซ์พามีน อะโทรปีนไลค์ (Dimethyltryptamine Atropinelike drugs)

5. พระราชบัญญัติยาเสพติด พ.ศ. 2522 แบ่งยาเสพติดออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

5.1 ประเภท 1 ยาเสพติดชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน อาซิคอร์บิน ดีโซมอร์ฟีน เป็นต้น

5.2 ประเภท 2 ยาเสพติดทั่วไป เช่น มอร์ฟีน โคคาอิน โคคีน และฝิ่นยา

5.3 ประเภท 3 ยาเสพติดที่มียาเสพติดประเภท 2 เป็นส่วนผสมอยู่ด้วย ตามที่ได้ขึ้นทะเบียนตำรับยาไว้ตามมาตรา 43 เช่น ยาน้ำไอผสมโคดีน เป็นต้น

5.4 ประเภท 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดประเภท 1 หรือ ประเภท 2 เช่น อาเซติคแอนไฮไดรต์ อาเซติคลอไรด์ เป็นต้น

5.5 ประเภท 5 ยาเสพติดที่มีได้เข้าอยู่ในประเภท 1 ถึง ประเภท 4 เช่น กัญชา พืชกระท่อม (วิทยาลัยครูพิษณุโลกสงคราม. 2527 : 45 - 46)

ชนิดของยาเสพติด

ยาเสพติดแบ่งออกได้เป็น 4 ชนิด คือ

1. ชนิดกดประสาท
2. ชนิดยานอนหลับและระงับประสาท
3. ชนิดกระตุ้นประสาท
4. ชนิดหลอนประสาท

1. ชนิดกดประสาท ที่สำคัญ ได้แก่ มึนและผลติงที่ได้จากฝิ่น

ฝิ่น (Opium) เดิมเชื่อกันว่า จีนเป็นต้นกำเนิดของแหล่งฝิ่น แต่ที่แท้จริงชาวเมโสโปเตเมีย รู้จักใช้ฝิ่นมากกว่า 5,000 ปีก่อนคริสตกาล

ชาวโรมัน กรีก อียิปต์และเปอร์เซียใช้ฝิ่นมาประมาณ 1,550 ปีก่อนคริสตกาล โดยเรียกว่า น้ำทิพย์

ชาวกรีกเป็นชาติแรกที่เรียกฝิ่นว่า โอเพียม (Opium) ซึ่งแปลว่า "น้ำผลไม้" จากที่พบภาพดอกฝิ่นในเหรียญชาวอาหรับโบราณ ทำให้รู้ว่าชาวอาหรับรู้จักใช้ฝิ่นมาตั้งแต่ 5,000 - 6,000 ปีมาแล้ว

ในศตวรรษที่ 7 ชาวอาหรับได้นำฝิ่นเข้าไปเผยแพร่ในประเทศจีน ต่อมาปรากฏว่าชาวจีนนิยมใช้ฝิ่นกันเป็นอันมาก โดยใช้เป็นยาแก้ท้องร่วงและอื่น ๆ

ในปี พ.ศ. 2163 ได้มีผู้นำเอายาสูบจากฟิลิปปินส์เข้าไปในจีนเป็นครั้งแรกและในเวลาต่อมาชาวจีนก็ใช้ฝิ่นผสมกับยาสูบสำหรับสูบ โดยมีความเชื่อว่าการสูบจะช่วยป้องกันโรคไข้มาเลเรียได้

ในปี พ.ศ. 2272 จักรพรรดิถังเซ็งของจีนได้ออกกฎหมายห้ามเปิดกิจการโรงฝิ่นและห้ามการขายฝิ่นเพื่อสูบ แต่ไม่ค่อยได้ผล เพราะปอร์ตุเกสเป็นผู้ควบคุมการค้าฝิ่นในขณะนั้น

ในปี พ.ศ. 2343 จักรพรรดิเฉียชิ่ง ได้ออกกฎหมายใหม่ห้ามการปลูกฝิ่นและการนำฝิ่นเข้ามาขายในประเทศจีน แต่ก็ไม่ได้ผลเช่นกัน เพราะบริษัทอีสต์ อินเดีย (East India) ของอังกฤษเป็นผู้ควบคุมและขายฝิ่นในจีน ผลจากการใช้ฝิ่นทำให้ประชาชน ข้าราชการตลอดจนทหารของจีน ติดฝิ่นเป็นอันมากก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรุนแรง จีนทนไม่ไหวจึงได้สละอบขมฝิ่นของอังกฤษหลายพันกิโลกรัมไปทิ้งทะเลบริเวณอ่าวกวางตุ้ง ทำให้อังกฤษไม่พอใจจนทำให้เกิดสงครามฝิ่นระหว่างจีนกับอังกฤษขึ้นในระหว่าง พ.ศ. 2382 - 2385 รบกัน 3 ปี จีนแพ้สงคราม ดังนั้นการค้าฝิ่นของอังกฤษจึงมีบทบาทและเพิ่มปริมาณมากขึ้น

ต้นฝิ่นชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า พาวาเวอร์ ซัมมิเฟอร์ม (Papaver somniferum) เป็นไม้ล้มลุกและมักจะขึ้นระหว่าง 56 องศา แลตติจูดเหนือและใต้ ฝิ่นที่ปลูกต่างท้องถิ่นจะให้มอร์ฟินต่างกันตามชนิด ฝิ่นมีอยู่หลายชนิดแต่พันธุ์ที่มีชื่อเสียง ได้แก่

ฝิ่นตุรกี (Papaver somniferum Var. glabrum boiss) ลักษณะดอกมีสีม่วงหรือขาว ผลค่อนข้างกลมอย่างผลส้ม เมล็ดมีสีขาวหรือสีม่วงเข้ม ฝิ่นตุรกีเป็นฝิ่นที่มีคุณภาพดีที่สุดในโลก คือมีปริมาณมอร์ฟินประมาณ 10 - 12%

ฝิ่นอินเดีย (Papaver somniferum Var. album D.C.) ลักษณะดอกมีสีขาว ผลเป็นรูปไข่ เมล็ดสีขาว ฝิ่นอินเดียมีมอร์ฟินประมาณ 9 - 12% และเคยมีชื่อเสียงในประเทศไทย เรียกว่า ฝิ่นพรวาฬ

ฝิ่นที่ปลูกมากในยุโรป (Papaver somniferum Var. nigrum D.C.) เป็นการปลูกเพื่อจะเอาเมล็ดมาใช้ในการปรุงอาหารเท่านั้น ฝิ่นประเภทนี้จะมียอดดอกเป็นสีม่วง ผลค่อนข้างจะเล็ก เมล็ดมีสีเทา ใบและก้านไม่มีขน

ฝิ่นพันธุ์ที่พบมากทางภาคใต้ของยุโรป (Papaver somniferum Var. setigerum D.C.)

ฝิ่นได้จากการกรีดเอายางของเปลือกฝิ่นดิบ แล้วนำไปทำเป็นลักษณะอื่น ๆ เช่น ฝิ่นสุก ฝิ่นจืด เป็นต้น ยางฝิ่นเป็นสารประกอบชนิดหนึ่งที่ประกอบด้วย โพรตีน เกลือแร่ ยางและการอินทรีย์ สารที่ทำให้ฝิ่นเป็นสิ่งเสพติดคือ แอลคาลอยด์ (Alkaloids) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชนิด

ได้แก่ อนุพันธ์ฟิแนนทริน (Phenanthrene Alkaloids) และอนุพันธ์เบนซิลไอควิโนลินส์ (Benzyloisoquinckines Alkaloids)

พวกอนุพันธ์ฟิแนนทริน (Phenanthrene Alkaloids) เป็นสารที่มีฤทธิ์ทำให้เกิดอาการมีเนมาและเป็นสารที่ทำให้เสพติดโดยตรง แอลคาลอยด์ในพวกนี้ถือว่าเป็นยานอนหลับที่สำคัญมีมอร์ฟีน โคดีอีน และทีเบอีน สำหรับอนุพันธ์เบนซิลไอควิโนลินส์ (Benzyloisoquinckines Alkaloids) เป็นแอลคาลอยด์ที่ไม่ถือว่าเป็นสารเสพติด ซึ่งในทางการแพทย์ใช้ระงับอาการกระตุกของกล้ามเนื้อเรียบของอวัยวะภายในและระงับอาการไอ ได้แก่ papaverine noscapine

ทางการแพทย์ได้นำยามาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการผลิตเป็นยารักษาโรคลักษณะต่าง ๆ ซึ่งบางอย่างถือว่าเป็นยาเสพติด บางอย่างถือว่าเป็นยาอันตราย ได้แก่

1. ผื่นดิบ (Raw opium) คือ ผื่นที่ได้จากยางของเปลือกผลผื่นดิบ โดยไม่มีการปรุงแต่งหรือแปรรูป
2. ผื่นสุก (Prepared opium) คือ ผื่นที่มีการปรุงแต่งทำให้มีสภาพเปลี่ยนแปลงจากผื่นดิบ เช่น การเคี้ยวให้สุก
3. ผื่นผงอย่างหยาบ (Granulated opium) ลักษณะเป็นผงสีน้ำตาล มีมอร์ฟีนประมาณ 10 - 11% ในสมัยก่อนใช้เป็นยารักษาโรคบิดและอาการท้องร่วง
4. ผื่นผงอย่างละเอียด (Powdered opium) มีประโยชน์ในการรักษาโรคบิดและอาการท้องร่วง
5. ทิงเจอร์ผื่น (Tincture of opium) คือ ทิงเจอร์ที่มีความเข้มข้นของผื่น 10% หรือมอร์ฟีน 1 กรัม ในแอลกอฮอล์ 100 ซี.ซี.
6. ทิงเจอร์ผื่นการะบูร (Camphorated tincture of opium) คือ ทิงเจอร์ที่มีความเข้มข้นของทิงเจอร์ 4% หรือ 40 มิลลิกรัมของมอร์ฟีนทิงเจอร์ 100 ซี.ซี. (ไม่อยู่ในการควบคุมของพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ เพราะมีปริมาณของมอร์ฟีนต่ำกว่า 1/4 เกรน หรือเท่ากับ 2 เกรนใน 30 ซี.ซี.)
7. โดเวอร์ พาวเดอร์ (Dover's powder) เป็นยาที่ทำมาจากผงผื่นอย่างละเอียดผสมกับไอพีแคค (Ipecac) ส่วนผสมผื่น 10% และไอพีแคค 10% ใช้ประโยชน์ในการรักษาโรคบิดและท้องร่วง

จากแอลกาลอยด์ทั้งสองชนิดคือ อนุพันธ์ฟีนันทริน (Phenanthrene Alkaloids) และอนุพันธ์เบนซิลไอควินนีนส์ (Benzyloquinckines Alkaloids) แอลกอฮอล์ที่ทำให้ผิเป็นลึงเสพติด ที่สำคัญได้แก่

1. มอร์ฟีน (Morphine) เป็นแอลกาลอยด์ที่สำคัญที่สุดของผิ ซึ่งทำให้ผิเป็นสารเสพติด ในปี พ.ศ. 2346 ชาวเยอรมันชื่อ เฟรดริช เซร์ติร์น (Friedrich Sertirner) ได้สกัดมอร์ฟีนจากผิเป็นผลสำเร็จ โดยใช้ผิอย่างตึกหนัก 1 ปอนด์สกัดได้มอร์ฟีน 6.6 กรัม แต่ปัจจุบันมอร์ฟีนสามารถสังเคราะห์จากกรรมวิธีทางเคมี มอร์ฟีนมี 2 รูป คือรูปอิสระและรูปเกลือได้แก่ ซิลเฟตมอร์ฟีน ไฮโดรคลอไรด์มอร์ฟีน และทาร์เตรตมอร์ฟีน ซึ่งทั้ง 3 ชนิดนี้ไม่มีกลิ่น

ลักษณะของมอร์ฟีนเป็นผงสีขาวหรือเหลืองอ่อน ไม่มีกลิ่น รสขม มีฤทธิ์มากกว่าผิประมาณ 8 - 10 เท่า เสพติดง่าย รักษาให้หายได้ยาก เมื่อไม่ได้เสพจะแสดงอาการขาดยารุนแรงกว่าผิ ปัจจุบันมักพบในรูปยัดเป็นก้อนคล้ายสบู่ ขนาดก้อนละ 450 - 1,000 กรัม ในทางการแพทย์ใช้มอร์ฟีนฉีด หรือกินเพื่อบรรเทาความเจ็บปวดชั่วคราวระยะเวลานานสั้น ๆ มอร์ฟีนถ้าได้รับบ่อย ๆ จะทำให้เกิดการติดยาได้ง่ายและเลิกได้ยาก นอกจากนี้มอร์ฟีนยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานสำหรับเปรียบเทียบความแรงของยาแก้ปวดชนิดต่าง ๆ ว่าแรงมากกว่าหรือน้อยกว่ามอร์ฟีนเท่าใด

มอร์ฟีนสามารถนำมาผลิตเป็นยาเสพติดชนิดอื่น ๆ ได้อีกเรียกว่า อนุพันธ์ของมอร์ฟีน อนุพันธ์ของมอร์ฟีนที่สำคัญ ได้แก่

- 1.1 เฮโรอิน (Heroin)
- 1.2 ไดโอนิน (Dionin)
- 1.3 ไดลอดิด (Dilaudid)
- 1.4 อะปอมอร์ฟีน (Apomorphine)

1.1 เฮโรอิน (Heroin) ในปี พ.ศ. 2417 นักวิจัยชาวอังกฤษชื่อ ซี.อาร์.ไวท์ (C. R. Wright) ได้เอามอร์ฟีนไปต้มกับ Acetic Anhydride และได้สารใหม่ชื่อ Diacetyl morphine เมื่อนำไปทดลองกับสุนัข ปรากฏว่าสุนัขมีอาการอ่อนเปลี้ยหมดกำลัง กลัวคนและมีอาการจะสลัก ไม่ซ้าก็่วงหลับไป

ปี พ.ศ. 2441 บริษัทเบเยอร์ (Bayer) แห่งเยอรมัน ได้นำไดอะซีทิล มอร์ฟีน (Diacetyl morphine) มาผลิตเป็นยาออกจำหน่ายทั่วโลก โดยใช้ชื่อการค้าว่าเฮโรอีน (Heroin) บ่งสรรพคุณไว้ว่าแก้หลอดลมอักเสบ แก้ไอเรื้อรัง แก้หืด แก้วิณโรค

ปี พ.ศ. 2449 สมาคมแพทยอเมริกัน (American Medical Association or AMA) ได้ประกาศรับรองการใช้ยานี้ จึงทำให้มีการใช้อย่างแพร่หลายและได้แนะนำว่า เฮโรอีนสามารถใช้แทนมอร์ฟีนในการระงับอาการปวดต่าง ๆ ได้

ปี พ.ศ. 2467 ปรากฏว่ามีจำนวนผู้ติดเฮโรอีน โดยเฉพาะในอเมริกาถึง 2 แสนคน และ 94% ของผู้ติดเฮโรอีนที่ถูกจับได้มีประวัติเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม ฉะนั้นจึงได้ออกกฎหมายประกาศให้การผลิตหรือการนำเข้าของเฮโรอีนเป็นสิ่งผิดกฎหมาย

เฮโรอีนเข้ามาสู่เมืองไทยก่อนที่จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ประกาศยกเลิกการเสพฝิ่นประมาณ 2 - 3 เดือน โดยได้พบคนใช้ฝิ่นที่รังสิตมีอาการอดยาที่รุนแรงผิดปกติ ต่อมาพบว่าเป็นการติดเฮโรอีน ในปี พ.ศ. 2504 รัฐบาลจึงได้ออกพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษฉบับที่ 4 ระบุให้เฮโรอีนเป็นสิ่งผิดกฎหมายเหมือนฝิ่น

เฮโรอีนเป็นสารที่สังเคราะห์จากกรดอะซิติก แอนไฮไดรต์ (Acetic Anhydride) เป็นของเหลวไม่มีสี แต่มีกลิ่นกรดแรงมาก เป็นกรดที่ใช้ในอุตสาหกรรม เช่น ทำเส้นใยยา แอสฟัลท์ ฟิล์มถ่ายภาพ ยาบางชนิดหรือยาขัดเงา เป็นต้น กรดอะซิติก แอนไฮไดรต์ (Acetic Anhydride) จำนวน 2 กิโลกรัม จะผลิตเฮโรอีนได้ 1 กิโลกรัม เฮโรอีนเป็นอนุพันธ์ของมอร์ฟีนที่มีฤทธิ์มากกว่ามอร์ฟีน 5 - 8 เท่า แรงกว่าฝิ่นถึง 80 - 100 เท่า มีชื่อทางเคมีว่า ไดอะซีทิล มอร์ฟีน ไฮโดรคลอไรด์ (Diacetyl Morphine Hydrochloride)

ลักษณะของเฮโรอีนที่แพร่ระบาดในประเทศไทยมี 2 ชนิด คือ

1.1.1 เฮโรอีนบริสุทธิ์ (Pure Heroin) หรือเรียกว่าผงขาวหรือเฮโรอีนเบอร์ 4 ลักษณะเป็นผงสีขาว ไม่มีกลิ่น รสขมจัด นำเข้าสู่ร่างกายโดยการฉีดหรือผสมบุหรี่สูบ ฯลฯ

1.1.2 เฮโรอีนผสม (Mixed Heroin) หรือเรียกว่าเฮโรอีนเบอร์ 3 ลักษณะเป็นเกล็ดสีต่าง ๆ เช่น สีม่วง สีชมพู สีดินลูกรัง ซึ่งได้จากสภาพของเฮโรอีนหรือมอร์ฟีน

ผสมสารอื่น ๆ ลงไป เช่น กรดน้ำส้มชาดน้ำ น้ำประสานทอง น้ำต้มกัญชา ยานอนหลับ สารทูล
กลูโคส ควินิน เป็นต้น เฮโรอีนผสมน้ำมันก๊าด

เฮโรอีนออกฤทธิ์ต่อร่างกายเช่นเดียวกับฝิ่น แต่รุนแรงกว่าหลายเท่า ติดง่ายและ
รักษายากยิ่งกว่าฝิ่น

1.2 ไดโอนิน (Dionin) ลักษณะเป็นผงสีขาว มีฤทธิ์น้อยกว่ามอร์ฟิน จึงไม่
เป็นที่นิยมของผู้เสพ ทางแพทย์ใช้เป็นยารักษาโรคเยื่อตาอักเสบ ลดความระคายเคืองของตา

1.3 ไดลอลิด (Dilaudid) ลักษณะเป็นผงสีขาว ระงับความเจ็บปวดได้สูงกว่า
มอร์ฟินแต่หมดฤทธิ์เร็วกว่า

1.4 อะโปมอร์ฟิน (Apomorphine) เป็นยาอันตรายที่มีฤทธิ์แรงมาก ถ้าใช้น้อย
จะช่วยในการขับเสมหะ ใช้นามากจะกดศูนย์ประสาทควบคุมการอาเจียน ทางแพทย์ใช้เป็นยา ทำให้
เกิดการอาเจียน

2. โคดีอีน (Codeine) เป็นแอลกาลอยด์ที่สกัดได้จากฝิ่นหรือทำได้จากมอร์ฟินมีฤทธิ์
กดศูนย์ประสาทเหมือนมอร์ฟินแต่มีความรุนแรงน้อยกว่ามอร์ฟินประมาณ 1/6 เท่า ฉะนั้นการเสพ
โคดีอีน จึงไม่นิยมมากนัก เพราะต้องสูบเป็นจำนวนมากและในระยะเวลาอันสั้นจึงจะทำให้เกิด
อาการเสพติดได้ โคดีอีนมีทั้งเป็นเม็ดและผงสีขาว ไม่มีกลิ่น รสขม โคดีอีนสามารถนำไปผลิต
เป็นสิ่งเสพติดชนิดอื่น ๆ ได้อีก เรียกว่า อนุพันธ์ของโคดีอีน ได้แก่ ยูโคดัล (Eucodal)
ไฮโคแดน (Hycodan) และนัลลอร์ฟิน (Nolorphine)

3. ทิเบอีน (Thebain) เป็นแอลกาลอยด์ที่ทำให้ฝิ่นเป็นยาเสพติดชนิดหนึ่งและ
สามารถนำไปผลิตเป็นสารเสพติดชนิดอื่น ๆ ได้อีก เช่น เมโทพอน (Metopon)

4. ปาปาเวอร์ริน (Papaverine) เป็นแอลกาลอยด์ชนิดหนึ่งที่พบในฝิ่นแต่ไม่ถือเป็น
สิ่งเสพติดฤทธิ์ของปาปาเวอร์รินทำให้กล้ามเนื้อเรียบคลายตัวและช่วยระงับประสาท ทำให้
ความเจ็บปวดลดลง ทางแพทย์ใช้รักษาโรคเส้นเลือดที่ไปเลี้ยงหัวใจตีตัน

2. ชนิดยานอนหลับและระงับประสาท

ยาที่ช่วยให้นอนหลับต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งเสพติดอันตรายมีหลายชนิดที่นิยมใช้ ได้แก่
บาร์บิทูเรท (Barbiturate) โบรไมด์ (Bromide) เป็นต้น แต่ที่นิยมใช้กันมากคือบาร์บิทูเรท

บาร์บิทูเรท (Barbiturate) เป็นอนุพันธ์ของกรดบาร์บิทูริก (Barbituric acid) ไม่ถือว่าเป็นยาเสพติดร้ายแรง ในทางการแพทย์บาร์บิทูเรทใช้เป็นยานอนหลับ ระงับความวิตกกังวลผ่อนคลายความตึงเครียดของสมองและใช้ระงับอาการชักหรือป้องกันชัก ถ้าใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน ๆ จะทำให้เกิดได้ ยาจำพวกนี้มีอยู่หลายชนิด ได้แก่

1. เสื้อแจ็กเก็ตสีเหลือง (Yellow Jacket) หรือเพนโทบาร์บิทัล โซเดียม (Pentobarbital Sodium) หรือเนมบูทาล (Nembutal) ผลิตขึ้นในรูปแบบแคปซูลสีเหลือง
2. เหล้าแห้ง (Seccies) เซโคบาร์บิทัล โซเดียม (Secobarbital Sodium) ผลิตในรูปแบบแคปซูลสีแดงหรือเรียกว่า เซโคโนล (Seconol) กลุ่มผู้ติดยาเสพติดพวกนี้เรียกยานี้ว่า สีชมพู (Pinks) สีแดง (Reds)
3. ฟ้ามนสีฟ้า (Blue Heavens) หรือแอมโมบาร์บิทัล โซเดียม (Amobarbital Sodium) ผลิตขึ้นในรูปแบบแคปซูลสีฟ้าหรือเรียกว่า อะไมทาล (Amytal) กลุ่มผู้ติดยานี้เรียกยานี้ว่า สีฟ้า (Blues) นกสีฟ้า (Bluesbirds)
4. สายรุ้ง (Rainbows) หรือแอมโมบาร์บิทัล โซเดียม (Amobarbital Sodium) และเซโคบาร์บิทัล โซเดียม (Secobarbital Sodium) ซึ่งเมื่อนำมาผสมกันแล้วผลิตขึ้นมาเป็นรูปแคปซูลสีฟ้าและสีแดงปนกัน เรียกว่า Tuinal

การใช้บาร์บิทูเรทขนาดน้อยจะช่วยระงับอาการกระวนกระวายหรือความวิตกกังวล ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดของสมอง ทำให้สงบประสาทและทำให้กล้ามเนื้อคลายตัว ถ้าเพิ่มปริมาณขึ้นอีกจะทำให้หลับ แต่เมื่อตื่นขึ้นมาอาจจะมึนงงตื้อค้าง ทำให้มีการตัดสินใจที่ไม่ดีหรือบางรายอาจจะทำให้เดินโซเซ พูดจาไม่ชัดเจนคล้ายคนเมาเหล้าจึงเรียกยานี้ว่า เหล้าแห้ง ถ้าใช้ในปริมาณที่มากจะทำให้หลับหรือสลบหมดสติ สารนี้จะไปกดศูนย์ประสาทการหายใจ ทำให้ภาวะการหายใจล้มเหลว หยุดทำงานและในที่สุดอาจถึงแก่ชีวิตได้ การใช้ประมาณวันละ 2,000 มิลลิกรัมต่อวัน ติดต่อกันอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้ร่างกายเกิดการต้านยา ซึ่งจำเป็นต้องเพิ่มปริมาณของสารที่ใช้ขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อให้ผลเท่าเดิม การใช้สารประเภทนี้ติดต่อกันนาน ๆ จะทำให้เกิดพิษเรื้อรัง โดยทำให้มีอาการมึนงง ใจคอหงุดหงิด ความรู้สึกอ่อนล้า พูดจาไม่ชัด ลิ้นคับปาก เดินโซเซ เกิดความกล้าอย่างบ้าบิ่น ก่อให้เกิดการทำร้ายหรือฆ่าตนเองได้

3. ชนิดกระตุ้นประสาท

ยากระตุ้นประสาทมีอยู่หลายชนิด เช่น แอมเฟตามีน (Amphetamine) คาเฟอีน (Caffeine) โคเคน (Cocaine) และพิษกระท่อม ซึ่งคุณสมบัติทางเภสัชวิทยาของสารเหล่านี้จะไปกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลางโดยตรง ทำให้มีอาการตื่นเต้น หายง่วง ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่ฤทธิ์ของสารเหล่านี้ยังคงอยู่

3.1 แอมเฟตามีน (Amphetamine) เป็นยาอันตรายชนิดหนึ่งที่เสพแล้วอาจจะเสพติดเป็นนิสัยได้ มีลักษณะเป็นเม็ด ผง แคปซูล ส่วนมากมีสีขาวและนำเข้าสู่ว่างกายโดยการรับประทานผสมกับอาหาร แอมเฟตามีนมีฤทธิ์กระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง โดยเฉพาะสมองส่วนซีรีบิล ทำให้ความรู้สึกแจ่มใส ร่างกายไม่มีความเหน็ดเหนื่อย จึงมีประโยชน์ต่อผู้ที่มีความอ่อนเพลียอย่างหนัก เพราะร่างกายถูกบังคับให้ทำงานหนักเกินกำลัง ถ้าใช้ในคนปกติผลของยาจะกระตุ้นทำให้เกิดความตื่นเต้น ใจสั่น มือสั่น ความรู้สึกเร็วกว่าปกติและเมื่อใช้นาน ๆ จะทำให้สุขภาพทรุดโทรม สุขภาพจิตเสื่อมทำให้เป็นโรคจิตหรือโรคประสาทได้ ทางกรมแพทย์ใช้แอมเฟตามีนในการรักษาโรคจิตประเภทซึมเซา ตลอดจนโรคลมบ้าหมูบางชนิดและลดความอยากอาหารในรายที่อ้วนเกินไป

แอมเฟตามีนมีหลายลักษณะที่พบบ่อย มี 3 ประเภท ได้แก่

3.1.1 เบนซีดรีน (Benzedrine) มีชื่อว่า เบนซี (Benzies), เบนนี (Bennies), คาร์วีล (Cartwheels), พีช (Peaches), หรือโรส (Roses)

3.1.2 เดคแซมแอมเฟตามีน (Dexamphetamine) มีสีส้มเป็นรูปหัวใจ เรียกว่า เดคซี (Dexies), โอแองจี (Orangles) หรือฮาร์ท (Hearts)

3.1.3 เมทาเฟตามีน (Methamphetamine) ผลดีในรูปยาน้ำบรรจุในหลอด แอมเฟตามีนชนิดนี้จะฤทธิ์แรงกว่าประเภทอื่น ๆ

3.2 คาเฟอีน (Caffeine) เป็นสารที่สกัดได้จากเมล็ดกาแฟและใบชา ปัจจุบันสามารถสังเคราะห์ได้ด้วยกรรมวิธีทางเคมี ลักษณะเป็นผงสีขาว มีรสขมละลายน้ำง่าย คาเฟอีนมีฤทธิ์ในการกระตุ้นประสาทซีรีบรัม คอร์เท็กซ์ ทำให้เกิดอารมณ์แจ่มใส สดชื่น ขจัดความง่วงเหงาได้ และช่วยทำให้ความจำ ความนึกคิดดีขึ้น กาแฟแก้ว ๆ 1 ถ้วยมีคาเฟอีนประมาณ 100-150 มิลลิกรัม

140 มิลลิกรัม และชาแก้ว 1 ถ้วยมีคาเฟอีนประมาณ 30 มิลลิกรัม เมื่อร่างกายรับคาเฟอีนประมาณ 1,000 มิลลิกรัมต่อวัน จะทำให้เป็นอันตรายได้

3.3 ใบโคคา (Coca leaves) ได้จากต้นโคคา ซึ่งมีถิ่นกำเนิดในเปรูและโบลิเวีย ชอบขึ้นในที่ที่มีความชื้นหรืออุณหภูมิระหว่าง 15 - 12 องศาเซลเซียส ต้นโคคาสูงประมาณ 5 ฟุต ลักษณะใบจะเรียวเป็นรูปไข่ แต่ละก้านมีใบ 7 ใบ ใบโคคามีแอลกาลอยด์ที่สำคัญคือ โคเคน (Cocaine) ซึ่งสกัดได้โดยวิธีการทางเคมี ลักษณะของโคเคนจะเป็นผงเกล็ดสีขาว เมื่อมาทำปฏิกิริยากับกรดเกลือจะกลายเป็นเกล็ดน้ำมันกลั่น ละลายได้ง่าย สีส่อน นุ่มเหมือนหิมะ จะมีบางครั้งจึงเรียกว่า หิมะ ถ้าผสมกับเฮโรอีนสำหรับฉีด เรียกว่า สปีดบอล (Speedball)

3.4 กระต่อม (Kratom) เป็นไม้ยืนต้นอยู่ในตระกูลรูบิเซีย (Rubiaceae) ส่วนใหญ่จะขึ้นในทวีปเอเชีย โดยเฉพาะประเทศไทยและอินเดีย สำหรับกระต่อมในประเทศไทยมีหลายชนิด ทั้งที่เป็นสิ่งเสพติดและเสพติดไม่ได้ ที่พบมีดังนี้

3.4.1 กระต่อมพันธุ์มีทรากินา สเปนดิโอซ่า (Mitragyna spendiosa) ลักษณะเป็นต้นไม้ยืนต้นขนาดกลาง เป็นไม้เนื้อแข็ง ใบมีลักษณะคล้ายกระดังงาไทย กระต่อมชนิดนี้ยังแบ่งได้เป็น 2 ชนิด ได้แก่ พวกที่มีก้านใบ เส้นใบสีแดงเรื่อ ๆ และพวกที่มีก้านใบสีเขียว ดอกกลมโต มีเกสรสีแดงล้อมรอบ ดอกลักษณะคล้ายดอกกุหลาบ กระต่อมทั้งสองชนิดมีชื่อเรียกต่างกัน เช่น กระต่อมโคก กระต่อมพวยและต้อม

3.4.2 กระต่อมหรือกระต่อมใหญ่ (Mitragyna brunosis) เป็นไม้ประเภทเดียวกับกระต่อม แต่ไม่เป็นสิ่งเสพติด

3.4.3 กระต่อมขี้หนู ลักษณะคล้ายกระต่อมแต่มีขนาดเล็กกว่า มีเกสรสีขาวล้อมรอบดอก ชอบขึ้นในที่ชื้น ใบใช้เสพแทนกระต่อมได้ แต่ฤทธิ์อ่อนกว่า

แอลกาลอยด์ที่สำคัญของพืชกระต่อมคือมีทรอกินิน (Mitroginine) ซึ่งมีฤทธิ์กระตุ้นประสาท ทำให้อารมณ์เร้นแรง หายปวดเมื่อย มีกำลังทำงานไม่เหน็ดเหนื่อย เพลิดเพลิน ต่องานโดยไม่อ่อนเพลีย ไม่ง่วง ทนแดดแดดกล้าฝน เมื่อเสพใบกระต่อมติดต่อกันนาน ๆ ผิวหนังจะดำเกรียมคล้ายถูกแดดเผา แม้จะทำงานในร่มก็ตาม อุจจาระมีสีเขียวเป็นเม็ดคล้ายมูลแพะ ท้องผูกเป็นประจำ ต้องระบายท้องอยู่เสมอ เสพครั้งหนึ่ง ๆ 3 - 5 ใบจะมีฤทธิ์อยู่ได้นาน 4 -

5 ชั่วโมง พืชกระท่อมไม่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมระหว่างประเทศแต่จะมีกฎข้อบังคับเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น

4. ชนิดหลอนประสาท

ยาหลอนประสาท (Psychedelic drug) ยาชนิดนี้จะมียาผลโดยตรงต่อระบบประสาท โดยทำให้ประสาทที่ทำงานที่รับรู้ ทาหน้าที่ผิดปกติไปจากเดิม จึงทำให้เกิดประสาทหลอนเกิดขึ้น ยาหลอนประสาทที่นิยมใช้ในปัจจุบัน ได้แก่ แอลเอสดี กัญชา เมสคาลิน และดีเอ็มที เป็นต้น

4.1 แอลเอสดี หรือ แอลเอสดี 25 (Lysergic acid diethylamide) เป็นสารสังเคราะห์จากการดไลเซอร์จิค (Lysergic acid) ที่เกิดจากเชื้อราเออร์กอท (Ergot) ที่พบในข้าวไรย์ มีชื่อทางเคมีว่าไลเซอร์จิค ไดเอทิลแลมไนด์ (Lysergic acid diethylamide) แอลเอสดี มีหลายลักษณะ เช่น ในรูปยาเม็ดที่มียี่ห้อออกทั้งสองข้าง สีเทาเงิน ผู้เสพยาเรียกว่า ควิกซิลเวอร์ (Quicksilver) หรือชนิดที่มีลักษณะกลมแบน เรียกว่า ออเรนจ์ซันไชน์ (Orangesunshine) ชนิดเล็กเท่าหัวเข็มหมุด เรียกว่า ไมโครแท็บ (Micro tabs) หรือไมโครดอท (Micro dots) และชนิดแคปซูล ซึ่งมีฉลากชื่อตามสีของแคปซูล เช่น เชอร์รี่ท็อป (Cherry top), เพอเพิลแนสซ์ (Purple naze), บลูเชียร์ (Blue cheer) เป็นต้น

แอลเอสดี จะออกฤทธิ์หลังจากเสพยาแล้วประมาณ 30 - 45 นาที โดยมีผลต่อระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้เกิดประสาทหลอน จิตใจอารมณ์เปลี่ยนแปลง ม่านตาขยาย มือสั่น เท้าสั่น การหายใจไม่สม่ำเสมอ ประสาทรับความรู้สึกแปรปรวนคล้าย ๆ กับสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว เกิดการเคลื่อนไหว เมื่อเกิดประสาทหลอนจะทำให้ผู้เสพยามีความรู้สึกว่าคุณเป็นผู้อื่น สามารถทำอะไรที่นอกเหนือจากมนุษย์ทำได้ เช่น มีพลังมากสามารถที่จะหยุดรถที่กำลังวิ่งอยู่ได้ หรือรู้สึกว่าตนเองสามารถบินได้อย่างนก ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้กระโดดตึกสูง ๆ ลงมาตาย เป็นต้น ทางกรมแพทย์ใช้ยานี้สำหรับรักษาโรคจิตบางประเภท ประเทศไทยได้ประกาศเป็นยาเสพติดเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2513

4.2 กัญชา (Kunja) เป็นไม้ล้มลุกประเภทหญ้า ต้นสูงประมาณ 2 - 4 ฟุต ใบแตกเป็นแฉกคล้ายใบมันสำปะหลังหรือใบระพัง ริมใบทุกแฉกมีลักษณะเป็นจัก ๆ ใบหนึ่งยาว

5 - 8 แฉก ในก้านเดี่ยวกันออกดอกตามง่ามกิ่งเป็นช่อเล็ก ๆ ใญ่ชาเป็นพืชที่ชอบขึ้นในที่ชื้นแฉะและอากาศเย็น มีปลูกกันมากในเอเชีย อิหร่าน และแถบเหนือของอินเดียและจีน ประเทศไทยพบว่าการปลูกกันมากตามเชิงเขาของอำเภอฝางทางภาคเหนือและอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ใญ่ชามีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า คานาบิส ซาติวา (Cannabis sativa) ในต่างประเทศมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น อินเดียเรียกว่า คานาบิส อินเดียคา (Cannabis indica) เม็กซิโก เรียกว่า คานาบิส แมกซิคานา (Cannabis mexicana) อังกฤษเรียกว่า อินเดียคา เฮม (Indica hemp) สำหรับประเทศไทยเรียกว่า ใญ่ชา (Kunja)

สารที่ทำให้ใญ่ชาเป็นสารเสพติด คือเรซิน (Resins) ซึ่งมีอยู่ในดอกและใบของต้นใญ่ชาตัวเมีย เมื่อเสกใญ่ชาสารเรซินจะเข้าสู่เลือดอย่างรวดเร็วภายใน 2 - 3 นาที และมีฤทธิ์อยู่ในเลือดประมาณ 1 ชั่วโมง ฤทธิ์ของใญ่ชาในระยะแรก ๆ จะกระตุ้นประสาททำให้กล้ามเนื้อกระตุก หัวใจเต้นเร็ว หูอื้อ มึนงง ม่านตาขยาย เมื่อเสกนาน ๆ จะออกฤทธิ์หลอนประสาท ความคิดสับสน การรับรู้ต่าง ๆ เสียควบคุมอารมณ์ไม่ได้ และเกิดอาการโรคจิตในที่สุด

ใญ่ชาแบ่งออกเป็นหลายประเภทที่สำคัญ ได้แก่

4.2.1 มารีฮวน่า (Marihuana) หรือบังค์ (Bhang) เป็นชนิดที่ฤทธิ์รุนแรงน้อยที่สุดได้จากการนำเอาใบใญ่ชาและยอดของใญ่ชามาตากให้แห้ง แล้วใช้ใบยामวนสูบ เรียกว่า มารีฮวน่า (Marihuana) หรือใช้ชงสำหรับดื่มเรียกว่า บังค์ (Bhang) ถ้าเสกเฉลี่ยวันละ 10 กรัม ติดต่อกันประมาณ 50 - 60 สัปดาห์ จะทำให้จิตผิดปกติได้

4.2.2 ใญ่ชา (Kunja) เป็นประเภทที่มีฤทธิ์ปานกลาง มีฤทธิ์มากกว่าประเภทมารีฮวน่า (Marihuana) ประมาณ 3 เท่า ได้จากใบใญ่ชาแห้ง เกสรดอกใญ่ชาตัวผู้ผสมกับใบยาสูบ ใช้เสกโดยปล้อง ถ้าเสกเฉลี่ยวันละ 10 กรัม เป็นเวลา 4 - 5 สัปดาห์ จะทำให้เกิดอาการผิดปกติทางจิตได้

4.2.3 ฮาชิช (Hashish) เป็นยาที่ได้จากใบและยอดของใญ่ชาตัวเมีย มีฤทธิ์แรงกว่าประเภทแรก 5 - 8 เท่า ถ้าเสกเฉลี่ยวันละ 5 กรัม ในเวลา 3 - 24 สัปดาห์ จะทำให้เกิดอาการผิดปกติทางจิต

4.2.4 น้ำมันชาชิ (Hashish oil) เป็นยาที่เข้มข้นที่ได้จากการสกัด มีลักษณะเป็นยาง เหลวสีดำ มีสารทีเอชซี (THC) อยู่ประมาณ 20 - 60% ฤทธิ์ของน้ำมันชาชิ (Hashish oil) เพียง 1 - 2 หยดบนบุหรี่จะมีฤทธิ์เท่ากับบุหรี่ยาทั้งมวน

4.3 เมสคาไลน์ (Mescaline) หรือเพียอท์ (Peyotl) เป็นแอลกาลอยด์ที่สกัดได้จากส่วนยอดของต้นกระบองเพชรตระกูลเพียอท์ (Peyotl) มีลักษณะเป็นผง แคปซูล หรือน้ำ เมื่อเสพเข้าไปจะทำให้เกิดอาการมึนเมาและประสาทหลอน

4.4 ไซโลไซบิน (Psilocybin) เป็นสารที่สกัดได้จากเห็ดในอเมริกากลาง (Psilocybe mexicana) พวกแอซเท็ค (Aztes) ใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา สารไซโลไซบิน มีทั้งชนิดผงและเป็นน้ำ ขนาดเพียง 3 - 4 มิลลิกรัมจะออกฤทธิ์ ทำให้คลั่งใหล เป็นปลាយมือปลายเท้า ม่านตาหรี่และเกิดอาการแปรปรวนทางอารมณ์ มองเห็นภาพดวงตา อาการนี้จะคงอยู่ประมาณ 8 ชั่วโมงแล้วจะมีการเครียดทางกาย อ่อนเพลีย เลื่อนลอย คมสติไม่อยู่

4.5 ดีเอ็มที (DMT หรือ Dimethyltryptamine) เป็นสารที่สกัดได้จากพืชตระกูลพลีทาดีเนีย มาโครคาปา (Pitadenia macrocarpa) และพิตาดีเนีย เพยริจินา (Pitadenia peregrina) ซึ่งพบในหมู่เกาะคาริเบียนและในอเมริกาใต้ ในปัจจุบัน ดีเอ็มทีสามารถสังเคราะห์ได้ซึ่งมีโครงสร้างคล้ายกับสารไซโลซิน (Psilocin) การเสพยา ดีเอ็มที มักจะผสมลงในยาชา บุหรี่ ใบชา และใบฝิ่น แล้วมวนสูบสารดีเอ็มทีเพียง 70 มิลลิกรัมจะทำให้เกิดภาพหลอนได้ภายใน 2 - 3 นาที หลังจากการเสพ และจะมีการอยู่นานถึงหนึ่งชั่วโมง ดีเอ็มที บางครั้งเรียกว่า "การท่องเที่ยวของนักธุรกิจ" (Businessman's trip)

ปัญหายาเสพติดในประเทศไทย

ประวัติความเป็นมาของปัญหายาเสพติดในประเทศไทย

มนุษย์ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาเป็นเวลาช้านานแล้ว ยาเสพติดชนิดแรกที่รู้จักกันดีก็คือฝิ่น ฝิ่นเป็นพืชที่มนุษย์รู้จักปลูกและใช้มาหลายพันปี ในกระเบื้องดินเผาจารึกของชาวสุมาเรียนเมื่อประมาณ 5,000 ปีมาแล้ว ก็มีการกล่าวถึงการปลูกและการใช้ฝิ่น ในสมัยนั้นฝิ่นได้ใช้

เป็นยารักษาโรค และใช้ในทางบันเทิง ต่อมาจึงมีการนำฝิ่นมาปลูกกันมากในตะวันออกกลาง และประเทศอินเดีย

สำหรับประเทศไทยนั้นยังไม่มีทราบแน่ชัดว่าฝิ่นได้เข้ามาตั้งแต่สมัยใด เท่าที่มีหลักฐานครั้งแรกนั้นเป็นประกาศใช้กฎหมายลักษณะโจร ในรัชสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ปฐมกษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ. 1903 หรือประมาณ 600 ปีล่วงมาแล้ว ตามกฎหมายฉบับนี้ได้บัญญัติการห้ามซื้อ ขาย เสพฝิ่น ไว้ว่า "ผู้สูบฝิ่น กินฝิ่น ขายฝิ่นนั้น ให้นำมาส่งต่อพระราชาอาณาจักรมหานา ในราชบาตรให้สิ้นเชิง ทเวนบกสามวัน ทเวนเรือสามวัน ให้จำใส่คุกไว้กว่าจะอดได้ ถ้าอดได้แล้วเรียกเอาทานบนแก่แผ่นดินที่น้องไว้แล้ว จึงปล่อยผู้สูบ กิน ขายฝิ่นออกจากโทษ" แม้ว่าบทลงโทษจะสูง แต่การลักลอบซื้อ ขาย และเสพฝิ่นก็ยังมีต่อมาโดยตลอด กฎหมายบังคับใช้ได้แต่ในกรุงศรีอยุธยาเท่านั้น ส่วนหัวเมืองและเมืองขึ้นที่ห่างไกลออกไปนั้นไม่มีการเข้มงวดกวดขัน ซึ่งปรากฏว่าผู้ครองเมืองบางแห่งก็ติดฝิ่น และผูกขาดการจำหน่ายฝิ่นเสียเองด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ปัญหาการเสพฝิ่น และขายฝิ่นจึงเลิกไม่ได้ตลอดสมัยกรุงศรีอยุธยา

ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงแจกกฎหมายป่าวร้องห้ามปรามผู้ขาย ผู้สูบฝิ่น แต่ก็ยังไม่ผล ครั้นถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงได้ทรงตราพระราชกำหนดโทษให้สูงขึ้นไปอีกคือ "ห้ามอย่าให้ผู้ใดสูบฝิ่น กินฝิ่น ซื้อฝิ่น ขายฝิ่น และเป็นผู้สมทบเป็นอันขาดทีเดียว ถ้ามีฟังจับได้ และมีผู้ฟ้องร้องพิจารณาเป็นสัจจะให้ลงพระราชอาญาเขี่ยน 3 ยก ทเวนบก 3 วัน ทเวนเรือ 3 วัน วิวาชบาตรบุตรภรรยา และทรัพย์สินสิ่งของให้สิ้นเชิงให้ส่งตัวไปตะพุงหย้าช้าง ผู้รู้เห็นเป็นใจมิได้เอาความมาว่ากล่าว จะให้ลงพระราชอาญาเขี่ยน 60 ที"

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นระยะที่ตรงกับสมัยที่อังกฤษนำฝิ่นจากอินเดียไปส่งกับขายให้จีน ทำให้มีคนจีนติดฝิ่นเพิ่มขึ้น และในช่วงเวลานั้นตรงกับระยะที่คนจีนเข้ามาค้าขายในเมืองไทยมากขึ้น จึงเป็นการนำการนำเข้าฝิ่น และผู้ติดฝิ่นเข้ามาในเมืองไทย เป็นเหตุให้การเสพฝิ่นระบาดยิ่งขึ้น พระองค์จึงได้ทรงมีบัญชาให้มีการปราบปรามอย่างเข้มงวดกวดขัน ในปี พ.ศ. 2382 มีผลทำให้การค้าฝิ่นและสิ่งอื่น ๆ ที่ผิดกฎหมายเข้าไปอยู่ในมือของกลุ่มฮั้วที่ที่เกิดขึ้นในกรุงเทพฯ และหัวเมืองชายทะเล สร้างความวุ่นวายจากการทะเลาะวิวาทระหว่างกลุ่มฮั้วต่าง ๆ จนต้องให้ทหารเข้าปราบปราม

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นว่าการปราบปรามไม่สามารถ ขจัดปัญหาการสูบและขายฝิ่นได้ และก่อให้เกิดความยุ่งยากวุ่นวายขึ้น จึงทรงเปลี่ยนนโยบายใหม่ ยอมให้คนจีนเสพและขายฝิ่นได้ตามกฎหมาย แต่ต้องเสียภาษีผูกขาด มีนายภาษี เป็นผู้ดำเนินการ ปรากฏว่า ภาษีฝิ่นทำรายได้ให้แก่ประเทศไทยมาก อย่างไรก็ตามได้มีความพยายามห้ามคนไทย ไม่ให้เสพฝิ่น แต่ก็ไม่ได้ผลเต็มที่

ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สภาพของการค้าฝิ่นยังคง เป็นอยู่เช่นเดิม คือมีผู้คนจำนวนมากที่เสพและคิดฝิ่น ซึ่งมีขายตามโรงยาฝิ่นโดยถูกต้องตาม กฎหมายและภาษีฝิ่นก็ยังเป็นรายได้ใหญ่ของประเทศ ทรงดำริที่จะแก้ภาษีฝิ่นที่จะทำให้มีการสูบฝิ่น น้อยลงจนสามารถเลิกได้ในที่สุด และทรงยอมให้รัฐขาดรายได้จากภาษีฝิ่น ความพยายามนี้ไม่ เป็นผลสำเร็จในรัชสมัยของพระองค์ แต่ก็ เป็นผลให้ปริมาณเงินรายได้จากภาษีฝิ่นลดลงเรื่อย ๆ

ในระยะหลังหรือราวเกือบ 100 ปีที่ผ่านมา มีชาวเขอพยพเข้ามาอาศัยอยู่บนภูเขา ทางภาคเหนือของประเทศไทย และนำเอาฝิ่นเข้ามาปลูกด้วย ฝิ่นที่ผลิตในภาคเหนือของประเทศไทย ตลอดจนในประเทศพม่า ลาว และจีน บางส่วนก็ถูกลักลอบนำเข้ามายังประเทศไทยและ แพร่หลายไปทั่วประเทศ เมื่อประเทศจีนเปลี่ยนระบบการปกครองเป็นคอมมิวนิสต์แล้ว ฝิ่นที่ผลิตใน บริเวณดังกล่าวที่เรียกว่า สามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งแต่เดิมเข้าไปขายในประเทศไทย และผ่าน ประเทศจีนไปที่อื่นทางฮ่องกงก่อนที่จะทะลักเข้าทางประเทศไทยมากขึ้น

ใน พ.ศ. 2501 รัฐบาลของคณะปฏิวัติ ภายใต้การนำของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ พิจารณาเห็นว่าการสูบฝิ่นเป็นอันตรายต่อสุขภาพร่างกายอย่างร้ายแรง เป็นที่รังเกียจของสังคม เป็นภัยต่อประเทศชาติ ตลอดจนเป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงของประเทศ จึงมีประกาศคณะปฏิวัติ ลง วันที่ 9 ธันวาคม 2501 ให้เลิกการสูบและจำหน่ายฝิ่นทั่วประเทศ โดยให้ดำเนินการเสร็จ ล้นเด็ดขาดภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2502 มีการรวบรวมอุปกรณ์ในการสูบฝิ่นไปเผาที่ท้อง สนามหลวงและจัดให้ผู้ติดยาเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาล ขณะนั้นมีผู้ติดยาที่ขึ้นทะเบียน เข้ารับการรักษากว่า 70,985 คน ส่วนการปราบปรามก็ได้กระทำอย่างเด็ดขาดยิ่งขึ้น มีการประหาร ชีวิตผู้ผลิตและค้ายาเสพติด แต่ปรากฏว่าปัญหายาเสพติดก็มิได้ลดลง เพียงแต่การซื้อขายเป็นไป อย่างซ่อนเร้นและวิธีการที่ลึกลับยิ่งขึ้น นอกจากนี้ด้วยยาเสพติดได้เปลี่ยนรูปแบบเป็นเฮโรอีน ซึ่งฤทธิ์ร้ายแรงกว่าฝิ่น (ผลิตขึ้นด้วยกรรมวิธีทางเคมี โดยการเปลี่ยนด้วยยาสำคัญในฝิ่น คือ

มอริทิน) พบครั้งแรกราวเดือนกันยายน 2502 เชื้อโรอินได้ระบาดในหมู่ผู้ติดฝิ่นอยู่เดิม เพราะกรรมวิธีการสูบและการหลบซ่อนกระทำได้ง่ายและสะดวกกว่าฝิ่น นอกจากนี้ยังมีสารสังเคราะห์ต่าง ๆ แพร่ระบาดเพิ่มขึ้นอีกด้วย ดังนั้นเพื่อรับสถานการณ์นี้ รัฐบาลของคณะปฏิวัติ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการกลางปราบปรามยาเสพติดให้โทษ (ก.ป.ส.) ขึ้นเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2504 โดยมี อธิบดีกรมตำรวจ เป็นประธานกรรมการ ทำหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนเป็นศูนย์กลางการประสานงานระหว่างหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั่วราชอาณาจักร ต่อมาคณะกรรมการนี้ได้ยกฐานะเป็นคณะกรรมการในสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2506 มีชื่อว่า คณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ (ก.ป.ส.) แต่คณะกรรมการชุดนี้ทำงานไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะคณะกรรมการชุดนี้เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพความผันผวนทางการเมือง ขาดคำสั่งเจ้าหน้าที่ดำเนินการติดตามประสานงาน

อย่างไรก็ตาม ปัญหายาเสพติดยังคงทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จนถึง พ.ศ. 2519 รัฐบาลในสมัยนั้นซึ่งมี นายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี จึงได้ออกพระราชบัญญัติป้องกันยาเสพติด พ.ศ. 2519 และกำหนดให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ขึ้น โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมอัยการ เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการอื่นซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกิน 6 คน โดยมีเลขาธิการ ป.ป.ส. เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้มีสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของ ป.ป.ส. และเป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของประเทศ

ในด้านปัญหาการแพร่ระบาดในประเทศปรากฏว่า นอกจากยาเสพติดที่เป็นปัญหามาแต่ดั้งเดิมคือ ฝิ่น เฮโรอินและกัญชาแล้ว ยาและสารเสพติดที่ปรากฏเป็นปัญหาเด่นชัดขึ้นมาในระยะหลัง ได้แก่ ยาม้า และสารระเหย ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการปราบปรามสารระเหย โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 และระดมกำลังป้องกันและปราบปราม การผลิต จำหน่าย และเสพยาบ้า โดยอ้างอิงมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่

9 ตุลาคม 2533 เป็นผลให้สามารถจับกุมผู้ผลิต และจำหน่ายแอมเฟตามีน และยัดของกลางได้ รวมน้ำหนัก 163.5 กิโลกรัม

ปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีกเรื่องหนึ่ง คือปัญหาโรคเอดส์ เนื่องจากผู้ติดยาเสพติดโดยวิธีใช้เข็มฉีดยาเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี (HIV) สำนักงาน ป.ป.ส. จึงได้ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข และสถาบันซีดีซี (CDC หรือ THE U.S. CENTER FOR DISEASES CONTROL) ของสหรัฐอเมริกา ทำการสำรวจเชิงวิจัยเพื่อบันทึกจำนวนผู้ติดยาเสพติด (CAPTURE - RECAPTURE TECHNIQUE) เพื่อประกอบการประมาณจำนวนผู้เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ ผลการสำรวจสรุปได้ว่า ผู้เสพยาเสพติดประเภทฝิ่นและอนุพันธ์ของฝิ่น เช่น เฮโรอีน มอร์ฟีนใน กทม. มีจำนวนประมาณ 36,600 ราย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลจากแบบบันทึกข้อมูล ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาในระบบสมัครใจ แล้วปรากฏจำนวนผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดทุกประเภททั่วประเทศมี 68,593 ราย โดยเป็นผู้เข้ารับการบำบัดในกรุงเทพมหานคร 24,102 ราย

ผลการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2534 ทำให้คาดแนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติดในปี พ.ศ. 2535 ว่าปัญหาแพร่ระบาดของเฮโรอีน และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท จะกระจายไปสู่ชนบทมากขึ้น เนื่องจากแรงงานจากชนบทที่เข้ามาทำงานในภาคอุตสาหกรรมได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ทำให้ต้องกลับสู่ชนบทตามเดิมโดยนำยาเสพติดกลับไปเผยแพร่ยาเสพติดที่เป็นปัญหาสำคัญยังคงเป็นเฮโรอีน แอมเฟตามีน และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทต่าง ๆ รวมทั้งประเภทสารระเหย แต่ลักษณะการระบาดจะแตกต่างกันไปตามประเภทของตัวยา พื้นที่และกลุ่มประชากร เช่น ปัญหาการเสพยาเฮโรอีน และสารระเหยในชุมชนแออัด ปัญหาการเสพยาเฮโรอีนในหมู่ชาวประมง ปัญหาการเสพยาบ้าในหมู่ผู้ใช้แรงงานและคนขับรถ ปัญหาการแพร่ระบาดของวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในหมู่พนักงานในสถานบริการบางประเภท เป็นต้น

สภาพปัญหายาเสพติดของประเทศไทย

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในจำนวนน้อยประเทศที่มีปัญหายาเสพติดครบทั้ง 3 ลักษณะ คือ

1. ปัญหาการเป็นแหล่งผลิต

ยาเสพติดที่ลักลอบผลิตในประเทศไทย ได้แก่ มิ่น เฮโรอีน กัญชา และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทชนิดต่าง ๆ โดยพื้นที่ผลิตมิ่นจะจำกัดอยู่ใน 13 จังหวัดในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งอยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลเกินกว่า 3,000 ฟุต มีอาณาบริเวณรวม 13 ล้านไร่ที่มีศักยภาพในการปลูกมิ่น อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่เริ่มมีการสำรวจพื้นที่ปลูกมิ่นในปี พ.ศ. 2508 เป็นต้นมา พบเนื้อที่ที่มีการลักลอบปลูกมิ่นสูงที่สุดประมาณ 112,000 ไร่ ในปี พ.ศ. 2508 - 2509 ในขณะที่กัญชาสามารถปลูกได้ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ แต่มีการลักลอบปลูกมากที่สุด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และพบว่ามี 13 - 14 จังหวัด ที่มีการลักลอบปลูกมากที่สุดอย่างต่อเนื่องทุกปี

เฮโรอีน มีการลักลอบผลิตตามบริเวณชายแดน เนื่องจากอยู่ใกล้วัตถุดิบคือฝิ่น และน้ำยาเคมีที่ใช้ในการผลิต ส่วนการผลิตวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทนั้น มักเป็นการลักลอบผลิตในเมือง เนื่องจากวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ส่วนใหญ่เป็นสิ่งจำเป็นในทางการแพทย์ และอุตสาหกรรมอื่น ๆ จึงไม่สามารถควบคุมอย่างเด็ดขาดได้

2. ปัญหาการเป็นเส้นทางการลำเลียง

เนื่องจากพื้นที่ส่วนหนึ่งของไทยตั้งอยู่ในบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตฝิ่นและเฮโรอีนใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก โดยประเทศไทยมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกและมีระบบการขนส่งระหว่างประเทศดีที่สุดในกลุ่มประเทศที่ตั้งอยู่ในสามเหลี่ยมทองคำ ประเทศไทยจึงตกเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติดจากแหล่งผลิต ไปสู่ประเทศปลายทางในทวีปยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย และประเทศอื่น ๆ ในทวีปเอเชีย

เดิมยาเสพติดที่มีการลักลอบลำเลียงผ่านประเทศไทยส่วนใหญ่จะเป็นฝิ่น เฮโรอีน และกัญชา แต่ในระยะหลังพบการลักลอบลำเลียงยาเสพติดที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท เช่น แอมเฟตามีนด้วย นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2534 มีการลำเลียงโคเคนผ่านประเทศไทยด้วย

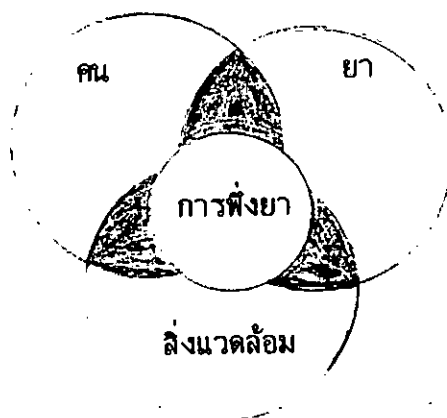
3. ปัญหายาเสพติดแพร่กระจายในประเทศ

ประเทศไทยมีปัญหายาเสพติดชนิดต่าง ๆ มานานแล้ว โดยในระยะแรกเป็นปัญหาการเสพยาฝิ่นและกัญชา ต่อมามีปัญหาเฮโรอีนและมอร์ฟิน ในระยะหลังปัญหายาเสพติดประเภทวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทชนิดใหม่ ๆ เข้ามามีปัญหามาก เช่น แอมเฟตามีน ยาเสพติดสังเคราะห์ บางครั้งนักท่องเที่ยวต่างประเทศ หรือคนไทยที่เดินทางไปต่างประเทศ นำยาเสพติดชนิดใหม่ ๆ

เข้ามาเผยแพร่ เช่น แอลเอสดี (LSD) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 เป็นต้นมาพบว่ามีสารเคมีต่าง ๆ มาใช้ในลักษณะยาเสพติด เช่น การสูดดมสารที่มีส่วนผสมของเป็นซิน และกินเนอร์ ตลอดจนมีการนำพืชบางชนิดที่มีฤทธิ์มึนเมามารับประทาน เช่น เห็ดขี้ควาย เป็นต้น

แนวคิดในการป้องกันการใช้ยาเสพติด

การพิจารณาปัญหายาเสพติด ในแง่ของสังคม วินัย เกษมเศรษฐ์ (2526 : 28) ได้สรุปว่า สามารถจำแนกองค์ประกอบได้สามประการคือ คน ยาและสิ่งแวดล้อม เมื่อปัจจัยทั้งสามนี้มีปฏิสัมพันธ์กัน อาจจะก่อให้เกิดปัญหาการพึ่งยาหรือการเสพติดยาที่มีผลทำให้คนเกิดการเปลี่ยนแปลงภาวะทางกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม หรืออาจจะอธิบายได้ว่า ในสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาและคนมีบุคลิกภาพ อ่อนแอ มีปัญหาทางร่างกาย ทางจิตใจ ขณะเดียวกันมีตัวยาซึ่งมีฤทธิ์ต่อประสาทอยู่โดยทั่วไป ดังนั้นคนที่อ่อนแอจะใช้ยาดังกล่าวแก้ปัญหาให้ตนเองจึงเกิดการติดยาหรือการเสพติดขึ้น ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบการพึ่งยา

ที่มา : วินัย เกษมเศรษฐ์. 29 : 2526.

ดังนั้น การแก้ไขปัญหานี้จึงสามารถกำหนดได้ 3 แนวทาง คือ

1. คน โดยมุ่งแก้ปัญหาที่ตัวคนเป็นสำคัญ แบ่งออกได้เป็นสองกรณีคือ (Knowles.

1.1 ลดความต้องการของผู้ติดยาเสพติดให้น้อยลง หรือไม่เหลือเลย โดยความร่วมมือของสถานพยาบาลต่าง ๆ ให้การรักษาและให้ความรู้แก่ประชาชนถึงสถานที่ต่าง ๆ เหล่านั้น

1.2 ลดโอกาสที่ประชาชนซึ่งยังไม่ติดยาเสพติดหรือเลิกยาเสพติดแล้ว ไม่ให้สัมผัสกับยาเสพติด โดยใช้วิธีการทางสังคมจิตวิทยา (The Psycho-Social Model) ให้ความสำคัญกับตัวคนหรือพฤติกรรมเป็นหลัก โดยศึกษาสาเหตุของการใช้ยาอย่างลึกซึ้ง และถือว่าการติดยาเสพติดเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เป็นอันตรายของมนุษย์ พยายามให้การศึกษาในเชิงของการรับรู้ และทัศนคติเกี่ยวกับการปลูกฝังค่านิยม ความเชื่อ ความรู้ ฯลฯ ที่จะช่วยให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่เข้มแข็ง สามารถแก้ปัญหาโดยไม่ต้องติดยาเสพติด

2. ยา โดยมุ่งแก้ปัญหาที่ "ตัวยา" ลดปริมาณยาเสพติดในท้องตลาด สกัดกั้นมิให้ยาเสพติดแพร่มาถึงมือผู้ใช้ แบ่งเป็น 2 ประการ ได้แก่

2.1 ใช้กฎหมายควบคุมและปราบปรามตัวยาที่เป็นอันตราย ตามที่ระบุในกฎหมายโดยใช้วิธีการทางกฎหมาย-ศีลธรรม (The Moral - Legal Model) ให้ความรู้เกี่ยวกับบทลงโทษของยาเสพติด (พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ มาตรา 91) และส่งเสริมให้ผู้ติดยาเข้ารับการบำบัดรักษา (พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ มาตรา 94) เป็นการป้องกันยาเสพติด และในวิธีการนี้จะให้ความสำคัญกับตัวยาที่เป็นอันตราย และจะมีการรณรงค์ให้ความรู้ถึงอันตรายของตัวยาเป็นหลัก

2.2 ใช้วิธีการทางสุขภาพ (The Public-Health Model) ถือว่าการใช้ยาเสพติดทำให้เกิดการพึ่งในตัวยา และถือเป็นปัญหาทางสุขภาพ หรือโรคติดเชื้อโดยทั่วไป การป้องกันในวิธีนี้จะให้การศึกษาถึงอันตรายจากการทดลองใช้ยาและยาเสพติด และผลร้ายที่เกิดขึ้นต่อตนเอง และสังคม

3. สังแวดล้อม มุ่งปรับปรุงสภาวะแวดล้อมในสังคมเป็นการสร้างสภาวะแวดล้อมในสังคมที่จะส่งผลให้การใช้ยาเสพติดลดน้อยลง วิธีการนี้จะให้ความสำคัญกับระบบคุณค่าของสังคม ระบบธรรมเนียมประเพณีที่ดำรงมา สถาบันต่าง ๆ ในสังคม เช่น สถาบันทางการศึกษา วิธีการนี้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการป้องกันยาเสพติดถือว่าเป็นวิธีการทางสังคมวัฒนธรรม (The Sociocultural Model) โดยเสนอแนะให้ใช้ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อมทางสังคม

ปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล เช่น ปัจจัยทางการศึกษา สาธารณสุข กลุ่มสังคม ฯลฯ ควรสนองความจำเป็นในการพัฒนาวิถีชีวิตของคน

เมื่อพิจารณาในแง่การปฏิบัติ วิธีการแก้ไขการใช้ยาเสพติดทั้งสามประการ ควรจะได้ดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน จึงจะมีประสิทธิผล การดำเนินงานที่เน้นแต่เพียงด้านเดียวจะไม่คุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับผลประโยชน์ที่จะได้รับ

การดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

หลักพื้นฐานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้มีการนำหลักเศรษฐศาสตร์เรื่อง อุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

การลดอุปสงค์ (Demand Reducation) ประกอบด้วย การป้องกันการใช้ยาเสพติด และการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

การลดอุปทาน (Supply Reducation) ประกอบด้วย การปราบปรามผู้ผลิตและผู้ค้า ยาเสพติด และการควบคุมพืชเสพติด

การป้องกันการใช้ยาเสพติด ประกอบด้วย การให้การศึกษา การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดและวิถีการดำรงชีวิต โดยไม่ต้องพึ่งยาเสพติด การจัดกิจกรรมทางเลือก ให้แก่ประชาชนทุกกลุ่มทุกระดับ และการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมให้ปลอด จากยาเสพติด การป้องกันยาเสพติดเป็นการสกัดกั้นไม่ให้คนที่ยังไม่ติดหรือไม่เคยใช้ยาหรือสิ่ง เสพติด ใช้ยาเสพติด ความลำบากของการป้องกันยาเสพติดอยู่ที่ขนาดและความหลากหลายของ กลุ่มประชากร ซึ่งตอบสนองข่าวสารที่ได้รับต่างกัน คนบางกลุ่มเมื่อได้รับการบอกกล่าวเพียงครั้ง เดียวเกี่ยวกับผลของการเสพยาและยาเสพติด ก็ตระหนักว่าไม่สมควรใช้ยาเสพติด คนบางกลุ่ม ต้องได้รับข่าวสารซ้ำ ๆ ตลอดเวลา จึงจะเกิดสติหยุดคิดก่อนที่จะใช้ยาหรือยาเสพติด คนบาง กลุ่มไม่สามารถสื่อสารอย่างมีเหตุผลได้ จึงต้องใช้วิธีพูดให้กลัวเพื่อให้ไม่กล้าใช้ยาเสพติด ในขณะที่ คนบางกลุ่มมีความมั่นใจอย่างผิด ๆ ว่ามีสภาพร่างกาย และจิตใจที่เข้มแข็งพอที่จะต่อสู้กับฤทธิ์ ยาเสพติดได้ นอกจากนี้ยังมีคนบางประเภทที่ต้องการติดยาเสพติดเพื่อประชดชีวิต และสังคนรอบ ตัวเนื่องจากไม่เห็นทางอื่นในการแก้ปัญหาให้กับตัวเอง ในด้านการรับสื่อก็เช่นกัน คนบางกลุ่ม เปิดรับสื่อทุกชนิด ในขณะที่คนบางกลุ่มมีโอกาสรับข่าวสารน้อย การให้ข่าวสารในเรื่องยาเสพติด

จึงต้องพยายามใช้สื่อทุกชนิด ทุกประเภท เพื่อให้ครอบคลุมประชากรอย่างทั่วถึงที่สุด เนื่องจากมีคนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการป้องกันยาเสพติดเกิดขึ้นใหม่ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังมีการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการเผยแพร่การป้องกันยาเสพติดผ่านหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ สื่อที่ผลิต ได้แก่ เอกสาร แผ่นพับ สติกเกอร์ เครื่องเขียนหนังสือ ไปสเตอร์ ภาพนิทรรศการ สไลด์ ภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ เทปรายการวิทยุ-โทรทัศน์ ชุดเผยแพร่ ฯลฯ กับได้มีการนำบุคคลที่มีชื่อเสียงและเป็นที่นิยมของกลุ่มเป้าหมาย เช่น ดารา นักร้อง นักแสดง นักกีฬา มาเป็นผู้นำเสนอข้อมูล ข่าวสาร เพื่อการป้องกันการบริโภคยาเสพติดด้วย

การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด เนื่องจากยาและสารเสพติดมีฤทธิ์ต่อร่างกายคือต่อกล้ามเนื้อต่าง ๆ ต่อระบบประสาทและสมอง ซึ่งควบคุมความรู้สึก ความคิด และการตัดสินใจ การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดจึงต้องดำเนินการทั้งทางร่างกายและจิตใจ และเป็นวิชาการที่ยังต้องศึกษาค้นคว้าอีกมาก เนื่องจากยังมีข้อโต้แย้งระหว่างแนวคิดในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โดยเฉพาะแนวคิดของกลุ่มการแพทย์สาขาอายุรเวชกับกลุ่มผู้ที่มีพื้นฐานด้านอื่น ๆ เช่น จิตวิทยา สังคมวิทยา อาชญาวิทยา ฯลฯ เมื่อเทียบกันแล้วการบำบัดสภาพการติดยาเสพติดทางร่างกายขึ้นที่เรียกว่า การถอนพิษยา (Detoxification) ใช้เวลาดำเนินการน้อย และเห็นผลได้ชัด โดยการตรวจพิสูจน์ในห้องวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีประโยชน์เพราะอย่างน้อยที่สุดในช่วงที่เข้ารับการถอนพิษยาผู้ติดยาเสพติด ส่วนใหญ่จะไม่ไปสร้างปัญหาให้กับสังคมส่วนรวม ซึ่งเป็นผลสำเร็จระยะสั้น ผู้ติดยาเสพติดบางคนเมื่อได้รับการถอนพิษยาแล้วจะไม่กลับไปใช้ยาเสพติดอีก และเมื่อใช้หลักการวิเคราะห์ว่าองค์ประกอบของปัญหายาเสพติด แบ่งได้เป็น คน ยา และสิ่งแวดล้อม การป้องกันและการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด จะเป็นการดำเนินการต่อคนและสิ่งแวดล้อมที่สร้างอุปสงค์หรือความต้องการยาเสพติด

การปราบปรามยาเสพติด เป็นมาตรการหลักในการลดปริมาณยาเสพติด ในพื้นที่ประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการปราบปรามแบ่งได้เป็นกลุ่มใหญ่ ๆ เช่น ผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้เสพ ซึ่งในแต่ละกลุ่มเป้าหมายยังมี กลุ่มย่อย อีกหลายกลุ่ม เช่น นายทุน ต้องการผู้วางแผน ผู้สมคบตัวการ ผู้ลงมือกระทำความผิด ผู้รับจ้างขนยาเสพติด ผู้ค้ารายใหญ่ - รายกลาง - รายย่อย ผู้เสพ ผู้ที่อำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้ผลิต - ผู้ค้า - ผู้เสพ ฯลฯ ความเร่งด่วนในการปราบปราม กลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มขึ้นอยู่กับชนิดของยาเสพติดและสารเสพติดนั้น ๆ ตัวอย่างเช่น

กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับสารระเหยกับสารระเหยในลักษณะที่เป็นสารเสพติดอยู่ในลำดับความ
เร่งด่วนที่สูงกว่า กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับพืชกระท่อม และเมื่อไม่สามารถดำเนินการต่อกลุ่ม
เป้าหมายทุกกลุ่มได้พร้อม ๆ กัน การจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนในการปราบปรามจึง
เป็นสิ่งจำเป็น การกระทำความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีลักษณะเฉพาะประการหนึ่งคือ ส่วนใหญ่จะ
ไม่เกิดเป็นความผิดซึ่งหน้า ดังนั้นการปราบปรามจึงจำเป็นต้องอาศัยวิธีการทางการข่าว การ
สืบสวน สอบสวน การรับฟังพยาน และขั้นตอนอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรมที่แตกต่างไปจาก
การปราบปรามการกระทำผิดทั่วไป

การควบคุมพืชเสพติด เป็นอีกมาตรการหนึ่งในการลดอุปทานความพิเศษของมาตรการนี้
อยู่ที่ว่า ผู้ผลิต และพืชเสพติดบางชนิดสมควรจะต้องปราบปรามโดยเด็ดขาด เช่น ฝิ่น และฝิ่น
ในบางพื้นที่ แต่พื้นที่ปลูก และผู้ที่ปลูกฝิ่นส่วนใหญ่ต้องควบคุมโดยการพัฒนาเพื่อสร้างทางเลือกอื่น
ให้กับพื้นที่และประชาชนก่อน จึงจะใช้การปราบปราม ในจุดที่ยังคงมีการปลูกฝิ่นเพื่อการค้าได้

การดำเนินมาตรการเพื่อลดอุปทานด้วยยาเสพติด หรือสารเสพติดชนิดใดชนิดหนึ่ง อาจ
เป็นผลให้เกิดการนำยา หรือสารเสพติดชนิดใหม่เข้ามาใช้ในลักษณะเสพติดแทน แต่หากปล่อยให้
มียาและสารเสพติดที่เป็นที่รู้จักกันคืออยู่แล้วในตลาดมาก ฝ่ายผู้ผลิตก็จะพยายามผลักดันให้มีการนำ
ยาและสารเสพติดเหล่านั้นมาใช้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการพิจารณามาตรการหลักทั้ง 4 มาใช้
อย่างเหมาะสม กับสภาพปัญหาในแต่ละพื้นที่อย่างได้สมดุล เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการนำยาหรือสารเส
พติดชนิดใหม่มาใช้พร้อม ๆ กับกำจัดยาเสพติดชนิดเดิมที่เป็นปัญหาลงแล้ว ซึ่งการประสานการ
ดำเนินงานลงในพื้นที่นี้เป็นกลยุทธ์สำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด แต่การที่จะ
ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ ความวามเข้าใจในปัญหา
สาเหตุ วิธีการป้องกันและแก้ไข ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินงานให้บรรลุผล
ตามเป้าหมาย และต้องมีข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ วางแผนป้องกัน และแก้ไข
ปัญหารวมทั้งการติดตามงานและชี้วัดความสำเร็จ ดังนั้น การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาระบบข้อมูลจึงเป็นมาตรการเสริมที่สำคัญ มาตรการเสริมที่สำคัญและหลีกเลี่ยงไม่ได้อีกเรื่องหนึ่ง
คือ ความร่วมมือกับต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะยาเสพติดเป็นปัญหาร่วมกันของโลก ซึ่งไม่สามารถ
สกัดกั้นได้ด้วยเส้นกันพรมแดน ไม่ว่าจะเป็นพรมแดนธรรมชาติหรือพรมแดนตามกฎหมาย และสิ่งที่
กล่าวมาแล้วว่า ประเทศไทยมีปัญหาดังกล่าวเป็นฐานเป็นแหล่งผลิต เป็นเส้นทางลำเลียง และมีการติด

ยาเสพติดในประเทศ ทำให้ต้องมีการร่วมมือกับประเทศต่าง ๆ อย่างน้อยที่สุดก็คือ เรื่องข้อมูล ข่าวสาร และเนื่องจากการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจำเป็นต้องใช้ทุน วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร ใช้เวลาและวิชาการมาก ดังนั้น ประเทศที่มีสภาพเศรษฐกิจและวิชาการดีกว่าจึงต้องช่วยเหลือ ประเทศที่อยู่ในฐานะด้อยกว่า เพื่อประโยชน์ร่วมกันในเรื่องนี้ประเทศไทยได้รับความช่วยเหลือ มาก เนื่องจากได้แสดงความจริงจังในการควบคุมปัญหายาเสพติดตลอดมา จนกระทั่งประเทศไทย สามารถให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ประเทศอื่นได้บ้าง และยังได้บริจาคเงินสมทบกองทุน ต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วย

ในการป้องกันยาเสพติดนั้น ประเทศไทยแบ่งกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินงานไว้ 5 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มบิดามารดา
2. กลุ่มเยาวชนในสถานศึกษา
3. กลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษา
4. กลุ่มชุมชน
5. กลุ่มชาวเขา

รูปแบบการดำเนินงานในกลุ่มเป้าหมาย

สำนักงาน ป.ป.ส. ในฐานะหน่วยงานกลางในการประสานการดำเนินงานยาเสพติด ของประเทศ ได้สนับสนุนและข้อเสนอแนะจากการประชุมทางวิชาการที่ชื่อว่า "การประชุมระดับชาติ เพื่อการให้การศึกษาก่อนการเข้ายาในทางที่ผิดในประเทศไทย" เสนอต่อคณะกรรมการด้านการ ป้องกันและเผยแพร่ (อนุมาตรา 10) ในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ซึ่งคณะกรรมการด้านการป้องกันและเผยแพร่จึงได้มีมติให้ตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจขึ้นคณะหนึ่ง ชื่อว่า "คณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพิจารณามาตรฐานหลักสูตรการฝึกอบรม และ มาตรฐานการเผยแพร่" ขึ้น โดยมี นายสมชัย วุฒิปรีชา รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็น ประธาน ประกอบด้วย คณะกรรมการเฉพาะกิจ 31 คน เพื่อยุทธศาสตร์ที่ 3 ประการ คือ

1. เพื่อดำเนินการตามข้อเสนอแนะ ที่ว่ากิจกรรมในแผนป้องกันจะมีกลุ่มเป้าหมาย

5 กลุ่ม และกำหนดว่าแต่ละกลุ่มจะมีกิจกรรมด้านป้องกันอะไรบ้าง และหน่วยงานใดควรเป็นผู้รับผิดชอบกลุ่มเป้าหมายทั้ง 5 คือ

กลุ่มบิดามารดา เน้นทางด้านการให้การศึกษา ความรู้ ครอบครัวยุคใหม่ และส่งเสริมการทำให้ครอบครัวมีความสุข

กลุ่มเยาวชน เน้นทางด้านการฝึกอบรม ส่งเสริมให้เยาวชนมีโอกาสร่วมกิจกรรม

กลุ่มโรงเรียน มีปัญหาและข้อเสนอแนะหลายประการ เป็นทางด้านการให้การศึกษา ตรวจสอบคุณภาพ ฝึกอบรมครู และกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กลุ่มชุมชน เป็นกิจกรรมที่เป็นส่วนเสริมให้แก่กระทรวงศึกษาธิการ กรมการพัฒนาชุมชน กทม. ป.ป.ส. และสมาคมต่าง ๆ ปฏิบัติและบริการต่าง ๆ เช่น จัดหน่วยเคลื่อนที่ให้ความรู้ เยี่ยมบ้าน อบรมบุคลากรหรือผู้นำชุมชน

กลุ่มชาวเขา เป็นเรื่องเฉพาะของชาวเขา เป็นกิจกรรมในแง่ของการศึกษาในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน ซึ่งได้เริ่มมีการวางหลักสูตรสำหรับชาวเขาไว้แล้ว

2. เพื่อทำแนวทางปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ

3. ทำหน้าที่พิจารณามาตรฐานหลักสูตรการฝึกอบรม และมาตรฐานการเผยแพร่

โดยคณะกรรมการเฉพาะกิจฯ ได้กำหนดการดำเนินงานของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ คือ

1. ให้ประธานคณะกรรมการเฉพาะกิจฯ เชิญประธานและเลขานุการของแต่ละกลุ่มมาประชุมชี้แจงให้ทราบถึงรายละเอียดของแผน ซึ่งทำออกมาเป็น chart และนำมาประสานกันว่ามิฉะนั้นจะทำงานร่วมกันได้ โดยถือเอาข้อเสนอแนะที่พหุและแผนป้องกันปัญหาเสียดสีของสำนักงาน ป.ป.ส. เป็นหลักในการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มวางแผนและโครงการ

2. เมื่อได้แผนทั้ง 5 กลุ่มแล้ว ให้ทั้ง 5 กลุ่มมารวมเป็นแผนใหญ่ทางด้านการให้การศึกษาป้องกัน เพื่อมอบให้สำนักงาน ป.ป.ส. นำเสนอเป็นแผนรวมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อไป

3. กำหนดระยะในการวางแผนของกลุ่ม

คณะกรรมการเฉพาะกิจกลุ่มเป้าหมายทั้ง 5 กลุ่ม ได้ยกร่างแผนการดำเนินงานเพื่อนำเสนอเป็นแผนรวมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายปิตามารดา

เพื่อให้เกิดการดำเนินงานต่อเนื่องตามข้อเสนอแนะจากการประชุมระดับชาติ ดังกล่าวแล้ว คณะทำงานเฉพาะกิจกลุ่มเป้าหมายปิตามารดา ได้ทบทวนและพัฒนาจุดประสงค์ในการดำเนินงานป้องกัน สำหรับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานการดำเนินงานและสถานการณ์ของประเทศ จึงปรากฏเป็นดังนี้

1) เพื่อส่งเสริมให้ปิตามารดาตระหนัก และเข้าใจความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ปิตา มารดา และบุตร

2) เพื่อให้ปิตา - มารดา ทราบถึงบทบาท สถานภาพ และความรับผิดชอบ ซึ่งกันและกันของสมาชิกในครอบครัว

3) เพื่อให้ความรู้ที่เป็นแนวทางแก่ปิตา - มารดาในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ซึ่งอาจจะประสบได้ในชีวิต

เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ดังกล่าวข้างต้น คณะทำงานเฉพาะกิจกลุ่มเป้าหมาย ปิตา มารดาได้ยกร่างแผนการดำเนินงานตามจุดประสงค์ โดยจัดทำเป็นโครงการ ดังนี้

โครงการเขียนรายละเอียดเนื้อหาหลักสูตร

โครงการประชุมปฏิบัติการเพื่อทบทวนการเขียนเนื้อหาหลักสูตรและกิจกรรม เพื่อการบูรณาการ

โครงการประชุมปฏิบัติการผลิตสื่อและวัสดุอุปกรณ์

โครงการปรับปรุงสื่อและวัสดุอุปกรณ์

โครงการผลิตคู่มือการใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการอบรมแก่ปิตามารดาในการป้องกันปัญหาใช้ยานทางที่ผิด

โครงการอบรมวิทยากร

โครงการทดลองใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์กับกลุ่มเป้าหมายคัดเลือกเพื่อการประเมินผล

โครงการปรับปรุงสื่อและวัสดุอุปกรณ์ คู่มือการใช้สื่อและอุปกรณ์

การดำเนินงานของคณะทำงานกลุ่มเป้าหมายปิตามารดา

1) โครงการเขียนรายละเอียดเนื้อหาหลักสูตรสำหรับกลุ่มเป้าหมายปิตามารดา คณะทำงานฯ ได้รับความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาการที่เกี่ยวข้องจากสถาบันต่าง ๆ

ทั้งของรัฐบาลและเอกชน เป็นผู้เขียนรายละเอียดเนื้อหา โดยยึดวัตถุประสงค์ และมุ่งหลักการ ดังนี้คือ

- ความถูกต้องของข้อมูล
- ความเหมาะสมของข้อมูล
- ความสมบูรณ์ของข้อมูล

โดยมีขอบข่ายเนื้อหาครอบคลุมคุณภาพชีวิต การให้ความรู้เกี่ยวกับมนุษย์และพฤติกรรม ยาและการใช้ยาในทางที่ถูกต้อง และแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2) โครงการประชุมปฏิบัติการเพื่อทบทวนการเขียนเนื้อหาหลักสูตรและกิจกรรม เพื่อการบูรณาการกลุ่มเป้าหมายปิตามารดา

ทั้งนี้เพื่อที่จะนำเอาความรู้ที่มีอยู่ในรายละเอียดเนื้อหาหลักสูตรมาบูรณาการให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการให้การรักษากลุ่มเป้าหมายต่อไป

3) โครงการประชุมปฏิบัติการผลิตสื่อและวัสดุอุปกรณ์สำหรับกลุ่มเป้าหมายปิตามารดา

จากรายละเอียดเนื้อหาหลักสูตรที่บูรณาการและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ได้นำมาสร้างชุดสื่อข้อความ เพื่อเป็นเครื่องมือที่จะใช้ในการให้การศึกษาย่ิงกันการใช้ยาในทางที่ผิดแก่กลุ่มเป้าหมายปิตามารดา เพื่อให้ปิตามารดาสามารถสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของตนเอง และครอบครัวให้ดีขึ้น กลวิธีในการสร้างสื่อและวัสดุอุปกรณ์ดังกล่าวแล้ว ได้ยึดหลักการที่ว่า FAREA คือ

F = Feasibility	มีความเป็นไปได้
A = Accuracy	มีความแม่นยำ
R = Relevance	มุ่งสู่จุดประสงค์
E = Economy	ประหยัด
A = Acceptability	เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเป้าหมาย

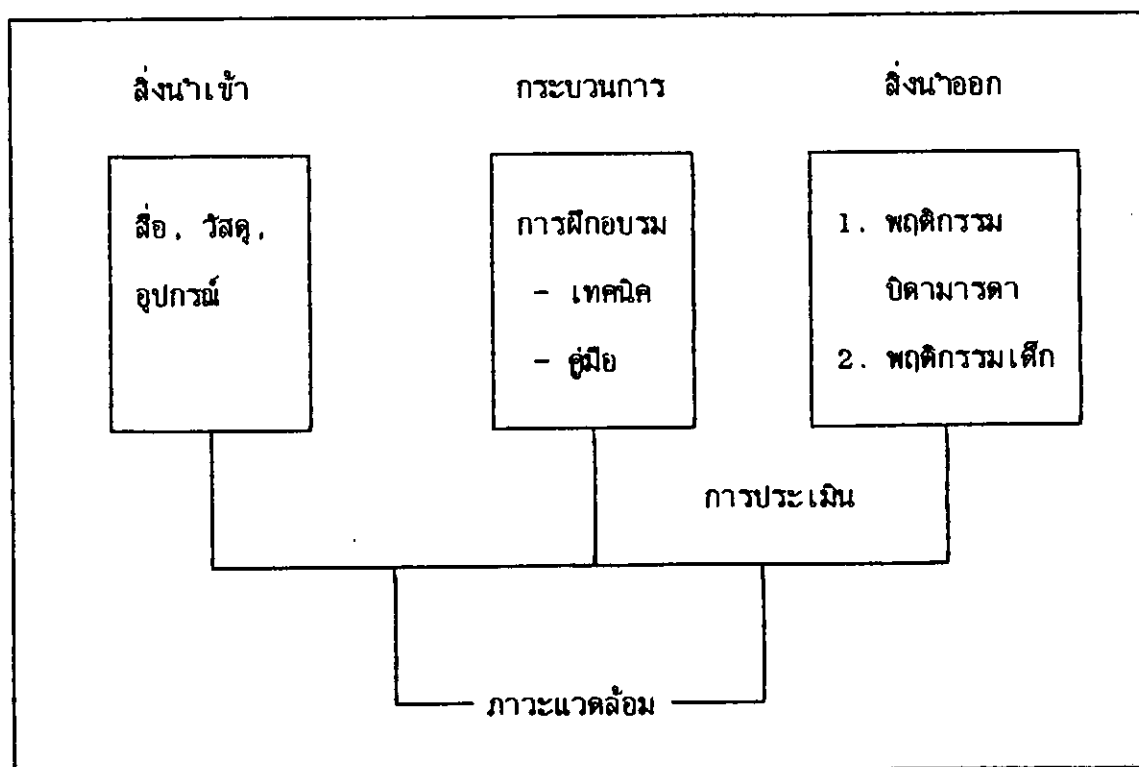
4) โครงการปรับปรุงสื่อและวัสดุอุปกรณ์

เมื่อคณะทำงานได้สร้างต้นฉบับชุดสื่อข้อความแล้ว แต่เนื่องจากต้นฉบับสื่อที่สร้างขึ้นยังไม่สมบูรณ์ จึงได้มอบหมายให้หน่วยงานโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน (RIT)

ซึ่งเป็นหน่วยงานสังกัดหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ซึ่งมีความชำนาญในการเขียนสื่อเป็น
ผู้แก้ไขและปรับปรุงต้นฉบับสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่ผลิตขึ้นทั้งในด้านเนื้อหา และภาพให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
เพื่อให้ตรงตามหลักเกณฑ์การผลิต ดังได้กล่าวไว้แล้ว (ใน 3)

5) โครงการผลิตคู่มือการใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อใช้ในการอบรมแก่บิดา
มารดาในการป้องกันปัญหาการใช้ยาในทางที่ผิด

เนื่องจากสื่อและวัสดุอุปกรณ์ ที่ผลิตขึ้นยังไม่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง จำเป็น
ต้องมีคู่มือในการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์และคู่มือในการอบรมแก่บิดามารดา เพื่อให้บิดามารดาเกิด
ความรู้ ตลอดจนเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
และในขณะเดียวกันเพื่อการปรับปรุงแก้ไขสื่อ วัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมต่อกลุ่มเป้าหมาย จึงได้
ดำเนินการจัดทำต้นฉบับคู่มือการทดสอบสื่อ วัสดุอุปกรณ์ด้วย ในระหว่างวันที่ 1 - 8 พฤศจิกายน
2524 ณ โรงแรมบางแสน จังหวัดชลบุรี ด้วยความร่วมมือระหว่างหน่วยศึกษานิเทศก์ กรม
สามัญศึกษา กองป้องกันยาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. และสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์

ภาพประกอบ 2 ตัวแบบ (Model) ที่เรียกว่า CIPP Model

2. กลุ่มเป้าหมายเยาวชนในสถานศึกษา

จากการประชุมทางวิชาการระดับชาติ เพื่อการให้การศึกษารองรับการขยายในทางที่ผิด ในประเทศไทย พ.ศ. 2521 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ปรับปรุงคณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษในสถานศึกษาใหม่ โดยมี นายสมชัย วุฒิปรีชา รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน และมีอนุกรรมการ 5 ฝ่าย คือ

- 1) ฝ่ายวิจัย
- 2) ฝ่ายพัฒนาหลักสูตร
- 3) ฝ่ายฝึกอบรม
- 4) ฝ่ายส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา
- 5) ฝ่ายการศึกษาสำหรับชาวไทยภูเขา

นอกจากนี้ ได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการ ป.ป.ส. ต่อ. เมื่อเดือนธันวาคม 2522 โดยยืมบุคลากรจากกรมต่าง ๆ มาปฏิบัติงาน และได้ดำเนินการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ดังนี้

1) จัดทำแผนหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ด้านการป้องกันยาเสพติดให้โทษ (2525 - 2529) บรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 โดยมุ่งกลุ่มเป้าหมายในสถานศึกษา

2) ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา เพื่อสอดคล้องตามเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชน

3) สร้างคู่มือปฏิบัติงานสำหรับครู เพื่อใช้ดำเนินงานการป้องกันปัญหายาเสพติดให้โทษในสถานศึกษา ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ดังนี้

- ระดับประถมศึกษา ใช้การพัฒนาหลักสูตรเป็นแกน
- ระดับมัธยมศึกษา ใช้การพัฒนาหลักสูตร และการจัดระบบครูประจำกลุ่มเป็นแกน
- ระดับอุดมศึกษา ใช้กิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมทางการบริการควบคู่กันไป

4) ศึกษาสภาพการใช้ยาเสพติดของนักเรียน นักศึกษา (กรมอาชีวศึกษา)

5) ให้บริการสนเทศแก่สถานศึกษา

3. กลุ่มเป้าหมายเยาวชนนอกสถานศึกษา

ในการดำเนินการเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายเยาวชนนอกสถานศึกษานั้น สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นผู้รับผิดชอบ มีการแต่งตั้ง "คณะกรรมการกำหนดแนวทางการป้องกันยาเสพติด กลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษา" ขึ้น เพื่อรับผิดชอบการจัดทำขอบข่ายของเนื้อหาหลักสูตร ตลอดจน กำหนดประเภทของสื่อสำหรับในแง่หลักการนั้น เน้นการป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษา ที่ยังไม่ใช้ยาเสพติดและในกลุ่มล่อแหลมต่อการใช้ยา โดยใช้บทบาทและกิจกรรมของกลุ่มเป้าหมายเป็นฐานในการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับการปฏิบัติได้ ตามสภาพปัญหาที่เปลี่ยนแปลง และแตกต่างของสภาพชุมชน ในด้านวัตถุประสงค์ต้องการดำเนินการได้กำหนดไว้ดังนี้ คือ

- 1) เพื่อปลูกฝังความมั่นคงทางจิตใจให้เยาวชนนอกสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นภูมิคุ้มกันสำหรับการเผชิญปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตและสังคม
- 2) เพื่อให้เยาวชนนอกสถานศึกษารู้จักตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพที่เป็นลักษณะเฉพาะให้เด่นชัดด้วยความพึงพอใจ
- 3) เพื่อให้เยาวชนนอกสถานศึกษาสามารถป้องกันตนเอง ด้วยการเรียนรู้สภาพแวดล้อมทางสังคม การปรับตัวและแก้ไขปัญหาได้อย่างมั่นใจและมีเหตุผล
- 4) เพื่อปลูกฝังและเสริมสร้างเยาวชนนอกสถานศึกษาให้มีความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าของการดำรงชีวิต
- 5) เพื่อให้มีความสำนึกในบทบาทและคุณค่าของตนเองที่จะพึงมีต่อบุคคลอื่น และสังคม
- 6) เพื่อสร้างนิสัยเยาวชนนอกสถานศึกษาให้รู้จักเลือกและรู้จักใช้ยาได้ถูกต้อง
- 7) เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนนอกสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ แนวทางต่าง ๆ ของการดำเนินชีวิต และสามารถช่วยตนเองทางด้านเศรษฐกิจได้

เนื้อหาหลักสูตรของ "กลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษา" มีจำนวน 4 หมวด ได้แก่

- 1) เยาวชนกับการทำความเข้าใจตนเอง
- 2) ความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนกับกลุ่มสังคม

3) เยาวชนกับการใช้ยา

4) เยาวชนกับปัญหา ยาเสพติด

และได้ดำเนินการย่อยเนื้อหาสำหรับใช้เผยแพร่กับเยาวชนนอกสถานศึกษา ออกเป็น 32 หน่วย แต่เนื่องจากมีความจำเป็นทางด้านงบประมาณ จึงได้เลือกเนื้อหาเฉพาะหน่วยที่สำคัญ ๆ มาดำเนินการผลิตสื่อ สำหรับใช้ในการเผยแพร่ จำนวน 10 หน่วย

การดำเนินงานในกลุ่มเป้าหมายเยาวชนนอกสถานศึกษา สำนักงาน ป.ป.ส. ได้ดำเนินงานในวงกว้าง คือ การเผยแพร่ความรู้ข่าวสารแก่กลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษา ผ่านทางสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ และเสียงตามสาย และได้ประสานกับหน่วยงานของกระทรวงมหาดไทย ให้สอดแทรกการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และวิธีการป้องกันในหลักสูตรการฝึกอบรมเยาวชนนอกสถานศึกษา นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการประสานงานกับ กรมการพัฒนาชุมชน จัดทำโครงการทดลองระดับชาติ "บ้านสวนแสนสุข" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะค้นหา รูปแบบการป้องกันปัญหา ยาเสพติด ที่มีความเหมาะสมกับการดำเนินงานในชนบท การดำเนินงานยึดหลักการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนนอกสถานศึกษา โดยให้การฝึกอบรมด้านวิชาชีพต่าง ๆ และสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดทางอ้อม ทั้งนี้ได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนในด้านทรัพยากร ซึ่งการทดลองได้ผลเป็นที่น่าพอใจและสำนักงาน ป.ป.ส. ได้ขอความร่วมมือ กรมการพัฒนาชุมชน รับผิดชอบไปดำเนินการขยายผลต่อไป

4. กลุ่มเป้าหมายชุมชน

ในการดำเนินการเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายชุมชนนั้น สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นผู้รับผิดชอบ มีการแต่งตั้ง "คณะกรรมการกำหนดแนวทางป้องกันยาเสพติดกลุ่มชุมชน" ขึ้น เพื่อรับผิดชอบในการจัดทำขอบข่ายของเนื้อหาหลักสูตร ตลอดจนกำหนดประเภทของสื่อ โดยมีวัตถุประสงค์ของการดำเนินการดังนี้ คือ

- 1) เพื่อสร้างผู้นำเพื่อไปดำเนินการป้องกันยาเสพติดในชุมชน
 - 2) เพื่อให้สมาชิกในชุมชนตระหนักถึงโทษภัยของยาเสพติด
 - 3) เพื่อให้ทุกคนในชุมชนร่วมมือกันป้องกันปัญหา ยาเสพติดในชุมชนอย่างทั่วถึง
- เนื้อหาหลักสูตรของ "กลุ่มชุมชน" มีจำนวน 3 หมวด ได้แก่

- 1) คุณภาพชีวิต
- 2) ยา
- 3) การป้องกันการรั่วยาในทางที่ผิด

และได้มีการผลิตเอกสารสำหรับใช้ในการฝึกอบรมวิทยากรอีก 1 เรื่อง คือ วิธีการถ่ายทอดและเผยแพร่

เนื่องจากการจัดทำหลักสูตรกลุ่มชุมชนนั้น ได้นำเอาเนื้อหาของกลุ่มบิดามารดา และเยาวชนนอกสถานศึกษามาปรับรวมกัน ฉะนั้น สิ่งที่จะใช้ประกอบการเผยแพร่ต่อกลุ่มชุมชน จึงใช้วิธีการคัดเลือกสื่อที่ผลิตไปแล้วของกลุ่มบิดามารดา และเยาวชนนอกสถานศึกษามาใช้

หลังจากได้มีการเขียนเนื้อหาหลักสูตรและผลิตสื่อกลุ่มบิดามารดา กลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษา และกลุ่มชุมชนเรียบร้อยแล้ว จึงได้นำมาจัดทำเป็นชุดเผยแพร่ (Package) สำหรับให้วิทยากรด้านป้องกันยาเสพติดใช้เผยแพร่กับกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว โดยชุดเผยแพร่นี้ แบ่งออกเป็น 7 หน่วย ดังนี้

- 1) ครอบครัวดีชีวิตมีสุข
- 2) ค่าของคน
- 3) การคบเพื่อน
- 4) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติด
- 5) ยา อันตรายของยา และหลักการใช้ยาในทางที่ถูกต้อง
- 6) การป้องกันตนเองจากยาเสพติด
- 7) การป้องกันยาเสพติดในชุมชน

การดำเนินงานของกลุ่มชุมชนส่วนใหญ่เป็นการเผยแพร่โดยใช้สื่อบุคคลโดยสำนักงาน ป.ป.ส. ได้ดำเนินการฝึกอบรมวิทยากรด้านป้องกันยาเสพติดให้กับจังหวัดต่าง ๆ ไปแล้ว 31 จังหวัด จำนวน 691 คน (พ.ศ. 2527 - 2531) ซึ่งวิทยากรด้านป้องกันยาเสพติดเหล่านี้ ได้นำชุดเผยแพร่ไปเผยแพร่แก่ประชาชนในชุมชนที่ตนเองรับผิดชอบ

5. กลุ่มเป้าหมายชาวเขา

ชาวไทยภูเขาเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีสภาพสังคม วัฒนธรรมที่แตกต่างจากชาวไทยพื้นราบ แต่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด ในการดำเนินงานป้องกันในกลุ่มชาวไทยภูเขา

ประกอบด้วย ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน และองค์การภาคเอกชน การดำเนินงาน มุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนชาวไทยภูเขา ทั้งในด้านการจัดการศึกษา การพัฒนาความเป็นอยู่ การ เศรษฐกิจ แหล่งน้ำ การพัฒนาพื้นที่ดินและที่ทำกิน สุขภาพอนามัย

ในด้านการศึกษาซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้าง และปลูกฝังเจตคติ ในการพัฒนา ความเป็นอยู่ของชาวไทยภูเขาให้เลิกจากการปลูกฝิ่น การใช้ฝิ่น การตัดไม้ทำลายป่า หน่วยงาน ที่มีส่วนในการจัดการศึกษาแก่ชาวเขา ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย (กอง สงเคราะห์ชาวเขา ดำรวจตระเวนชายแดน) กรมป่าไม้ กองทัพบกที่ 3 กระทรวงเกษตร กระทรวงสาธารณสุข สำนักราชเลขาธิการ องค์กรเอกชน เช่น มูลนิธิมิชชันนารี โดยจัดการ ศึกษาให้ทั้งเยาวชนและผู้ใหญ่ไปพร้อม ๆ กัน

ต่อมาใน พ.ศ. 2524 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการจัดการศึกษา สำหรับ ชาวไทยภูเขา โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้พัฒนาหลักสูตรประถมศึกษาเพื่อชุมชนในเขต ภูเขา ร่วมกับกรมวิชาการ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามโครงการศูนย์การศึกษาเพื่อ ชุมชน ในเขตภูเขา (ศศช.) ซึ่งเป็นโครงการที่มุ่งจัดการศึกษาสำหรับชาวเขา โดยผสมผสาน ทรัพยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินงานกับชาวเขาอยู่ มีทิศทางการปฏิบัติงาน และการ ดำเนินงานอย่างมีเอกภาพ และสอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของชาติ และนโยบายของคณะ กรรมการชาวเขาส่วนกลาง เพื่อนำหลักสูตรและรูปแบบการจัดการศึกษาตามโครงการนี้ไปปรับ และขยายพื้นที่การใช้หลักสูตร

หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่ปรับจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และ หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเปิดเสรีสำหรับชาวเขา พุทธศักราช 2520 เพื่อให้เหมาะสมกับ สภาพชีวิตและสังคม รวมทั้งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวเขา

หน่วยงานที่ดำเนินกิจกรรมป้องกันยาเสพติดมีจำนวนมาก สำหรับในหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน่วยงานที่ดำเนินการไม่ต่ำกว่า 30 หน่วยในสังกัดของสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหม และทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ และกรุงเทพมหานคร รวมทั้งยังมีหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เช่น การเคหะแห่งชาติ การกีฬาแห่ง ประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีองค์กรภาคเอกชนอีกจำนวนมาก เช่น ศูนย์ประสานงานกลางองค์การ ภาคเอกชนต่อต้านยาเสพติด สมาคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยฯ สมาคมต่อต้านยาเสพติดให้

โทษแห่งประเทศไทย สภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย สภาสตรีแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์ และสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน ฯลฯ เป็นต้น

ลักษณะของกิจกรรมที่หน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศไทยได้นำมาใช้ดำเนินงานป้องกันยาเสพติด ได้แก่

1. การให้การศึกษา
2. การพัฒนาบุคลากร
3. การเผยแพร่
4. การผลิตสื่อ
5. การจัดกิจกรรมทางเลือก
6. การวิจัยและประเมินผล

อย่างไรก็ตาม ในการสำรวจผลการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของหน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศไทยในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันพบว่า กิจกรรมที่เกี่ยวกับการเผยแพร่ วรรณคดีป้องกันยาเสพติดเป็นกิจกรรมที่มีการวางแผนโครงการมากที่สุดคือ ประมาณร้อยละ 40 ของโครงการเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดทั่วประเทศ รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมฝึกอบรม กิจกรรมทางเลือกการให้การศึกษา และการวิจัย ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ด้านกฎหมาย การออกสารสารยาเสพติด และการให้คำปรึกษาหารือ

สำหรับกลุ่มเป้าหมายนั้น ได้พบว่า กลุ่มชุมชนทั่วไปเป็นกลุ่มเป้าหมายที่โครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ลงไปถึงมากที่สุด รองลงไป ได้แก่ กลุ่มเยาวชนในสถานศึกษา กลุ่มเยาวชนนอกสถานศึกษา กลุ่มบิดามารดา และกลุ่มชาวเขา ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการในกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ อีก เช่น กลุ่มทหาร กลุ่มผู้เลิกติดยา กลุ่มนักโทษ และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์การป้องกันยาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส.

คำว่า "การป้องกัน" หมายถึง "การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ต่อเนื่องและสัมพันธ์ระหว่างกันจากการให้บุคคลใด ๆ ระงับการกระทำในสิ่งที่ได้ทำมาแล้ว โดยวิธีการกักขัง การบำบัดรักษา การสั่งการไปจนถึงการไม่ส่งเสริมในการริเริ่มใด ๆ ที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่นับเป็นสิ่งที่ประเสริฐของสังคม" ความหมายดังกล่าวครอบคลุมถึง

1. การป้องกันระดับที่ 1 มุ่งเพื่อลดเหตุการณ์หรือสภาวะการณ์การเข้ายาในทางที่ผิด แอลกอฮอล์และปัญหาสุขภาพจิตที่พัฒนาขึ้นในบุคคลที่อยู่ในภาวะเสี่ยงภัยสูงในระยะเวลาสั้น ๆ สมรรถนะของเป้าหมายอยู่ที่การส่งเสริมความเจริญงอกงามทางสมรรถภาพของมนุษย์อย่างเต็มที่ ในทางกาย จิตใจและสังคม กิจกรรมการป้องกันต่าง ๆ มุ่งสู่กลุ่มที่ระบุว่าอยู่ในภาวะความเสี่ยงภัยสูงในชุมชนนั้น เพื่อช่วยให้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวแล้ว ได้รับความช่วยเหลือให้หลีกเลี่ยงภาวะความไม่ปกติทางจิตใจและอารมณ์ และนิสัยการเข้ายาและแอลกอฮอล์

2. การป้องกันระดับที่ 2 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อระบุและระบุหรือเปลี่ยนแปลงความไม่เป็นระเบียบ กระบวนการหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในระยะเวลาเริ่มแรก การป้องกันในระดับนี้ จึงมีจุดประสงค์ที่จะต้องวินิจฉัยค้นหาสาเหตุแล้วหาทางหยุดยั้ง หรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อปัญหาให้คลี่คลายอยู่ในสถานการณ์ปกติโดยเร็วที่สุดก่อนที่ผลของปัญหานั้น ๆ จะนำบุคคลไปสู่การเข้ายาในทางที่ผิดมากขึ้น

3. การป้องกันระดับที่ 3 คือ การกระทำที่ต่อเนื่องจากการป้องกันระดับที่ 2 เพื่อขจัดความก้าวหน้าของสภาพการณ์ที่ร้ายแรง ที่เป็นผลมาจากการเข้ายาและการเข้ายาในทางที่ผิด การป้องกันในระดับนี้รวมเอาการให้บริการที่ใช้เวลานาน มีขอบเขตกว้างขวาง ความรู้ทางสุขภาพอนามัย การฟื้นฟูสมรรถภาพ และการศึกษา โดยบุคลากรทางวิชาชีพหลายสาขา เพื่อช่วยชีวิต ป้องกันการทำลายบุคลิกภาพ การให้ความช่วยเหลือในระยะวิกฤต และช่วยในการปรับคนให้เข้ากับสังคม

จากแนวคิดการป้องกัน สามารถกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การป้องกัน และดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องในระบบสังคมหนึ่ง ๆ ได้ แต่ในที่นี้จะมุ่งถึงยุทธศาสตร์การป้องกันในระดับที่ 1 ดังนี้

1. ข่าวสาร (Drug Information) เป็นแบบหนึ่งของการสื่อความหมาย ซึ่งกล่าวถึงวิธีการสำหรับทราบข้อเท็จจริงหรือให้การศึกษาเรียนรู้ด้านความคิด เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และตัดสินใจ และ/หรือสามารถเลือกข้อเท็จจริงที่สอดคล้องกับค่านิยมที่เหมาะสมต่อตนเอง นำไปใช้ได้ตามที่ผู้ให้ข่าวมุ่งหวัง ตามจุดประสงค์ของการให้การศึกษาป้องกัน อย่างไรก็ตามการเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการให้ข่าวสารจำเป็นต้องศึกษาประชากรกลุ่มเป้าหมายว่าเป็นใคร ด้วยความระมัดระวัง รวมทั้งต้องพิจารณา องค์ประกอบบางสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องทางประเพณี สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของกลุ่มเป้าหมายด้วย

2. การให้การศึกษา (Drug Education) หมายถึง การเรียนรู้ใด ๆ ก็ตาม ที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ทักษะ และการเรียนรู้ซึ่งกันและกันในอนาคตที่จะเสริมสร้างพัฒนา แสวงหาแนวทาง และ/หรือวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสม และเป็นไปได้เพื่อปรับปรุงคุณภาพแห่งชีวิต ของตนเอง ครอบครัว และสังคมโดยส่วนรวมให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ภายใต้อิทธิพลของ แวดล้อม และปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องการป้องกัน โดยวิธีการให้การศึกษา ที่ประชุม ของคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. โครงการการศึกษาอย่างเข้มและอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องเป็นส่วนสำคัญของ มาตรการในการดำเนินงานการรณรงค์ทางที่ผิดอย่างกว้างขวาง ในหลาย ๆ ประเทศ การรณรงค์ทางที่ผิดได้ขยายไปสู่กลุ่มประชากร อายุต่าง ๆ จึงเป็นความจำเป็นที่คนทุกคนทั้งใน ระบบการศึกษาในโรงเรียน การศึกษาทั่ว ๆ ไป ครอบครัวจะต้องเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงภัย ในการใช้ยาในทางที่ผิด

2. การป้องกันโดยใช้วิธีการศึกษา ควรจะได้กำหนดเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และยาวนาน จุดประสงค์ที่จะแสวงหาและปรับปรุงความเข้าใจในระยะยาวในสาเหตุปัจจุบันของ ความร่วมมือในปัญหา เพื่อช่วยเยาวชนและผู้ใหญ่ให้ค้นหาทางแก้ปัญหาความยุ่งยากในชีวิตและ นำชีวิตของเขาโดยปราศจากยา

3. หลักสูตรและโครงการต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมความรู้สึกสำนึกของชุมชน การ พัฒนายุทธศาสตร์ที่เหมาะสม ควรจะสร้างขึ้นเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งในเรื่องแรงจูงใจของประชากร ที่จะหลีกเลี่ยงการใช้ยาในทางที่ผิด ตัวชี้วัดต่าง ๆ เป็นผลกระทบของการให้การศึกษาป้องกัน จะ เป็นสิ่งสำคัญเพื่อการศึกษาคือ

3.1 เข้ามาแทนที่ในหน่วยงานทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมอย่าง เหมาะสม

3.2 บูรณาการเข้ากับการรณรงค์การเรียนรู้ทางวิชาการ สังคม และวัฒนธรรม โดยตลอด

3.3 ส่งเสริมแบบของการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขสมบูรณ์โดยปราศจาก

ยาในฐานะที่เป็นเป้าหมายเบื้องต้น และนำไปสู่จุดเน้นในการไม่ใช้ยา และผลกระทบในทางลบของการใช้ยาในทางที่ผิด

3.4 เข้าถึงบุคคลแต่ละคนก่อนที่จะจะรับเอาวัฒนธรรมการใช้ยา และรับเอาอิทธิพลของคนอื่น ๆ ที่จะนำไปสู่จุดเริ่มการใช้ยา

3.5 จะไม่มีข้อความที่ก่อให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นหรือความปรารถนาที่จะทดลองยาเสพติด (เช่น บอกผลในทางบวกของตัวยา เป็นต้น) แต่จะต้องบอกให้ชัดเจนถึงผลลบผลร้ายที่เกิดตามมาในการใช้ยา และเน้นที่ผลกระทบที่ตึงามของกิจกรรมทางเลือก และแบบการดำเนินชีวิตที่อิสระจากยาเสพติดและสาวที่ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท

3.6 จะต้องไม่บรรจุรายละเอียดที่จะนำไปสู่ยาที่ผิดกฎหมายได้ง่าย เป็นต้นว่า รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการและเส้นทางการค้นหาในเรื่องยาเสพติด สถานที่ผลิตยาผิดกฎหมาย การใช้ยาเสพติดที่มีใช้ในทางการแพทย์ เป็นต้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบควรเอาใจใส่ว่าการให้การศึกษาป้องกันในโรงเรียน และนอกโรงเรียน จะไม่มียกเว้นออกไปจากที่มีอยู่ในหลักสูตรและควรหลีกเลี่ยง ในที่ซึ่งสามารถให้คำแนะนำได้ ควรให้ความสนใจในเรื่องการบูรณาการเข้าไว้ในหลักสูตรและกิจกรรมนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการใช้ยาในทางที่ผิด ภายในกรอบของกิจกรรมเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตและที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับวินัยและหลักสูตรที่มีอยู่ ความต่อเนื่องและการพัฒนาการป้องกันการใช้ยาในทางที่ผิด ควรจะทำให้เกิดความมั่นใจ โดยปราศจากการขยายหลักสูตรที่มีอยู่อย่างเต็มที่แล้ว และโดยปราศจากการเพิ่มรายจ่ายสำหรับระบบการศึกษา

แผนป้องกันการใช้อาหารเสพติดในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2535 - 2539

กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 4 - 6) มีเจตจำนงส่งเสริมนักเรียน นักศึกษา ของสถานศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก ความสามารถในการป้องกันการรักษาและส่งเสริมสุขภาพของตนเอง และอนามัยชุมชน เพื่อเป็นผลเมืองซึ่งสร้างผลผลิตและทำประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้มาตรการการศึกษาในการพัฒนานักเรียน นักศึกษา ให้มีความเจริญด้าน
เชาวน์ปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม ในการป้องกันสารเสพติด
2. เพื่อสนับสนุนการใช้ทรัพยากรและบริการสาธารณสุขในท้องถิ่น อันเป็นปัจจัยเกื้อกูล
ให้สถานศึกษาใช้มาตรการการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อส่งเสริมประสานงานประชาสัมพันธ์กับส่วนราชการ องค์การเอกชน หรือหน่วย
งานที่เกี่ยวข้องตลอดจนแสวงหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนงานป้องกันสารเสพติด

นโยบายและมาตรการ

นโยบาย

1. พัฒนาระบบการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันการใช้สารเสพติด และ
เพื่อการแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากพฤติกรรมการใช้สารเสพติดนั้น

มาตรการ

- 1.1 ให้หน่วยงานเจ้าสังกัดและสถานศึกษาประเมินความต้องการจำเป็น ลำดับ
ความสำคัญของปัญหา กำหนดเป้าหมายมิให้มีการใช้สารเสพติด
- 1.2 ให้หน่วยงานเจ้าสังกัดและสถานศึกษา จัดตั้งองค์การรับผิดชอบการป้องกัน
การใช้สารเสพติด
- 1.3 ให้หน่วยงานและสถานศึกษา จัดทำแผน/โครงการป้องกันการใช้สารเสพติด
เป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่อง
2. ใช้กระบวนการทางการศึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติด โดย
มุ่งเน้นยุทธศาสตร์การป้องกันบุคคลให้มีภูมิคุ้มกัน

มาตรการ

- 2.1 พัฒนาความรู้พื้นฐานการป้องกันการใช้สารเสพติดแก่บุคลากรทุกคนใน
สถานศึกษา
- 2.2 ศึกษาสภาพการใช้สารเสพติดของนักเรียน นักศึกษา เพื่อดำเนินงานป้องกัน
และแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติดนั้นในสถานศึกษา

2.3 ทำแผนยุทธศาสตร์การป้องกัน สำหรับใช้ประสมประสานกับการสอนทุกวิชา เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา พัฒนาการรับรู้ ความเชื่อ เจตคติ และความสามารถในการป้องกัน สารเสพติด

2.4 จัดบริการการเรียนการสอน จัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียน นักศึกษา มีความนับถือตนเอง มีความสัมพันธ์ เกิดความรู้สึกมุ่งมั่น เคารพตนเองและเกียรติภูมิของบุคคล มีทักษะ ส่วนตน และทักษะสังคม ตลอดจนมีทักษะอาชีพ

2.5 เสริมสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้สะอาด เรียบร้อย ร่มรื่น สวยงาม และน่าอยู่ พร้อมทั้งจัดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้นักเรียน นักศึกษา ใช้เวลา สำหรับนันทนาการ

3. ให้สถานศึกษามุ่งใช้บริการ ทรพยากรในท้องถิ่น เพื่อยสนับสนุนการดำเนินงาน ป้องกันแก้ไขสารเสพติด

มาตรการ

3.1 ให้สถานศึกษาสำรวจเกี่ยวกับทรัพยากร สำหรับเสริมสร้างการป้องกันสารเสพติดให้นักเรียน นักศึกษา

3.2 จัดศูนย์ข้อมูลทรัพยากรในการป้องกันและแก้ปัญหาสารเสพติด

3.3 กำหนดแนวปฏิบัติและวิธีการให้สถานที่บริการสาธารณสุข และประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการพิจารณาสภาพปัญหาจัดทำแผน ดำเนินงานประเมิน การปฏิบัติงาน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา

3.4 จัดให้มีการรณรงค์ ส่งเสริม ชุมชนตระหนักในความสำคัญของปัญหอนาไมย ชุมชน

4. ส่งเสริมการแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นทั้งในและนอกประเทศ เพื่อ ป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติด

มาตรการ

4.1 จัดให้มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้ บุคคลในชุมชนทราบ ทั้งนี้ เพื่อให้ชุมชนเข้าใจและสามารถช่วยเหลือได้ในการเฝ้าระวัง

4.2 ให้สถานศึกษาติดต่อประสาน เพื่อขอความร่วมมือปฏิบัติงานกับหน่วยงานใน
กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวง ทบวง กรมอื่น ตลอดจนองค์การเอกชน

4.3 ให้มีการประสานเพื่อจัดทำโครงการ เพื่อขอความร่วมมือในการปฏิบัติงาน
ร่วมกับหน่วยงานระหว่างประเทศ

5. ให้สถานศึกษาจัดระบบการประเมินผลการดำเนินงานป้องกันสารเสพติด ทั้งใน
ระยะสั้นและระยะยาว

มาตรการ

5.1 ให้จัดระบบการติดตาม การนิเทศ การควบคุม ระหว่างการดำเนินงาน
และให้สรุป รายงาน ปัญหา อุปสรรค เพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ อย่าง
ต่อเนื่อง

5.2 จัดทำโครงการเพื่อการประเมินผลโดยกำหนดตัวชี้ เครื่องมือวัด วิธีการ
ประเมิน การรายงาน แล้วรายงานให้กรมเจ้าสังกัดทราบ

5.3 ให้จัดทำการศึกษาปฏิบัติการและหรือการวิจัยนำร่องเพื่อแสวงหาแนวความคิด
หรือนวัตกรรมในการป้องกันสารเสพติดของนักเรียน นักศึกษา

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

ปัญหายาเสพติดในปัจจุบันนับว่าเป็นปัญหามากในสถานศึกษาและถ้าหากว่าในสถานศึกษา
ใดมีปัญหานี้จริง ๆ แล้ว ก็เป็นการยากลำบากในการปกครองและดูแลนักเรียนให้เป็นไปตามกฎ
และระเบียบของโรงเรียนได้ ยาเสพติดเป็นปัญหาเกี่ยวโยงกันกับสถานศึกษา สาเหตุที่ทำให้
เยาวชนและเด็กประสบปัญหาเสพติดนั้น เนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ คือ

1. เกิดจากตัวเอง สาเหตุในส่วนนี้อาจมาจาก

1.1 ความบกพร่องทางร่างกายอันเนื่องมาจากความพิการต่าง ๆ โดยกำเนิด
หรือเกิดขึ้นภายหลัง จำเป็นต้องทนใช้ชีวิตอยู่ในสังคมด้วยความกดดันจากการล้อเลียนดูถูกหรือถูก
ละทิ้งหรือให้ความเห็นอกเห็นใจเด็กจนเกินเหตุ ทำให้ผู้พิการเหล่านั้นเกิดความหงุดหงิด มีปมด้อย
ไม่เป็นตัวของตัวเอง ขาดกำลังใจ ไม่กล้าสู่สภาพความเป็นจริงของตน ฉะนั้นบุคคลเหล่านี้จึงหา

ทางออกโดยการแสวงหาที่พึ่งหรือแสวงหาที่พึ่งทางใจเพื่อทดแทนสิ่งต่าง ๆ ด้วยการเสพสิ่งเสพติด หรือก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมอื่น ๆ

1.2 เกิดความเจ็บป่วยเรื้อรังทั้งที่ทราบสาเหตุและไม่ทราบสาเหตุแล้วเข้ายารักษา เป็นประจำจนเกิดการติดยา

1.3 เกิดจากความบกพร่องทางสภาพจิต ในการศึกษาผู้ที่ติดยาเสพติดพบสภาพจิต หลายประเภทที่อาจเป็นเหตุนำไปสู่การติดยาเสพติด ได้แก่

1.3.1 ผู้เป็นโรคจิตหรือโรคประสาท เช่น จิตเภทอาจเข้ายาเสพติดเพื่อ ระวังอาการ และต้องใช้อยู่บ่อย ๆ จึงติดยาเสพติด

1.3.2 บุคลิกภาพผิดปกติ เช่น เด็กเกเรไม่ชอบอยู่ในกรอบประเพณี ชอบเล่นการพนัน ชอบวิ่งแกลหรือแกล้งผู้อื่น ชอบหนีโรงเรียน เป็นต้น สภาพจิตดังกล่าวนี้อาจเป็น มาแต่กำเนิดหรือเกิดจากการเลี้ยงดูในระยะแรก เด็กพวกนี้จะหันเข้าใช้และติดยาเสพติด หาก ยาเสพติดหาได้ง่าย

1.3.3 บุคลิกภาพอ่อนแอ ผู้ที่อ่อนแอไม่เป็นตัวของตัวเองชอบอิงหรือพึ่ง ผู้อื่นอาจตกเป็นเหยื่อของสภาพแวดล้อมที่ยาเสพติดหาได้ง่ายและมีเพื่อนหรือผู้เกี่ยวข้องกับชักจูงหรือ หลอกลวงไปเข้ายาเสพติดโดยตัวเองไม่มีกำลังใจพอที่จะหักห้ามไม่ให้กระทำได้

บุคคลเหล่านี้หากมีค่านิยมผิดไปจากปกติด้วยแล้วยังมีโอกาสเกิดปัญหาติดยาเสพติดได้มาก บางคนอาจชอบโลดโผนหรือรุนแรงหรือชอบเสี่ยงอันตราย ซึ่งทราบว่ายาเสพติดเป็นสิ่งที่ต้องห้าม และอาจมีอันตรายยิ่งยากล่อง บางคนมีความพอใจในการที่สามารถกระทำในสิ่งที่ผิดแล้วไม่ถูก จับได้หรือเสี่ยงรอดพ้นได้ การขาดแนวความคิด ความไม่แน่ใจตัวเอง การขาดระเบียบวินัย ตลอดจนการขาดความหวังสำหรับอนาคต ทำให้เยาวชนบางคนหลงทางและไม่สามารถหาวิธีแก้ ปัญหาได้เมื่อประสบกับปัญหาต่าง ๆ ก็หันไปหายาเสพติด และเลือกเป็นทางออกในการแก้ปัญหา จนทำให้ติดยาเสพติดได้ จะเห็นได้ว่า สภาพทางจิตบางประการเป็นตัวการผลักดันให้เข้าไปใช้ และติดยาเสพติด และสภาพทางจิตบางอย่าง ทำให้ทนต่อแรงผลักดันของสภาพแวดล้อมไม่ได้เลย นำไปสู่ปัญหาเสพติด

2. เกิดจากบิดามารดา ผู้ปกครอง และบรรยากาศภายในบ้าน

ปิตามารดา และบรรยาศภายในบ้าน เป็นสิ่งสำคัญที่สุดประการแรกที่หล่อหลอมเยาวชนให้เกิดในอนาคต สิ่งแวดล้อมที่สำคัญจะช่วยสร้างบุคลิกภาพให้สมบูรณ์และสุขภาพจิตดีให้แก่เยาวชนคือ ความสัมพันธ์ในครอบครัว เยาวชนจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีความสุข ถ้าเยาวชนขาดความสุข ความมั่นคงทางจิตใจแล้ว ความบกพร่องทางบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จะตามมา

สาเหตุที่ทำให้เยาวชนขาดความมั่นคงทางจิตใจ คิดยาเสพติดอันเนื่องมาจากผลสะท้อนจากการอบรมเลี้ยงดูของปิตามารดา และบรรยาศภายในบ้าน พอสรุปได้ ดังนี้

- 2.1 ลักษณะของที่อยู่อาศัย อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม
- 2.2 การปกครองของปิตามารดา ผู้ปกครอง
 - 2.2.1 ตามใจ ทำให้ประพฤติดิถีระเบียบ
 - 2.2.2 กวดขัน เกิดการต่อต้าน ลองดี
 - 2.2.3 ละทิ้ง ทำให้ขาดความอบอุ่น
- 2.3 ฐานะทางเศรษฐกิจ
 - 2.3.1 ยากจนเกินไป จะเกิดความคับข้องใจ
 - 2.3.2 ร่ำรวยเกินไป ทำให้ประพฤติไม่เหมาะสมกับวัย
- 2.4 เจตคติของปิตามารดา ผู้ปกครอง
 - 2.4.1 ไม่ทราบจิตวิทยาเกี่ยวกับเด็ก
 - 2.4.2 ไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน
 - 2.4.3 ไม่เห็นคุณค่าของการเรียน

3. เกิดจากโรงเรียน ครู และเพื่อน

สภาพของโรงเรียนเปรียบได้กับบ้านที่สองของนักเรียนมีครูเป็นพ่อแม่ มีเพื่อนเป็นพี่เป็นน้อง เมื่อเด็กมาโรงเรียนย่อมต้องการความรัก ความอบอุ่น ความสัมพันธ์จากผู้แวดล้อมจากครู จากเพื่อนหรือจากทั้งสองฝ่าย การต้องการความรักจากเพื่อนเป็นสัญชาตญาณของวัยรุ่น ความต้องการยอมรับในสังคมเป็นธรรมชาติในตัวคนที่ต้องแสดงออกเมื่อเกิดการรวมกลุ่ม การแสดงออกของกลุ่มขึ้นอยู่กับความคิดและตัดสินใจใช้เหตุผลของผู้ในกลุ่มนั้นว่ากลุ่มจะแสดงพฤติกรรม

ไปในทางใดและส่วนที่ผลักดันพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ก็นับอยู่กับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนนั่นเอง

3.1 สาเหตุจากโรงเรียน

โรงเรียนเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนา ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ของนักเรียน หากสถานศึกษาที่เรียนและสิ่งแวดล้อมไม่เหมาะสม ขาดความควบคุมกวดขันทาง ระเบียบวินัยหรือขาดการบริการแนะแนวที่ดีในโรงเรียน จะทำให้นักเรียนไม่สามารถปรับตัวเอง ให้เข้ากับสังคมได้

3.2 สาเหตุจากครู

ครูเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะหล่อหลอมนักเรียนให้เป็นเยาวชนคนดีต่อไป หากครูขาดความรู้ ความเข้าใจ ความต้องการของนักเรียน หรือครูเข้มงวดเกินไป จะทำให้นักเรียนเกิดความคับข้องใจได้

3.3 สาเหตุจากเพื่อน

การคบเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญที่ชักนำเยาวชนไปติดยาเสพติด ในวัยรุ่น เพื่อน เป็นผู้ที่มีอิทธิพลมากกว่าบิดามารดา ในวัยนี้ชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม และสร้างพฤติกรรมขึ้น ซึ่ง พฤติกรรมนี้จะเป็นภัยแก่สังคม

4. เกิดจากสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงในสังคม ในสภาพสังคมที่เสื่อม มี ประชากรมาก เครื่องอุปโภคและเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ขาดแคลน ต้องแบ่งกันใช้ ผู้คนต้องวนเวียนอยู่กับการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ขาดการดำเนินการในระยะยาว ความหวังสำหรับ อนาคตกลางเลือนเยาวชนขาดการแนะนำชักจูงไปในทางที่ดี ในทางที่เสริมสร้าง กิจกรรมเสริม สร้างมีน้อย เยาวชนจึงหันไปใช้เวลาว่างในทางเสื่อม ตลอดจนไปใช้ยาเสพติด

ฉะนั้น เยาวชนที่ตกอยู่ในสภาวะแวดล้อมเหล่านี้ จะต้องให้การช่วยเหลือ เพื่อให้ สามารถปรับตัวในสังคมได้ จะต้องสร้างความมั่นใจให้ตนเอง ตั้งแต่ บ้าน โรงเรียน และสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2525 : 35 - 37)

ทฤษฎีการใช้ยาในทางที่ผิด (Theories of Drug Abuse)

การใช้ยา โดยทั่วไป หมายถึง การใช้ยาทั้งประเภทที่ผิดกฎหมาย และไม่ผิดกฎหมาย

อย่างต่อเนื่องและเป็นนิสัย ในส่วนของแนวความคิดหรือทฤษฎีที่มีการอธิบายและแสดงนัย สำหรับข้ออธิบาย ถือว่าเป็นทฤษฎี และที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ยาในทางที่ผิดของคน มีกล่าวไว้หลายทฤษฎีดังนี้ (วราพรพรณ น้อยสุวรรณ. 2534 : 11 - 20)

1. ทฤษฎีความบกพร่องทางบุคลิกภาพ (Personallity Seficiency Theory)

ทฤษฎีนี้เชื่อว่า ก่อนการเริ่มต้นใช้ยา คนติดยาเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางบุคลิกภาพซึ่งจากการศึกษาพบว่าผู้ติดยาโดยทั่วไปมาจากครอบครัวที่ขาดความรักความอบอุ่น ขาดความนับถือซึ่งกันและกัน ครอบครัวไม่มีระเบียบ สภาพเศรษฐกิจไม่ดี บิดาเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี แก่ลูก การให้รางวัล และการลงโทษลูกไม่สม่ำเสมอ และไม่เป็นมาตรฐาน สิ่งเหล่านี้นับว่าเป็นสภาพรวมของสิ่งแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กที่กำลังเติบโต ความบกพร่องทางบุคลิกดังกล่าวนี 9 ประการ คือ

- 1.1 มีการตื่นกลัวน้อยและคับข้องใจเมื่อเผชิญหน้ากับเหตุการณ์เฉพาะหน้า
- 1.2 มีความรู้สึกแบบเริ่มไม่ไว้วางใจคนอื่น
- 1.3 เข้าใจว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเริ่มด้วยความไม่จริงใจ
- 1.4 มีความรู้สึกรุนแรงอย่างปราศจากเหตุผล
- 1.5 คาดหวังความล้มเหลว
- 1.6 มีความกดดันทางจิตวิทยา
- 1.7 มีความเชื่อถือตนเองน้อย
- 1.8 ไม่ปฏิบัติตามเคร่งครัดในด้านจริยธรรม
- 1.9 ขาดคุณสมบัติของความเป็นชาย

นอกจากนี้แนวความคิดของทฤษฎีนี้ยังชี้ให้เห็นว่าการที่บุคคลเสพยาต่อเนื่องหรือติดยานั้นเป็นเพราะมีสิ่งผลักดัน 3 ประการ คือ

1. ความรู้สึกที่ว่างเปล่า การชดเชยจะทำได้โดยการใช้ยาอย่างต่อเนื่องเพราะทำให้ผู้ใช้มีความรู้สึกเป็นตัวตน มีสังคมเล็ก ๆ ที่ยอมรับเขาโดยมีข้อเรียกร้องเพียงเล็กน้อย และทำให้เขามีงานที่เหมาะสมกับความสามารถด้วย
2. ความรู้สึกที่ทำให้ปลื้มตัวออกมาจากสังคม อันเนื่องมาจากผลของยาที่มีต่อ

จิตใจ ซึ่งความรู้สึกนี้สำคัญต่อผู้เข้ายามากกว่าประสบการณ์ทางบวกที่ทำให้เขาปลื้มปิติ เพราะจิตสำนึกจะมืดมัวเต็มไปด้วยความฝัน เพ้อคลั่ง และสิ่งทุกอย่างทุกอย่าง

3. ความรู้สึกต้องการควบคุมอารมณ์ ผู้เข้ายามองเห็นว่าการเข้ายาเป็นวิธีการอันหนึ่งที่ช่วยควบคุมและจัดการกับอารมณ์โกรธ ความคับข้องใจ และความบั่นเคืองต่อสังคมที่ดองาม และในที่สุดพฤติกรรมที่แสดงออกมาก็จะต่อต้านสังคม มีความรู้สึกสนุกกับการได้ทำผิดกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ

สำหรับการเลิกเข้ายานั้น ขึ้นอยู่กับการเอื้ออำนวยความสะดวก และความพอใจในแต่ละสถานการณ์ เช่น วิทยุต้องการความเป็นตัวของตัวเอง การเอาใจใส่ประคับประคองและอุปการะฉันมิตรอย่างสม่ำเสมอจากผู้ใหญ่ เพศชายต้องการแบบอย่างที่ดีของบิดา และต้องการสิ่งแวดล้อมใหม่ที่เป็นกลุ่มเพื่อนผู้ไม่เข้ายา ตลอดจนมีแรงผลักดันภายในด้วย

2. ทฤษฎีพัฒนาการ (Developmental Theory)

ทฤษฎีนี้เน้นความต้องการของผู้เข้ายาที่จะรักษาแบบการดำเนินชีวิตที่ถูกตามใจ การเข้ายาทำให้ผู้เข้าสามารถเผชิญกับความรู้สึกด้อยของตน ความนับถือตนเองต่ำ ความรู้สึกทางเพศถดถอย ไม่สามารถรับผิดชอบใด ๆ ได้ และที่ชัดเจนคือ ยาจะเป็นข้อแก้ตัวสำหรับความผิดพลาดอื่น ๆ ทั้งหลายของบุคคลได้ ยิ่งไปกว่านั้น การเข้ายาอย่างต่อเนื่องจะทำให้ผู้เข้าไม่ต้องรับผิดชอบใด ๆ แต่จะมีความรู้สึกว่าตนเองมีอำนาจและความนับถือตนเอง และที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือในขณะที่ยาเป็นวิธีการหลีกเลี่ยงปัญหาการปฏิสัมพันธ์ ผู้เข้าจะพยายามชักชวนให้ผู้อื่นมาเข้ายามากขึ้น ด้วยความหวังว่าจะได้มีคนยอมรับตนมากขึ้น และเกิดความมั่นคง

การดำเนินชีวิตแบบเด็กที่ถูกตามใจเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กคาดหวังให้คนอื่นสนองตอบความต้องการ หรือความพอใจของตน โดยมีความรู้สึกว่า ตนมีค่าควรแก่การนับถือ ประสบความสำเร็จ มีความสำคัญ มั่นคง และเปราะบาง การเข้ายาจะทำให้คนมีความรู้สึกเหมือนเข้ามาน มีความปิติยินดีอย่างล้นเหลือ และมีอารมณ์ดีคล้ายเหมือนคนที่เข้าถึงศาสนา คนที่เข้ามานจะหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเช่นเดียวกับคนที่คิดว่าตนมีความเลิศกว่ามนุษย์ และผลที่ได้คือ รู้สึกว่ามีความนับถือตนเองเพิ่มขึ้น และมีอำนาจ ทฤษฎีนี้ยังเชื่ออีกว่าคนเข้ายาบางคนไม่ได้ ต้องการอะไรมาเปลี่ยนแปลงจิตสำนึกของเขา แต่เป็นความวิปริตของสังคม ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีของครอบครัว ความรู้สึกที่ไม่มีความค่า และสามารถซื้อหามาได้ การตามใจเด็กเกินควรเป็นการสกัด

กันประสบการณ์ชีวิตวัยเด็ก เป็นเหตุสำคัญให้การพัฒนาการของเด็กบกพร่อง และต้องหันไปใช้ยา
ภายหลัง การโอนอ่อนผ่อนปรนมากเกินไป การควบคุมที่เข้มงวดเกินกว่าเหตุ การขาดพ่อ ฯลฯ
มีผลต่อการพัฒนาการของเด็กทั้งสิ้น

ผู้ช้ยาจะเลิกใช้ก็ต่อเมื่อพบทางเลือกที่มั่นคง สำคัญ และมีผลสำเร็จ และที่สำคัญ
ที่สุดคือ ผู้ช้ยาเชื่อว่ายาไม่สามารถทำให้เขาปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นได้ การหันกลับไปช้ยาอีกเป็น
ไปได้ เมื่อผู้ช้ยาต้องเผชิญปัญหาเช่นตอนแรก

3. ทฤษฎีกระบวนการครอบครัว (Family Process Theory)

ทฤษฎีนี้เชื่อว่าภายในกระบวนการครอบครัวที่เติบโตขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ
อันเนื่องมาจากปัญหาด้านอารมณ์ ซึ่งตรงกันข้ามกับทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ที่เชื่อว่าพฤติกรรมอันเป็น
ปัญหา ในปัจจุบันล้วนแต่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เป็นความชอกช้ำในอดีตที่ผ่านมาของแต่ละบุคคล
ทั้งสิ้น

ทฤษฎีนี้อธิบายว่าพฤติกรรมทำลายตนเอง เป็นการแสดงออกที่มาจากพื้นฐาน
ครอบครัวของแต่ละบุคคล แม้ว่าพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้นจะพบในการแสดงออกเกินกว่าเหตุของ
แต่ละบุคคลก็ตามความประพจน์ที่ตรงกันก็ก่อร่างขึ้นมาจากพื้นฐานของทั้งครอบครัวเช่นเดียวกัน
ทฤษฎีนี้เชื่อมั่นว่า การคิดยาฆ่าเช่นเดียวกันกับการฆ่าตัวตาย มีแม่ของผู้คิดยาเสพคิดหลายราย
พอใจที่จะมีลูกที่ตายแล้วมากกว่าลูกที่คิดยา ผู้คิดยากลายเป็นความเจ็บปวด และความยุ่งยากของ
ครอบครัว การตายของเขาจะเป็นการชำระบาปให้แก่ครอบครัว คนคิดยาจะฆ่าตัวตายในความ
รู้สึกว่าการฆ่าตัวตายเป็นการเสียสละเพื่อผู้อื่น คนคิดยาจึงเป็นลูกที่กตัญญูซึ่งยินดีปฏิเสธตัวเอง
เพื่อช่วยครอบครัวของเขา

ทฤษฎีนี้ยังอธิบายอีกว่า กระบวนการพัฒนาการครอบครัวมีอิทธิพลอย่างมากต่อ
พฤติกรรมการใช้ยาของบุคคลต่อมาภายหลัง เพราะพอจะสรุปได้ว่าโดยทั่วไปครอบครัวของผู้คิด
ยาจะมีสิ่งแวดล้อม ในด้านฐานะทางอารมณ์ผันแปรอยู่เสมอ เช่น พ่อปลื้มตัวไปจากบ้าน แม่
ปกครองครอบครัวด้วยอารมณ์ที่ขัดแย้ง ลูกจึงเกิดความบกพร่องในการพัฒนาการด้านอารมณ์ และ
เมื่อเขาเติบโตมีครอบครัวของตนเอง ก็จะแสดงพฤติกรรมตามแบบฉบับที่เขาได้รับการหล่อหลอม
มา และเป็นพฤติกรรมความคิด การเลิกยาจะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อเขาพบทางเลือกอื่นที่ดีกว่า ซึ่ง
ทำให้เขาสามารถปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี

4. ทฤษฎีอิทธิพลสังคม (Social Influence Theory)

ทฤษฎีนี้กล่าวว่า อิทธิพลของเพื่อนร่วมกับการซื้อหายาได้เป็นสิ่งเดียวที่สำคัญในการเริ่มใช้ยา ยิ่งกว่าความอึดใจที่ได้จากยา หรือความบกพร่องทางบุคลิกภาพ การเริ่มใช้ยาจะดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีความเจ็บปวดจากอาการขาดยา และเพื่อจัดการกับความกดดัน ความกังวลและความเมื่อยล้า ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับสภาพก็คือ การเลิกใช้ยา ส่วนการกลับไปใช้ยาอีกเป็นเพราะสามารถซื้อหายาได้ อิทธิพลของเพื่อนและสังคม และผู้ขายยาเชื่อในเรื่องเล่าอภินิหารเกี่ยวกับคุณสมบัติ และคุณค่าของยา

ทฤษฎีนี้เน้นพฤติกรรมทางสติปัญญา ความรู้ ความเข้าใจ ของผู้ติดยา ในการที่จะเลิกใช้ยา และเชื่อว่าผู้ขายยาติดยาเมื่อนึกถึงการพึ่งยาของตน เข้าใจและยอมรับว่าตนพึ่งยา และเขาเข้าไปพัวพันในสังคมที่ใช้ยา

ทฤษฎีนี้เห็นว่าผู้ขายยาโดยทั่วไปมาจากครอบครัวที่มีความบกพร่องในการพัฒนาการด้านการพึ่งตนเองในวัยเด็ก และความสามารถในการยับยั้งการสำเร็จความใคร่ ผสมผสานกับสภาวะครอบครัวที่ยากจน บุคลิกที่เบี่ยงเบนจากสังคม และเคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งเสพติด รวมทั้งความอึดใจที่ได้จากฤทธิ์ของยา ทำให้เกิดการติดยาโดยง่าย และเป็นที่เชื่อว่าการกลับมาใช้ยาอีกครั้งเป็นเพราะอิทธิพลของเพื่อน

5. ทฤษฎีพันธุกรรม (Genetic Theory)

ทฤษฎีจิตวิจยมนุษย์วิทยา กล่าวถึงการติดยาว่าเป็นกระบวนการวิวัฒนาการโดยธรรมชาติ และเน้นที่พันธุกรรม ไม่ใช่ตัวบุคคล โดยมีระบบประสาทซึ่งมีตัวรับสิ่งเร้า ตัวบังคับการปฏิสัมพันธ์ทางพฤติกรรมกับสิ่งแวดล้อม และตัวเชื่อมโยงระหว่างบุคคลกับพันธุกรรม เป็นกลไกสำคัญในการทำให้บุคคลใช้ยา ทฤษฎีนี้ชี้ให้เห็นว่าคนติดยานั้นเป็นคนที่มีความอ่อนไหวมาก ๆ ต่อสิ่งเร้าต่อสังคม และความกระทบกระทั่งทั้งหลายที่อยู่รอบ ๆ ตัวเขา

ทฤษฎีนี้อธิบายว่า คนติดยาเป็นผู้ที่มรดกลืบทอดพฤติกรรมโดยทางพันธุกรรม แต่ในช่วงแรกของชีวิต กลุ่มคนยังเล็ก ๆ และสังคมยังไม่มีใหญ่โตล้นเร้ามากนักแต่เมื่อสังคมใหญ่โตขึ้น สิ่งแวดล้อมทำให้คนต้องระมัดระวังอันตรายเพื่อความอยู่รอด คนจึงเกิดการอ่อนไหวต่อสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงและทำให้ใช้ยาในที่สุด เพราะคิดว่ายายาช่วยได้ เช่น แอลกอฮอล์ และยากดประสาทอื่น ๆ จะทำให้คนมีโลกของตนเอง และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการที่คนต้องปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น

และเกิดความยุ่งยากไม่ราบรื่น ทำให้หันไปใช้ยาเพื่อช่วยแก้ปัญหา และผลของการใช้ยาอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดความเสี่ยงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

แผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของ ป.ป.ส. พ.ศ. 2535 - 2539

สำนักงาน ป.ป.ส. ในฐานะหน่วยงานกลาง ทำหน้าที่ประสานการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ได้จัดทำแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเพื่อเป็นกรอบและทิศทางสำหรับการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) เป็นต้นมา โดยกำหนดช่วงอายุของแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้ตรงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) สำนักงาน ป.ป.ส. ได้นำแนวคิดในการจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมมาพิจารณาร่วมกับผลการวิเคราะห์สถานการณ์ และการคาดการณ์ปัญหายาเสพติด ประกอบกับแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งนโยบายการพัฒนาประเทศ เพื่อจัดทำร่างแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2535 - 2539 ซึ่งร่างแผนนี้ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ในการประชุมเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2534 และคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแล้วเช่นกัน ในการประชุมเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2534

แผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2535 - 2539 เป็นแผนที่กำหนดทิศทางและกรอบการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศในช่วง 5 ปีข้างหน้า ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. สภาพปัญหา ได้แก่

1.1 สถานการณ์ยาเสพติดของไทยในช่วงปี 2535 - 2539 มีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงขึ้น เมื่อพิจารณาถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ

1.2 สถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทยขึ้นอยู่กับปัญหาหลัก 3 ประการคือ

การลักลอบผลิต การเป็นเส้นทางลำเลียงออกนอกภูมิภาค และการแพร่กระจายในหมู่เยาวชน และประชาชนภายในประเทศ

1.3 ยาเสพติดที่คาดว่าจะมีปัญหาสำคัญในอนาคตต่อไป คือ เฮโรอีน ผิ่น และกัญชา และคาดว่าจะกลุ่มแอมเฟตามีนและสารระเหยจะเป็นปัญหาวนเวียนขึ้นในช่วงแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7

1.4 กลุ่มประชากรที่เสี่ยงต่อการติดยาและสารเสพติดเพิ่มมากขึ้น คือกลุ่ม ชุมชนแออัด ผู้ใช้แรงงานทั่วไป แรงงานในโรงงาน และแรงงานประมง

2. วัตถุประสงค์ของแผน

การดำเนินงานตามแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2535-2539 มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและขจัดปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ในเรื่องการเป็นแหล่งผลิต การค้า และลำเลียงและการแพร่กระจายของยาเสพติด

3. นโยบายและแนวทางการแก้ไข้ปัญหา

ยังคงยึดหลักการ ลดอุปสงค์ - อุปทาน โดยใช้ 4 มาตรการหลัก คือการ ป้องกัน การบำบัด การปราบปราม และการควบคุมพืชเสพติด เสริมด้วยการนำมาตรการใน กฎหมายใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปราบปราม ปรับปรุง พัฒนาองค์กร ระบบบริหาร และ บุคลากร ตลอดจนแสวงหาความร่วมมือกับต่างประเทศ

4. การนำไปสู่การปฏิบัติ

4.1 ระบบแผน จะมีการจัดทำแผนรองรับ คือ แผนงานเฉพาะมาตรการที่ ระบุโครงการ/กิจกรรมและหน่วยงานที่รับผิดชอบ หน่วยปฏิบัติต่าง ๆ จะนำแผนเฉพาะมาตรการ นี้ไปเป็นกรอบในการจัดทำแผนด้านยาเสพติดของหน่วยงาน นอกจากนี้จะมีการประสานกับ กระทรวงต้นสังกัดของหน่วยปฏิบัติ เพื่อนำแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไข้ปัญหายาเสพติด ในส่วนที่เกี่ยวข้องไปบรรจุไว้ในแผนของกระทรวง เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดนำไปจัดทำแผนงาน โครงการรองรับด้วย

4.2 หน่วยปฏิบัติตามแผน ในการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผน จำเป็นจะต้องจำแนกประเภทของหน่วยปฏิบัติตามแผน โดยจำแนกเป็นกลุ่มของ หน่วยงานตามกฎหมาย โครงสร้าง งบประมาณและบุคลากรที่จะรับผิดชอบ และดำเนินการตาม

แนวทางที่ระบุไว้ในแผน การจำแนกประเภทของหน่วยงานนี้เพื่อใช้ประกอบการกำหนดแนวทางในการประสานงานกับหน่วยปฏิบัติตามแผน และเป็นเครื่องชี้ความจำเป็น ตลอดจนระดับของการสนับสนุนที่หน่วยงานแต่ละกลุ่มจะต้องได้รับ เพื่อให้สามารถดำเนินงานตามแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 งบประมาณ เพื่อให้สามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดได้กำหนดระบบการจัดหาและบริหารงบประมาณไว้โดยแบ่งประเภทของแผนในเชิงงบประมาณ ดังนี้

4.3.1 แผนงานที่สามารถดำเนินการ โดยใช้งบประมาณของหน่วยปฏิบัติเอง

4.3.2 แผนงานที่หน่วยงานปฏิบัติจะต้องขอตั้งงบประมาณเพิ่มเติม

4.3.3 แผนงานที่ต้องตั้งงบประมาณเป็นกรณีพิเศษ

4.3.4 แผนงานที่ใช้งบประมาณของรัฐบาลสมทบกับเอกชน

5. การติดตามและประเมินผล

ได้กำหนดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน 2 ระยะ คือประเมินผลครึ่งหนึ่ง และประเมินผลเมื่อสิ้นสุดแผน

รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดทิศทางและระดับความสำคัญในการดำเนินการป้องกันการเข้ายาในทางที่ผิดหรือยาเสพติดในสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2529 : 10 - 16) โดยมีหลักการดังนี้

1. มนุษย์ใช้ยาเสพติดโดยมีจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน เช่น เพื่อบำบัดอาการ เพื่อสังคม เพื่อการรักษา
2. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ตัวยาและสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันและแก้ไข
3. สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อทัศนคติ และพฤติกรรมของบุคคลในแต่ละชุมชน

4. ปัญหาอันเนื่องมาจากการใช้ยานทางที่ผิดหรือยาเสพติดต้องมุ่งเน้นการพัฒนาบุคคล เพื่อให้มีคุณภาพในการดำรงชีวิต

นโยบาย คือ แนวทางปฏิบัติทั่วไปในระดับการวางแผนขั้นต้นให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ และทรัพยากร มีดังนี้

1. ให้ใช้มาตรการทางการศึกษา เพื่อป้องกันการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษา ประกอบด้วย ข่าวสาร เช่น สื่อการสอน บทความ ข่าวที่มีคุณภาพ การศึกษาคือการให้ความรู้แก่ผู้เรียน เพื่อให้มีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน การอบรมคือการฝึกให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาเป็นการพัฒนา คือการปรับปรุงวิธีการให้มีผลงานที่ดีขึ้น การขยายผลคือการนำผลงานที่ดีไปเผยแพร่ต่อไป

2. สถานศึกษาทุกระดับถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องให้ความช่วยเหลือผู้เรียน ซึ่งใช้ยาเสพติดให้มีโอกาสทางการศึกษาต่อไป เมื่อทราบแน่ชัดว่าผู้เรียนติดยาเสพติด ควรให้ความช่วยเหลือด้านการส่งไปขอรับบริการบำบัดรักษา

3. ใช้กระบวนการทางการศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ยานทางที่ผิด ได้แก่ การส่งสอนอบรมเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาร่างกายและจิตใจ

4. ส่งเสริมและสร้างเสริมภาวะที่เอื้ออำนวยต่อความเจริญเติบโตของผู้เรียนในด้านอารมณ์ สังคมและสติปัญญา หมายถึง การพัฒนาทักษะต่าง ๆ ด้านอารมณ์ เช่น ให้มีโอกาสดูแสดงออกทางอารมณ์ ด้วยกิจกรรม เป็นหมู่คณะ มีโอกาสริเริ่มกิจกรรมสร้างสรรค์ ด้านสังคม โดยจัดการเรียน เล่นเป็นหมู่คณะ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ด้านสติปัญญา มีการเรียนการสอน ด้วยการให้คิดตัดสินใจ แก้ปัญหาด้วยตนเอง

5. พัฒนาระบบบริหาร ระบบการจัดการ ให้ถึงตัวผู้เรียนและให้สามารถดำเนินงานการป้องกันและแก้ปัญหาของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน โดยมีการกระจายอำนาจ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ พัฒนาศักยภาพทุกระดับให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการปฏิบัติงาน

แนวทางในการดำเนินการตามกรอบนโยบาย คือ แผนปฏิบัติการชี้วัดความ ต้องการ การกำหนดวัตถุประสงค์ การปฏิบัติ การควบคุมและประเมินผล มีดังนี้

1. ให้มีระบบข่าวสารที่สมบูรณ์ถูกต้อง เป็นปัจจุบันและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ผู้รับข่าวสารมีความรู้และใช้ข่าวสารนั้นประกอบการตัดสินใจในการแก้ปัญหา

2. ปรับปรุงวิธีการสอนและการให้บริการการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดี มีอุดมการณ์ในชีวิตมีความภาคภูมิใจและนับถือตนเอง อันจะนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับตน สภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม

3. ให้มีบริการการศึกษา โดยเพิ่มระบบการแนะแนว และการบริการสุขภาพ

4. สนับสนุนและส่งเสริมให้จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีวินัย ความเชื่อมั่น การรู้จักตนและการพึ่งตนเอง เพื่อให้เกิดวุฒิภาวะทางสังคม

5. ให้มีระบบงานและปรับปรุงหน่วยงานในการบริหารทุกระดับ เพื่อการร่วมมือและประสานงานการดำเนินงาน

6. ให้มีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ให้บิดามารดามีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนการอบรมดูแลนักเรียน และนักศึกษา ให้มีจุดหมายในชีวิต มีทักษะในการประกอบอาชีพ

8. ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาทั้งในระบบ และนอกระบบของสถานศึกษา แสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญา

9. ส่งเสริมการค้นคว้าการศึกษาและการวิจัย เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมหรือโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10. มีการร่วมมือและประสานงานกับองค์การต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาป้องกันปัญหาอาชญากรรมในแนวเดียวกัน โดยการทำความร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

11. จัดและส่งเสริมการประสานงาน และความร่วมมือในการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระทรวงศึกษาได้กำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงาน เรียกว่า คณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ (ปปส.ศธ.)

12. สังกัดกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงาน เรียกว่า คณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกระทรวงมหาดไทย (ปปส.มท.)

12. จัดให้มีระบบการติดตามผลงาน การเร่งรัดและควบคุมผลงาน การนิเทศ การประเมินผล เพื่อการปรับปรุงและการประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ภูมิคุ้มกัน (Immunity)

ภูมิคุ้มกัน เป็นความคิดทางการแพทย์ หมายถึง สิ่งที่ร่างกายสร้างขึ้นโดยธรรมชาติ หรือได้รับจากภายนอกเพื่อให้เกิดการสร้างสิ่งต่อต้านหรือปฏิกิริยาตอบสนองขึ้นภายในร่างกาย

ในทางพฤติกรรมศาสตร์ ได้มีผู้นำเอาคำว่า "ภูมิคุ้มกัน" มาใช้เพื่อให้บุคคลรู้จักป้องกันตนเองจากปัญหาต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงปัญหาการใช้ยาหรือสารในทางที่ผิด เพราะการพึ่งยาด้วย

เมื่อ พ.ศ. 2525 คณะอนุกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกระทรวง ศึกษาธิการได้ใช้คำว่า "การสร้างภูมิคุ้มกัน" เป็นเป้าหมายสุดท้ายของการป้องกันปัญหายาเสพติด สำหรับนักเรียน นักศึกษาและเยาวชน จึงได้นำ กรม. เพื่อให้เห็นความเห็นชอบด้วยแล้ว

ดังนั้น คำว่า "ภูมิคุ้มกัน" มีองค์ประกอบและอธิบายด้วยวิชาชีพทางการศึกษา (กระทรวง ศึกษาธิการ. 2534 : 9 - 11) ดังนี้

1. การส่งเสริมความนับถือตนเอง (Enhancement of Self-Esteem) ความนับถือตนเอง คือการที่มนุษย์สามารถวินิจฉัยคุณค่าของตนต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รู้ว่าตนมีคุณค่า มีความสามารถ มีประโยชน์และมีความสำคัญต่อผู้อื่น การนับถือตนเองเป็นผลมาจากการที่บุคคลมี โอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเองจากผู้อื่น จากการประเมินตนเอง จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่เขามีส่วน ร่วมมีประสบการณ์ จากครอบครัว จากเพื่อนวัยเดียวกันและต่างวัย จากโรงเรียนและกิจกรรม ในโรงเรียน ซึ่งทั้งหมดจะเป็นส่วนประกอบที่ทำให้บุคคลเรียนรู้ที่จะพิจารณาแนวคิดเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การนับถือตนเองในที่สุด โดยเหตุนี้การส่งเสริมความนับถือตนเองจึงพัฒนามาจาก

1.1 การที่บุคคลมีโอกาสติดต่อ พบปะ สื่อสาร มีกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่น

1.2 มีโอกาส และประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ และสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น พฤติกรรมของตนเองจากการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

1.3 ได้รับความรู้สึกที่ดีงาม ได้รับความรักความอบอุ่น ความมั่นคง จาก บุคคลแวดล้อม

อิทธิพลที่มีต่อการนับถือตนเอง มีทั้งอิทธิพลภายนอก และอิทธิพลภายใน อิทธิพลภายนอกได้แก่ บิดามารดา สมาชิกในครอบครัว เพื่อนเล่น บุคคลอื่นและองค์ประกอบอื่น อาทิ ระดับชั้นเรียน อายุ โรงเรียนและสิ่งแวดล้อม ทั้งในและนอกโรงเรียน ส่วนอิทธิพลภายใน คือตัวเอง อาทิ โอกาสในการศึกษาหาความรู้ ประสบการณ์ใหม่ ถ้าอิทธิพลดังกล่าวเป็นไปในทางสร้างสรรค์ บุคคลก็จะพัฒนาการนับถือตนเองในทางบวก แต่ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลได้รับอิทธิพลในทางทำลายหรือไม่สร้างสรรค์ก็จะส่งผลให้บุคคลมีความรู้สึกนับถือตนเองต่ำลง โดยเหตุนี้

การส่งเสริมให้บุคคลรู้สึกว่าคุณค่า มีประโยชน์ มีความสามารถ ยอมรับว่าชีวิตและการดำรงชีวิตในสังคมเป็นกระบวนการ เป็นสภาพที่เคลื่อนไหวและไม่แน่นอนนั้น ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันปัญหาการใช้ยาในทางที่ผิดและการพึ่งพา

2. **สัมฤทธิ์ผล (Achievement)** คือการที่บุคคลได้รับผลตอบแทนจากการกระทำในทางสร้างสรรค์ อาทิ การได้รับความรัก ความเห็นใจ ความอบอุ่นทางใจ การยกย่อง ชมเชย ความเอาใจใส่ ความเมตตาช่วยเหลือ ความเชื่อมั่นในตนเอง

แนวคิดความสัมฤทธิ์นี้คล้ายกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นผลผลิตอันดับแรกจากการเลี้ยงดูภายในครอบครัว อันดับต่อมา คือการจัดประสบการณ์ในห้องเรียนภายใต้กิจกรรมหลักตามหลักสูตรที่ครูมอบหมายให้เป็นภาระหน้าที่แก่นักเรียน รวมตลอดทั้งกิจกรรมนอกหลักสูตร เสริมหลักสูตรด้วย จากการศึกษาของเดวิด ซี แมคเคลแลนด์ (David C. McClelland และคณะ) พบว่า ความสำเร็จที่เด็กได้รับจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ คือการได้รับความรัก ความเอาใจใส่ การอบรมเลี้ยงดู จะเป็นองค์ประกอบที่เป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลแสวงหาความสำเร็จที่ยากขึ้นและจากที่บุคคลประสบความสำเร็จ จะทำให้เกิดความรู้สึกมั่นคง เกิดความอบอุ่น พลังใจ เห็นคุณค่า และการดำรงชีวิตในทางสร้างสรรค์

3. **การส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกมุ่งเน้น (Fostering a Sense of Purpose)** ทราบถึงการส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคคลสร้างสรรค์เป้าหมาย หาแนวทางที่จะไปสู่เป้าหมาย มีอิสระ ส่วนตนที่จะคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจ เลือกแนวทางไปสู่เป้าหมายในทางสร้างสรรค์ มีพลังสำนึกในคุณค่าของตนเองเพื่อเกิดพลังผลักดันให้ตนเองไปสู่เป้าหมาย แก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่อาจมีขึ้นด้วยวิจรรณญาณโดยปราศจากความรู้สึกน้อยใจ ท้อถอย และมีความมั่นใจแข็งที่จะต่อต้านความพยายามที่บุคคลอื่นจะมีต่อเขาในทางที่ไม่สร้างสรรค์

การส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา เกิดความรู้สึกมุ่งมั่นนั้น สามารถทำได้โดยวิธีการทำความเข้าใจในค่านิยม ทักษะกระบวนการ วิธีการแก้ปัญหา การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

4. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมความเคารพตนเองและเกียรติภูมิของบุคคล

(Experiences That Promote Respect for Self and Others and Individual Dignity) คือส่งเสริมประสบการณ์ที่เหมาะสมตามความต้องการ ความสนใจ ความถนัด หรือความสามารถใด ๆ ของบุคคล ปฏิบัติหน้าที่และมีความรับผิดชอบ มีความอดทน ให้ความร่วมมือ การเคารพในสิทธิหน้าที่ของบุคคลและให้ความยกย่องบุคคลอื่น

การเคารพตนเองมีพื้นฐานมาจากการมีวินัยในตนเอง การพัฒนามีวินัยในตนเองคือ การพัฒนาความเชื่อ เจตคติและค่านิยม การที่บุคคลมีวินัยในตนเอง จะนำไปสู่การเคารพตนเอง เคารพผู้อื่น เคารพกฎเกณฑ์ของหมู่คณะ และเคารพกฎหมายในที่สุด โครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของสถานศึกษา กิจกรรมสร้างสรรค์พัฒนาจิตใจจึงเป็นกลไกที่นำไปสู่การเคารพตนเอง และเกียรติภูมิของบุคคล

5. การพัฒนาทักษะส่วนตัวและทักษะสังคมจำเป็นต่อการปฏิบัติตนให้มีประสิทธิภาพในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Development of the Personal and Social Skills Necessary for Effective Functioning in a Rapidly Changing Society) คือสนับสนุนให้เกิดโอกาสที่จะฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการอ่าน การคิด การใช้เหตุผล การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การประกอบอาชีพ การสื่อความ การติดต่อระหว่างบุคคล การทำงานเป็นคณะ การช่วยเหลือคนอื่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการจัดองค์การสังคม

คำว่าทักษะส่วนตัวคือ การที่บุคคลสามารถใช้อวัยวะของร่างกายในทางสร้างสรรค์ที่จะเกิดความเจริญงอกงามทั้งทางร่างกาย จิตใจ เขว้านปัญญาและอารมณ์ การพัฒนาทักษะส่วนตัวคือการฝึกฝนร่างกายและจิตใจ ตามวัยทั้งการเรียนรู้ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแสดงออกโดยกิจกรรมต่าง ๆ การที่บุคคลมีทักษะส่วนตัว ทำให้เกิดความรู้สึกถึงคุณค่าของร่างกายตนเอง ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันให้บุคคลกระทำกิจกรรมในทางสร้างสรรค์ได้ ส่วนทักษะสังคมคือการที่บุคคลสามารถสร้างความเข้าใจ การรับรู้ผู้อื่น ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ ทักษะส่วนตัวและทักษะสังคมที่มีประสิทธิภาพ มิได้เกิดขึ้นโดยทันทีทันใด แต่เกิดจากการเรียนรู้ ด้วยองค์ประกอบดังนี้

5.1 เรียนรู้การเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น ไว้วางใจในตนเอง และผู้อื่น โดยปราศจากซึ่งความหวาดระแวง การปฏิเสธ ความ

5.2 เข้าใจในอิทธิพลของตนเองที่มีต่อผู้อื่นและเข้าใจในอิทธิพลของผู้อื่นที่มีต่อตนเอง ซึ่งสามารถจะช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันได้

5.3 การแก้ไขปัญห และข้อขัดแย้งในทางสร้างสรรค์ ทั้งโดยตนเองและและร่วมกับผู้อื่น

6. ทักษะในการประกอบอาชีพ (Employable Skills) คือการจัดกิจกรรมทางเลือกต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือเด็กให้สามารถเลือก และเตรียมตัวเพื่อมีงานทำตามความสามารถและรู้จักช่องทางการดำรงชีพอย่างสุจริต ด้วยการจัดประสบการณ์ตรงเพื่อส่งเสริมความสามารถในการช่วยตนเอง พัฒนาทักษะในการแสวงหางานอาชีพ มีโอกาสในการฝึกฝนงานอาชีพจนเกิดทักษะ จนสามารถมีอาชีพอิสระได้เมื่อเกิดความจำเป็น นักเรียน นักศึกษาที่สามารถประกอบอาชีพได้ผลดี ประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

6.1 มีความเข้าใจตนเอง โดยเฉพาะในด้านความสามารถเฉพาะบุคคล มีความสนใจ ในอาชีพอย่างต่อเนื่อง

6.2 มีค่านิยมและเจตคติที่ดีต่ออาชีพทุกประเภท

6.3 มีทักษะและสามารถพัฒนาทักษะของตนเองได้เมื่องานนั้นล้นสุด

6.4 มีความเข้าใจโลกของงาน และมีปฏิธานแน่วแน่ในการฉีกเผด็จกับปัญหาหรืออุปสรรค

แนวทางการทำให้ผู้คุมกันแก่นักเรียนในระดับมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพสรุปเป็นแผนภูมิดังภาพประกอบ 3

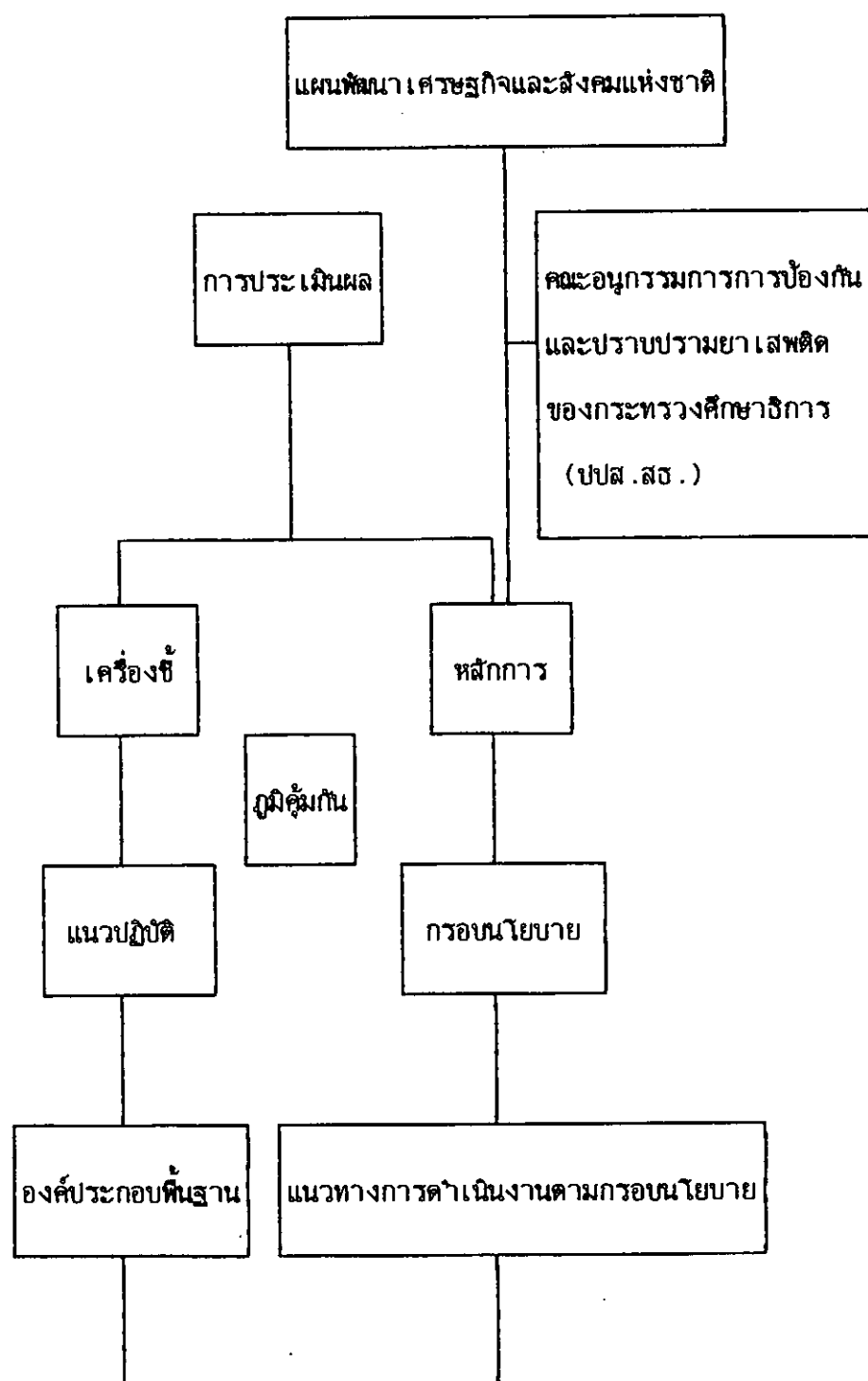
การพัฒนาบุคลิกภาพด้าน		อิทธิพลของการจัดการศึกษา	กิจกรรมการเรียนการสอน	ภูมิคุ้มกัน
กายภาพ	เขาวนปัญญา	เพื่อให้สามารถใช้สัญลักษณ์ในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นในสังคมได้ เริ่มจากการสร้างความคิดรวบยอด การใช้กฎเกณฑ์สำหรับแก้ปัญหาการตัดสินใจ การนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์	วิชา ภาษา วิชา คณิตศาสตร์ วิชา วิทยาศาสตร์ ฯลฯ	การนับถือตนเอง ความสัมฤทธิ์ผล
	สรีรวิทยา	การเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้สามารถใช้วิธีต่าง ๆ ตามหน้าที่อย่างถูกต้องและเหมาะสม	วิชา พลานามัย วิชา การงาน วิชา อาชีพ ฯลฯ	ทักษะอาชีพ
จิตวิทยา	จิตวิทยา	เพื่อให้มีความสามารถยอมรับ ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตเปิดเผย ไว้วางใจ และไว้วางใจในโชคชะตา	การแก้ปัญหา การแสดงบทบาทสมมุติ การเลียนแบบ การเป็นแบบอย่าง การแสดงละคร ฯลฯ	ความสัมฤทธิ์ผล ความรู้สึกรุ่งมั่น
	อารมณ์	เพื่อให้สามารถควบคุมอารมณ์ และ ใช้อารมณ์ตามสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้ เหมาะสม มีการริเริ่มและ สร้างสรรค์	กระบวนการกลุ่ม กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ฯลฯ	ความเคารพตนเอง และเกียรติภูมิของ บุคคลทักษะส่วนตน และทักษะสังคม

ภาพประกอบ 3 แผนภูมิการให้ภูมิคุ้มกันนักเรียนเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพด้านกายภาพและจิตวิทยา

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ. 2534.

เครื่องมือ หมายถึง เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระยะเวลาหนึ่ง ๆ ซึ่งสามารถจะสังเกต ประเมินหรือวัดได้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกระทรวงศึกษาธิการ โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเครื่องมือ ความสำเร็จของการสร้างภูมิคุ้มกัน โดยวิเคราะห์จากองค์ประกอบพื้นฐานการสร้างภูมิคุ้มกัน เครื่องมือนี้ดังกล่าวคือแผนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ความร่วมมือของผู้บริหาร ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ในสถานศึกษาและชุมชน เอกสารการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่สมบูรณ์เน้นปัจจุบัน ความสม่ำเสมอของการมาเรียน ผลการเรียนรู้ ความร่วมมือของผู้เรียนในการทำกิจกรรม ความสัมพันธ์ของงานที่ได้รับมอบหมาย รายงานความประพฤติ รายงานผลการทดสอบพฤติกรรม ผลการประเมินแผนการเรียนการสอน เกียรติบัตร ระบบการทำงาน ประสิทธิภาพของการทำงาน ทักษะในการแก้ปัญหา การใช้ภาษา และพื้นฐานในการทำงานสุขภาพของผู้เรียน การปฏิบัติตามระเบียบวินัยกฎข้อบังคับของสถานศึกษา และสังคม

การประเมินผล คณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวทางการประเมินผลการป้องกันการเข้ายาเสพติด เพื่อเป็นแนวทางนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมตามสภาพของส่วนราชการ จึงได้เสนอรูปแบบการประเมินตามระดับ ประเมิน 3 ระดับ คือ การประเมินกระบวนการ การประเมินผลลัพธ์และการประเมินผลกระทบ การประเมินกระบวนการมุ่งประเมินให้ครอบคลุมกับกระบวนการในการป้องกัน เช่น การจัดบริการ การป้องกัน กิจกรรมของบุคลากรที่วางแผนไว้ และงบประมาณ การประเมินผลลัพธ์ เช่น การประเมินกิจกรรมต่าง ๆ และการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน การประเมินผลกระทบ มุ่งประเมินผลรวมของการดำเนินงานป้องกันที่มีต่อหน่วยงานหรือต่อชุมชนทั้งหมด เช่น การประเมินผลรวมเกี่ยวกับการเข้ายาของประชากร การกำหนดเป็นกิจกรรมในโครงการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2525 : 25) การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดรูปแบบเป็นระบบโดยครบวงจรไว้ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 รูปแบบการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานโครงการพิเศษ. 2529.

การป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นพิษภัยจากปัญหาเสพติดว่า เป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่งของสังคม และได้เริ่มสนใจปัญหาเสพติดของนักเรียนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการเข้ายาเสพติดในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการอำนวยการ คณะนี้ได้กำหนดแนวคิดพื้นฐาน เพื่อเป็นหลักในการดำเนินการไว้ 4 ประการ คือ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2527 : 3)

1. จะไม่แก้ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยวิธีเดินตามหลังปัญหาตลอดไป เพราะวิธีเช่นนี้ไม่ช่วยยั้งสกัดกั้น และป้องกันปัญหาได้
2. การรณรงค์ต่อต้านการแพร่ระบาด ของยาเสพติดในสถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้ทั่วทุกท้องที่โดยทันที
3. การปฏิบัติในสถานศึกษา จะต้องมิทั้งการบำบัด สกัดกั้น และป้องกันตามแต่สภาพของท้องที่ และสภาพของปัญหาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง
4. การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา จะต้องกระทำติดต่อกัน เป็นกระบวนการ และกลมกลืนกันไปกับกิจกรรม การเรียน การศึกษาตามปกติ มิใช่เหตุการณ์พิเศษที่จัดเป็นครั้งคราวเท่านั้น

บทบาทของโรงเรียนในการป้องกันการติดยาเสพติด

การป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาส่วนมากกระทำในเชิงปฏิบัติ สุรพล ปธานวนิช (2523 : 110 - 113) ได้จำแนกการป้องกันในเชิงปฏิบัติเป็น 3 ประเภท คือ การป้องกันในวงกว้าง การป้องกันในวงแคบ และการป้องกันการฉีดยาพิเศษ

การป้องกันในวงกว้าง การป้องกันปัญหาเสพติดในลักษณะนี้มุ่งหวังเพื่อให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ได้ตระหนักในพิษภัยของยาเสพติด ตลอดจนมีความรู้ความเข้าใจในปัญหาเสพติดอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังมีจุดประสงค์ที่จะเสริมสร้างภาวะแวดล้อมที่มีส่วนสำคัญต่อบุคคลอย่างไรก็ตามการป้องกันก็มิได้มีการกำหนดขอบเขตหรือพื้นที่ในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ทั้งนี้เนื่องมาจากการป้องกันในวงกว้างถือเป็นมาตรการเบื้องต้น การป้องกันในวงกว้างอาจทำได้หลายลักษณะ เช่น

1. การเผยแพร่ข่าวสาร การเผยแพร่ข่าวสารแก่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย การเผยแพร่ดังกล่าวอาศัยช่องทางทั้งสื่อมวลชนและสื่อบุคคล

2. การให้การศึกษา ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาของเด็กวัยรุ่น การป้องกันปัญหาดังกล่าวต้องกระทำตั้งแต่ระยะแรกของชีวิต ดังนั้นในทางปฏิบัติจึงต้องอาศัยการศึกษาเป็นช่องทางในการป้องกัน การป้องกันด้วยวิธีนี้กระทำได้โดยสอดแทรกความรู้เรื่องยาเสพติดไว้ในหลักสูตรการศึกษา ระดับชั้นต่าง ๆ

3. การจัดกิจกรรมทางเลือก สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้คนใช้ยาเสพติดเพื่อแก้ปัญหาก็เพราะบุคคลไม่มีทางเลือกอื่นที่มีคุณค่า ดังนั้นในการจัดหาทางเลือกอื่น ๆ จึงเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมที่ช่วยให้บุคคลรอดพ้นจากปัญหาเสพติดได้ ทางเลือกดังกล่าวได้แก่ การสันทนาการ การให้คำปรึกษาหารือ เป็นต้น

การป้องกันในวงแคบ สำหรับบุคคลบางกลุ่มหรือพื้นที่บางแห่ง ซึ่งล่อแหลมต่อปัญหาการป้องกันด้วยวิธีการในวงกว้าง ไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องดำเนินการแก้ปัญหา โดยกำหนดขอบเขตหรือกลุ่มบุคคลให้แคบลง เพื่อให้การดำเนินงานปรากฏผลอย่างทันทั่วถึงกลุ่มบุคคลและพื้นที่ซึ่งจำเป็นต้องใช้มาตรการป้องกันในวงแคบ เช่น กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มผู้ว่างงาน พื้นที่ในเขตสลัม หรือชุมชนบางแห่งที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างกว้างขวาง

การป้องกันกรณีพิเศษ ปัญหาบางกรณีจำเป็นต้องใช้วิธีการแก้ไขเป็นพิเศษ เช่น ผู้ที่กำลังเผชิญปัญหาซับซ้อนใด ๆ ซึ่งต้องการความช่วยเหลืออย่างรีบด่วนหรือการป้องกันผู้เลิกคิดมิให้กลับไปคิดซ้ำ ปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องใช้วิธีการป้องกันเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาได้อย่างทันทั่วถึง

วินัย เกษมเศรษฐ (2523 : 91) ได้เสนอหลักและแนวคิดในการป้องกันการพึ่งยาไว้ดังนี้

1. การปรับปรุงการสื่อความหมาย และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม
2. การปรับปรุงนิสัยทางสุขภาพและอนามัย
3. การจัดข้อเสนอแนะที่มีความแม่นยำเกี่ยวกับเรื่องศรัทธา ฤทธิ์ของยา ใช้สร้างเสริมความเข้าใจในการใช้ยาอย่างถูกต้อง
4. การส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกนับถือตนเอง

5. การให้แสดงออกในด้านจินตนาการความสนใจ ความคิดสร้างสรรค์ และเมตตากรุณา

6. การช่วยเหลือให้เรียนรู้ในเรื่องความโกรธ ความเสียใจ และความผิดหวัง

7. การส่งเสริมให้มีโอกาสที่จะได้รับประสบการณ์ที่ดีในบ้าน สถานที่ทำงานและชุมชน

ในด้านแนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาได้มีนักวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้ให้ทัศนะต่าง ๆ กันดังนี้

กรมการฝึกหัดครู (2525 : 220) กล่าวว่า ในการวางแผนต่อต้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษาต่าง ๆ นั้น ควรแบ่งสถานศึกษาออกเป็น 3 ประเภท ตามลักษณะของสังคมแวดล้อม ได้แก่

ประเภทที่ 1 ได้แก่ สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในดงยาหรือแหล่งที่มียาเสพติดกำลังระบาดหนัก

ประเภทที่ 2 ได้แก่ สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในท้องที่ชนเมืองที่ยาเสพติดกำลังเริ่มระบาดมาก สถานศึกษาประเภทนี้เรียกว่า สถานศึกษาในท้องที่แพร่ยา

ประเภทที่ 3 ได้แก่ สถานศึกษาในท้องที่ ๆ ยาเสพติดยังระบาดไปไม่ถึง หรือยังไม่สัมผัสยา

สำหรับสถานศึกษาทั้ง 3 ประเภทนั้น กรมการฝึกหัดครู ได้กล่าวเสริมว่า การบำบัดรักษา การสกัดกั้นและการป้องกันการแพร่ระบาดไปพร้อม ๆ กัน ส่วนสถานศึกษาที่อยู่ในเขตบริวารหรือเขตแพร่ยานั้น จะต้องเน้นหนักไปบนด้านการสกัดกั้นการแพร่ระบาดมิให้ขยายตัวออกไป สำหรับสถานศึกษาที่อยู่ในเขตที่ยังไม่ได้สัมผัสยาเสพติดนั้น จุดเน้นหนักจะอยู่ที่การป้องกันมิให้เกิดการริเริ่มการขยายขึ้นได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2524 : 5) ได้เสนอแนวความคิดในการกำหนดแนวทางการป้องกันยาเสพติด พอสรุปได้ว่า ขบวนการทางการศึกษาเท่าที่มีอยู่สามารถที่จะช่วยในการป้องกันยาเสพติดได้แต่อย่าได้กำหนดอยู่ในเฉพาะห้องเรียนเท่านั้น ควรจะได้กระจายขบวนการศึกษาที่มีอยู่ให้แพร่หลายออกไป เช่น จัดให้มีบริการแนะแนว เพื่อช่วยแก้ไขปัญหานักเรียน และส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดผล การแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถาบันการศึกษานั้น ควรจะได้หาแนวทาง

เฉพาะในแต่ละกลุ่มแต่ละระดับ แล้วจึงนำแนวทางเหล่านั้นมาสรุปให้กว้างขึ้น เพื่อเป็นแนวทางกว้าง ๆ ที่สามารถแก้ไขปัญหานั้น ๆ ไปได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2524 : 9) ได้เสนอแนวความคิดในการกำหนดแนวทางการป้องกันยาเสพติดพอสรุปได้ว่า การป้องกันยาเสพติดนั้นควรเริ่มต้นที่คน โดยแบ่งคนออกเป็น 2 ส่วน คือ จิตภาพและกายภาพ ฉะนั้นในการป้องกันยาเสพติดจึงจะต้อง

1. สร้างจิตภาพของเด็กรให้เข้มแข็ง
2. สร้างความสำเร็จในชีวิต
3. สร้างความเคารพต่อตนเองและผู้อื่น
4. สร้างความสำนึกในจุดประสงค์
5. สร้างทักษะในการแก้ปัญหา
6. ใช้ทฤษฎีความสัมพันธ์ ปฏิสัมพันธ์ และสังคมประภคมาใช้ในการแก้ปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการ (2524 : 7) ได้เสนอแนวความคิดในการกำหนดแนวทางการป้องกันยาเสพติด พอสรุปได้ว่า แนวทางในการปฏิบัติเพื่อป้องกันยาเสพติดนั้น ควรที่จะมีการชมเชย ผู้ปฏิบัติงานป้องกันยาเสพติด เพื่อจัดได้เป็นกำลังใจในการปฏิบัติงานต่อไป ทั้งนี้เพราะนิสัยของคนไทยชอบให้ผู้ใหญ่ชมเชย และการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษานั้น ในขณะนี้มีเวลาที่จะต้องสอนนักเรียนมาก เนื่องจากต้องสอนให้ครบ 40 - 45 คาบ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดทางโรงเรียนต่าง ๆ จึงได้พยายามที่จะหากิจกรรมต่าง ๆ สอดแทรก จึงเห็นควรที่สำนักงาน ป.ป.ส. ควรจะได้ประสานงานกับโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อนำภาพยนตร์เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดไปฉายให้นักเรียนได้ชมเป็นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กระทรวงศึกษาธิการ (2524 : 6) ได้เสนอแนวความคิดในการกำหนดแนวทางการป้องกันยาเสพติด พอสรุปได้ว่า

1. แนวทางในการป้องกันยาเสพติดนั้น ไม่สามารถที่จะระบุให้แน่ชัดว่า แนวทางไหนดีที่สุดเหมาะสมที่สุด เนื่องจากแนวทางแต่ละแนวทางจะกำหนดขึ้นมาเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งเท่านั้น

2. ถ้าจะนำเอาทฤษฎีต่าง ๆ มาใช้นั้น พยายามศึกษาให้กว้างเสียก่อน

3. แนวทางในหลักการและแนวทางในการปฏิบัติยังมีช่องว่าง โดยเฉพาะแนวทางในหลักการมีผู้เขียนไว้มากและถ้าแนวทางในหลักการบางอย่างนั้นถ้าพิสูจน์ว่านำไปสู่การปฏิบัติได้สำเร็จก็จะพบว่า เป็นแนวทางที่เป็นเฉพาะบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น ซึ่งเท่าที่ได้พบเห็นมา ยังไม่เคยพบว่า มีแนวทางไหนที่จะสามารถใช้ในการป้องกันยาเสพติดในวงกว้างทั่วประเทศได้

4. ความมีการสร้างแนวทางให้เหมาะสมกับปัญหาและแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้นั้น จะต้องมีการสร้างสรรคจากท่านผู้รู้ศักยภาพของการปฏิบัติซึ่งไม่อาจสร้างได้จากทฤษฎีเพียงอย่างเดียว

กระทรวงศึกษาธิการ (2525 : 11 - 12; อ้างอิงมาจาก Halennovis) ได้ให้แนวความคิดบรรทัดฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันปัญหาเสพติดไว้ 4 วิธี ได้แก่

วิธีแรก การป้องกันโดยการใช้หลักกฎหมายและศีลธรรม ซึ่งต้องอาศัยการลงโทษ และการรู้ว่าลงโทษผู้ชั่ว และผู้มีไว้ครอบครองเป็นประการสำคัญ วิธีนี้ถือว่าการลงโทษและการรู้จะลงโทษจะช่วยให้คนกลัวไม่กล้าทำ การออกกฎหมาย ตราบหลังโทษและบังคับใช้กฎหมายนั้นเป็นมาตรการสำหรับการป้องกันตามวิธีนี้

วิธีที่สอง อาศัยหลักทางการแพทย์และอนามัย เป็นการสกัดกั้นมิให้ผู้ติดยาเสพติดทำการแพร่ระบาดไปถึงผู้อื่นได้ มีการค้นหาผู้ติดยาเสพติดให้พบ แล้วจัดการให้การบำบัดรักษา การให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยและโทษของยาเสพติดเป็นเกณฑ์สำคัญ การให้การศึกษากับการให้ยาในทางที่ผิด ถือหลักว่าทุกคนปรารถนาที่จะมีสุขภาพสมบูรณ์ กลัวโรคร้ายไข้เจ็บ ความปรารถนาความป่วยไข้ทำลายสุขภาพของตน

วิธีที่สาม อาศัยหลักทางจิตวิทยาสังคม วิธีนี้เน้นในข้อที่ว่า การใช้ยาและการไม่ใช้ยาเสพติดนั้นเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งมีความสลับซับซ้อน ไม่แน่นอนเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพสังคมและวัฒนธรรม วิธีนี้ถือว่าข้อมูลที่ให้อย่างเลือนลาง และฝ่ายผู้รับไว้เฉย ๆ จะมีโอกาสก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้น้อยเต็มที่ แม้ว่าจะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมดั้งเดิมได้บ้างก็ตามและถึงแม้ว่าจะเป็นข้อมูลที่คัดเลือกอย่างดี หากไม่มีการนำข้อมูลไปใช้ และข้อมูลนั้นไม่สอดคล้องกับความเชื่อถือและวิถีชีวิตส่วนตน ก็จะไม่มีความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเลย อีกประการหนึ่งการตัดสินใจใช้ยาหรือไม่ใช้ยา ข้อมูลความรู้จะต้องเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาเรื่องคำนิยม การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา การป้องกันตามแนวคิดนี้ให้ความสนใจกับความต้องการทาง

สังคมและส่วนตัว ซึ่งเป็นสิ่งทดแทนไม่ไปติดยาเสพติด และให้ความสนใจปัญหาพื้นฐานที่อาจเป็น
ตัวการทำให้มีการใช้ยาเสพติด

วิธีที่สี่ การป้องกันที่อาศัยหลักทางสังคมวัฒนธรรม วิธีนี้เห็นว่าสิ่งแวดล้อมทางสังคม
มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมาก แทนที่จะแนะนำให้บุคคลปรับตัวเข้ากับสภาวะของ
สังคม วิธีนี้กลับเห็นว่า บางสิ่งบางอย่างของสังคมควรจะได้รับการปรับปรุงให้เหมาะกับบุคคล
และความต้องการโดยธรรมชาติของมนุษย์

สำหรับงานป้องกันทั่ว ๆ ไป สำหรับสถานศึกษาต่าง ๆ นั้น อาจทำได้หลายกรณี
เป็นต้นว่า

1. การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติด และการป้องกันตนเองให้พ้น
จากภัยยาเสพติด ซึ่งสถานศึกษาต่าง ๆ กระทำโดยอาศัยกิจกรรมในกระบวนการเรียนการสอน
ตามปกติด้วย การบรรยาย อภิปราย อบรม จัดนิทรรศการ ฯลฯ
2. การกำจัดโอกาสมั่วสุมโดยการสอดส่องดูแลอย่างใกล้ชิด มิให้นักเรียนมีโอกาส
อยู่ในที่ลับหูลับตาตามลำพัง
3. การปรับปรุงการเรียนการสอนให้สนุกสนานเพลิดเพลิน มีชีวิตชีวาปราศจาก
ความเครียดความขัดแย้งทางอารมณ์ จะเป็นเครื่องช่วยให้นักเรียนมีสุขภาพจิตที่ดีสามารถประพฤติดนเอย่ง
ดีได้ทั่วไป
4. ปรับปรุงบรรยากาศในโรงเรียนโดยเพิ่มสัมพันธ์ภาพระหว่างครูและนักเรียน
สร้างความรู้สึกให้นักเรียนรู้สึกว่าครูเป็นบุคคลที่จะพึ่งพาอาศัยได้ เด็กมีความรู้สึกไว้วางใจเป็น
กันเอง

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน

การบริหารโรงเรียนย่อมต้องประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายรับผิดชอบ ซึ่งรวมไปถึงการ
ดำเนินงานการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนด้วย การดำเนินงานด้านนี้ ผู้เกี่ยวข้องย่อมประกอบ
ด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ ผู้ปกครองนักเรียน และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการ
ดำเนินงานป้องกันสิ่งเสพติดมีลักษณะดังต่อไปนี้

ผู้บริหารโรงเรียนควรต้องมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และการแก้ไขปัญหายาเสพติด ในโรงเรียน โดยโรงเรียนควรต้องมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป. : 41 - 42)

1. กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหายาเสพติด ให้ชัดเจน แน่นนอนและต่อเนื่อง
2. จัดตั้งคณะกรรมการป้องกันการเข้ายาเสพติดขึ้นในโรงเรียน
3. วางแผนปฏิบัติงานให้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง และร่วมกันให้เหมาะสมกับ ลักษณะของโรงเรียนแต่ละประเภท

4. มอบหมายแบ่งความรับผิดชอบให้แก่กรรมการทั่วถึงกันและต่อเนื่อง
5. ให้การสนับสนุนทั้งกำลังคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ กำลังใจ
6. ติดตามผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโดยสม่ำเสมอ
7. ร่วมมือจัดอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินงาน

ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดที่จะช่วยให้การดำเนินงานป้องกันยาเสพติด ในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ หัวหน้าสถานศึกษา หรือผู้บริหารโรงเรียนซึ่ง ควรปฏิบัติตามแนวทางดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2521 : 115 - 119)

1. จัดให้มีการศึกษาอบรมเกี่ยวกับโทษภัยของยาเสพติดและวิธีการป้องกันแก่นักเรียนอยู่เสมอ เมื่อนักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงจากโรงเรียนแล้ว ก็จะไม่ตกเป็นทาสของยาเสพติดได้โดยง่าย
2. จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบในด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในโรงเรียน เช่น คณะกรรมการป้องกันการเข้ายาเสพติด ครูแนะแนว นักสังคมสงเคราะห์
3. จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการป้องกันยาเสพติด เช่น การเชิญวิทยากร มาให้ความรู้เรื่องยาเสพติด การจัดนิทรรศการต่อต้านยาเสพติด การจัดตั้งชมรมเพื่อการศึกษา หรือนันทนาการ เป็นต้น
4. เข้ารับการฝึกอบรมด้วยตนเอง และจัดให้ครูในโรงเรียนที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา
5. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ เพื่อร่วมมือกันต่อต้านยาเสพติด

บทบาทของครู

ครูเป็นบุคคลสำคัญในโรงเรียนที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด ตลอดจนช่วยแก้ปัญหาเสพติดแก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนเรื่องยาเสพติดหรือครูประจำชั้น ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับนักเรียนในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก การ์ดาโน (Girdano. 1976 : 13) กล่าวถึงบทบาทของครูในเรื่องนี้ได้ 3 ประการใหญ่ ๆ คือ

1. เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ตลอดจนเนื้อหาของโปรแกรมการสอนเรื่องยาเสพติด
2. เป็นผู้เลือกใช้ข้อมูล เทคนิควิธีการสอนและกิจกรรมที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ
3. เป็นผู้ประเมินผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

คณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2521 : 162 - 164) ได้ให้แนะแนวปฏิบัติสำหรับครูประจำชั้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดแก่นักเรียนไว้ดังนี้

1. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ เพื่อยอมรับแจ้งให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจและสามารถป้องกันตนเองจากพิษภัยของยาเสพติดได้ โดยครูพยายามสอดแทรกคำชี้แจง ทุกโอกาสที่สามารถกระทำได้ มิใช่เฉพาะในช่วงเวลาที่มีการเรียนการสอนเรื่องยาเสพติดเท่านั้น
2. หมั่นสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในชั้นของตนอยู่เสมอว่านักเรียนคนใดมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนออกไปจากสภาพปกติบ้าง และบันทึกพฤติกรรมนั้นในทะเบียนประวัติของนักเรียน เพื่อประกอบการพิจารณาหาทางช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหายาเสพติดต่อไป
3. เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนตามโอกาสที่จะทำได้ เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร การบันเทิง ฯลฯ เพื่อสร้างความใกล้ชิดสนิทสนมและช่วยในการสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียน หรือไปเยี่ยมบ้านนักเรียนโดยเฉพาะเด็กที่อยู่บนแหล่งเสื่อมโทรม หอพัก เพื่อประเมินสภาพแวดล้อมทางสังคมของเด็กกว่าจะเป็นสาเหตุนำไปสู่ปัญหายาเสพติดหรือไม่
4. ในการที่สงสัยหรือรู้ว่านักเรียนคนใดมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมเกี่ยวกับยาเสพติด ต้องรีบดำเนินการช่วยเหลือหรือแก้ไขสถานการณ์ตามที่เห็นสมควรโดยทันที

คุณสมบัติของครูผู้สอนเรื่องยาเสพติด ควรประกอบด้วยลักษณะต่อไปนี้ คือ (การประชุม
สัมมนาเกี่ยวกับการให้การศึกษาเพื่อป้องกันยาเสพติด. 2519 : 15 - 16)

1. มีความเข้าใจในธรรมชาติของนักเรียนในเรื่องของวัยและระดับชั้นต่าง ๆ
2. มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดเป็นอย่างดี
3. มีความคุ้นเคยกับสภาพปัญหาเสพติดในท้องถิ่นนั้น ๆ
4. มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนหลาย ๆ แบบ
5. มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลง
6. มีความสนใจใฝ่รู้
7. มีความสามารถในการค้นหาความผิดปกติทางกาย อารมณ์ และพฤติกรรมของ

นักเรียน ตลอดจนการแก้ไขอย่างเหมาะสม

8. มีความสามารถในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดภายนอกโรงเรียนได้
บทบาทของครูประจำชั้นและครูปฏิบัติการอื่น ๆ

ครูประจำชั้นเป็นบุคคลสำคัญโดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษา เพราะเป็นผู้ใกล้ชิดเด็ก
มาก สามารถจะรู้จักเด็กได้ดีที่สุด เมื่อเด็กมีปัญหาหรือมีความเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกิดขึ้น ครู
ประจำชั้น ควรจะเป็นผู้สังเกตพบ รับรู้และให้การช่วยเหลือได้เป็นคนแรก ถ้าครูประจำชั้นจะได้
ปฏิบัติดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป. : 42)

1. ศึกษาประวัติเด็กในความรับผิดชอบโดยละเอียด
2. หมั่นสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในชั้นของตนเสมอว่านักเรียนคนใดมีพฤติกรรม
ที่เบี่ยงเบนจากปกติ
3. บันทึกการสังเกตพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนของเด็ก หรือข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับ
เด็ก ซึ่งครูเห็นว่าจะเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนลงในระเบียบสะสมของนักเรียนเป็นรายบุคคล
4. รายงานให้คณะกรรมการป้องกันการเสพติดของโรงเรียนทราบ หรือให้ความ
ช่วยเหลือแก้ปัญหาในกรณีที่แน่ใจว่าเด็กกำลังประสบปัญหา เพื่อเด็กจะได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม
ต่อไป
5. นำเด็กเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อป้องกันมิให้เด็กแยกตัวไป
ในที่ที่ไม่เหมาะสม และควรชวนตัวเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของเด็กด้วย

6. หนังสือหาความรู้ และติดตามความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษ เพื่อแนะนำชี้แจงให้เด็กถึงอันตรายที่จะได้รับ

7. ในกรณีที่ไม่มีครูแนะแนวในโรงเรียน ครูประจำชั้นควรเป็นที่ปรึกษาแก่เด็ก ให้ความใกล้ชิดเป็นกันเองแก่เด็กให้มากพอที่เด็กจะเล่าปัญหาให้ฟังได้

8. ครูประจำวิชาต่าง ๆ เช่น ครูพลศึกษา ครูศิลป ฯลฯ ควรให้ความเอาใจใส่ใน ความประพฤติและสุขภาพอนามัยของเด็กโดยสม่ำเสมอ

ยุทธศาสตร์ในการให้การศึกษาป้องกันการเข้ายาหรือสารในทางที่ผิดของกระทรวง

ศึกษาธิการ

1. การให้ข่าวสาร (Drug Information) หมายถึง การให้บุคคลทราบข้อเท็จจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้านความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์อันจะนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้อง ดังนั้น การให้ข่าวสารในที่นี้จึงมีได้จำกัดอยู่เฉพาะความรู้เรื่องยา และฤทธิ์ของยา เท่านั้น แต่จะเป็น ข่าวสารที่จะพัฒนาการรับรู้ การคิดเชิงวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่สอดคล้องกับค่านิยมของตนเองและสังคม

2. การให้การศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาด้านจิตใจ (Affective Education) หมายถึง การให้ความรู้ใด ๆ ก็ตามที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ การทำงานร่วมกัน ในอันที่จะเสริมสร้างพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตและคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัวและสังคม โดยส่วนรวม โดยมุ่งส่งเสริม

2.1 ความนับถือตนเอง

2.2 ความสำนึก

2.3 มีจุดมุ่งหมายในชีวิต

2.4 มีประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเคารพตนเอง และเกียรติภูมิของบุคคล

2.5 การพัฒนาทักษะส่วนตัว และทักษะสังคม

2.6 ทักษะอาชีพ

3. การจัดกิจกรรมทางเลื้อย หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อหันเหความตั้งใจให้ ยอมรับสิ่งที่ดีกว่าเพื่อให้ความเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น มีประสบการณ์ทางบวก เพื่อให้เกิด

การพัฒนาวินัยในตนเอง ความมั่นคงในจิตใจ ความสำนึกส่วนตน ความเป็นอิสระ และการพึ่งตนเอง ประเภทของกิจกรรมทางเลือก ได้แก่

- 3.1 การฝึกความตระหนักรู้ในตนเอง
- 3.2 การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
- 3.3 การพัฒนาทักษะการพึ่งตนเอง
- 3.4 การพัฒนาทักษะอาชีพ
- 3.5 การให้ประสบการณ์ด้านสุนทรียภาพ
- 3.6 การให้ประสบการณ์ด้านสร้างสรรค์
- 3.7 การให้ประสบการณ์ด้านเชาวน์ปัญญา
- 3.8 การสำรวจทางปรัชญา
- 3.9 ประสบการณ์ด้านจิต
- 3.10 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม การปกครอง
- 3.11 ประสบการณ์ด้านเพศสัมพันธ์

4. การสื่อสารเพื่อบำบัด (Therapeutic Communication) หมายถึง การพัฒนาการรับรู้ ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจระหว่างบุคคล ความสัมพันธ์อันดีงาม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเชิงสร้างสรรค์ มีเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ มากมาย แต่ผลสุดท้ายก็เพื่อให้ผู้รับคำปรึกษามีความรู้สึกรับผิดชอบ มีเหตุผล และตระหนักในความจริง

5. การสอดแทรก (Intervention) คือ กระบวนการที่จะทำให้เกิดการช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา ให้สามารถคลี่คลาย ระวัง แก้อไขและเอาชนะปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจนำไปสู่การใช้ยา หรือสารในทางที่ผิด หรือเมื่อมีการใช้ยาหรือสารในทางที่ผิดแล้วก็ให้สามารถเลิก และตัดสินใจใช้บริการทางสังคมที่มีอยู่ เพื่อแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

6. ระบบการส่งต่อ (Referral System) คือการติดต่อ ประสานและขอความร่วมมือจากนานาวิชาชีพ จากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบุคคลไปในทางสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 13 - 14)

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยในประเทศ

ซาร์โก (Zarco. 1971 : 70 - 36B) ได้ศึกษาวิจัยขอบข่ายของการใช้ยาในทางที่ผิดในหมู่นักเรียน ในมหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ มหาวิทยาลัยศิลปะและวิทยาลัยคิลิแมน (Diliman) ในนครเกซอนของประเทศฟิลิปปินส์ (Quezon City) ผลการวิจัยพบว่า

1. หนึ่งในสามของนักศึกษาเคยใช้กัญชา ร้อยละ 6 ที่ยังใช้กัญชาเป็นประจำโดยพบมากในหมู่นักศึกษาชายที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2
2. ผลของการวิจัยยืนยันว่า ผู้ใช้กัญชาเป็นประจำนั้นจะไม่ใช้ยาเสพติดเพียงชนิดเดียว แต่ใช้ยาเสพติดชนิดอื่น ๆ อีกด้วย เช่น แอมเฟตตามีน (Amphetamines) ยาประเภทกดประสาท (Depressants) และอปิเอทส์ (Opiate) ด้วย
3. นักศึกษาที่ใช้กัญชาหรือยาเสพติดชนิดอื่น ๆ จะมีผลการเรียนต่ำลง ตรงกันข้ามกับนักศึกษาที่ไม่ได้ใช้ยาเสพติด
4. นักศึกษาที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาจะมีปัญหาการใช้ยาเสพติดน้อยกว่านักศึกษาที่อาศัยอยู่ตามหอพัก หรืออยู่ตามบ้านเช่า หรือพักอาศัยอยู่กับบุคคลอื่น ๆ ที่มิใช่บิดามารดา

บรีสโก้ (Briscoe. 1971 : 3767) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การใช้ยาเสพติดให้โทษของนักเรียนที่ติดยาเสพติดให้โทษกับนักเรียนที่ไม่ติดยาเสพติดให้โทษโรงเรียนในดัลเลส" (Education Implications of Differences of Perception by Drug-Using and Non-Drug Students in Davis School District) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ติดยาเสพติดให้โทษกับนักเรียนที่ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ มีความสัมพันธ์กับครอบครัวแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ที่ติดยาเสพติดให้โทษมีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับครอบครัว นอกจากนั้นได้พบว่า การติดยาเสพติดให้โทษทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวเห็นห่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วย การติดยาเสพติดให้โทษ ทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวเห็นห่างออกไป

พอลสัน (Paulson. 1971 : 5455 - 5456) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ "นักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา ในวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงนิวยอร์ก ที่ใช้ยาเสพติดให้โทษและนักเรียนที่ไม่ใช้ยาเสพติดให้โทษ (Psychosocial Factors in Drug Use Among Community College

Students) ยาเสพติดที่ศึกษา ได้แก่ ภูเขา เฮโรอีน แอลกอฮอล์ แอมเฟตามีน และยาที่ทำให้เกิดประสาทหลอน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ใช้ยาเสพติดให้โทษกับนักศึกษาที่ไม่ใช้ยาเสพติดให้โทษ ในด้านบรรยากาศในครอบครัว มีความแตกต่างกัน กล่าวคือผู้ที่ติดยาเสพติดให้โทษ ความสัมพันธ์ในครอบครัวจะห่างเหินขาดความสัมพันธ์ที่ดี มีความรัก ความอบอุ่นน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้ยาเสพติดให้โทษ

วิลลิงเจอร์ (Willinger. 1971 : 4350 - 51A) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "การต่อต้านบทบาททางสังคมและการชอบกระทำพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดการเจ้าอารมณ์แปลกใหม่ (Sensational Seeking Behavior) ของวัยรุ่นที่ติดยาเสพติด" (Adolescent Drug Use and Antinomianism) โดยอาศัยสมมติฐานของนาธาน แอดเลอร์ (Nathan Adler) ซึ่งมีความเชื่อว่าพวกที่ติดยาเสพติดมักมีลักษณะเป็นพวกที่ต่อต้านและไม่ยอมรับบทบาท และคุณค่าทางสังคม โดยได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดกับวัยรุ่นที่ไม่ติดยาเสพติด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นชนชั้นกลาง ระดับสูง และเป็นนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่จะสูบบุหรี่ แอมเฟตามีน และบาร์บิทูเรต ผลของการวิจัยจากการเปรียบเทียบ กลุ่มวัยรุ่นที่ติดยาเสพติด และกลุ่มควบคุมนั้นได้ผลสนับสนุนสมมติฐาน

สเปฟเวค (Spevack. 1974 : 6748 - A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "บุคลิกภาพ ทัศนคติ และพฤติกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาที่ติดและไม่ติดยาเสพติด" (Drugs and the Adolescent High School Students : A Three Years Survey Study) ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ติดและไม่ติดยาเสพติดนั้นมีบุคลิกภาพ ทัศนคติและพฤติกรรมแตกต่างกัน นักเรียนที่ติดยาเสพติดจะมีลักษณะของความเป็นผู้ใหญ่น้อยกว่าและจะมีแนวโน้มของการใช้ยาเสพติดเพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นยังพบว่านักเรียนที่ติดยาเสพติดส่วนใหญ่มิสามารถควบคุมหรือดื่มสุรา

ฟัยน์สไตน์ (Feinstein. 1978 : 5935 - A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การบริโภคยาเสพติดของนักศึกษามหาวิทยาลัยฮิลลินอยส์" (An Investigation of Illicit Prescription and Over the Counter Drug Use in and Undergraduate Student Population) ผลการวิจัยพบว่า การบริโภคยาเสพติดของนักศึกษามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการบริโภคยาเสพติดของผู้ปกครอง กล่าวคือ ถ้าผู้ปกครองของนักศึกษาคนใดใช้ยาเสพติดชนิดใดแล้ว นักศึกษานั้นก็มีแนวโน้มที่จะใช้ยาเสพติดชนิดนั้นตามไปด้วย

สโตคิลีย์ (Stokely. 1978 : 6026 - 6027 A) ได้ร่วมกับโรงเรียนและชุมชนในรัฐแคลิฟอร์เนีย ได้ศึกษาวิจัยเพื่อประเมินผลการป้องกันยาเสพติด เพื่อประเมินจากผลที่ได้รับและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (An Evaluation of a School Community Team for the Primary Prevention of Drug Abuse) ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ที่บรรลุผลสำเร็จสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการป้องกันยาเสพติดของนักเรียนและผลงานของครูแนะแนวประจำโรงเรียน ส่วนวัตถุประสงค์ที่ยังต้องได้รับการพัฒนา ได้แก่ การประสานสัมพันธ์ของชุมชน การมีส่วนร่วมในการวางแผนของนักเรียนและการจัดสรรเงินงบประมาณ

โจนส์ (Jones. 1979 : 2583 - A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบทัศนคติและความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษา" (A Study of Jenth Grade Student Attitudes Toward and Drug Abus When Retarded to a Drug Education Program) ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้เรียนเรื่องยาเสพติดและกลุ่มที่ไม่เคยเรียน ไม่มีความแตกต่างกันในด้านทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติด แต่มีความแตกต่างกันในด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และนักเรียนหญิงมีทัศนคติต่อต้านยาเสพติดมากกว่านักเรียนชาย และนักเรียนที่ปิตามารดาอยู่ด้วยก็นั้นมีทัศนคติต่อต้านยาเสพติดมากกว่านักเรียนที่ปิตามารดาแยกกันอยู่

บราวน์ (Brown. 1979 : 3752 - 3753) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ความแตกต่างของทัศนคติ ที่มีต่อยาเสพติดและความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคตินี้กับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายของโรงเรียนแห่งหนึ่งในรัฐเท็กซัส" (Difference in Attitude of Public Students toward Selected Drugs and the Relationship between these Attitude and knowledge) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีทัศนคติที่ติดต่อยาเสพติดมากกว่านักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและนักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติเป็นไปในทางลบต่อยาเสพติดประเภทเฮโรอีน แอลเอสดี มากกว่าบุหรี่ กัญชา

เดเซลสกี (Dezelsky. 1981 : 51) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้ยาโดยไม่ได้รับการตรวจรักษาจากแพทย์ในมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ของสหรัฐอเมริกา ในรอบ 10 ปี" (A - Ten Years Analysis of Non - Medical Drug Use Behavior at Five American University) ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้กัญชา นักศึกษาที่เคยใช้กัญชามีมากขึ้นในปี 1970 มีเพียงร้อยละ 26 แต่ปี 1980 มีถึงร้อยละ 75 ในมหาวิทยาลัยทั้ง 5 แห่ง ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีการใช้กัญชาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมหาวิทยาลัยอริโซนามีถึงร้อยละ 46 ในปี 1980

2. โคเคน ผลการวิจัยพบว่าจากปี 1980 นักศึกษามีการใช้โคเคนในปริมาณสูงขึ้นมาก

3. สุรา นักศึกษาทุกมหาวิทยาลัยมีการดื่มสุรามากขึ้น ในมหาวิทยาลัยอริโซนามีก่อนนักศึกษาดื่มสุราถึงร้อยละ 94 ในมหาวิทยาลัยอื่นร้อยละ 80 นักศึกษาดื่มกันในหอพัก ซึ่งส่วนมากจะดื่มกันในช่วงของวันสุดสัปดาห์และงานปาร์ตี้ ประมาณร้อยละ 4 ที่ต้องมีการดื่มตลอดทั้งวัน และพบว่า เพศชายจะนิยมการดื่มเบียร์ แต่เพศหญิงนิยมการดื่มไวน์

4. แอมเฟตามีน พบว่า นักศึกษาร้อยละ 17 ที่ใช้แอมเฟตามีน โดยไม่มีความแตกต่างกันในระหว่างทั้งสองเพศอย่างมีนัยสำคัญ

5. บาร์บิทูเรท พบว่า มีการใช้บ้างแต่น้อยกว่าประเภทอื่น ๆ ซึ่งพฤติกรรมการใช้ยาเหล่านี้ส่วนมาก เกิดจากการทดลองสูบกัญชาในช่วงระหว่างอายุ 15 - 18 ปี

กูเียร์ (Gutierrez, 1982 : 2038B) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่เป็นสาเหตุให้สตรีใช้ยาในทางที่ผิด (An Attributional Approach to Female Drug Abuse) โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ ประการแรกเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองที่อยู่ในระดับต่ำ ข้อสมมติฐานที่ว่าผู้ที่ใช้ยาในทางที่ผิดจะมีลักษณะที่อ่อนแออย่างเห็นได้ชัดเจน ประสพการณ์ชีวิตทั้งในทางที่ประสบผลสำเร็จด้วยดีหรือล้มเหลวก็ตาม อาจเป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรมการใช้ยาในทางที่ผิดได้ และยาเหล่านั้นก็สามารถหาซื้อได้ง่ายอีกด้วย ประการที่สอง หลังจากที่ได้รับการรักษาอาการเจ็บป่วยเป็นเวลานานหลาย ๆ เดือน โดยเฉพาะการรักษาผู้ที่ใช้ยาในทางที่ผิดนั้น ในกลุ่มของเพศชายผู้ที่ใช้ยาผิดจะมีลักษณะที่ไม่แตกต่างไปจากกลุ่มปกติมากนัก แต่สำหรับในกลุ่มเพศหญิงนั้นแล้ว จะมีความแตกต่างกันในระหว่างกลุ่มผู้ที่ใช้ยาผิด และกลุ่มปกติซึ่งแสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพในการบำบัดรักษาในกลุ่มของเพศหญิงนั้นต่ำกว่าเพศชาย นอกจากข้อสมมติฐานทั้ง 2 ประการแล้ว ยังใช้วิธีการประเมินลักษณะความอ่อนแออีกหลายวิธี และพบว่าในกลุ่มสตรีที่มีการใช้ยาในทางที่ผิดมีคะแนนของคุณลักษณะความอ่อนแอสูง ผลสำเร็วจนชีวิตของสตรีในกลุ่มนี้จะมีสาเหตุมาจากสิ่งแวดล้อม และสาเหตุที่ไม่แน่นอนแน่นอน แต่ความล้มเหลวในชีวิตนั้นมีสาเหตุ

ที่เกิดจากภายในและเป็นสาเหตุที่มีความแน่นอนมั่นคงมากกว่าในกลุ่มผู้ใช้อาติคานเพศชาย หรือผู้ที่ไม่เคยใช้อาติคานทั้งเพศชายและเพศหญิงก่อนที่จะมาทำการรักษา ส่วนคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของผู้ที่มีการใช้ยาในทางที่ผิดนั้นจะต่ำกว่าคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของผู้ที่ไม่มีการใช้ยาในทางที่ผิด โดยไม่มีความเกี่ยวข้องกับสถานภาพทางเพศ ทั้งเพศหญิงและเพศชายที่มีการใช้ยาในทางที่ผิด ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านคุณลักษณะต่าง ๆ ของเขาภายหลังจากการที่ได้รับการรักษาแล้ว แต่มีความเปลี่ยนแปลงในด้านของความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

ริเซอร์ (Ryser. 1983 : 435 - 436) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การใช้ยาในทางที่ผิดของนักเรียนในปี ค.ศ. 1974 และปี 1980" (Students and Drug Abuse. 1974 and 1980) พบว่า การเก็บข้อมูลด้วยการไปเยี่ยมนักเรียนผู้ซึ่งป่วย และรักษาตัวอยู่ในห้องฉุกเฉินในโรงพยาบาลต่าง ๆ ยาที่ใช้กันมี 3 ประเภท คือ สุรา แอสไพรีน และโคคาอีนแอม ส่วนประเภทอื่น ๆ ที่ใช้กันมากได้แก่ ฟีนิล เซโคบาร์บิทัล มอร์ฟีน เฮโรอีน แอมไมบาร์บิทัล ยาเหล่านี้เคยเป็นที่นิยมกันมาก ในปี 1974 แต่กลับไม่ได้รับความนิยมในปี 1980 ยกเว้นสุราที่มีความต้องการในการเสฟสูงมากขึ้น และพบว่า สารระเหยหอมมีอัตราความนิยมเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ในปี 1980 และพบว่า นักเรียนที่ป่วยอยู่ในห้องฉุกเฉินนั้นร้อยละ 50 พยายามฉีดยาเพื่อฆ่าตัวตาย โดยพบว่าการเยี่ยมนักเรียนที่ป่วยในโรงพยาบาล 100,000 แห่ง พบว่านักเรียน 29 คน พยายามใช้ยาฆ่าตัวตาย และพบว่านักเรียน 220,000 คน เคยใช้ยาเกินขนาดเพื่อฆ่าตัวตายด้วย

การวิจัยในประเทศไทย

นิพนธ์ วีระสุนทร (2520 : 40) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "ทัศนคติของบุคคลในครอบครัวที่มีต่อยาเสพติดและผู้ติดยาเสพติด" โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มของบิดามารดาของผู้ป่วยกลุ่มมอดได้ต่ำกว่า 3 เดือน
2. กลุ่มของบิดามารดาของผู้ป่วยกลุ่มมอดได้ตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป
3. กลุ่มบุคคลที่อยู่ร่วมกับผู้ปกครองมอดได้ต่ำกว่า 3 เดือน
4. กลุ่มบุคคลที่อยู่ร่วมกับผู้ป่วยกลุ่มมอดได้ตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป

ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของครอบครัวของผู้ป่วยกลุ่มแรกและกลุ่มหลังนั้น มีโครงสร้างต่างกันกล่าวคือ ครอบครัวของผู้ป่วยกลุ่มหลังมีโครงสร้างมั่นคงกว่าครอบครัวของผู้ป่วยกลุ่มแรก เมื่อพิจารณาถึงบุคคลในครอบครัวของผู้ป่วยทั้งสองกลุ่มนั้น บิดามารดาของผู้ป่วยกลุ่มหลังมีอายุมากกว่ามีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดดีกว่า มีความสัมพันธ์กับผู้ป่วยมากกว่า

นารี วงศ์ศรีโรจน์กุล (2521 : 51 - 59) ทำการสำรวจปัญหาทางครอบครัวของผู้ติดยาเสพติด ซึ่งมารับการรักษาที่โรงพยาบาลธัญญารักษ์ ในระหว่างเดือนตุลาคม 2514 ถึงเดือนมกราคม 2520 จำนวน 126 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียน นักศึกษา ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 16 - 25 ปี ร้อยละ 3 ของกลุ่มตัวอย่างได้ระบุว่าเคยหนีเรียน เพื่อเที่ยวและมีเพื่อนส่วนใหญ่เป็นเพื่อนนอกโรงเรียน อายุของผู้ป่วยที่เข้ายาเสพติดนั้นเริ่มเข้ายาเสพติดเมื่ออายุ 20 ปี โดยเริ่มสูบบุหรี่เป็นชนิดแรก แล้วจึงหันมาเข้ายาเสพติดชนิดร้ายแรงยิ่งขึ้น เช่น เฮโรอีน ผู้ป่วยเหล่านี้ ใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงก่อนติดยาเสพติดถึงร้อยละ 80 แต่ในช่วงระยะที่ติดยานั้นผู้ป่วยเหล่านั้นจะใช้เวลาอยู่กับเพื่อนน้อยลงเหลือเพียงร้อยละ 58 เท่านั้น และเมื่อได้รับการรักษาครั้งแรกผู้ป่วยเหล่านั้นจะกลับไปใช้เวลาส่วนใหญ่กับผู้ปกครอง และจะอยู่คนเดียวเพิ่มมากขึ้น

อริย สุวรรณบุบผา และคนอื่น ๆ (2521 : 35 - 36) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "พฤติกรรม การติดยาเสพติดให้โทษในทัศนะของระบาคติวิทยา การศึกษาปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การติดยาเสพติด เฮโรอีน" โดยศึกษากับผู้ต้องขังชาย 225 คน ที่ถูกควบคุมตัวอยู่ที่สถานบำบัดพิเศษ อำเภอดงหลวง จังหวัดปทุมธานี และผู้ต้องขังหญิงจำนวน 26 คน ซึ่งควบคุมตัวอยู่ที่ทัณฑสถานหญิง อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้เสพยาเสพติดอายุระหว่าง 21-25 ปี มีอัตราสูงที่สุดร้อยละ 17 ส่วนรองลงไปคืออายุ 36-40 ปี และ 31-35 ปี อัตราร้อยละ 16 และ 15 ตามลำดับ ในด้านสาเหตุของการติดยาเสพติดพบว่า มีสาเหตุมาจากตั้งใจเสพยาเพราะไม่คิดว่าจะเป็นสิ่งเสพติดอันตรายร้อยละ 30 ถูกชักชวน ร้อยละ 12 ต้องการทดลองร้อยละ 39 ต้องการผ่อนคลายอารมณ์และพักผ่อนร้อยละ 1 ปลดปล่อยความเหนื่อยและอ่อนเพลียร้อยละ 12 และมูลเหตุอื่น ๆ ร้อยละ 5 นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ติดยาเสพติดมีสัญชาติไทยร้อยละ 98 นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 47 และมากกว่าครึ่งมีการศึกษาระดับประถมศึกษา 4 และต่ำกว่า

พิรยศ ตรงสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ (2522 : 2) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ทัศนคติของอาจารย์เกี่ยวกับยาเสพติด" โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นอาจารย์ชาย และหญิง ในโรงเรียนระดับอาชีว 1 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. พื้นฐานความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติดของอาจารย์ชายและหญิงแตกต่างกัน
2. อาจารย์รุ่นอาวุโสมีประสบการณ์เกี่ยวกับยาเสพติดน้อยกว่าอาจารย์รุ่นหลัง
3. อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่ายาเสพติดทุกชนิดเป็นอันตราย ต่อร่างกายและการเสพติดสิ่งเหล่านี้เป็นประจําเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง
4. อาจารย์ใหญ่ส่วนใหญ่เห็นว่าผู้ที่ติดยาเสพติดและผู้ที่เลิกแล้วเป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจ
5. แหล่งที่ให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดชนิดต่าง ๆ แก่อาจารย์ทั้งหมดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ นักเรียน หนังสือวิชาการและโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และอาจารย์ในโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2525 : 110 - 123) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "สภาพปัญหาการใช้สารเสพติดของนักเรียนนักศึกษา ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษา" ผลการวิจัยพบว่า

1. สาเหตุของการทดลองเสพสารเสพติดครั้งแรกเป็นเพราะ อยากทดลองร้อยละ 18 เพื่อความสนุกสนานร้อยละ 14 เพราะเพื่อนชวนร้อยละ 14 เพราะมีเรื่องไม่สบายใจร้อยละ 12 และน้อยที่สุดคือ เพราะถูกหลอกร้อยละ 1
2. ในด้านสารเสพติดที่ทดลองใช้ครั้งแรกมากที่สุดคือ บุหรี่ร้อยละ 28 สุราร้อยละ 22 ฝิ่นร้อยละ 21 ส่วนสารที่นักศึกษาทดลองเสพน้อยที่สุดคือน้ำมันระเหยร้อยละ 1
3. ความสามารถหาสารเสพติดในสังคม สารเสพติดที่แพร่ขยายและหาได้มากเป็นอันดับหนึ่งคือ ยากระตุ้น (ยาบ้า ยาขยัน ยาแก้่วง) ร้อยละ 5 ฝิ่นร้อยละ 50 เหล้าแห้งร้อยละ 34 สารที่หาได้ยากที่สุดคือ ฝิ่นร้อยละ 15 และสารเสพติดที่หาได้ยากรองลงมาคือ เฮโรอีนร้อยละ 15
4. การใช้สารเสพติดของเพื่อนสนิท สารเสพติดที่เพื่อนสนิทของนักศึกษามีใช้กันบ่อย ๆ ได้แก่ ยากระตุ้น รองลงมาคือ ฝิ่น และฝิ่น

5. การรู้จักคุ้นเคยกับคนที่ใช้สารเสพติด พบว่า พบเห็นคนใช้สารเสพติดทั้งระหว่างอยู่ในชั้นเรียน ในสถานศึกษา และคนนอกสถานศึกษา

ชาญ ชุ่มบุญ (2526 : 55) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การป้องกันการติดยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในทัศนะของผู้บริหารและครู" ผลการศึกษาพบว่า

1. ทัศนะของบุคลากรครูที่มีต่อการป้องกันการติดยาเสพติดในโรงเรียน

1.1 ด้านการให้การศึกษา

บุคลากรครูมีทัศนะต่อการป้องกันที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง และมีทัศนะต่อการป้องกันที่มุ่งหวังอยู่ในระดับสูง

1.2 ด้านความร่วมมือ

บุคลากรครูมีทัศนะต่อการป้องกันที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง และมีทัศนะต่อการป้องกันที่มุ่งหวังอยู่ในระดับสูง

1.3 ด้านกิจกรรม

บุคลากรครูมีทัศนะต่อการป้องกันที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง และมีทัศนะต่อการป้องกันที่มุ่งหวังอยู่ในระดับสูง

2. เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อการป้องกันที่เป็นจริง

2.1 ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครู พบว่าทัศนะต่อการป้องกันที่เป็นจริงในการป้องกันการติดยาเสพติดในโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูแตกต่างกัน

2.2 ระหว่างบุคลากรครูในเขตชั้นในกับบุคลากรครูในเขตชั้นนอก พบว่าทัศนะต่อการป้องกันที่เป็นจริงในการป้องกันการติดยาเสพติดในโรงเรียนระหว่างบุคลากรครูในเขตชั้นในกับบุคลากรครูในเขตชั้นนอกไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อการป้องกันที่มุ่งหวัง

3.1 ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครู พบว่าทัศนะต่อการป้องกันที่มุ่งหวังในการป้องกันการติดยาเสพติดในโรงเรียนแตกต่างกัน

3.2 ระหว่างบุคลากรครูในเขตชั้นในกับบุคลากรครูในเขตชั้นนอก พบว่าทัศนะต่อการป้องกันที่มุ่งหวังในการป้องกันการติดยาเสพติดในโรงเรียน ระหว่างบุคลากรครูในเขตชั้นในกับบุคลากรครูในเขตชั้นนอก แตกต่างกัน

เรื่องชัย บุญศักดิ์ (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 11 ที่มีต่อปัญหายาเสพติด" ผลการวิจัยพบว่า

1. เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน พบว่า

1.1 ผู้บริหารชายและผู้บริหารหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนในทุก ๆ ด้านไม่แตกต่างกัน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อุดมวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน ซึ่งมาจากสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมรวมทั้งสาเหตุทางด้านอื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อุดมวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนะไม่แตกต่างกัน

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านเวลาในการบริหารงานโรงเรียนแตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน ไม่แตกต่างกัน

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเทศบาลหรือในเขตสุขาภิบาลและนอกเขตเทศบาลหรือนอกเขตสุขาภิบาล มีทัศนะเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนทางด้านส่วนตัวของนักเรียน ในแง่ช่วยยั่วยุสนับสนุนในการทำงานและดูหนังสือ แตกต่างกัน สำหรับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนในด้านอื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนะไม่แตกต่างกัน

1.5 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษารัฐบาลและเอกชน มีทัศนะเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน ซึ่งมาจากสภาพการศึกษาและสถานศึกษา ในแง่ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ขาดความสนใจเด็ก แตกต่างกัน สำหรับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนในด้านอื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนะไม่แตกต่างกัน

2. เกี่ยวกับวิธีการป้องกันปัญหาเสพติดของนักเรียน พบว่า

2.1 ผู้บริหารชายและผู้บริหารหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะเกี่ยวกับวิธีการป้องกันปัญหาเสพติดของนักเรียน ด้านการบริหารงานโรงเรียนในแง่การป้องกันการเข้ายาเสพติดให้เป็นหน้าที่รับผิดชอบของครูทุก ๆ คน ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ในแง่การจัด

กิจกรรมเสริมวิชาชีพขั้นพิเศษในช่วงหลังเลิกเรียนแตกต่างกัน สำหรับวิธีการป้องกันในด้านอื่น ๆ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนะไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ดูแลวิธีการทางการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนะ
เกี่ยวกับวิธีการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในทุก ๆ ด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านเวลาในการบริหารงาน
โรงเรียนแตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับวิธีการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน ในทุก ๆ ด้าน
ไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเทศบาลหรือในเขตสุขาภิบาลและ
นอกเขตเทศบาลหรือนอกเขตสุขาภิบาล มีทัศนะเกี่ยวกับวิธีการป้องกันปัญหายาเสพติดของนักเรียน
ด้านการบริหารงานโรงเรียน ในแง่การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่บุคคลทุก ๆ ฝ่ายในโรงเรียน
แตกต่างกัน สำหรับวิธีการป้องกันในด้านอื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนะ
ไม่แตกต่างกัน

2.5 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาวิบูลและเอกชน มีทัศนะเกี่ยวกับวิธี
การป้องกันปัญหายาเสพติด ด้านการบริหารงานโรงเรียน ในแง่การป้องกันการเข้ายาเสพติดให้
เป็นหน้าที่รับผิดชอบของครูทุก ๆ คน ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ในแง่จัดกิจกรรมเสริม
วิชาชีพ ในช่วงหลังเลิกเรียน จัดมุมหนังสือเกี่ยวกับยาเสพติด การติดป้ายประกาศและคำขวัญต่อ
ด้านยาเสพติดภายในโรงเรียน ด้านการจัดนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียน
และด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยการจัดอยู่ค่ายพักแรมระหว่างปิดภาคเรียนแตกต่างกัน
สำหรับวิธีการป้องกันในด้านอื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนะไม่แตกต่างกัน

จรรยาพร สุทธิสานนท์ (2529 : 81) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9" ผลการศึกษา
พบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ชายและหญิง มีการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดต่าง
ต่างกัน และนักเรียนหญิงมีการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดดีกว่านักเรียนชาย

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือในเขตสุขาภิบาลและ
นอกเขตสุขาภิบาล มีการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีพี่น้องในครอบครัวแตกต่างกัน มีจำนวนเพื่อนในกลุ่มเพื่อนสนิทแตกต่างกัน มีสภาพครอบครัวแตกต่างกัน มีอาชีพของบิดาแตกต่างกันและมาจากครอบครัวที่มีรายได้แตกต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

ปราณี สร้อยสุนทร (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูและผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนะว่าโรงเรียนได้ดำเนินการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน ในระดับมากทุกด้าน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด มีทัศนะว่า โรงเรียนได้ดำเนินการให้คำปรึกษาในระดับมากที่สุด

2. ครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด มีทัศนะต่อการดำเนินการป้องกันสิ่งเสพติดรวมทั้งสามด้านและด้านบริการให้คำปรึกษาแตกต่างกัน ส่วนด้านบริการสำรวจและศึกษาข้อมูลด้านบริการสนเทศ มีทัศนะไม่แตกต่างกัน

3. คณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติด มีทัศนะต่อการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียน ด้านการให้บริการให้คำปรึกษาแตกต่างจากครูและผู้บริหารโรงเรียน

ประไพศรี ช่อนกลิ่น และคนอื่น ๆ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การป้องกันและควบคุมการใช้สารเสพติดในนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในโรงเรียนมัธยม 6 แห่ง จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2530" ผลการศึกษาพบว่า อัตราการใช้สารเสพติดของนักเรียนชั้น ม. 1 - ม.6 ใน 6 โรงเรียนเท่ากับร้อยละ 0.43 เป็นเพศชายทั้งหมด สารเสพติดที่นิยมใช้ทั้งหมดเป็นสารระเหย ได้แก่ กาว 3 เค แลกเกอร์ ทินเนอร์และเบนซิน ตามลำดับ อัตราการเสพติดสารระเหยสูงขึ้นตามชั้นเรียน คือ ม.1, ม.2 และ ม.3 คือร้อยละ 4.35, 43.48 และ 52.17 ตามลำดับ บิดามารดาของเด็กนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน แต่เป็นครอบครัวที่มีปัญหา

ไพโรจน์ โล่ห์สุนทร (2531 : 60) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา" ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ในเชิงนิเสธ
2. ครูชายและหญิงมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน
3. ครูที่มีอายุต่างกันมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน

4. ครูที่มีการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ต่างกัมีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน

5. ครูที่มีสมาชิกในครอบครัวปฏิบัติตนในด้านการสูบบุหรี่ต่างกัน มีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน

ประคองศรี แซ่เต็ง (2531 : 84) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสกลนคร" ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีจำนวน 8 ตัวแปร คือ การใช้ยาเสพติดประเภท บุหรี่ของนักเรียนเพศ การใช้ยาเสพติดประเภทกัญชาของเพื่อนสนิท การใช้ยาเสพติดประเภท สารระเหยของนักเรียน การใช้ยาเสพติดประเภทสุราของนักเรียน การใช้ยาเสพติดประเภทอื่น ๆ ของเพื่อนสนิท การใช้ยาเสพติดประเภทกัญชาของผู้ปกครอง การใช้ยาเสพติดประเภท บุหรี่ของเพื่อนสนิท

ต่อศักดิ์ ธรรมวงศ์ (2531 : 63) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา" ผลการศึกษาพบว่า

1. พฤติกรรมการดื่มสุราของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาที่มีอายุ สถานภาพการสมรส ระดับเงินเดือน ภาระทางครอบครัวและประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน พบว่ามีพฤติกรรมการดื่มสุราไม่แตกต่างกัน

2. พฤติกรรมการดื่มสุราของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา ที่มีภูมิภาค ที่ทำงานแตกต่างกัน และมีตำแหน่งหน้าที่ในการทำงานแตกต่างกัน มีพฤติกรรมดื่มสุราแตกต่างกัน

พจนีย์ เหล่าอมต (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่และการเลิกสูบบุหรี่ของครูชายโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา" ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจในการเลิกสูบบุหรี่ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านสุขภาพ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านส่วนบุคคลนั้น กลุ่มผู้เลิกสูบบุหรี่ได้สำเร็จมีแรงจูงใจด้านสุขภาพมากกว่าด้านอื่น ๆ ขณะที่กลุ่มผู้พยายามเลิกสูบบุหรี่แต่ไม่สำเร็จมีแรงจูงใจด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน ส่วนพฤติกรรมการเลิกสูบบุหรี่ พบว่าวิธีที่ครูชายผู้พยายามเลิกสูบบุหรี่ทั้งหลายเลือกใช้มาก 5 อันดับแรกจาก 14 พฤติกรรมที่กำหนดคือ

1. ไม่ซื้อบุหรี่สูบอย่างเด็ดขาด
2. พยายามบังคับตนเองให้เลิกสูบบุหรี่ในภาวะใดภาวะหนึ่งก่อน
3. นึกถึงโทษภัยของบุหรี่เมื่ออยากสูบ
4. นึกถึงสิ่งที่จะทำให้ได้ให้ไว้กับตนเองหรือผู้เกี่ยวข้องเมื่ออยากสูบ และ
5. ใช้สิ่งอื่นทดแทนบุหรี่

แต่จากการรายงานผลสำเร็จพบว่า ผู้เลิกสูบบุหรี่ได้สำเร็จรายงานว่ามีผลต่อการเลิกสูบบุหรี่ของเขา คือ ระลึกถึงสิ่งที่จะทำให้ได้ให้ไว้กับตนเองและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ส่วนบุคคลผู้พยายามเลิกสูบบุหรี่แต่ไม่สำเร็จ รายงานว่ามีผลต่อการเลิกสูบบุหรี่ของเขา คือ ลดจำนวนบุหรี่ที่ซื้อลงเรื่อย ๆ ใช้สิ่งอื่นทดแทนบุหรี่ และพยายามบังคับตนเองให้เลิกสูบบุหรี่ในภาวะใดภาวะหนึ่ง

ศิริลักษณ์ จันทรกูล (2532 : 69) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาที่มีต่อการสูบบุหรี่" ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาชายและหญิงมีความคิดเห็นต่อการสูบบุหรี่แตกต่างกัน
2. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นต่อการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีผลการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่มีลักษณะที่พึงอาศัยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน
6. นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ก่อนเข้าศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสูบบุหรี่แตกต่างกัน
7. นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ขณะศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสูบบุหรี่แตกต่างกัน
8. นักศึกษาที่กลุ่มเพื่อนสนิทมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสูบบุหรี่แตกต่างกัน
9. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน

จารุวรรณ หัสติน (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "รูปแบบการดำเนินงาน การป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู" ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้

1. ผู้บริหารวิทยาลัยครูร่วมกันกำหนดแนวคิด ยุทธวิธีในการป้องกันยาเสพติดให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล โดยมุ่งเน้นการให้ความรู้ การป้องกันตนเอง และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาตามแนวคิดธรรมและศีลธรรม

2. การจัดตั้งศูนย์เวชศึกษาป้องกันของวิทยาลัยครู ให้มีสำนักงานมีฐานะเป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อสำนักงานอธิการวิทยาลัยครู มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านยาเสพติด มีคณะกรรมการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สนับสนุนการบริหารงานที่มีระบบ การปฏิบัติงานที่มีเอกภาพและประเมินติดตามผล

3. วิทยาลัยครูพัฒนาสภาวะแวดล้อมของวิทยาลัย หลักสูตรการสอน การเผยแพร่ความรู้ เรื่องยาเสพติดทางสื่อมวลชนให้มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผลและต่อเนื่อง ในการฝึกอบรม มีการบรรยาย การสัมมนา การแลกเปลี่ยนทัศนะ การสาธิตของผู้เชี่ยวชาญและการประเมินติดตามผล

4. การพัฒนาตนของนักศึกษาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้มีการพักผ่อน การเล่นกีฬา การบริโภคอาหารถูกสุขลักษณะ การพัฒนาจิตใจ โดยการฝึกพัฒนาตนเองตามหลักศาสนา การสังสรรค์ การสัมมนา ทัศนศึกษา การบริการแนะแนว การผลิตสื่อการเรียนการสอน การฝึกตอบปัญหา การเขียนเรียงความหรือคำขวัญส่งเข้าประกวด

เจษฎา ณ ระนอง (2534 : 119) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการใช้ยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพัทลุง" ผลการวิจัยพบว่า ระดับพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการใช้ยาของนักเรียน ส่วนใหญ่มีความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการใช้ยาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ยา นักเรียนส่วนใหญ่มีการใช้ยาที่ถูกต้องอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้ในด้านการปฏิบัติ ผลการศึกษาขัดแย้งกัน เนื่องจากสภาพสังคมในเขตเมืองและเขตชนบท มีความแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม สภาพแวดล้อม ความเพียงพอของสถานบริการทางการแพทย์ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติที่แตกต่างกัน

ชาติเชื้อ สุวรรณมูลิก (2535 : 115) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "เจตคติที่มีต่อการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3" ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีเจตคติต่อการสูบบุหรี่แตกต่างกัน
2. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาต่างกันมีเจตคติต่อการสูบบุหรี่แตกต่างกัน
3. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีเจตคติต่อการสูบบุหรี่แตกต่างกัน
4. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีเจตคติต่อการสูบบุหรี่แตกต่างกัน
5. นักเรียนที่ลักษณะที่พักอาศัยในปัจจุบันต่างกันมีเจตคติต่อการสูบบุหรี่แตกต่างกัน
6. นักเรียนที่โรงเรียนตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกันมีเจตคติต่อการสูบบุหรี่ไม่

แตกต่างกัน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องดังกล่าว พบว่าสาเหตุของการติดยาเสพติดของนักเรียนมิได้เกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เกิดจากสาเหตุหลายประการประกอบกัน และการศึกษาทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัศึกษานับเป็นวิธีหนึ่งที่จะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งการศึกษาทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ย่อมขึ้นกับตัวแปรหลายประการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานในการศึกษาดังนี้

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัศึกษามีทัศนะต่อปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษาหญิงมีทัศนะต่อปัญหายาเสพติดดีกว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาชาย
3. ผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษาที่มีอายุต่างกันจะมีทัศนะต่อปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน
4. ผู้บริหารโรงเรียนมัศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกันจะมีทัศนะต่อปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน

5. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกันมีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน

6. ครูหญิงโรงเรียนมัศึกษามีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดดีกว่าครูชายโรงเรียนมัธยมศึกษา

7. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุต่างกันจะมีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน

8. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันจะมีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน

9. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันมีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ปีการศึกษา 2536 รวม 9,593 คนใน 177 โรงเรียน ซึ่งตั้งอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ 8 จังหวัด เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 885 คน ชาย 671 คน หญิง 214 คน และเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 8,708 คน ชาย 3,939 คน หญิง 4,769 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้คือ ผู้บริหาร และครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ในปีการศึกษา 2536 รวม 590 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 232 คน ชาย 169 คน หญิง 63 คน และเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 358 คน ชาย 148 คน หญิง 210 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง และวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane. 1970 : 886)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่ม (ในครั้งนี .05)

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 590 คน

2. วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) ตามลำดับดังนี้

2.1 กำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร กลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในแต่ละจังหวัด โดยคำนวณสัดส่วนต่อขนาดของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร และขนาดของกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในข้อ 1

2.2 กำหนดสัดส่วนของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัด โดยคำนวณสัดส่วนต่อขนาดของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน 56 โรงเรียน

2.3 สุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนมัธยมศึกษาในแต่ละจังหวัด ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ดังรายละเอียดปรากฏตามตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัด โรงเรียน ผู้บริหาร และครู

ลำดับ	จังหวัด	จำนวน โรงเรียน- มัธยมศึกษา	จำนวน โรงเรียน- มัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนผู้บริหาร รร.มัธยมศึกษา						จำนวนครูโรงเรียนมัธยมศึกษา						รวม กลุ่ม ตัว- อย่าง
				ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง			ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง			
				ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	
1	เชียงราย	36	12	137	43	180	36	13	49	771	824	1,595	30	34	64	113
2	เชียงใหม่	34	11	124	46	170	33	15	48	923	1,308	2,231	38	58	96	144
3	น่าน	23	8	81	34	115	20	8	28	386	448	834	14	20	34	62
4	แพร่	17	6	64	21	85	14	6	20	450	565	1,015	17	26	43	63
5	แม่ฮ่องสอน	7	2	24	11	35	5	3	8	106	122	228	4	6	10	18
6	ลำปาง	28	9	117	23	140	30	8	38	578	773	1,351	21	34	55	93
7	ลำพูน	15	5	52	23	75	13	6	19	313	355	668	11	16	27	46
8	พะเยา	17	5	72	13	85	18	4	22	412	374	786	13	16	29	51
รวม		177	58	671	214	885	169	63	232	3,939	4,769	8,708	148	210	358	590

ที่มา : กองงานสถิติ กรมสามัญศึกษา. 2536.

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 ที่มีต่อปัญหายาเสพติด โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นครู

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม ที่ถามความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้บริหารโรงเรียน และครู ที่มีต่อสาเหตุของการติดยาเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งมีทั้งหมด 4 หมวด ได้แก่

หมวดที่ 1 สาเหตุของการติดยาเสพติดที่มาจากสภาพทางครอบครัว

หมวดที่ 2 สาเหตุของการติดยาเสพติดที่มาจากสภาพการศึกษาและสถานศึกษาของนักเรียน

หมวดที่ 3 สาเหตุของการติดยาเสพติดที่มาจากสภาพสังคมและวัฒนธรรม

หมวดที่ 4 สาเหตุของการติดยาเสพติดที่มาจากสาเหตุส่วนตัวของนักเรียน

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่ถามความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้บริหารโรงเรียนและครู ที่มีต่อวิธีป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งมีทั้งหมด 4 หมวด ได้แก่

หมวดที่ 1 วิธีการป้องกันปัญหาเสพติดด้านการบริหารโรงเรียน

หมวดที่ 2 วิธีการป้องกันปัญหาเสพติดด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

หมวดที่ 3 วิธีป้องกันปัญหาเสพติดด้านการให้ความรู้ เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน

หมวดที่ 4 วิธีการป้องกันปัญหาเสพติดด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open end) ที่เกี่ยวกับอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

เกณฑ์การให้คะแนนเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ให้เกณฑ์การประเมินจากเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถามวัดทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา (ตอนที่ 2)

เกี่ยวกับสาเหตุของการติดยาเสพติดของนักเรียน การให้คะแนนมี 5 ระดับ ดังนี้

ข้อเลือก	เชิงนิมิต (Positive)	เชิงนิเสธ (Negative)
	คะแนน	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

2. แบบสอบถามวัดทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา (ตอนที่ 2)

เกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา การให้คะแนนมี 5 ระดับ ดังนี้

ข้อเลือก	เชิงนิมิต (Positive)	เชิงนิเสธ (Negative)
	คะแนน	คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

การแปลความหมาย

เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง มีความรู้สึกหรือความคิดเห็นกับข้อความนั้นมากที่สุด

เห็นด้วย หมายถึง มีความรู้สึกหรือความคิดเห็นกับข้อความนั้นมาก

ไม่แน่ใจ หมายถึง มีความรู้สึกหรือความคิดเห็นก้ำกึ่งกันระหว่างความรู้สึกเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น

ไม่เห็นด้วย หมายถึง มีความรู้สึกหรือความคิดเห็นไม่ตรงกับข้อความนั้น

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง มีความรู้สึกหรือความคิดเห็นไม่ตรงกับข้อความนั้นมากที่สุด

เกณฑ์การประเมินทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งเบสท์ (Best.

1970 : 174 - 178) ได้กำหนดค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายความว่า มีความเห็นระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายความว่า มีความเห็นระดับดี

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายความว่า มีความเห็นระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายความว่า มีความเห็นระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายความว่า มีความเห็นระดับน้อยมาก

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร บทความ ตำราต่าง ๆ เกี่ยวกับยาเสพติด ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวแปรที่จะมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในด้านปัญหายาเสพติด
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด และด้านการป้องกันการติดยาเสพติดในสถานศึกษา รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้รู้และผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานป้องกันการเข้ายาเสพติดในสถานศึกษา
3. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีสร้างแบบสอบถามจากตำรา เอกสาร
4. สร้างแบบสอบถามตามหลักเกณฑ์ให้ครอบคลุมเนื้อหา และขอบเขตของสาเหตุและวิธีการป้องกันปัญหาเสพติดของนักเรียนในสถานศึกษา นำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปรัญยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและปรับปรุงให้ดีขึ้น

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านยาเสพติด จำนวน 10 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face Validity) และพิจารณาข้อความให้ชัดเจนเหมาะสม นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมการทาบวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเพื่อดำเนินการต่อไป

2. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ แล้วทดสอบด้วยสถิติค่าที (t-test) ของเอ็ดเวิร์ด (Edwards. 1975 : 152) ข้อที่มีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปถือว่าใช้ได้ ซึ่งปรากฏว่าแบบสอบถามที่คณะที่มีต่อปัญหา ยาเสพติด ด้านสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน ทดลองใช้จำนวน 32 ข้อ ได้ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก 28 ข้อ และแบบสอบถามที่คณะที่มีต่อปัญหา ยาเสพติด ด้านวิธีป้องกันปัญหา ยาเสพติดของนักเรียน ทดลองใช้จำนวน 38 ข้อ ได้ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก 32 ข้อ รวมทั้งหมด 60 ข้อ

3. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่คณะที่มีต่อปัญหา ยาเสพติด ที่คัดเลือกได้ตามเกณฑ์ในข้อ 2 จำนวน 60 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่คณะที่มีต่อปัญหา ยาเสพติด ด้านสาเหตุและการป้องกันปัญหา ยาเสพติดของนักเรียน เท่ากับ .94

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ศึกษานิเทศก์เขตการศึกษา 8

2. นำหนังสือจากศึกษาธิการเขตการศึกษา 8 ถึงผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใน 8 จังหวัด เพื่อแจ้งให้ทราบและอนุญาติให้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมทั้งแบบหนังสืออนุญาตจากศึกษาธิการเขตการศึกษา 8 ไปมอบให้ศึกษานิเทศก์หมวดพละนามัธยมศึกษาทั้ง 8 จังหวัด ณ สำนักงานสามัญศึกษา จังหวัด เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกและเก็บแบบสอบถาม จากผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาในการรับแบบสอบถามคืน พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้ชี้แจงแนวคิด หลักการในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ให้ศึกษานิเทศก์ แต่ละจังหวัดเข้าใจอย่างละเอียดด้วย

4. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บข้อมูลจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างตามเวลาที่นัดหมายล่วงหน้าด้วยตนเอง

5. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลพิจารณาความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ปรากฏว่าแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 590 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างแล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป

วิธีการกระทำกับข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ
2. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามทุกข้อ โดยการให้คะแนนตามเกณฑ์ประมาณค่าของเบสท์ (Best. 1970 : 174 - 178)
3. นำแบบสอบถามแยกออกตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา
4. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาหาเสพติดในสถานศึกษา โดยวิธีหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ยของเบสท์ (Best. 1970 : 174 - 178)
5. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐาน 1, 2 และ 6

6. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) หรือ ทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 3, 4, 5, 7, 8 และ 9

7. ดำเนินการประเมินผลข้อมูล เพื่อนำเสนอในตารางและค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้ คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^X (Statistical Package for the Social Science Version 10)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 หาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร (ล้วน และอังคณา สายยศ. 2531 : 59)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ

n แทน ความถี่ทั้งหมด

1.2 หาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 46)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้สูตร (บุศวี วงศ์วิริยะ. 2534 : 74)

$$SD = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ SD แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ

(Face Validity) โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 124)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับปัญหาเสพติด

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

โดยใช้สูตร ทดสอบค่าที (t-test) เทคนิคร้อยละ 25 ของเอ็ดเวิร์ด (Edwards. 1975 : 152)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละข้อของกลุ่มสูง

$\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มสูง

$\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มต่ำ

S_H^2 แทน ค่าความแปรปรวนของการกระจายคะแนนในกลุ่มสูง

S_L^2 แทน ค่าความแปรปรวนของการกระจายคะแนนในกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.3 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบัค (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 132) โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

n แทน จำนวนข้อสอบของแบบสอบถาม

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อของแบบสอบถาม

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อของ

แบบสอบถาม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน โดยการทดสอบค่า ที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1, 2 และ 6 โดยใช้สูตร (บุศรี วงศ์รัตน์. 2534 : 177)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{n_2 - 2}}$$

เมื่อ t แทน ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

n_1, n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป

โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

หรือทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 3, 4, 5, 7, 8 และ 9 โดยใช้สูตร

(บุศวี วงศ์วิริยะ. 2534 : 249)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน f-distribution

MS_B แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกยกกำลังสองระหว่างกลุ่ม

MS_W แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกยกกำลังสองภายในกลุ่ม

ถ้าพบว่าผลการทดสอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman - Keuls Method) โดยใช้สูตร (Winer. 1971 : 210 - 218)

$$q \leq \sqrt{\frac{MS_W}{n}}$$

เมื่อ q แทน q - Statistic ที่ได้จากตาราง

MS_W แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกยกกำลังสอง (Mean Square)
ภายในกลุ่ม

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่มตัวอย่างไม่เท่ากัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ F-distribution
df	แทน	degree of freedom
SS	แทน	Sum of Square
MS	แทน	Mean of Square
q	แทน	q - Statistic
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 เสนอเป็นคำร้อยละ ดังปรากฏตามตาราง 3

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ทัศนคติที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน และวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังปรากฏตามตาราง 4 - 9

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน และวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังปรากฏตามตาราง 10

ผลการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้บริหารโรงเรียนและครู
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ดังปรากฏตามตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	ผู้บริหาร		ครู	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพ	232	39.32	358	60.68
เพศ				
ชาย	169	72.80	148	41.30
หญิง	63	27.20	210	58.70
รวม	232	100.00	358	100.00
อายุ				
ต่ำกว่า 30 ปี	2	0.90	25	7.00
31 - 40 ปี	56	24.10	202	56.40
41 - 50 ปี	115	49.60	121	33.80
50 ปีขึ้นไป	59	25.40	10	2.80
รวม	232	100.00	358	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	ผู้บริหาร		ครู	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วุฒิทางการศึกษา				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	0.40	23	6.40
ปริญญาตรี	200	86.20	308	86.00
สูงกว่าปริญญาตรี	31	13.40	27	7.60
รวม	232	100.00	358	100.00
ประสบการณ์				
1 - 5 ปี	9	3.90	26	7.30
6 - 10 ปี	16	6.90	51	14.20
11 - 15 ปี	33	14.20	94	27.10
15 ปีขึ้นไป	174	75.00	184	51.40
รวม	232	100.00	358	100.00

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ เขตการศึกษา 8 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 590 คน เป็นผู้บริหาร จำนวน 232 คน และเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 358 คน

สถานภาพ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 232 คน

จำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารชาย (ร้อยละ 72.80) มากกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้บริหารหญิง (ร้อยละ 27.20)

จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้บริหารกลุ่มอายุ 41 - 50 ปี (ร้อยละ 49.60) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 25.40) กลุ่มอายุ 31 - 40 ปี (ร้อยละ 24.10) และกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี (ร้อยละ 0.90)

จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่า กลุ่มผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 86.20) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท (ร้อยละ 13.40) และกลุ่มผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 0.40) ตามลำดับ

จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงาน พบว่า กลุ่มผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานนานที่สุด ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 75.00) รองลงมาได้แก่ กลุ่มผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 11 - 15 ปี (ร้อยละ 14.20) กลุ่มผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 6 - 10 ปี (ร้อยละ 6.90) และกลุ่มผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน ต่ำกว่า 5 ปี (ร้อยละ 3.90) ตามลำดับ

สถานภาพ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 358 คน

จำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูหญิง (ร้อยละ 58.70) มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูชาย (ร้อยละ 41.30)

จำแนกตามอายุ พบว่าครูโรงเรียนมัธยมศึกษากลุ่มอายุ 31 - 40 ปี (ร้อยละ 56.40) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มครูอายุ 41 - 50 ปี (ร้อยละ 33.80) กลุ่มครูอายุต่ำกว่า 30 ปี (ร้อยละ 7.00) และกลุ่มครูอายุ 50 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 2.80) ตามลำดับ

จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่า ครูโรงเรียนมัศึกษากลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 86.0) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มครูที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 7.60) และกลุ่มครูที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 6.40) ตามลำดับ

จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า ครูโรงเรียนมัศึกษากลุ่มที่มีประสบการณ์ในการสอน 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 51.40) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มครูที่มีประสบการณ์ใน

การสอน 11 - 15 ปี (ร้อยละ 27.10) กลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 6 - 10 ปี (ร้อยละ 14.20) และกลุ่มครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1- 5 ปี (ร้อยละ 7.30) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8
ดังปรากฏตามตาราง 4 - 11

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ย และระดับทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการ
ติดยาเสพติดของนักเรียนและวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปร

ตัวแปร	สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน				วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา		
	N	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
เพศ							
ชาย	169	3.75	0.39	ดี	4.28	0.36	ดี
หญิง	63	3.78	0.46	ดี	4.34	0.38	ดี
อายุ							
ต่ำกว่า 30 ปี	2	3.71	0.31	ดี	4.31	0.44	ดี
31 - 40 ปี	56	3.73	0.39	ดี	4.24	0.31	ดี
41 - 50 ปี	115	3.76	0.38	ดี	4.30	0.37	ดี
50 ปีขึ้นไป	59	3.76	0.45	ดี	4.35	0.40	ดี
วุฒิทางการศึกษา							
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	3.67	-	ดี	4.25	-	ดี
ปริญญาตรี	200	3.75	0.41	ดี	4.31	0.37	ดี
สูงกว่าปริญญาตรี	31	3.82	0.36	ดี	4.21	0.33	ดี

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแปร	สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน				วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา		
	N	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ประสบการณ์							
1 - 5 ปี	9	3.86	0.42	ดี	4.42	0.32	ดี
6 - 10 ปี	16	3.75	0.43	ดี	4.28	0.34	ดี
11 - 15 ปี	33	3.76	0.32	ดี	4.24	0.32	ดี
15 ปีขึ้นไป	179	3.75	0.42	ดี	4.31	0.38	ดี
รวม	232	3.76	0.36	ดี	4.30	0.34	ดี

จากตาราง 4 แสดงว่า ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 3.76$) และวิธีป้องกันปัญหายาเสพติด อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 4.30$) เช่นเดียวกัน

จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้บริหารหญิงมีทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน และวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสูงกว่าผู้บริหารชายเล็กน้อย ($\bar{X} = 3.78$ และ 4.34 ตามลำดับ) ทั้งผู้บริหารหญิงและผู้บริหารชายมีทักษะต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาในเกณฑ์ดีทั้งสองด้าน

จำแนกตามอายุ พบว่า ทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในโรงเรียน เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน ผู้บริหารกลุ่มอายุ 41 - 50 ปี และผู้บริหารกลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป อยู่ในเกณฑ์ดีเท่ากัน ($\bar{X} = 3.70$) ผู้บริหารทุกกลุ่มอายุมีทักษะต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา อยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนทักษะต่อวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียนสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารกลุ่มอายุ 50 ปี

ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี และผู้บริหารกลุ่มอายุ 41 - 50 ปี ($\bar{X}$ 4.31 และ 4.30) และผู้บริหารกลุ่มอายุ 31 - 40 ปี ($\bar{X} = 4.24$) ตามลำดับ ผู้บริหารทุกกลุ่มอายุมีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา อยู่ในเกณฑ์ดี

จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่า ทัศนคติที่มีต่อสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.82$) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.75$) และผู้บริหารกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.67$) ส่วนทัศนคติที่มีต่อวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียนสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.25$) และผู้บริหารกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.24$) ตามลำดับ ผู้บริหารทุกกลุ่มมีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีทั้งสองด้าน

จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ทัศนคติที่มีต่อสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหาร 1 - 5 ปี ($\bar{X} = 3.86$) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน 11 - 15 ปี ($\bar{X} = 3.76$) และผู้บริหารกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน 6 - 10 ปี และ 15 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.75$) ตามลำดับ ส่วนทัศนคติที่มีต่อวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียนสูงสุดได้แก่ ผู้บริหารกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการบริหาร 1 - 5 ปี ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน 15 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.31$) และกลุ่มผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน 6 - 10 ปี, 11 - 15 ปี ($\bar{X} = 4.31$ และ 4.28) ตามลำดับ ผู้บริหารทุกกลุ่มมีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ย และระดับทักษะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน และวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปร

ตัวแปร	สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน				วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา		
	N	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
เพศ							
ชาย	148	3.81	0.40	ดี	4.30	0.38	ดี
หญิง	210	3.77	0.46	ดี	4.37	0.36	ดี
อายุ							
ต่ำกว่า 30 ปี	25	3.73	0.47	ดี	4.29	0.37	ดี
31 - 40 ปี	202	3.76	0.42	ดี	4.33	0.37	ดี
41 - 50 ปี	121	3.84	0.43	ดี	4.36	0.35	ดี
50 ปีขึ้นไป	10	3.96	0.50	ดี	4.31	0.60	ดี
วุฒิทางการศึกษา							
ต่ำกว่าปริญญาตรี	23	3.63	0.47	ดี	4.28	0.45	ดี
ปริญญาตรี	308	3.75	0.42	ดี	4.34	0.37	ดี
สูงกว่าปริญญาตรี	27	3.83	0.53	ดี	4.36	0.38	ดี
ประสบการณ์							
1 - 5 ปี	26	3.74	0.55	ดี	4.28	0.37	ดี
6 - 10 ปี	51	3.80	0.40	ดี	4.34	0.35	ดี
11 - 15 ปี	97	3.76	0.40	ดี	4.34	0.35	ดี
15 ปีขึ้นไป	184	3.80	0.44	ดี	4.35	0.39	ดี
รวม	358	3.78	0.45	ดี	4.32	0.42	ดี

จากตาราง 5 แสดงว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน และวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียน อยู่ในเกณฑ์ทั้งสองด้าน

จำแนกตามเพศ พบว่า ครูชายที่มีต่อสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนสูงกว่าครูหญิงเล็กน้อย ($\bar{X} = 3.81$ และ 3.77) ส่วนที่มีต่อวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียน พบว่า ครูหญิงสูงกว่าครูชายเล็กน้อย ($\bar{X} = 4.37$ และ 4.30) ที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของทั้งครูชายและครูหญิง อยู่ในเกณฑ์ทุกด้าน

จำแนกตามอายุ พบว่า ที่มีต่อสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนสูงสุด ได้แก่ ครูกลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.96$) รองลงมาได้แก่ ครูกลุ่มอายุ 41 - 50 ปี ($\bar{X} = 3.84$) ครูกลุ่มอายุ 31 - 40 ปี ($\bar{X} = 3.76$) และครูกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี ($\bar{X} = 3.73$) ตามลำดับ ส่วนที่มีต่อวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาสูงสุดได้แก่ ครูกลุ่มอายุ 41 - 50 ปี ($\bar{X} = 4.31$) และครูกลุ่มอายุต่ำกว่า 30 ปี ($\bar{X} = 4.29$) ตามลำดับ ที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของครูทุกกลุ่มอายุอยู่ในเกณฑ์ทุกด้าน

จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา พบว่า ที่มีต่อสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนสูงสุดได้แก่ ครูกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.83$) รองลงมาได้แก่ ครูกลุ่มที่มีวุฒิปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.75$) และครูกลุ่มที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.63$) ส่วนที่มีต่อวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียนสูงสุดได้แก่ ครูกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมาได้แก่ ครูกลุ่มที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.34$) และครูที่มีวุฒิทางการศึกษาด้านต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.28$) ตามลำดับ ที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของครูทุกกลุ่มอยู่ในเกณฑ์ทุกด้าน

จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ที่มีต่อสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนสูงสุดได้แก่ ครูกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการสอน 6 - 10 ปี และ 50 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมาได้แก่ ครูกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการสอน 11 - 15 ปี ($\bar{X} = 3.76$) และครูกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 - 5 ปี ($\bar{X} = 3.74$) ตามลำดับ ส่วนที่มีต่อวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียนสูงสุดได้แก่ ครูกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการสอน 15 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 4.35$) รองลงมาได้แก่ ครูกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการสอน 11 - 15 ปี และ 6 - 10 ปี ($\bar{X} = 4.34$) และครูกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการสอน 1 - 5 ปี ($\bar{X} = 4.28$) ตามลำดับ ที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของครูทุกกลุ่มอยู่ในเกณฑ์ทุกด้าน

ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ย และระดับทักษะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน จำแนกเป็นรายด้าน

สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ด้านครอบครัว			
1. ครอบครัวมีฐานะยากจน	2.72	1.02	ปานกลาง
2. ความสัมพันธ์ในครอบครัว ไม่ราบรื่น ไม่มีความสุข	4.33	0.67	ดี
3. เลี้ยงลูกแบบเข้มงวด ทอดทิ้ง หรือตามใจ มากเกินไป	4.06	0.82	ดี
4. มีการลงโทษลูกรุนแรง เมื่อมีการประพฤติผิด	3.74	0.88	ดี
5. บิดา มารดา ไม่มีเวลาให้ลูกอย่างมีคุณภาพ	4.40	0.63	ดี
6. บิดา มารดา มีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่ลูก	4.24	0.78	ดี
7. บิดา มารดา หรือผู้ปกครองไม่สนใจ และไม่เห็น คุณค่าทางการศึกษาของลูก	3.85	0.97	ดี
รวม	3.91	0.82	ดี

ด้านการจัดการศึกษาและสภาพสถานศึกษา

8. โรงเรียนตั้งอยู่ในแหล่งที่มีการระบาดของ ยาเสพติด	3.73	1.06	ดี
9. โรงเรียนขาดงบประมาณและอุปกรณ์ในการ ดำเนินงาน	2.91	1.10	ปานกลาง
10. โรงเรียนขาดครู-อาจารย์ที่มีคุณสมบัติด้านการ ปกครองนักเรียน	3.34	1.14	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
11. โรงเรียนขาดการให้บริการแนะแนวที่เหมาะสมแก่นักเรียน	3.56	1.04	ดี
12. โรงเรียนขาดการส่งเสริมกิจกรรมด้านกีฬา และกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน	3.45	1.13	ปานกลาง
13. ครู-อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนน้อยเกินไป	3.51	1.02	ดี
14. โรงเรียนขาดการติดต่อร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง	3.85	1.01	ดี
รวม	3.48	1.06	ปานกลาง

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

15. สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติด	4.33	0.72	ดี
16. ครอบครัวอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม	3.90	0.82	ดี
17. การเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติที่ไม่ดี	3.88	0.80	ดี
18. ข้อความจากเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งชั่วร้าย	3.77	0.89	ดี
19. หลงเชื่อโฆษณาชวนเชื่อในสรรพคุณของยาเสพติด	3.68	0.92	ดี
20. การป้องกันและปราบปรามไม่มีประสิทธิภาพ	4.13	0.90	ดี
21. นโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของรัฐไม่แน่นอนและจริงจัง	4.09	0.93	ดี

ตาราง 6 (ต่อ)

สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
รวม	3.97	0.53	ดี
ด้านส่วนตัวของนักเรียน			
22. ความอยากรู้้อยากลอง	4.30	0.60	ดี
23. ต้องการให้กลุ่มเพื่อนยอมรับ	4.10	0.68	ดี
24. มีปัญหาสุขภาพทางกายและทางใจ	4.00	0.78	ดี
25. เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ตนเอง	3.30	0.99	ปานกลาง
26. ช่วยให้งานทางานและดูหนังสือ	2.75	1.04	ปานกลาง
27. มีความเชื่อว่าลองแล้วไม่ติด	3.47	0.90	ปานกลาง
28. เพื่อประชดชีวิตและสังคม	3.73	0.86	ดี
รวม	3.66	0.52	ดี

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน ด้านครอบครัวอยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 3.91$) ในด้านนี้เห็นว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ราบรื่น ไม่มีความสุข เป็นสาเหตุสูงสุด ($\bar{X} = 4.33$) ด้านการจัดการศึกษาและสภาพสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) ในด้านนี้เห็นว่าโรงเรียนขาดการติดต่อร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง เป็นสาเหตุสูงสุด ($\bar{X} = 3.85$) ด้านสังคมและวัฒนธรรม อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 3.97$) ในด้านนี้เห็นว่า สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติด เป็นสาเหตุสูงสุด ($\bar{X} = 4.33$) และด้านส่วนตัวของนักเรียน อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 3.66$) ในด้านนี้เห็นว่า ความอยากรู้้อยากทดลองเป็นสาเหตุสูงสุด ($\bar{X} = 4.30$)

ตาราง 7 คะแนนเฉลี่ย และระดับคะแนนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษาเกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกรายด้าน

วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ด้านการบริหารโรงเรียน			
1. ตั้งคณะกรรมการป้องกันยาเสพติดประจำโรงเรียน	4.26	0.72	ดี
2. ให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน	4.41	0.55	ดี
3. ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในโรงเรียน	4.49	0.53	ดี
4. จัดหาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับ ยาเสพติดให้แก่ครูที่ปรึกษา	4.35	0.52	ดี
5. ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุน ร่วมมือในการ สอดส่องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด	4.57	0.52	ดีมาก
6. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนที่ โรงเรียนตั้งอยู่ในการต่อต้านยาเสพติด	4.50	0.52	ดีมาก
7. การป้องกันการเข้ายาเสพติดถือเป็นหน้าที่ของบุคลากร ทุกคนในโรงเรียน	4.62	0.61	ดีมาก
8. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันยาเสพติด ทุกระยะ	4.50	0.61	ดีมาก
รวม	4.46	0.39	ดี
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน			
9. ติดป้ายประกาศและคำขวัญต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียน	4.24	0.72	ดี
10. จัดโครงการรณรงค์ไม่ใช้ยาเสพติดในโรงเรียน	4.33	0.59	ดี

ตาราง 7 (ต่อ)

วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
11. จัดมุมหนังสือเกี่ยวกับยาเสพติด	4.25	0.61	ดี
12. จัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพพิเศษหลังเลิกเรียน	4.08	0.74	ดี
13. จัดแหล่งนันทนาการให้นักเรียนอย่างทั่วถึง เพียงพอ	4.34	0.61	ดี
14. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	4.50	0.52	ดีมาก
15. สร้างบรรยากาศและความรู้สึกแก่นักเรียนว่า ครูคือ บุคคลที่พึ่งพาอาศัยได้	4.56	0.50	ดีมาก
16. การไม่สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุราของบุคลากรในโรงเรียน ย่อมเป็นตัวอย่างที่ดีและมีคุณค่า	4.66	0.50	ดีมาก
รวม	4.37	0.40	ดี
ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน			
17. จัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียน	4.21	0.70	ดี
18. การให้ข่าวสาร เพื่อต่อต้านยาเสพติดทางวิทยุโรงเรียน เป็นประจำ	4.26	0.60	ดี
19. แทรกความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดกับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องทุกวิชา	4.31	0.68	ดี
20. ประกวดคำขวัญเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด	4.29	0.57	ดี
21. ให้ความรู้เรื่องแบบแผนการดำเนินชีวิตที่มีความสุขสมบูรณ์ โดยปราศจากการพึ่งยาเสพติด	4.42	0.54	ดี
22. การให้ความรู้ควรกำหนดเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ระยะยาว	4.38	0.55	ดี

ตาราง 7 (ต่อ)

วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
23. พานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานบำบัดรักษาผู้ป่วยจาก ยาเสพติด	4.15	0.74	ดี
24. แนะนำไม่ให้นักเรียนหลงเชื่อและรับของจากบุคคล แปลกหน้า	4.28	0.70	ดี
รวม	4.29	0.43	ดี
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร			
25. จัดตั้งชุมนุมต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียน	4.03	0.80	ดี
26. จัดให้มีกิจกรรมดนตรี กีฬา นาฏศิลป์ และวัฒนธรรมประเพณี เพื่อสนับสนุนการป้องกันการติดยาเสพติด	4.41	0.55	ดี
27. จัดกิจกรรมสร้างเสริมขวัญและกำลังใจ เพื่อการสร้าง ค่านิยมที่ดี แทนที่จะเน้นการห้ามเสพยาเสพติด	4.41	0.55	ดี
28. จัดโครงการเพื่อน-ช่วย-เพื่อน ในระดับอายุใกล้เคียงกัน	4.25	0.60	ดี
29. นิมนต์พระสงฆ์ มาอบรมชี้แนะสอดแทรกเรื่องโทษของ ยาเสพติด	4.10	0.74	ดี
30. พานักเรียนไปฟังคำพิพากษาคดีคนติดยาเสพติด เพื่อให้รู้ถึง บทลงโทษ	3.94	0.89	ดี
31. จัดอยู่ค่ายพักแรมระหว่างปิดภาคเรียน	3.88	0.82	ดี
32. ตรวจสอบสวาระให้นักเรียนที่เข้าเรียนใหม่	3.56	1.05	ดี
รวม	4.07	0.50	ดี

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะเกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา ด้านการบริหารโรงเรียน อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 4.46$) และเห็นว่าป้องกันการใช้ ยาเสพติด ถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน เห็นด้วยสูงสุด ($\bar{X} = 4.62$)

ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 4.37$) และเห็นว่า การไม่ สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุราของบุคลากรในโรงเรียนถือเป็นตัวอย่างที่ดีและมีคุณค่า เห็นด้วยสูงสุด ($\bar{X} = 4.66$)

ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 4.29$) การให้ความรู้เรื่องแบบแผนการดำเนินชีวิตแทนการพึ่งยา เห็นด้วยสูงสุด

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 4.07$) ว่าการจัดให้มีกิจกรรม ดนตรี กีฬา นาฏศิลป์ และวัฒนธรรมประเพณี เพื่อป้องกันการพึ่งยาเสพติด และการจัดกิจกรรม สร้างเสริมขวัญและกำลังใจ เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีแทนที่จะเน้นการห้ามเสพสิ่งเสพติด เห็นด้วย สูงสุด ($\bar{X} = 4.41$)

ตาราง 8 คะแนนเฉลี่ย และระดับคะแนนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน จำแนกรายด้าน

สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ด้านครอบครัว			
1. ครอบครัวมีฐานะยากจน	2.75	1.60	ปานกลาง
2. ความสัมพันธ์ในครอบครัว ไม่ราบรื่น ไม่มีความสุข	4.30	0.73	ดี
3. เลี้ยงลูกแบบเข้มงวด ทอดทิ้ง หรือตามใจมากเกินไป	4.14	0.76	ดี
4. มีการลงโทษลูกรุนแรง เมื่อมีการประพฤติผิด	3.74	0.93	ดี
5. บิดา มารดา ไม่มีเวลาให้ลูกอย่างมีคุณภาพ	4.39	0.68	ดี
6. บิดา มารดา มีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่ลูก	4.22	0.80	ดี
7. บิดา มารดา หรือผู้ปกครองไม่สนใจ และไม่เห็นคุณค่าทางการศึกษาของลูก	3.93	0.99	ดี
รวม	3.92	0.52	ดี

ด้านการจัดการศึกษาและสภาพสถานศึกษา

8. โรงเรียนตั้งอยู่ในแหล่งที่มีการระบาดของยาเสพติด	3.64	1.10	ดี
9. โรงเรียนขาดงบประมาณและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน	3.05	1.07	ปานกลาง
10. โรงเรียนขาดครู-อาจารย์ที่มีคุณสมบัติด้านการปกครองนักเรียน	3.27	1.12	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
11. โรงเรียนขาดการให้บริการแนะแนวที่เหมาะสมแก่นักเรียน	3.55	1.06	ดี
12. โรงเรียนขาดการส่งเสริมกิจกรรมด้านกีฬา และกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน	3.39	1.15	ปานกลาง
13. ครู-อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนน้อยเกินไป	3.36	1.06	ปานกลาง
14. โรงเรียนขาดการติดต่อร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง	3.76	0.49	ดี
รวม	3.42	0.73	ปานกลาง

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

15. สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติด	4.25	0.80	ดี
16. ครอบครัวอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม	4.02	0.87	ดี
17. การเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติที่ไม่ดี	3.97	0.67	ดี
18. ข้อความจากเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งชั่วร้าย	3.86	0.86	ดี
19. หลงเชื่อโฆษณาชวนเชื่อในสรรพคุณของยาเสพติด	3.74	0.91	ดี
20. การป้องกันและปราบปรามไม่มีประสิทธิภาพ	4.13	0.85	ดี
21. นโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของรัฐไม่แน่นอนและจริงจัง	4.10	0.95	ดี

ตาราง 8 (ต่อ)

สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
รวม	4.01	0.56	ดี
ด้านส่วนตัวของนักเรียน			
22. ความอยากรู้้อยากลอง	4.20	0.68	ดี
23. ต้องการให้กลุ่มเพื่อนยอมรับ	4.14	0.78	ดี
24. มีปัญหาสุขภาพทางกายและทางใจ	3.91	0.86	ดี
25. เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ตนเอง	3.50	0.96	ปานกลาง
26. ช่วยย้ําให้ขยันทำงานและดูหนังสือ	2.88	1.12	ปานกลาง
27. มีความเชื่อว่าลองแล้วไม่ติด	2.64	0.96	ปานกลาง
28. เพื่อประชาตชีวิตและสังคม	4.00	0.86	ดี
รวม	3.78	0.56	ดี

จากตาราง 8 แสดงว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน ด้านครอบครัว อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 3.92$) และเห็นว่าการศึกษา มารดา ไม่มีเวลาให้ลูกอย่างมีคุณภาพ เป็นสาเหตุสูงสุด ($\bar{X} = 4.39$) ด้านการจัดการศึกษาและสภาพสถานศึกษา อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และเห็นว่าโรงเรียนขาดการติดต่อยุ่ร่วมกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง เป็นสาเหตุสูงสุด ($\bar{X} = 3.76$) ด้านสังคมและวัฒนธรรม อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 4.01$) และเห็นว่าสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติด เป็นสาเหตุสูงสุด ($\bar{X} = 4.25$) ด้านส่วนตัวของนักเรียน อยู่ในเกณฑ์ดี และเห็นว่าความอยากรู้้อยากทดลอง เป็นสาเหตุสูงสุด ($\bar{X} = 4.20$)

ตาราง 9 คะแนนเฉลี่ย และระดับทักษะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำนวนรายด้าน

วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ด้านการบริหารโรงเรียน			
1. ตั้งคณะกรรมการป้องกันยาเสพติดประจำโรงเรียน	4.29	0.65	ดี
2. ให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน	4.42	0.63	ดี
3. ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในโรงเรียน	4.49	0.54	ดี
4. จัดหาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่ครูที่ปรึกษา	4.36	0.55	ดี
5. ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุน ร่วมมือในการสอดส่องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด	4.64	0.51	ดีมาก
6. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ในการต่อต้านยาเสพติด	4.54	0.57	ดีมาก
7. การป้องกันการเข้ายาเสพติดถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน	4.69	0.50	ดีมาก
8. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันยาเสพติดทุกระยะ	4.58	0.53	ดีมาก
รวม	4.50	0.40	ดีมาก

ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

9. ติดป้ายประกาศและคำขวัญต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียน	4.39	0.62	ดี
10. จัดโครงการรณรงค์ไม่เข้ายาเสพติดในโรงเรียน	4.41	0.57	ดี
11. จัดมุมหนังสือเกี่ยวกับยาเสพติด	4.34	0.63	ดี

ตาราง 9 (ต่อ)

วิธีป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
12. จัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพพิเศษหลังเลิกเรียน	4.04	0.82	ดี
13. จัดแหล่งนันทนาการให้นักเรียนอย่างทั่วถึง เพียงพอ	4.46	0.59	ดี
14. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	4.56	0.51	ดีมาก
15. สร้างบรรยากาศและความรู้สึกแก่นักเรียนว่า ครูคือ บุคคลที่พึ่งพาอาศัยได้	4.57	0.54	ดีมาก
16. การไม่สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุราของบุคลากรในโรงเรียน ย่อมเป็นตัวอย่างที่ดีและมีคุณค่า	4.60	0.61	ดีมาก
รวม	4.42	0.43	ดี

ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน

17. จัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียน	4.44	0.54	ดี
18. การให้ข่าวสาร เพื่อต่อต้านยาเสพติดทางวิทยุโรงเรียน เป็นประจำ	4.41	0.53	ดี
19. แทรกความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดกับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องทุกวิชา	4.35	0.66	ดี
20. ประกาศคำขวัญเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด	4.34	0.55	ดี
21. ให้ความรู้เรื่องแบบแผนการดำเนินชีวิตที่มีความสุขสมบูรณ์ โดยปราศจากการพึ่งยาเสพติด	4.44	0.53	ดี
22. การให้ความรู้ควรกำหนดเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ระยะยาว	4.43	0.57	ดี

ตาราง 9 (ต่อ)

วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
23. พานักเรียนไปทัศนศึกษาสถาบันบำบัดรักษาผู้ป่วยจาก ยาเสพติด	4.24	0.76	ดี
24. แนะนำไม่ให้นักเรียนหลงเชื่อและรับของจากบุคคล แปลกหน้า	4.33	0.68	ดี
รวม	4.37	0.41	ดี
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร			
25. จัดตั้งชมรมต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียน	4.14	0.74	ดี
26. จัดให้มีกิจกรรมดนตรี กีฬา นาฏศิลป์ และวัฒนธรรมประเพณี เพื่อสนับสนุนการป้องกันการติดยาเสพติด	4.39	0.58	ดี
27. จัดกิจกรรมสร้างเสริมขวัญและกำลังใจ เพื่อการสร้าง ค่านิยมที่ดี แทนที่จะเน้นการห้ามยาเสพติด	4.39	0.54	ดี
28. จัดโครงการเพื่อน-ช่วย-เพื่อน ในระดับอายุใกล้เคียงกัน	4.22	0.68	ดี
29. นิมนต์พระสงฆ์ มาอบรมชี้แนะสอดแทรกเรื่องโทษของ ยาเสพติด	4.06	0.80	ดี
30. พานักเรียนไปฟังคำพิพากษาคดีคนติดยาเสพติดเพื่อให้เห็นถึง บทลงโทษ	4.02	0.88	ดี
31. จัดอยู่ค่ายพักแรมระหว่างปิดภาคเรียน	3.75	0.91	ดี
32. ตรวจสอบสวามิภักดิ์นักเรียนที่เข้าเรียนใหม่	3.53	1.08	ดี
รวม	4.06	0.54	ดี

จากตาราง 9 แสดงว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทักษะเกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการบริหารโรงเรียน อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 4.50$) และเห็นว่าการป้องกันการเข้ายาเสพติด ถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนเห็นด้วยสูงสุด ($\bar{X} = 4.69$)

ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 4.42$) และเห็นว่าการไม่สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุราของบุคลากรในโรงเรียนถือเป็นตัวอย่างที่ดีและมีคุณค่า เห็นด้วยสูงสุด ($\bar{X} = 4.60$)

ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 4.37$) และเห็นว่าการให้ความรู้เรื่องแบบแผนการดำเนินชีวิตแทนการพึ่งยา เห็นด้วยสูงสุด ($\bar{X} = 4.44$)

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร อยู่ในเกณฑ์ดี ($\bar{X} = 4.06$) และเห็นว่าการจัดให้มีกิจกรรมดนตรี กีฬา นาฏศิลป์และวัฒนธรรมประเพณี เพื่อป้องกันการพึ่งยาเสพติดและจัดกิจกรรมสร้างเสริมขวัญและกำลังใจ เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีแทนที่จะเน้นการห้ามเสพสิ่งเสพติด เห็นด้วยสูงสุด ($\bar{X} = 4.39$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนและวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียน

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ผู้บริหาร		ครู		t
	(N = 232)		(N = 358)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน					
ด้านครอบครัว	3.91	0.46	3.92	0.52	0.41
ด้านการจัดการศึกษาและสภาพสถานศึกษา	3.48	0.75	3.41	0.74	0.76
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	3.98	0.53	4.01	0.56	0.83
ด้านส่วนตัวของนักเรียน	3.67	0.52	3.79	0.56	2.63*
วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียน					
ด้านการบริหารโรงเรียน	4.47	0.39	4.51	0.41	1.15
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	4.37	0.40	4.43	0.43	1.47
ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน	4.29	0.44	4.38	0.42	2.31*
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	4.08	0.50	4.07	0.54	0.24
รวม	4.04	0.31	4.08	0.33	1.33

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = \pm 1.96$)

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแตกต่างกัน แต่พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สาเหตุการติดยาเสพติดด้านส่วนตัวของนักเรียน และวิธีป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน จำแนก รายด้าน

	ผู้บริหาร	ครู	
สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน	(N = 232)	(N = 358)	t
	$\bar{X}$ SD	$\bar{X}$ SD	

ด้านครอบครัว

1. ครอบครัวมีฐานะยากจน	2.72	1.02	2.75	1.06	0.40
2. ความสัมพันธ์ในครอบครัว ไม่ราบรื่น ไม่มีความสุข	4.33	0.67	4.30	0.73	0.58
3. เลี้ยงดูลูกแบบเข้มงวด ทอดทิ้ง หรือตามใจ					
มากเกินไป	4.06	0.82	4.14	0.76	1.15
4. มีการลงโทษลูกรุนแรง เมื่อมีการประพฤติผิด	3.76	0.88	3.74	0.93	0.01
5. บิดา มารดา ไม่มีเวลาให้ลูกอย่างมีคุณภาพ	4.40	0.63	4.39	0.68	0.12
6. บิดา มารดา มีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่ลูก	4.24	0.78	4.22	0.80	0.29
7. บิดา มารดา หรือผู้ปกครองไม่สนใจ และไม่เห็น					
คุณค่าทางการศึกษาของลูก	3.85	0.97	3.93	0.99	0.87

ตาราง 11 (ต่อ)

สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน	ผู้บริหาร		ครู		t
	(N = 232)		(N = 358)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
รวม	3.91	0.46	3.92	0.52	0.41
ด้านการจัดการศึกษาและสภาพสถานศึกษา					
8. โรงเรียนตั้งอยู่ในแหล่งที่มีการระบาดของยาเสพติด	3.75	1.06	3.64	1.10	1.03
9. โรงเรียนขาดงบประมาณและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน	2.91	1.01	3.05	1.07	1.55
10. โรงเรียนขาดครู-อาจารย์ที่มีคุณสมบัติด้านการปกครองนักเรียน	3.34	1.14	3.27	1.12	0.78
11. โรงเรียนขาดการให้บริการแนะแนวที่เหมาะสมแก่นักเรียน	3.56	1.04	3.55	1.06	0.15
12. โรงเรียนขาดการส่งเสริมกิจกรรมด้านกีฬา และกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน	3.45	1.13	3.39	1.15	0.64
13. ครู-อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนน้อยเกินไป	3.51	1.02	3.36	1.06	1.63
14. โรงเรียนขาดการติดต่อร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง	3.85	1.01	3.76	0.99	1.01
รวม	3.48	0.75	3.41	0.74	0.76

ตาราง 11 (ต่อ)

สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน	ผู้บริหาร		ครู		t
	(N = 232)		(N = 358)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านสังคมและวัฒนธรรม					
15. สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งแพร่ระบาด					
ของยาเสพติด	4.33	0.72	4.25	0.80	1.21
16. ครอบครัวอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม	3.90	0.82	4.02	0.87	1.60
17. การเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติที่ไม่ดี	3.88	0.80	3.97	0.76	1.38
18. ข้อความจากเอกสาร สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งชั่วร้าย	3.77	0.89	3.86	0.86	1.21
19. หลงเชื่อโฆษณาชวนเชื่อในสรรพคุณของยาเสพติด	3.68	0.92	3.74	0.91	0.69
20. การป้องกันและปราบปรามไม่มีประสิทธิภาพ	4.13	0.90	4.13	0.85	0.09
21. นโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม					
ยาเสพติดของรัฐไม่แน่นอนและจริงจัง	4.09	0.93	4.10	0.95	0.05
รวม	3.98	0.53	4.01	0.56	0.83

ด้านส่วนตัวของนักเรียน

22. ความอยากรู้อยากลอง	4.30	0.60	4.42	0.62	2.36*
23. ต้องการให้กลุ่มเพื่อนยอมรับ	4.10	0.68	4.14	0.78	0.71
24. มีปัญหาสุขภาพทางกายและทางใจ	4.00	0.78	3.91	0.86	1.19
25. เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ตนเอง	3.30	0.99	3.50	0.96	2.35*
26. ช่วยเหลือกันทำงานและดูหนังสือ	2.75	1.04	2.88	1.12	1.45

ตาราง 11 (ต่อ)

สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน	ผู้บริหาร		ครู		t
	(N = 232)		(N = 358)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
27. มีความเชื่อว่าลองแล้วไม่ติด	3.47	0.90	3.64	0.96	2.16*
28. เพื่อประชดชีวิตและสังคม	3.73	0.86	4.00	0.86	3.60*
รวม	3.67	0.52	3.79	0.56	2.63*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = \pm 1.96$)

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาารายคำค้นพบว่า ด้านส่วนตัวของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนในด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านครอบครัว เห็นว่าบิดามารดาไม่มีเวลาให้ลูกอย่างมีคุณภาพ เป็นสาเหตุสูงสุด ($\bar{X} = 4.40$) และเห็นว่า ครอบครัวที่มีฐานะยากจน เป็นสาเหตุน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.72$ และ 2.75)

ด้านการจัดการศึกษาและสภาพการศึกษา เห็นว่า โรงเรียนขาดการติดต่อร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง เป็นสาเหตุสูงสุด ($\bar{X} = 2.29$ และ 3.05) และเห็นว่าโรงเรียนขาดการติดต่อร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง เป็นสาเหตุต่ำสุด ($\bar{X} = 3.85$ และ 3.76)

ด้านสังคมและวัฒนธรรม เห็นว่าสาเหตุสูงสุด ได้แก่ สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งแพร่ระบาดของสิ่งเสพติด ($\bar{X} = 4.33$ และ 4.25) และเห็นว่าสาเหตุต่ำสุด ได้แก่ หลงเชื่อโฆษณาชวนเชื่อในสรรพคุณยาเสพติด ($\bar{X} = 3.68$ และ 3.74)

จากการพิจารณาวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีคะแนนเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 22 ที่ว่าความยากรู้ยากลอง ($\bar{X} = 4.30$ และ 4.42) ข้อ 25 ที่ว่าเป็นการสร้างความสำเร็จให้แกตนเอง ($\bar{X} = 3.30$ และ 3.50) ข้อ 27 ที่ว่ามีความเชื่อว่าจะลองแล้วไม่ติด ($\bar{X} = 3.47$ และ 3.64) ข้อ 28 ที่ว่าเพื่อประชดชีวิตและสังคม ($\bar{X} = 3.73$ และ 4.00)

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่คะแนนที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
ของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
จำแนกรายด้าน

วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ผู้บริหาร		ครู		t
	(N = 232)		(N = 358)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านการบริหารโรงเรียน					
1. ตั้งคณะกรรมการป้องกันยาเสพติดประจำโรงเรียน	4.26	0.72	4.29	0.65	0.53
2. ให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่บุคลากรทุกฝ่าย					
ทุกฝ่ายในโรงเรียน	4.41	0.55	4.42	0.63	0.07
3. ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาในโรงเรียน	4.49	0.53	4.49	0.54	0.03
4. จัดหาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับ					
ยาเสพติดให้แก่ครูที่ปรึกษา	4.35	0.52	4.36	0.55	0.33
5. ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุน ร่วมมือในการ					
สอดส่องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด	4.57	0.52	4.64	0.51	1.47
6. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนที่					
โรงเรียนตั้งอยู่ในการต่อต้านยาเสพติด	4.50	0.52	4.54	0.57	0.94
7. การป้องกันการเข้ายาเสพติดถือเป็นหน้าที่ของ					
บุคลากรทุกคนในโรงเรียน	4.62	0.61	4.49	0.50	1.62
8. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกัน					
ยาเสพติดทุกระยะ	4.50	0.57	4.58	0.53	1.69
รวม	4.47	0.39	4.51	0.41	1.15

ตาราง 12 (ต่อ)

	ผู้บริหาร		ครู		
วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	(N = 232)		(N = 358)		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน					
9. ติดป้ายประกาศและคำขวัญต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียน	4.24	0.72	4.39	0.62	2.75*
10. จัดโครงการรณรงค์ไม่ใช้ยาเสพติดในโรงเรียน	4.33	0.59	4.41	0.57	1.71
11. จัดมุมหนังสือเกี่ยวกับยาเสพติด	4.25	0.61	4.34	0.63	1.60
12. จัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพพิเศษหลังเลิกเรียน	4.08	0.74	4.04	0.82	0.70
13. จัดแหล่งนันทนาการให้นักเรียนอย่างทั่วถึงเพียงพอ	4.34	0.61	4.46	0.59	2.36*
14. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	4.50	0.52	4.56	0.51	1.47
15. สร้างบรรยากาศและความรู้สึกแก่นักเรียนว่า ครูคือบุคคลที่พึ่งพาอาศัยได้	4.56	0.50	4.57	0.54	0.28
16. การไม่สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุราของบุคลากรในโรงเรียน ย่อมเป็นตัวอย่างที่ดีและมีคุณค่า	4.66	0.50	4.60	0.61	1.14
รวม	4.37	0.40	4.43	0.43	1.47

ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน

17. จัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียน	4.21	0.70	4.44	0.54	4.48*
---	------	------	------	------	-------

ตาราง 12 (ต่อ)

วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ผู้บริหาร		ครู		t
	(N = 232)		(N = 358)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
18. การให้ข่าวสาร เพื่อต่อต้านยาเสพติดทางวิทยุ					
โรงเรียนเป็นประจำ	4.26	0.60	4.41	0.53	3.18*
19. แทรกความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดกับเนื้อหาที่					
เกี่ยวข้องทุกวิชา	4.31	0.68	4.35	0.66	0.53
20. ประกวดคำขวัญเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด	4.29	0.57	4.34	0.55	1.01
21. ให้ความรู้ เรื่องแบบแผนการดำเนินชีวิตที่มีความสุข					
สมบูรณ์โดยปราศจากการพึ่งยาเสพติด	4.42	0.54	4.44	0.53	0.42
22. การให้ความรู้ควรกำหนดเป็นกระบวนการที่					
ต่อเนื่องระยะยาว	4.38	0.55	4.43	0.57	0.95
23. พานักเรียนไปทัศนศึกษาสถาบันบำบัดรักษาผู้ป่วย					
จากยาเสพติด	4.15	0.74	4.24	0.76	1.44
24. แนะนำให้นักเรียนหลงเชื่อและรับของจากบุคคล					
แปลกหน้า	4.28	0.60	4.33	0.68	0.84
รวม	4.29	0.44	4.38	0.42	2.31*
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
25. จัดตั้งชุมนุมต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียน	4.03	0.80	4.14	0.74	1.79
26. จัดให้มีกิจกรรมดนตรี กีฬา นาฏศิลป์ และวัฒนธรรม					
ประเพณี เพื่อสนับสนุนการป้องกันการติดยาเสพติด	4.41	0.55	4.39	0.58	0.50

ตาราง 12 (ต่อ)

	ผู้บริหาร		ครู		t
วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	(N = 232)		(N = 358)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
27. จัดกิจกรรมสร้างเสริมขวัญและกำลังใจ เพื่อการ					
สร้างค่านิยมที่ดี แทนที่จะเน้นการห้ามยาเสพติด	4.41	0.55	4.39	0.54	0.52
28. จัดโครงการเพื่อน-ช่วย-เพื่อน ในระดับอายุ					
ใกล้เคียงกัน	4.25	0.60	4.22	0.68	0.46
29. นิมนต์พระสงฆ์ มาอบรมชี้แนะสอดแทรกเรื่องโทษ					
ของยาเสพติด	4.10	0.74	4.06	0.80	0.60
30. พานักเรียนไปฟังคำพิพากษาศาลชั้นคดียาเสพติด					
เพื่อให้รู้ถึงบทลงโทษ	3.94	0.89	4.02	0.88	0.99
31. จัดอยู่ค่ายพักแรมระหว่างปิดภาคเรียน	3.88	0.82	3.75	0.91	1.77
32. ตรวจสอบสวาระให้นักเรียนที่เข้าเรียนใหม่	3.56	1.05	3.53	1.08	0.33
รวม	4.08	0.50	4.07	0.54	0.24

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = \pm 1.96$)

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะเกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดให้นักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการบริหารโรงเรียน เห็นด้วยสูงสุดได้แก่ การป้องกันการ
การใช้ยาเสพติดถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.62$ และ 4.69) และเห็น
ด้วยต่ำสุด ได้แก่ ตั้งคณะกรรมการป้องกันยาเสพติดประจำโรงเรียน ($\bar{X} = 4.26$ และ 4.29)

ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เห็นด้วยสูงสุดได้แก่ การไม่สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุรา
ของบุคลากรในโรงเรียนยอมเป็นตัวอย่างที่ดีและมีคุณค่าคะแนน ($\bar{X} = 4.66$ และ 4.60) และ
เห็นด้วยต่ำสุด ได้แก่ จัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพพิเศษหลังเลิกเรียน ($\bar{X} = 4.08$ และ 4.04)

ด้านจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เห็นด้วยสูงสุดได้แก่ จัดให้มีกิจกรรมดนตรี กีฬา นาฏศิลป์
และวัฒนธรรมประเพณี เพื่อสนับสนุนการป้องกันยาเสพติดและข้อ 27 ที่ว่าจัดกิจกรรมสร้างเสริม
ขวัญและกำลังใจเพื่อการสร้างค่านิยมที่ดีแทนที่จะเน้นการห้ามเสพยาเสพติด ($\bar{X} = 4.41$ และ
 4.39) และเห็นด้วยต่ำสุด ได้แก่ ตรวจปัสสาวะให้นักเรียนที่เข้าเรียนใหม่ ($\bar{X} = 3.56$ และ
 3.53)

จากการพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะ
เกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ในข้อ 9 ที่ว่า ติดป้ายประกาศและคำขวัญต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.24$ และ
 4.39) ข้อ 13 ที่ว่า จัดแหล่งนิเทศการให้นักเรียนอย่างทั่วถึง เพียงพอ ($\bar{X} = 4.34$ และ
 4.46) ข้อ 17 ที่ว่า จัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.21$ และ 4.44)
ข้อ 18 ที่ว่า การให้ข่าวสารเพื่อต่อต้านยาเสพติดทางวิทยุโรงเรียนเป็นประจำ ($\bar{X} = 4.26$
และ 4.41)

ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
ของผู้บริหารหญิงกับผู้บริหารชายโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ผู้บริหารหญิง		ผู้บริหารชาย		t
	(N = 63)		(N = 169)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน					
ด้านครอบครัว	3.94	0.54	3.89	0.44	0.70
ด้านการจัดการศึกษาและสภาพสถานศึกษา	3.46	0.81	3.48	0.72	0.17
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	3.94	0.54	3.98	0.52	0.48
ด้านส่วนตัวของนักเรียน	3.76	0.53	3.63	0.50	1.78
วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา					
ด้านการบริหารโรงเรียน	4.52	0.40	4.44	0.38	1.44
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	4.40	0.41	4.36	0.40	0.82
ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน	4.35	0.43	4.27	0.44	1.24
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	4.11	0.53	4.06	0.48	0.61
รวม	4.08	0.36	4.03	0.30	0.95

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = \pm 1.96$)

จากตาราง 13 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาหญิง และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาชาย มีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาหญิงมีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาชาย

ตาราง 14 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
ของผู้บริหารชายและผู้บริหารหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของ
นักเรียน จำแนกรายด้าน

สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน	ผู้บริหารชาย		ผู้บริหารหญิง		t
	(N = 169)		(N = 63)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านครอบครัว					
1. ครอบครัวมีฐานะยากจน	2.73	1.00	2.69	1.07	0.23
2. ความสัมพันธ์ในครอบครัว ไม่ราบรื่น ไม่มีความสุข	4.33	0.64	4.34	0.74	0.18
3. เลี้ยงลูกแบบเข้มงวด ทอดทิ้ง หรือตามใจ					
มากเกินไป	4.02	0.82	4.17	0.83	1.19
4. มีการลงโทษลูกรุนแรง เมื่อมีการประพฤติผิด	3.70	0.89	3.84	0.86	1.05
5. บิดา มารดา ไม่มีเวลาให้ลูกอย่างมีคุณภาพ	4.37	0.61	4.47	0.69	1.10
6. บิดา มารดา มีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่ลูก	4.26	0.73	4.19	0.91	0.59
7. บิดา มารดา หรือผู้ปกครองไม่สนใจ และไม่เห็น					
คุณค่าทางการศึกษาของลูก	3.84	0.93	3.88	1.09	0.30
รวม	3.89	0.44	3.94	0.54	0.70

ด้านการจัดการศึกษาและสภาพสถานศึกษา

8. โรงเรียนตั้งอยู่ในแหล่งที่มีการระบาดของ					
ยาเสพติด	3.69	1.10	3.85	0.96	1.05
9. โรงเรียนขาดงบประมาณและอุปกรณ์ในการ					
ดำเนินงาน	3.00	1.18	2.68	0.98	1.96*

ตาราง 14 (ต่อ)

สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน	ผู้บริหารชาย		ผู้บริหารหญิง		t
	(N = 169)		(N = 63)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
10. โรงเรียนขาดครู-อาจารย์ที่มีคุณสมบัติด้านการปกครองนักเรียน	3.36	1.12	3.28	1.21	0.48
11. โรงเรียนขาดการให้บริการแนะแนวที่เหมาะสมแก่นักเรียน	3.59	1.03	3.50	1.09	0.54
12. โรงเรียนขาดการส่งเสริมกิจกรรมด้านกีฬา และกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน	3.41	1.09	3.55	1.21	0.85
13. ครู-อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนน้อยเกินไป	3.50	1.09	3.52	1.31	0.10
14. โรงเรียนขาดการติดต่อร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง	3.84	0.98	3.87	1.00	0.18
รวม	3.48	0.72	3.46	0.81	0.17

ด้านสังคมและวัฒนธรรม

15. สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติด	4.35	0.73	4.33	0.69	0.04
16. ครอบครัวอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม	4.36	0.84	4.03	0.76	1.38
17. การเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติที่ไม่ดี	3.91	0.76	3.79	0.90	1.04
18. ข้อความจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งยั่วยั่ว	3.79	0.85	3.69	0.97	0.76
19. หลงเชื่อโฆษณาชวนเชื่อในสรรพคุณของยาเสพติด	3.65	0.89	3.79	0.98	1.05

ตาราง 14 (ต่อ)

สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน	ผู้บริหารชาย		ผู้บริหารหญิง		t
	(N = 169)		(N = 63)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
20. การป้องกันและปราบปรามไม่มีประสิทธิภาพ	4.21	0.87	3.93	0.94	2.09*
21. นโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม					
ยาเสพติดของรัฐไม่แน่นอนและจริงจัง	4.11	0.96	4.04	0.83	0.51
รวม	3.98	0.52	3.94	0.54	0.48
ด้านส่วนตัวของนักเรียน					
22. ความอยากรู้อยากลอง	4.27	0.61	4.38	0.55	1.23
23. ต้องการให้กลุ่มเพื่อนยอมรับ	4.05	0.68	4.22	0.65	1.62
24. มีปัญหาสุขภาพทางกายและทางใจ	3.92	0.80	4.20	0.69	2.47*
25. เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ตนเอง	3.26	0.97	3.41	1.02	1.00
26. ช่วยย้ําให้ขยันทำงานและดูหนังสือ	2.73	1.02	2.80	1.10	0.49
27. มีความเชื่อว่าลองแล้วไม่ติด	3.49	0.87	3.42	0.97	0.47
28. เพื่อประชดชีวิตและสังคม	3.67	0.89	3.90	0.75	1.81
รวม	3.63	0.50	3.76	0.53	1.78

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = \pm 1.96$)

จากตาราง 14 แสดงว่า ผู้บริหารชายและผู้บริหารหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะต่อปัญหาสาเหตุตติในสถานศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านครอบครัว เห็นว่า บิดามารดามีเวลาให้ลูกอย่างมีคุณภาพ เป็นสาเหตุสูงสุด ($\bar{X} = 4.37$ และ 4.47) และเห็นว่า ครอบครัวมีฐานะยากจน เป็นสาเหตุต่ำสุด ($\bar{X} = 2.73$ และ 2.69)

ด้านการจัดการศึกษาและสภาพสถานศึกษา เห็นว่าโรงเรียนขาดการติดต่อกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องเป็นสาเหตุสูงสุด ($\bar{X} = 3.84$ และ 3.87) และเห็นว่าโรงเรียนขาดงบประมาณและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน เป็นสาเหตุต่ำสุด ($\bar{X} = 3.00$ และ 2.68)

ด้านสังคมและวัฒนธรรม เห็นว่า ครอบครัวอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม เป็นสาเหตุสูงสุด ($\bar{X} = 4.06$ และ 4.03) และเห็นว่าหลงเชื่อโฆษณาชวนเชื่อในสรรพคุณยาเสพติด เป็นสาเหตุต่ำสุด ($\bar{X} = 3.65$ และ 3.79)

ด้านส่วนตัวของนักเรียน เห็นว่าความอยากรู้อยากลอง เป็นสาเหตุสูงสุด ($\bar{X} = 4.27$ และ 4.38) และเห็นว่า ช่วยยืมยืมทำงานและดูหนังสือ เป็นสาเหตุต่ำสุด ($\bar{X} = 2.73$ และ 2.80)

จากการพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารชายและผู้บริหารหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 9 ที่ว่าโรงเรียนขาดงบประมาณและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.00$ และ 2.68) ในข้อ 20 ที่ว่า การป้องกันและปราบปรามไม่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.21$ และ 3.93) และข้อ 24 ที่ว่า มีปัญหาสุขภาพทางกายและทางใจ ($\bar{X} = 3.92$ และ 4.20)

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
ของผู้บริหารชายและผู้บริหารหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษาหญิง เกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหายาเสพติด
ในสถานศึกษา จำแนกรายด้าน

วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ผู้บริหารชาย		ผู้บริหารหญิง		t
	(N = 169)		(N = 63)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านการบริหารโรงเรียน					
1. ตั้งคณะกรรมการป้องกันยาเสพติดประจำโรงเรียน	4.24	0.67	4.30	0.85	0.50
2. ให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่บุคลากรทุกฝ่าย					
ทุกฝ่ายในโรงเรียน	4.35	0.56	4.58	0.49	2.89*
3. ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาในโรงเรียน	4.46	0.54	4.57	0.49	1.32
4. จัดหาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับ					
ยาเสพติดให้แก่ครูที่ปรึกษา	4.33	0.53	4.41	0.49	1.06
5. ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุน ร่วมมือในการ					
สอดส่องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด	4.55	0.53	4.65	0.51	1.29
6. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนที่					
โรงเรียนตั้งอยู่ในการต่อต้านยาเสพติด	4.50	0.50	4.50	0.59	0.06
7. การป้องกันการเข้ายาเสพติดถือเป็นหน้าที่ของ					
บุคลากรทุกคนในโรงเรียน	4.59	0.65	4.68	0.46	0.94
8. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกัน					
ยาเสพติดทุกระยะ	4.50	0.52	4.50	0.69	0.01
รวม	4.44	0.38	4.52	0.40	1.44

ตาราง 15 (ต่อ)

วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ผู้บริหารชาย		ผู้บริหารหญิง		t
	(N = 169)		(N = 63)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน					
9. ติดป้ายประกาศและคำขวัญต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียน	4.26	0.65	4.20	0.88	0.50
10. จัดโครงการรณรงค์ไม่ใช้ยาเสพติดในโรงเรียน	4.32	0.56	4.34	0.67	0.27
11. จัดมุมหนังสือเกี่ยวกับยาเสพติด	4.27	0.61	4.17	0.61	1.14
12. จัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพพิเศษหลังเลิกเรียน	4.05	0.76	4.15	0.67	0.90
13. จัดแหล่งนันทนาการให้นักเรียนอย่างทั่วถึง					
เพียงพอ	4.31	0.63	4.42	0.56	1.21
14. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนทั้งทาง					
กาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	4.47	0.53	4.55	0.50	0.98
15. สร้างบรรยากาศและความรู้สึกแก่นักเรียนว่า ครูคือบุคคลที่พึ่งพาอาศัยได้	4.52	0.51	4.66	0.47	1.97*
16. การไม่สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุราของบุคลากรในโรงเรียน ย่อมเป็นตัวอย่างที่ดีและมีคุณค่า	4.36	0.51	4.73	0.44	1.24
รวม	4.36	0.40	4.40	0.41	0.82

ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน

17. จัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียน	4.22	0.67	4.20	0.76	0.18
---	------	------	------	------	------

ตาราง 15 (ต่อ)

วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ผู้บริหารชาย		ผู้บริหารหญิง		t
	(N = 169)		(N = 63)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
18. การให้ข่าวสาร เพื่อต่อต้านยาเสพติดทางวิทยุ					
โรงเรียนเป็นประจำ	4.24	0.62	4.30	0.55	0.59
19. แทรกความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดกับเนื้อหาที่					
เกี่ยวข้องกับทุกวิชา	4.27	0.72	4.42	0.56	1.49
20. ประกาศคำขวัญเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด	4.28	0.57	4.30	0.58	0.14
21. ให้ความรู้เรื่องแบบแผนการดำเนินชีวิตที่มีความสุข					
สมบูรณ์โดยปราศจากการพึ่งยาเสพติด	4.39	0.55	4.49	0.50	1.19
22. การให้ความรู้ควรกำหนดเป็นกระบวนการที่					
ต่อเนื่องระยะยาว	4.37	0.57	4.42	0.49	0.68
23. พานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานบำบัดรักษาผู้ป่วย					
จากยาเสพติด	4.13	0.74	4.19	0.75	0.49
24. แนะนำให้นักเรียนหลงเชื่อและรับของจากบุคคล					
แปลกหน้า	4.22	0.63	4.46	0.50	2.95*
รวม	4.27	0.44	4.35	0.43	1.24
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
25. จัดตั้งชุมนุมต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียน	4.05	0.78	3.96	0.82	0.72
26. จัดให้มีกิจกรรมดนตรี กีฬา นาฏศิลป์ และวัฒนธรรม					
ประเพณี เพื่อสนับสนุนการป้องกันการติดยาเสพติด	4.38	0.56	4.50	0.50	1.52

ตาราง 15 (ต่อ)

	ผู้บริหารชาย		ผู้บริหารหญิง		
วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	(N = 169)		(N = 63)		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
27. จัดกิจกรรมสร้างเสริมขวัญและกำลังใจ เพื่อ การสร้างค่านิยมที่ดี แทนที่จะเน้นการห้ามเสพยาเสพติด	4.40	0.57	4.46	0.50	0.71
28. จัดโครงการเพื่อน-ช่วย-เพื่อน ในระดับอายุ ใกล้เคียงกัน	4.23	0.62	4.31	0.50	0.99
29. นิมนต์พระสงฆ์ มาอบรมชี้แนะสอดแทรกเรื่องโทษ ของยาเสพติด	4.16	0.67	3.93	0.89	1.85
30. พานักเรียนไปฟังคำพิพากษาคดีคนติดยาเสพติด เพื่อให้รู้ถึงบทลงโทษ	3.95	0.88	3.92	0.90	0.29
31. จัดอยู่ค่ายพักแรมระหว่างปิดภาคเรียน	3.85	0.82	3.98	0.81	1.09
32. ตรวจสอบสวาระให้นักเรียนที่เข้าเรียนใหม่	3.48	1.06	3.79	1.01	2.03
รวม	4.06	0.48	4.11	0.53	0.61

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = \pm 1.96$)

จากตาราง 15 แสดงว่า ผู้บริหารชายและผู้บริหารหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะต่อปัญหาเสพติดในสถานศึกษาเกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหาเสพติดไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารโรงเรียน เห็นด้วยสูงสุด ในข้อ 7 ที่ว่า การป้องกันการเข้ายาเสพติดถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.59$ และ 4.68) เห็นด้วยต่ำสุด ในข้อ 1 ที่ว่า ตั้งคณะกรรมการป้องกันยาเสพติดประจำโรงเรียน ($\bar{X} = 4.24$ และ 4.30 .)

ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เห็นด้วยสูงสุด ในข้อ 15 ที่ว่าสร้างบรรยากาศ และความรู้สึกแก่นักเรียนว่าครูคือบุคคลที่พึ่งพาอาศัยได้ ($\bar{X} = 4.52$ และ 4.66) เห็นด้วยต่ำสุด ในข้อ 12 ที่ว่า จัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพพิเศษหลังเลิกเรียน ($\bar{X} = 4.05$ และ 4.15)

ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน เห็นด้วยสูงสุด ในข้อ 21 ที่ว่าให้ความรู้ เรื่องแบบแผนการดำเนินชีวิตที่มีความสุขสมบูรณ์โดยปราศจากการพึ่งพายาเสพติด ($\bar{X} = 4.39$ และ 4.49) เห็นด้วยต่ำสุด ในข้อ 23 ที่ว่าพานักเรียนไปทัศนศึกษาสถานบำบัดรักษาผู้ป่วยจาก ยาเสพติด ($\bar{X} = 4.13$ และ 4.19)

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เห็นด้วยสูงสุด ในข้อ 27 ที่ว่า จัดกิจกรรมเสริม สร้างขวัญและกำลังใจเพื่อการสร้างค่านิยมที่ทดแทนที่จะเน้นการห้ามเสพยาเสพติด ($\bar{X} = 4.40$ และ 4.46) เห็นด้วยต่ำสุด ในข้อ 32 ที่ว่า ตรวจปัสสาวะให้นักเรียนที่เข้าเรียนใหม่ ($\bar{X} = 3.48$ และ 3.79)

จากการพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารชายและผู้บริหารหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะเกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 2 ที่ว่า ให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.35$ และ 4.58) ข้อ 15 ที่ว่า สร้างบรรยากาศ และความรู้สึกแก่นักเรียนว่า ครูคือบุคคลที่พึ่งพาอาศัยได้ ($\bar{X} = 4.66$ และ 4.52) ข้อ 24 ที่ว่า แนะนำไม่ให้นักเรียนหลงเชื่อ และรับของจากคนแปลกหน้า ($\bar{X} = 4.22$ และ 4.46) และข้อ 32 ที่ว่า ตรวจปัสสาวะให้นักเรียนที่เข้าเรียนใหม่ ($\bar{X} = 3.48$ และ 3.79)

ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
ของครูหญิงกับครูชายโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ครูหญิง		ครูชาย		t
	(N = 210)		(N = 148)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน					
ด้านครอบครัว	3.94	0.53	3.90	0.50	0.58
ด้านการจัดการศึกษาและสภาพสถานศึกษา	3.36	0.77	3.54	0.67	2.32*
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	3.98	0.58	4.05	0.52	1.22
ด้านส่วนตัวของนักเรียน	3.81	0.59	3.78	0.51	1.13
วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในโรงเรียน					
ด้านการบริหารโรงเรียน	4.51	0.41	4.48	0.40	0.69
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	4.46	0.40	4.37	0.46	1.98*
ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน	4.42	0.41	4.30	0.41	2.68*
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	4.08	0.54	4.04	0.54	0.66
รวม	4.09	0.34	4.07	0.33	0.53

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = \pm 1.96$)

จากตาราง 16 แสดงว่า ครูหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษาและครูชายโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทักษะต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 6 ที่ว่าครูหญิงโรงเรียนมัศึกษามีทักษะต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษามากกว่าครูชายโรงเรียนมัธยมศึกษา แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน ด้านการจัดการศึกษา

และสภาพสถานศึกษา และวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน ครูหญิงและครูชายโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของครูชายและครูหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน จำแนกรายด้าน

สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน	ครูชาย		ครูหญิง		t
	(N = 148)		(N = 210)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านครอบครัว					
1. ครอบครัวมีฐานะยากจน	2.72	1.04	2.78	1.07	0.55
2. ความสัมพันธ์ในครอบครัว ไม่ราบรื่น ไม่มีความสุข	4.28	0.77	4.31	0.70	0.39
3. เลี้ยงดูลูกแบบเข้มงวด ทอดทิ้ง หรือตามใจ					
มากเกินไป	4.09	0.79	4.18	0.73	1.06
4. มีการลงโทษลูกรุนแรง เมื่อมีการประพฤติผิด	3.61	0.97	3.82	0.90	2.14*
5. บิดา มารดา ไม่มีเวลาให้ลูกอย่างมีคุณภาพ	4.40	0.66	4.38	0.70	0.27
6. บิดา มารดา มีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่ลูก	4.28	0.74	4.18	0.83	1.14
7. บิดา มารดา หรือผู้ปกครองไม่สนใจ และไม่เห็น					
คุณค่าทางการศึกษาของลูก	3.95	0.98	3.90	0.99	0.47
รวม	3.90	0.50	3.94	0.53	0.58

ตาราง 17 (ต่อ)

สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน	ครูชาย		ครูหญิง		t
	(N = 148)		(N = 210)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านการจัดการศึกษาและสภาพสถานศึกษา					
8. โรงเรียนตั้งอยู่ในแหล่งที่มีการระบาดของยาเสพติด	3.75	1.08	3.56	1.12	1.54
9. โรงเรียนขาดงบประมาณและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน	3.06	1.11	3.05	1.05	0.07
10. โรงเรียนขาดครู-อาจารย์ที่มีคุณสมบัติด้านการปกครองนักเรียน	3.38	1.07	3.17	1.14	1.62
11. โรงเรียนขาดการให้บริการแนะแนวที่เหมาะสมแก่นักเรียน	3.67	0.99	3.47	1.10	1.79
12. โรงเรียนขาดการส่งเสริมกิจกรรมด้านกีฬา และกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน	3.52	1.17	3.30	1.14	1.78
13. ครู-อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนน้อยเกินไป	3.52	1.02	3.25	1.07	2.39*
14. โรงเรียนขาดการติดต่อร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง	3.88	0.93	3.68	1.02	1.88
รวม	3.54	0.67	3.36	0.77	2.32*

ตาราง 17 (ต่อ)

สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน	ครูชาย		ครูหญิง		t
	(N = 148)		(N = 210)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ด้านสังคมและวัฒนธรรม					
15. สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติด	4.35	0.71	4.18	0.86	2.07*
16. ครอบครัวอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม	4.07	0.84	3.99	0.89	0.89
17. การเลียนแบบวัฒนธรรมต่างชาติที่ไม่ดี	4.02	0.78	3.93	0.75	1.08
18. ข้อความจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งยั่วยุ	3.87	0.81	3.83	0.89	0.71
19. หลงเชื่อโฆษณาชวนเชื่อในสรรพคุณของยาเสพติด	3.79	0.87	3.74	0.94	0.94
20. การป้องกันและปราบปรามไม่มีประสิทธิภาพ	4.16	0.84	4.10	0.86	0.57
21. นโยบายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของรัฐไม่แน่นอนและจริงจัง	4.08	1.02	4.11	0.91	0.37
รวม	4.05	0.52	3.98	0.58	1.22

ด้านส่วนตัวของนักเรียน

22. ความอยากรู้อยากลอง	4.44	0.53	4.40	0.68	0.54
23. ต้องการให้กลุ่มเพื่อนยอมรับ	4.11	0.73	4.17	0.82	0.67
24. มีปัญหาสุขภาพทางกายและทางใจ	3.86	0.83	3.95	0.89	0.94
25. เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ตนเอง	3.36	0.94	3.59	0.97	2.23*
26. ช่วยยับยั้งงานและคู้หนังสือ	2.81	1.08	2.93	1.54	1.00

ตาราง 17 (ต่อ)

สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน	ครูชาย		ครูหญิง		t
	(N = 148)		(N = 210)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
27. มีความเชื่อว่าลองแล้วไม่ติด	3.66	0.91	3.63	0.99	0.28
28. เพื่อประชดชีวิตและสังคม	3.97	0.80	4.01	0.91	0.37
รวม	3.78	0.51	3.81	0.59	1.13

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = \pm 1.96$)

จากตาราง 17 แสดงว่า ครูชายและครูหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดการศึกษาและสภาพสถานศึกษา ครูชายและครูหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษามีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านครอบครัว เห็นว่าสาเหตุสูงสุด ได้แก่ ข้อ 5 ที่ว่า บิดามารดาไม่มีเวลาให้ลูกอย่างมีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.40$ และ 4.38) และเห็นว่าสาเหตุต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 1 ที่ว่า ครอบครัวมีฐานะยากจน ($\bar{X} = 2.72$ และ 2.78)

ด้านสังคมและวัฒนธรรม เห็นว่าสาเหตุสูงสุด ได้แก่ ข้อ 15 ที่ว่าสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติด ($\bar{X} = 4.35$ และ 4.18) และเห็นว่าสาเหตุต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 19 ที่ว่า หลงเชื่อโฆษณาชวนเชื่อในสรรพคุณยาเสพติด ($\bar{X} = 3.77$ และ 3.74)

ด้านส่วนตัวของนักเรียน เห็นว่าสาเหตุสูงสุด ได้แก่ ข้อ 22 ที่ว่า ความอยากรู้อยากลอง ($\bar{X} = 4.44$ และ 4.40) เห็นว่าสาเหตุต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 26 ที่ว่า ช่วยเหลือกันทำงานและคูหนังสือ ($\bar{X} = 2.81$ และ 2.93)

พิจารณารายข้อพบว่า ครูชายและครูหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีคะแนนเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 4 ที่ว่า มีการลงโทษลูกรุนแรง เมื่อมีการประพฤติผิด ข้อ 13 ที่ว่า ครู-อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนน้อยเกินไป ข้อ 15 ที่ว่า สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติด และข้อ 25 ที่ว่า เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ตนเอง

ตาราง 18 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยที่คะแนนที่มีต่อปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาของครูชายและครูหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกรายด้าน

	ครูชาย		ครูหญิง		
วิธีป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา	(N = 148)		(N = 210)		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	

ด้านการบริหารโรงเรียน

1. ตั้งคณะกรรมการป้องกันยาเสพติดประจำโรงเรียน	4.28	0.65	4.30	0.66	0.23
2. ให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่บุคลากรทุกฝ่าย					
ทุกฝ่ายในโรงเรียน	4.40	0.68	4.45	0.59	0.40
3. ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในโรงเรียน	4.46	0.54	4.51	0.55	0.90
4. จัดหาเอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับ					
ยาเสพติดให้แก่ครูที่ปรึกษา	4.34	0.56	4.38	0.54	0.69
5. ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุน ร่วมมือในการ					
สอดส่องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด	4.63	0.52	4.64	0.51	0.58
6. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนที่					
โรงเรียนตั้งอยู่ในการต่อต้านยาเสพติด	4.52	0.52	4.56	0.57	0.22

ตาราง 18 (ต่อ)

วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ครูชาย		ครูหญิง		t
	(N = 148)		(N = 210)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
7. การป้องกันการรั่วซึมยาเสพติดถือเป็นหน้าที่ของ					
บุคลากรทุกคนในโรงเรียน	4.69	0.51	4.69	0.49	0.01
8. ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกัน					
ยาเสพติดทุกระยะ	4.55	0.56	4.60	0.60	0.97
รวม	4.48	0.40	4.51	0.41	0.69
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน					
9. ติดป้ายประกาศและคำขวัญต่อต้านยาเสพติดใน					
โรงเรียน	4.30	0.64	4.46	0.59	2.46*
10. จัดโครงการรณรงค์ไม่ใช้ยาเสพติดในโรงเรียน	4.35	0.61	4.46	0.54	1.79
11. จัดมุมหนังสือเกี่ยวกับยาเสพติด	4.22	0.65	4.41	0.61	2.78*
12. จัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพพิเศษหลังเลิกเรียน	4.00	0.82	4.06	0.82	0.62
13. จัดแหล่งนันทนาการให้แก่นักเรียนอย่างทั่วถึง					
เพียงพอ	4.50	0.60	4.44	0.59	0.82
14. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนทั้งทาง					
กาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	4.55	0.53	4.51	0.49	0.32
15. สร้างบรรยากาศและความรู้สึกแก่นักเรียนว่า ครู					
คือบุคคลที่พึ่งพาอาศัยได้	4.50	0.58	4.62	0.50	2.73*

ตาราง 18 (ต่อ)

วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ครูชาย		ครูหญิง		t
	(N = 148)		(N = 210)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
16. การไม่สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุราของบุคลากรในโรงเรียน					
โรงเรียน ย่อมเป็นตัวอย่างที่ดีและมีคุณค่า	4.52	0.73	4.66	0.51	2.12*
รวม	4.37	0.46	4.46	0.40	1.98*
ด้านการให้ความรู้ เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน					
17. จัดนิทรรศการเกี่ยวกับยาเสพติดในโรงเรียน	4.43	0.51	4.45	0.61	0.31
18. การให้ข่าวสาร เพื่อต่อต้านยาเสพติดทางวิทยุ					
โรงเรียนเป็นประจำ	4.34	0.53	4.46	0.52	2.07*
19. แทรกความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดกับเนื้อหาที่					
เกี่ยวข้องกับทุกวิชา	4.27	0.73	4.40	0.61	1.83
20. ประกาศคำขวัญเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด	4.24	0.55	4.40	0.53	2.84*
21. ให้ความรู้เรื่องแบบแผนการดำเนินชีวิตที่มีความสุข					
สมบูรณ์โดยปราศจากการพึ่งยาเสพติด	4.35	0.52	4.50	0.52	2.72*
22. การให้ความรู้ควรกำหนดเป็นกระบวนการที่					
ต่อเนื่องระยะยาว	4.40	0.58	4.45	0.56	0.77
23. พานักเรียนไปทัศนศึกษาสถาบันบำบัดรักษาผู้ป่วย					
จากยาเสพติด	4.18	0.82	4.28	0.71	1.12

ตาราง 18 (ต่อ)

วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ครูชาย		ครูหญิง		t
	(N = 148)		(N = 210)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
24. แนะนำไม่ให้ให้นักเรียนหลงเชื่อและรับของจากบุคคลแปลกหน้า	4.20	0.76	4.42	0.60	3.00*
รวม	4.30	0.41	4.42	0.41	2.68*
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
25. จัดตั้งชมรมต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียน	4.09	0.80	4.18	0.66	1.04
26. จัดให้มีกิจกรรมดนตรี กีฬา นาฏศิลป์ และวัฒนธรรม					
ประเพณี เพื่อสนับสนุนการป้องกันการติดยาเสพติด	4.49	0.57	4.32	0.58	2.72*
27. จัดกิจกรรมสร้างเสริมขวัญและกำลังใจ เพื่อการ					
สร้างค่านิยมที่ดี แทนที่จะเน้นการห้ามยาเสพติด	4.42	0.54	4.37	0.54	0.92
28. จัดโครงการเพื่อน-ช่วย-เพื่อน ในระดับอายุ					
ใกล้เคียงกัน	4.21	0.74	4.23	0.64	0.30
29. นิมนต์พระสงฆ์ มาอบรมชี้แนะสอดแทรกเรื่องโทษ					
ของยาเสพติด	4.01	0.83	4.10	0.77	1.01
30. พาให้นักเรียนไปฟังคำพิพากษาคดีฉกฉวยยาเสพติด					
เพื่อให้รู้ถึงบทลงโทษ	3.95	0.92	4.07	0.86	1.25
31. จัดอยู่ค่ายพักแรมระหว่างปิดภาคเรียน	3.72	0.94	3.78	0.89	0.59

ตาราง 18 (ต่อ)

วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	ครูชาย		ครูหญิง		t
	(N = 148)		(N = 210)		
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
32. ตรวจสอบสวาระให้นักเรียนที่เข้าเรียนใหม่	3.44	1.13	3.60	1.04	1.36
รวม	4.04	0.54	4.08	0.54	0.66

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = \pm 1.96$)

จากตาราง 18 แสดงว่า ครูชายและครูหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนคติต่อปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาเกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหา ยาเสพติดไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและด้านการให้ความรู้ เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน ครูชายและครูหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการบริหารโรงเรียน เห็นด้วยสูงสุด ข้อ 7 ที่ว่า การป้องกันการเข้ายาเสพติดถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.69$) และเห็นด้วยต่ำสุด ในข้อ 1 ที่ว่า ตั้งคณะกรรมการป้องกันยาเสพติดประจำโรงเรียน ($\bar{X} = 4.28$ และ 4.30)

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เห็นด้วยสูงสุด ในข้อ 26 ที่ว่าจัดให้มีกิจกรรมดนตรี กีฬา นาฏศิลป์ และวัฒนธรรมประเพณี เพื่อสนับสนุนการป้องกันการติดยาเสพติด ($\bar{X} = 4.49$ และ 4.32) และเห็นด้วยต่ำสุด ในข้อ 32 ที่ว่าตรวจสอบสวาระให้นักเรียนที่เข้าเรียนใหม่ ($\bar{X} = 3.44$ และ 3.60)

จากการพิจารณารายข้อพบว่า ครูชายและครูหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีคะแนนเกี่ยวข้องกับวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในข้อ 9 ที่ว่า คิดบ้างประกาศและคำขวัญต่อต้านยาเสพติดในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.30$ และ 4.46) ข้อ 11 ที่ว่า จัดมุมหนังสือเกี่ยวกับยาเสพติด ($\bar{X} = 4.22$ และ 4.41) ข้อ 15 ที่ว่า สร้างบรรยากาศและความรู้สึกแก่นักเรียนว่า ครูคือบุคคลที่พึ่งพาอาศัยได้ ($\bar{X} = 4.50$ และ 4.62) ข้อ 16 ที่ว่า การไม่สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุราของบุคลากรในโรงเรียนย่อมเป็นตัวอย่างที่ดีและมีคุณค่า ($\bar{X} = 4.52$ และ 4.66) ข้อ 18 ที่ว่า การให้ข่าวสารเพื่อต่อต้านยาเสพติดตามวิทยุโรงเรียนเป็นประจำ ($\bar{X} = 4.34$ และ 4.46) ข้อ 20 ที่ว่า ประกาศคำขวัญเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด ($\bar{X} = 4.24$ และ 4.40) ข้อ 21 ที่ว่า ให้ความรู้เรื่องแบบแผนการดำเนินชีวิตที่มีความสุขสมบูรณ์โดยปราศจากการพึ่งพายาเสพติด ($\bar{X} = 4.35$ และ 4.50) ข้อ 24 ที่ว่า แนะนำไม่ให้นักเรียนหลงเชื่อและรับของจากบุคคลแปลกหน้า ($\bar{X} = 4.20$ และ 4.42) และข้อ 26 ที่ว่า จัดให้มีกิจกรรมดนตรี กีฬา นาฏศิลป์ และวัฒนธรรมประเพณี เพื่อสนับสนุนการป้องกันการติดยาเสพติด ($\bar{X} = 4.49$ และ 4.32)

ตาราง 19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย ทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดใน
สถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามอายุ

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
สาเหตุการติดยาเสพติดในสถานศึกษา					
ด้านครอบครัว					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.09	0.03	0.13
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	49.71	0.21	
	รวม	231	49.80		
ด้านการจัดสถานศึกษาและสภาพสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.11	0.03	0.06
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	128.59	0.56	
	รวม	231	128.70		
ด้านสังคมและวัฒนธรรม					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.87	0.29	1.02
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	64.59	0.56	
	รวม	231	65.72		
ด้านส่วนตัวของนักเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.35	0.12	0.44
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	61.37	0.26	
	รวม	231	61.72		
รวมสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.06	0.02	0.12
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	38.92		
	รวม	231	38.98		

ตาราง 19 (ต่อ)

ปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
วิธีป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษา					
ด้านการบริหารโรงเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.51	0.16	1.11
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	34.59	0.15	
	รวม	231	35.00		
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.46	0.15	0.96
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	36.86	0.16	
	รวม	231	37.32		
ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.35	0.12	0.62
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	43.68	0.19	
	รวม	231	44.03		
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.65	0.21	0.88
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	56.37		
	รวม	231	57.10		
รวมวิธีป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.37	0.12	0.89
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	31.40	0.13	
	รวม	231	31.77		

ตาราง 19 (ต่อ)

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวมสาเหตุและวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.18	0.06	0.59
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	23.33	0.10	
	รวมทั้งหมด	231	23.51		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{3, 228} = 2.65$)

จากตาราง 19 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีระดับอายุต่ำกว่า 30 ปี 31 - 40 ปี 41 - 50 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน และวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน

ตาราง 20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย ทักษะที่มีต่อปัญหาสุขภาพจิตใน
สถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

ปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
สาเหตุการติดยาเสพติดของในสถานศึกษา					
ด้านครอบครัว					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.12	0.06	0.28
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	229	49.68	0.22	
	รวม	231	49.80		
ด้านการจัดสถานศึกษาและสภาพสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	2.03	1.10	1.83
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	229	126.67	0.55	
	รวม	231	128.70		
ด้านสังคมและวัฒนธรรม					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.02	0.01	0.04
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	229	65.71		
	รวม	231	65.73		
ด้านส่วนตัวของนักเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.01	0.01	0.01
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	229	61.72	0.26	
	รวม	231	61.73		
รวมสาเหตุการติดยาเสพติดในสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.14	0.06	0.40
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	229	38.84	0.16	
	รวม	231	38.98		

ตาราง 20 (ต่อ)

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา					
ด้านการบริหารโรงเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.21	0.10	0.68
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	229	34.89		
	รวม	231	35.10		
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.31	0.15	0.97
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	229	37.01		
	รวม	231	37.32		
ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.35	0.17	0.93
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	43.67	0.19	
	รวม	231	44.02		
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.40	0.20	0.82
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	229	56.74	0.24	
	รวม	231	57.14		
รวมวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.30	0.15	1.10
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	229	31.47	0.13	
	รวม	231	31.77		

ตาราง 20 (ต่อ)

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวมสาเหตุและวิธีป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.01	0.01	0.09
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	229	23.50	0.10	
	รวมทั้งหมด	231	23.51		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{2, 229} = 3.04$)

จากตาราง 20 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน และวิธีป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหา ยาเสพติดแตกต่างกัน

ตาราง 21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย ทัศนคติที่มีต่อปัญหายาเสพติดใน
สถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามประเภทการ

ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน					
ด้านครอบครัว					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.84	0.28	1.31
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	48.96	0.21	
	รวม	231	49.80		
ด้านการจัดสถานศึกษาและสภาพสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	1.10	0.33	0.60
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	127.70	0.56	
	รวม	231	128.80		
ด้านสังคมและวัฒนธรรม					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.76	0.25	0.89
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	64.97	0.28	
	รวม	231	65.73		
ด้านส่วนตัวของนักเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.02	0.01	0.03
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	61.70	0.27	
	รวม	231	61.72		
รวมสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.10	0.03	0.19
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	38.88	0.17	
	รวม	231	38.98		

ตาราง 21 (ต่อ)

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา					
ด้านการบริหารโรงเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.49	0.16	1.08
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	34.60	0.15	
	รวม	231	35.09		
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.33	0.11	0.68
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	36.99	0.16	
	รวม	231	37.32		
ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.21	0.07	0.38
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	43.81	0.19	
	รวม	231	44.02		
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.32	0.10	0.43
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	56.83	0.24	
	รวม	231	57.15		
รวมวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.26	0.08	0.64
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	31.50	0.13	
	รวม	231	31.77		

ตาราง 21 (ต่อ)

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวมสาเหตุและวิธีป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.14	0.04	0.46
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	228	23.37	0.10	
	รวมทั้งหมด	231	23.51		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{3, 228} = 2.65$)

จากตาราง 21 แสดงว่า นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานโรงเรียนต่างกันคือ 1 - 5 ปี 6 - 10 ปี 11 - 15 ปี และ 15 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อปัญหา ยาเสพติดเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน และวิธีป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน จะมีทัศนคติต่อปัญหา ยาเสพติดแตกต่างกัน

ตาราง 22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย ที่คะแนนที่มีต่อปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามอายุ

ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน					
ด้านครอบครัว					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.31	0.10	0.38
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	96.69	0.27	
	รวม	357	97.00		
ด้านการจัดสถานศึกษาและสภาพสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	3.30	1.10	2.03
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	191.46	0.54	
	รวม	357	194.76		
ด้านสังคมและวัฒนธรรม					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	1.16	0.38	1.22
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	112.11	0.31	
	รวม	357	113.27		
ด้านส่วนตัวของนักเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.80	0.26	0.84
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	111.83	0.31	
	รวม	357	112.63		
รวมสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.85	0.28	1.49
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	67.25	0.19	
	รวม	357	68.10		

ตาราง 22 (ต่อ)

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา					
ด้านการบริหารโรงเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.01	0.01	0.01
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	59.21	0.16	
	รวม	357	59.22		
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.61	0.20	1.09
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	66.29	0.18	
	รวม	357	66.90		
ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.10	0.03	0.20
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	61.95	0.17	
	รวม	357	62.05		
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.95	0.31	1.08
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	103.86		
	รวม	357	104.81		
รวมวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.12	0.04	0.28
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	50.43		
	รวม	357	50.55		

ตาราง 22 (ต่อ)

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวมสาเหตุและวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.31	0.10	0.92
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	39.96	0.11	
	รวมทั้งหมด	357	40.27		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{3, 354} = 3.38$)

จากตาราง 22 แสดงว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีระดับอายุต่างกัน คือ ต่ำกว่า 30 ปี 31 - 40 ปี 41 - 50 ปีขึ้นไป และ 50 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน และวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 7 ที่ว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน

ตาราง 23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย ทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดใน
สถานศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
สาเหตุการติดยาเสพติดของสถานศึกษา					
ด้านครอบครัว					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.19	0.09	0.39
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	355	96.81	0.27	
	รวม	357	97.00		
ด้านการจัดสถานศึกษาและสภาพสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.44	0.22	0.40
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	355	194.32	0.54	
	รวม	357	194.76		
ด้านสังคมและวัฒนธรรม					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	1.08	0.54	1.71
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	355	112.19		
	รวม	357	113.27		
ด้านส่วนตัวของนักเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	1.37	0.68	2.19*
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	355	111.26		
	รวม	357	112.63		
รวมสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.62	0.31	1.63
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	355	67.48	0.19	
	รวม	357	68.10		

ตาราง 23 (ต่อ)

ปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
วิธีป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษา					
ด้านการบริหารโรงเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.08	0.04	0.24
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	355	59.13	0.16	
	รวม	357	59.21		
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.11	0.05	0.29
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	355	66.79	0.18	
	รวม	357	66.90		
ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.33	0.16	0.95
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	355	61.72	0.17	
	รวม	357	62.05		
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.08	0.04	0.14
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	355	104.74	0.29	
	รวม	357	104.82		
รวมวิธีป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.08	0.04	0.29
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	355	50.47	0.14	
	รวม	357	50.55		

ตาราง 23 (ต่อ)

ปัญหาเสพติดในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวมสาเหตุและวิธีป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	0.27	0.13	1.20
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	355	40.00	0.11	
	รวมทั้งหมด	357	40.27		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{2, 355} = 3.05$)

จากตาราง 23 แสดงว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันคือต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อปัญหาเสพติดในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 8 ที่ว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาเสพติดแตกต่างกัน แต่พบว่าทัศนคติที่มีต่อปัญหาเสพติด ด้านส่วนตัวของนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของครู
โรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดด้านส่วนตัวของนักเรียน จำแนกตามวุฒิ
ทางการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ต่ำกว่าปริญญตรี 3.55	ปริญญตรี 3.80	สูงกว่าปริญญตรี 3.82
ต่ำกว่าปริญญตรี	3.55	-	0.25*	0.27
ปริญญตรี	3.80		-	0.02
สูงกว่าปริญญตรี	3.82			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 แสดงว่าครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาปริญญตรี มีทักษะ
ต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน ด้านส่วนตัวของ
นักเรียนแตกต่างกับครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญตรี อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ย ที่คณะที่มีต่อปัญหายาเสพติดใน
สถานศึกษาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน					
ด้านครอบครัว					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.73	0.24	0.89
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	96.27	0.27	
	รวม	357	97.00		
ด้านการจัดสถานศึกษาและสภาพสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	1.05	0.35	0.64
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	193.72	0.54	
	รวม	357	194.77		
ด้านสังคมและวัฒนธรรม					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.38	0.12	0.38
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	112.90	0.31	
	รวม	357	113.28		
ด้านส่วนตัวของนักเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.18	0.06	0.19
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	112.46	0.31	
	รวม	357	112.64		
รวมสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.14	0.04	0.26
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	67.95	0.19	
	รวม	357	68.10		

ตาราง 25 (ต่อ)

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
วิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา					
ด้านการบริหารโรงเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.41	0.13	1.83
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	58.80	0.16	
	รวม	357	59.21		
ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.23	0.07	0.41
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	66.67	0.18	
	รวม	357	66.90		
ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.14	0.04	0.27
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	61.91	0.17	
	รวม	357	62.05		
ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.28	0.09	0.31
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	104.54	0.29	
	รวม	357	104.82		
รวมวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.11	0.03	0.26
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	50.44	0.14	
	รวม	357	50.55		

ตาราง 25 (ต่อ)

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวมสาเหตุและวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา					
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	3	0.11	0.03	0.33
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	354	40.16	0.11	
	รวมทั้งหมด	357	40.27		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{3, 354} = 3.38$)

จากตาราง 25 แสดงว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันคือ 1 - 5 ปี 6 - 10 ปี 11 - 15 ปี และ 15 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน และวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 9 ที่ว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหายาเสพติดแตกต่างกัน

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายในการค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ที่มีต่อปัญหาเสพติดในสถานศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ที่มีต่อปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารและประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 232 คน และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 358 คน รวมทั้งสิ้น 590 คน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ปีการศึกษา 2536 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) โดยการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างมาจากสูตรของยามานะ (Yamane)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มี 4 ตอน ประกอบด้วยข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อวิธีป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา และแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ และข้อเสนอแนะ เพื่อประโยชน์ในการอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่ คิดเป็นร้อยละ และเสนอเป็นตาราง
2. วิเคราะห์ทัศนคติที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ตามตัวแปรโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าคะแนนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) นำเสนอเป็นตาราง
3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1, 2 และ 6
4. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หรือทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3, 4, 5, 7, 8 และ 9 หากผลการทดสอบค่าเอฟ (F-test) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงจะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Method)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นผู้บริหารชายร้อยละ 72.80 ผู้บริหารหญิงร้อยละ 27.20 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 49.60 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 86.20 มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 75.00 และกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นครูชายร้อยละ 41.30 ครูหญิงร้อยละ 58.70 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 56.40 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 86.00 มีประสบการณ์ในการสอน 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 51.40

ส่วนทัศนคติที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษานั้น ปรากฏว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และครูโรงเรียนมัศึกษามีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน และวิธีป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาอยู่ในระดับดีทั้งสองด้าน

2. ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทักษะต่อปัญหายาเสพติดไม่แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาหญิงและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาชาย มีทักษะต่อปัญหายาเสพติดไม่แตกต่างกัน
4. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีทักษะต่อปัญหายาเสพติดไม่แตกต่างกัน
5. ผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีทักษะต่อปัญหายาเสพติดไม่แตกต่างกัน
6. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานแตกต่างกัน มีทักษะต่อปัญหายาเสพติดไม่แตกต่างกัน
7. ครูชายโรงเรียนมัธยมศึกษาและครูหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทักษะต่อปัญหายาเสพติดไม่แตกต่างกัน
8. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีทักษะต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน
9. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีทักษะต่อปัญหายาเสพติดไม่แตกต่างกัน
10. ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีทักษะต่อปัญหายาเสพติดไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการศึกษาอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาค้นคว้าที่มีต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับดีทั้งในด้านสาเหตุการคิดยาเสพติดของนักเรียน และวิธีป้องกันปัญหาเสพติด ส่วนรายละเอียดย่อยในแต่ละด้าน รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ปรากฏว่า

1.1 เกี่ยวกับสาเหตุการคิดยาเสพติดของนักเรียน 4 ด้าน ได้แก่

1.1.1 ด้านครอบครัว พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะว่า สาเหตุส่วนใหญ่ที่มีผลต่อการติดยาเสพติดของนักเรียน ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ราบรื่น ไม่มีความสุข ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าของคัลลิ่งกับมัลลินี คีวริงส์ไพรัช (2524 : 25) ศึกษากลุ่มผู้ติดยาและไม่ติดยาเสพติด เฉพาะที่มาโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร อายุระหว่าง 20 - 50 ปี พบว่า ผู้ที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดี มีโอกาสติดยาเสพติดมากกว่าผู้ที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวดี และสอดคล้องกับการวิจัยของจิราภรณ์ สุทธิสานนท์ (2529 : 3) ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 พบว่า นักเรียนที่ติดยาเสพติด มักคิดว่าตนเองได้รับความรักและการดูแลเอาใจใส่จากบิดามารดาน้อยกว่าเพื่อน ๆ และนักเรียนที่ติดยาเสพติดเป็นเพราะบิดามารดาติดยาสูบบุหรี่หรือสุรา

1.1.2 ด้านการจัดการศึกษาและสภาพสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะต่อสาเหตุของการขาดงบประมาณและอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ขาดครู-อาจารย์ที่มีคุณสมบัติด้านการปกครองนักเรียนและการส่งเสริมกิจกรรมกีฬา กิจกรรมอื่น ๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสาเหตุอื่น ๆ อยู่ในระดับดี และเห็นว่าการขาดการติดต่อร่วมมือกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง มีผลต่อการติดยาเสพติดของนักเรียนมากที่สุด

1.1.3 ด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เห็นด้วยว่าสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งแพร่ระบาดของยาเสพติดสูงสุด ส่วนสาเหตุอื่น ๆ ล้วนมีส่วนทำให้นักเรียนติดยาเสพติด ทุกข้ออยู่ในระดับดี

1.1.4 ด้านส่วนตัวของนักเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เห็นว่าสาเหตุด้านตัวของนักเรียน ในข้อที่ว่าเป็นการสร้าง ความเชื่อมั่นให้แก่ตนเอง ช่วยเหลือกันทำงานและดูหนังสือ และมีความเชื่อว่าจะลองแล้วไม่ติด อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับดี และเห็นว่าความอยากรู้อยากทดลองเป็นสาเหตุสำคัญด้าน ส่วนตัวของนักเรียนที่มีผลต่อการติดยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกาลีโรวน์ เป็นสุจิตรา (2534 : 96) ได้ทำการศึกษาประสิทธิผลของโครงการค่ายเยาวชน และการเสริมแรงเพื่อการงดสูบบุหรี่ ในนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร พบว่าสาเหตุของการสูบบุหรี่ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ให้เหตุผลที่สูบบุหรี่เพราะอยากลองด้วยตนเอง

1.2 เกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1.2.1 ด้านการบริหารโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีทัศนะเกี่ยวกับวิธีป้องกันปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับดีมาก ข้อ 5 ที่ว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุนร่วมมือในการสอดส่องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด ข้อ 6 ที่ว่า ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน ข้อ 7 ที่ว่า การป้องกันการเข้ายาเสพติด ถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และข้อ 8 ที่ว่า การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันยาเสพติด อยู่ในระดับดีมากเช่นกัน

1.2.2 ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เห็นด้วยว่าการติดป้ายประกาศและคำขวัญด้านยาเสพติดในโรงเรียน จัดโครงการรณรงค์การไม่ใช้ยาเสพติดในโรงเรียน จัดมุมหนังสือเกี่ยวกับยาเสพติด จัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพพิเศษหลังเลิกเรียน จัดแหล่งนันทนาการให้แก่นักเรียนอย่างทั่วถึง มีผลต่อการป้องกันปัญหายาเสพติด และการไม่สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุราของบุคลากรในโรงเรียนนับเป็นการปฏิบัติที่ได้ผลสูงสุดและอยู่ในระดับดีมาก

1.2.3 ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เห็นด้วยระดับดีกับทุก ๆ กิจกรรมที่จัดขึ้นในโรงเรียน โดยเห็นว่าการแพร่ทความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดกับเนื้อหาที่เกี่ยวข้องทุกวิชาเป็นกิจกรรมที่เห็นด้วยสูงสุด

1.2.4 ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เห็นด้วยในระดับดีในทุกข้อ โดยเห็นว่าโรงเรียนควรจัดให้มีกิจกรรมดนตรี กีฬา นาฏศิลป์ และวัฒนธรรม ประเพณีเพื่อสนับสนุนการป้องกันการติดยาเสพติด และโรงเรียนควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับนักเรียน แทนที่จะเน้นการห้ามติดยาเสพติด เห็นด้วยสูงสุด ซึ่งवलลก เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528 : 130) ได้เน้นถึงกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา ควรเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นตามความสนใจ และด้วยความสมัครใจ เพื่อความสนุกสนาน เป็นกิจกรรมที่เพิ่มพูนประสบการณ์และการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดขึ้นเอง แต่ต้องเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับและประเพณีของสถาบัน และกรมการศาสนา (2523 : 102) ได้เน้นถึงการรู้จักผิดชอบ รู้จักสร้างตนให้มีความสามารถและเข้มแข็ง ไม่เป็น

ภาระของสังคมและเป็นที่พึ่งของคนอื่นได้ โดยยึดหลักคุณธรรม 10 ประการ ได้แก่ การเป็นผู้มี
 คิลเป็นพหุสูตร เป็นคนมีกัลยาณมิตร เป็นคนว่าง่าย มีเหตุผล เป็นคนขยันขันแข็ง ช่วยเหลือผู้คนที่
 านชุมชน เป็นคนมีธรรม เป็นคนมีความพากเพียรในการสร้างชาติ เป็นคนมีความสันโดษ เป็น
 คนมีสติและเป็นคนมีปัญญา คุณธรรมนี้เป็นหลักในการนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเอง ของนักศึกษาให้
 เป็นคนสามารถพึ่งตนเองได้ มีความรู้ความสามารถและสติยังคิดหลักเสี่ยงยาเสพติด คุณธรรมนี้
 จึงเป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจของมนุษย์ให้เกิดความเชื่อมั่นตนเอง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีอุปสรรคงานป้องกันปัญหา
 เสพติคในโรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารและครูบางท่าน ขาดการสนับสนุนและขาดการติดตาม
 ผลในการปฏิบัติงาน ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบและมีความรู้ด้านนี้โดยตรง ขาดวัสดุ อุปกรณ์ที่จะ
 สนับสนุนการปฏิบัติงาน นักเรียนมีสิ่งแวดล้อมรอบบริเวณโรงเรียนไม่ดี กิจกรรมส่วนใหญ่ที่โรงเรียน
 จัดมักเป็นกิจกรรมทางวิชาการ สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนไม่ถูกสุขลักษณะและขาดการรักษาดูแล
 เอาใจใส่อย่างทั่วถึง ครูมีงานสอนและงานอื่น ๆ รับผิดชอบมากเกินไป ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ
 น้อยมากในกรณีที่มีปัญหา และขาดการติดต่อกับผู้ปกครอง เพราะตัวกลางคือนักเรียนคอย
 หลบเลี่ยงไม่ให้ได้พบกับผู้ปกครอง ส่วนการแก้ไขอุปสรรค ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียน
 มัธยมศึกษาให้ข้อเสนอแนะนี้ ผู้บริหารควรเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพในการปฏิบัติงาน ครู-อาจารย์
 ควรให้การสนับสนุนร่วมมือ การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนควรมีการประสานงานทุกฝ่ายไม่
 ควรเน้นเฉพาะกลุ่มบุคคล ด้านผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดอาจติดต่อขอความร่วมมือจาก
 หน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่รับผิดชอบด้านนี้มาดำเนินงาน เช่น บรรยาย อภิปราย
 จัดนิทรรศการ หรือส่งบุคลากรในโรงเรียนเข้ารับการอบรม ผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนการจัด
 กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นการป้องกันปัญหาเสพติดสม่ำเสมอ และการติดต่อประสานงานกับ
 ผู้ปกครอง ควรติดต่อโดยตรงไม่ผ่านตัวนักเรียน หรือจัดประชุมพบปะผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหา
 สม่ำเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนควรมีการณรงค์ป้องกันยาเสพติดให้โทษทุกรูปแบบ และ
 การเป็นแบบอย่างที่ดีไม่สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุราของบุคลากรในโรงเรียน มีประโยชน์มากกว่าการสอน
 ใด ๆ

2. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ทักษะของผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียน
 มัธยมศึกษา ต่อปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานข้อ

ที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่มีความเข้าใจ และตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดว่ามีผลกระทบทั้งโดยตรงกับผู้ติดยาเสพติด ได้แก่ การเกิดโรคแทรกต่าง ๆ ได้ง่าย เป็นบุคคลไร้สมรรถภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ ผลกระทบทางอ้อม ได้แก่ ผลกระทบต่อครอบครัว สังคมและประเทศชาติ จากผลกระทบอันใหญ่หลวงนี้ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เกิดความวิตกกังวลต่อการกระทำที่ในด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของตน โดยตระหนักว่าการป้องกันยาเสพติดถือเป็นหน้าที่โดยตรงของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา อีกประการหนึ่ง นับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน รัฐบาลได้มีนโยบายและมาตรการการป้องกันเผยแพร่สิ่งเสพติดในสถานศึกษาทุกระดับ (กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป. : 1) ซึ่งมีกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดบทบาทการรณรงค์เพื่อป้องกันสิ่งเสพติดในสถานศึกษา โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้จัดตั้งคณะกรรมการการป้องกันการบริโภคสิ่งเสพติด ซึ่งประกอบด้วย ครูและผู้เกี่ยวข้องดำเนินงานร่วมกัน เขตการศึกษา 8 เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับ ควบคุมดูแล และเป็นที่ปรึกษาแก่สถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ได้ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลอย่างเคร่งครัด และรณรงค์ให้บุคลากรในสถานศึกษา ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครู - อาจารย์ร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2539) ในแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 4 - 6) มีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมนักเรียน นักศึกษา ของสถานศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และความสามารถในการป้องกัน ส่งเสริมสุขภาพของตนเอง และอนามัยชุมชน เพื่อเป็นพลเมืองที่สร้างผลผลิต และทำประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม โดยใช้กระบวนการทางการศึกษาป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด มุ่งเน้นยุทธศาสตร์การป้องกันบุคคลให้ภูมิคุ้มกัน ด้วยเหตุผลเหล่านี้จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัศึกษามีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับดีทุกด้าน แต่ไม่สอดคล้องกับชาย ชุ่มบุญ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในทัศนะของผู้บริหารและครู พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติต่อการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนที่เป็นจริงอยู่ในระดับสูงกว่าบุคลากร

ครู และแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับปราวณีย์ สร้อยสุนทร (2529 : 53) ได้ศึกษาเรื่องการป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครู ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการป้องกันสิ่งเสพติดมีทัศนะว่าโรงเรียนได้ดำเนินการป้องกันสิ่งเสพติดโดยรวมอยู่ในระดับมากและแตกต่างกัน

3. จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนหญิง และผู้บริหารโรงเรียนชายที่มีต่อปัญหายาเสพติดในโรงเรียนทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายการป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2535 - 2539) โดยได้กำหนดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง สภาพปัญหา การกิจ วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน นโยบายและมาตรการ รวมทั้งการติดตามประเมินผล ไว้เป็นแม่แบบสำหรับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาปฏิบัติตาม และในระดับปฏิบัติจริงนั้น นโยบายเฉพาะของแต่ละโรงเรียนจะต้องผ่านการประชุมวางแผนระหว่างคณะกรรมการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน จะได้แผนปฏิบัติงานที่เป็นกระบวนการ มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ แบ่งภาระรับผิดชอบให้กับกรรมการ โดยมีผู้บริหารเป็นประธาน เมื่อลงมือปฏิบัติงานโดยความร่วมมือร่วมกันจะเกิดเป็นกระบวนการและประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันสิ่งเสพติดในสถานศึกษา และในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ย่อมมีภาระหน้าที่ตลอดจนการปฏิบัติงานแนวทางเดียวกัน เท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหญิงหรือชายก็ตาม จากผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนหญิง และผู้บริหารโรงเรียนชายมีทัศนะต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของเรืองชัย บุญศักดิ์ (2527 : 114) ได้ศึกษาทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 11 ที่มีต่อปัญหายาเสพติด พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนชาย และผู้บริหารโรงเรียนหญิงมีทัศนะต่อปัญหายาเสพติดไม่แตกต่างกัน

4. จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนทุกกลุ่มอายุที่มีต่อปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับดี ทุกด้าน และเห็นด้วยว่า สาเหตุที่ทำให้นักเรียนติดยาเสพติดมากที่สุด ได้แก่ ด้านสังคม และวัฒนธรรม คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 รองลงมาเป็นด้านครอบครัว คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ส่วนส่วนตัวของนักเรียนคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 และด้านการจัดการศึกษาและสภาพสถานศึกษา

คะแนนเฉลี่ย 3.48 ตามลำดับ ส่วนการป้องกันยาเสพติดผู้บริหารโรงเรียนทุกกลุ่มอายุเห็นด้วยกับวิธีป้องกันปัญหาเสพติดมากที่สุดได้แก่ ด้านการบริหารโรงเรียน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 รองลงมาเป็นด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียนคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 และด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 ตามลำดับ จากผลการวิจัยนี้ทำให้ทราบว่า การจัดการศึกษาและสภาพสถานศึกษาเป็นสาเหตุให้นักเรียนติดยาเสพติดมากที่สุด และเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาเสพติด ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานป้องกันปัญหาเสพติดด้านการบริหารโรงเรียน อยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยเฉพาะในข้อที่ว่า มีความตระหนักว่า การป้องกันปัญหาเสพติดถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุนร่วมมือในการสอดส่องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด ให้ความสำคัญร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ต่อต้านยาเสพติดและมีการติดตามผล ประเมินผล การปฏิบัติงานทุกระยะ ดังนั้นอายุของผู้บริหารโรงเรียนจึงไม่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานป้องกันยาเสพติด จึงมีผลให้ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาเสพติดไม่แตกต่างกัน

5. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 4 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียนมีวุฒิทางการศึกษาเพียงพอที่จะบริหารงาน และมีนโยบาย และแผนการปฏิบัติงานป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ในรูปกลุ่มโรงเรียน จังหวัด และเขตการศึกษา ซึ่งอยู่ในแนวเดียวกัน มีภาระหน้าที่รับผิดชอบในฐานะผู้ให้หรือผู้กำหนดนโยบายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการประชุมและวางแผนระหว่างกลุ่มโรงเรียนร่วมกัน จึงทำให้ผลการศึกษาทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกันมีทัศนคติต่อปัญหาเสพติดในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

6. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 5 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพปัญหาเสพติดในสถานศึกษาโดยทั่วไปทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนนั้น แม้ว่าจะแตกต่างกัน แต่ในด้านสาเหตุการติดสิ่งเสพติดของนักเรียนแล้ว มีลักษณะไม่แตกต่างกัน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแม้ว่าจะมีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน

เมื่อประสบปัญหาสาเหตุที่คล้ายคลึงกันก็น่าจะมีผลต่อทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีวิถีทางการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเรืองชัย บุญศักดิ์ (2527 : 113) ได้ศึกษาทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 11 ที่มีต่อปัญหาสาเหตุ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาสาเหตุไม่แตกต่างกัน

7. จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า ทัศนะของครูหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษา และครูชายโรงเรียนมัธยมศึกษา ต่อปัญหาสาเหตุในโรงเรียน ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 6 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย ทัศนะที่มีต่อปัญหาสาเหตุของครูชายและครูหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นด้วยกับสาเหตุและวิธีป้องกันทุกด้าน ว่าทำให้เกิดปัญหาสาเหตุ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของมยุรี อุทัยวัฒนา (2536 : 124) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สุศึกษา) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ครูชายและครูหญิง โรงเรียนประถมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สุศึกษา) ไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับการวิจัยของไพโรจน์ ใจสัตสากุล (2531 : 61) เจตคติเกี่ยวกับการเลือกสรรของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย พบว่า ครูชายและครูหญิงมีเจตคติเกี่ยวกับการเลือกสรรแตกต่างกัน

8. จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาสาเหตุในสถานศึกษา ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 7 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยทัศนะของครูชายและครูหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษาเห็นด้วยว่าสาเหตุที่ทำให้นักเรียนติดยาเสพติดนั้นเกิดจากด้านครอบครัว ด้านการจัดการศึกษา และสภาพสถานศึกษา ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านส่วนตัวของนักเรียนเอง ซึ่งคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับดี และจากคำกล่าวของสมปราชย์ จอมเทศ (2516 : 55) ว่า เจตคติของคนเป็นผลของความรู้สึกทางจิตใจที่จะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเอนเอียงไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง จึงเป็นลักษณะนามธรรม ซึ่งมีผลสะท้อนมาสู่พฤติกรรมของคน การแสดงออกซึ่งเจตคติที่ดีของบุคคลจะเป็นผลมาจากประสบการณ์ ความรู้ ความคิด ความเชื่อ และการเรียนรู้อันรวมถึงภูมิหลังของ

บุคคลนั้นด้วย เมื่อเจตคติของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น ๗ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ก็จะทำให้การประพฤติปฏิบัติต่อสิ่งนั้น ๗ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ก็จะทำให้การประพฤติปฏิบัติต่อสิ่งเดียวกันเป็นไปในลักษณะที่คล้าย ๆ กัน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า เจตคติของครูขึ้นอยู่กับลักษณะอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมนิยมประเพณี ความต้องการและเอกภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งปัจจัยทางด้านอายุอาจไม่เป็นผลกระทบบที่มีอิทธิพลต่อเจตคติเกี่ยวกับการสุบหูหรือของครูก็ได้ ด้วยเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงสรุปได้ว่า ครูที่มีอายุต่างกันจึงมีเจตคติเกี่ยวกับการสุบหูหรือไม่แตกต่างกัน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของไพโรจน์ โฉมสสารกุล (2531 : 62) ศึกษาเรื่องเจตคติเกี่ยวกับการเลิกสุบหูหรือของครูในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย พบว่าครูที่อายุต่างกันมีเจตคติเกี่ยวกับการสุบหูหรือไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับการวิจัยของสมชัย ชื่นดา (2528 : 67) ได้ศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มอายุกับการสุบหูหรือ พบว่าการสุบหูหรือระหว่างกลุ่มอายุ 15 - 19 ปี กับกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปี และระหว่างกลุ่มอายุ 25 - 29 ปี กับกลุ่มอายุ 20 - 24 ปี ไม่แตกต่างกัน

9. จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า ครูชายโรงเรียนมัธยมศึกษาและครูหญิงโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 8 จากคำกล่าวของ ซิมบาร์โด เอ็บบิเชน และมาสลาซ (Zimbardo, Ebbesen and Maslach. 1977 : 49) ได้อธิบายถึงแนวความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ โดยสรุปได้ว่าเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของคนเราจะเป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับความรู้ที่มีอยู่ของคนที่นั้นคือ ถ้าผู้ใดมีความรู้ดี เจตคติต่อสิ่งนั้นก็มักจะติดตามไปด้วย และเมื่อมีเจตคติดีแล้วก็มีแนวโน้มที่จะส่งผลให้ผู้นั้นแสดงพฤติกรรมไปในทางที่ดีและเมื่อพิจารณาถึงค่าเฉลี่ยทัศนคติของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนอยู่ในระดับดีคือเห็นด้วยกับทุกสาเหตุว่ามีผลต่อการติดยาเสพติดของนักเรียน และวิธีการป้องกันทุกวิธีจะส่งผลต่อการป้องกันปัญหาเสพติดอย่างได้ผล ซึ่งมีค่าเฉลี่ยทัศนคติอยู่ในระดับดีเช่นเดียวกัน การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของมยุรี อุทัยวัฒนา (2536 : 124) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สุขศึกษา) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงและวุฒิการศึกษาต่ำ มีความคิดเห็น

เกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (สุขศึกษา) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่แตกต่างกัน

10. จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนแตกต่างกัน มีทักษะต่อปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 9 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูโรงเรียนมัศึกษามีความเข้าใจถึงภาระหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบต่องานป้องกันปัญหาเสพติดในโรงเรียนร่วมกัน ในรูปของคณะกรรมการ ร่วมกันปฏิบัติงานตามกรอบ นโยบาย และแนวทางของผู้บริหารโรงเรียนอันเดียวกัน เพื่อผลสำเร็จในการดำเนินงาน ถึงแม้ว่าครูโรงเรียนมัธยมศึกษาจะมีอายุแตกต่างกันก็ตาม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยทักษะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน และวิธีป้องกันยาเสพติด พบว่าอยู่ในระดับดีทั้ง 2 ด้าน และไม่แตกต่างกัน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของต่อศักดิ์ ชรรวมวงศ์ (2531 : 62) ได้ศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา พบว่า อาจารย์วิทยาลัยพลศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดื่มสุราไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ผลจากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนมัศึกษามีทักษะต่อปัญหาเสพติดในสถานศึกษา เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียนด้านครอบครัว ด้านการจัดการศึกษา และสภาพสถานศึกษา ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านส่วนตัวของนักเรียน และวิธีป้องกันปัญหาเสพติดด้านการบริหารโรงเรียน ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน และด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร อยู่ในระดับดีทุกด้าน แต่จะเห็นได้ว่าการปฏิบัติงานป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาเป็นงานในลักษณะแก้ไขปัญหามากกว่าการป้องกัน และงานที่จะต้องทำเป็นหมู่คณะ งานที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรอื่น ตลอดจนการแสวงหาทรัพยากรจากภายนอก เช่น งานป้องกันปัญหาเสพติดเป็นต้น แต่ในปัจจุบันสถานศึกษามีการปฏิบัติกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ดังนั้นถ้าหากบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ได้ผนึกกำลังในการปฏิบัติงานนี้ด้วยความตระหนัก ความรักและเอาใจใส่ในหน้าที่ มีความ

ตั้งใจและจริงจังที่จะแก้ไขปัญหานี้ให้แก่นักเรียนในสถานศึกษา เพื่อที่จะได้ผลผลิตทรัพยากรบุคคลที่มีศักยภาพ ประสิทธิภาพให้แก่ประเทศชาติและพร้อมที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าเทียมอารยประเทศ สมกับคำกล่าวที่ว่า "การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ"

2. จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า อุปสรรค และปัญหาในการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาที่สำคัญคือ การขาดการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา บ้าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น ขาดงบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์ และตัวบุคลากรในการปฏิบัติงาน ป้องกันยาเสพติดโดยตรง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ระดับโรงเรียน

2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้กำหนดนโยบายในสถานศึกษา มีบทบาทสำคัญยิ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานในสถานศึกษานั้น ให้ชัดเจน แน่นนอน และต่อเนื่อง โดยจัดตั้งคณะกรรมการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน มีแผนปฏิบัติงานที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง แบ่งความรับผิดชอบให้แก่คณะกรรมการอย่างทั่วถึง ให้ความสำคัญทั้งกำลังคน เงิน วัสดุอุปกรณ์และกำลังใจ มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสม่ำเสมอต่อเนื่อง เข้ารับการฝึกอบรมด้วยตนเองและจัดให้บุคลากรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เข้ารับการอบรมการป้องกันยาเสพติด จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนับสนุนการป้องกันยาเสพติด รวมทั้งให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อขจัดปัญหาที่เกิดขึ้น

2.1.2 ครู เป็นผู้รับมอบหมายจากผู้บริหารสถานศึกษาให้มาดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ประสบผลสำเร็จ จึงนับได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญในสถานศึกษาที่จะให้ความรู้ ความเข้าใจ จนนักเรียนเกิดความตระหนักในการป้องกันตนเองไม่ให้ติดยาเสพติด ครูทุกคนในโรงเรียนจึงควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดให้โทษ แล้วพยายามสอดแทรกคำชี้แจงอบรมทุกโอกาสที่จะสามารถกระทำได้ ควรเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนตามโอกาส ตลอดจนมีความสามารถในการค้นหาความผิดปกติทางร่างกาย อารมณ์ พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดของนักเรียน และแก้ไขได้อย่างเหมาะสม ควรหาโอกาสพบปะ ผู้ปกครองและ/หรือไปเยี่ยมเยียนบ้านนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด เพื่อปรึกษาหารือร่วมมือกับผู้ปกครองป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นให้กับบุตรหลานได้อย่างทันที่

2.2 ระดับครอบครัว

บิดา มารดา และผู้ปกครอง ทุกคนควรมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดที่ถูกต้อง ควรอบรมเลี้ยงดูบุตรโดยวิธีใช้เหตุผลและให้ความรัก ความอบอุ่น เอาใจใส่ในเรื่องสุขภาพกาย และสุขภาพจิตของบุตรธิดา มีความสัมพันธ์กับบุตรธิดาด้วยดี ตลอดจนให้ความร่วมมือ ร่วมใจกับ สถานศึกษาในการดูแลเอาใจใส่บุตรธิดาและพร้อมที่จะร่วมมือกับสถานศึกษาแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ทุกเมื่อ

2.3 ระดับหน่วยงาน

ระดับหน่วยงานที่มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทั้งภาครัฐ และ เอกชน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ ป.ป.ส. เจ้าหน้าที่ตำรวจ สารวัตรนักเรียน กลุ่มหรือชมรมต่อต้านยาเสพติดในชุมชนที่รวมกลุ่มกันจัดตั้งขึ้นในชุมชนนั้น ๆ ฯลฯ ควรมีการประสานงานและร่วมมือกับ สถานศึกษาในการจัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติดทุกรูปแบบ ให้ข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหว ของผู้ติดยาเสพติดที่จะมีโอกาสเข้ามาปะปน และลักลอบเข้ามาจำหน่ายยาเสพติดแก่นักเรียนใน สถานศึกษา นอกจากนี้ควรมีการประสานระหว่างสถานศึกษา บ้าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับตัว บุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญ วัสดุ อุปกรณ์ที่จะใช้ในการสื่อความรู้ ประกอบการให้คำปรึกษา ทุกชนิด โดยให้การสนับสนุนตามความจำเป็น และข้อเท็จจริงมากกว่า จะยึดหลักการ และหรือ ระเบียบปฏิบัติของทางราชการ

2.4 ในระดับสังคมส่วนรวม

ในระดับสังคมส่วนรวมทุกกระทรวง ทบวง กรม และสื่อมวลชน ที่มีบทบาท ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ต้องให้ความร่วมมือ โดยการเผยแพร่ความรู้ ความ เข้าใจในโทษและพิษภัยของยาเสพติดแก่นักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควรให้มีการร่วมมือจากบุคคลทุกฝ่ายในอันที่จะหาหน ทางในการป้องกันแก้ไขปัญหา ยาเสพติดด้วย

การดำเนินงานป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษาจะได้ผลสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์นั้น บุคลากรทุกคน ทุกฝ่าย ที่กล่าวมาต้องมีความเต็มใจและจริงใจที่จะปฏิบัติงานร่วมกัน ประการ สุดท้ายคือ บุคลากรทุกฝ่ายไม่ควรเสปหลังเสปตติทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นการสูบบุหรี่ การดื่มสุราและ ยาเสพติดอื่น ๆ ย่อมเป็นแบบอย่างที่ดีและมีคุณค่ากว่าคำสอนใด ๆ

3. การศึกษาค้นคว้าวิจัยได้ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาทุกอำเภอ และทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 8 โดยใช่วิธีการเดินทางไปขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง มีผลทำให้

3.1 ผู้วิจัยต้องใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มมากขึ้น

3.2 ผู้วิจัยต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวมมาก

3.3 ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาสภาพทางภูมิศาสตร์ของโรงเรียนในเขตการศึกษา 8

ได้ดีขึ้น

3.4 ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือและช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จากกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า และได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับงานศึกษาวิจัยของนิสิตในแต่ละสถาบันว่า การเดินทางมาเก็บข้อมูลด้วยตนเองเป็นผลดีต่องานวิจัย และควรมีการเสนอผลการวิจัยอาจอยู่ในรูปแบบของฉบับย่อส่งให้โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างได้รับทราบผลการวิจัยด้วยทุกครั้ง เพื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างจะได้นำไปศึกษาและใช้ประโยชน์สำหรับการแก้ไขปัญหาของโรงเรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างในเขตการศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้สามารถสรุปผลการวิจัยได้กว้างขวาง และสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้

2. ควรมีการวิจัยในรูปแบบอื่น ๆ เช่น บทบาทของครอบครัวในการป้องกันยาเสพติด อิทธิพลของสื่อต่อนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ เพื่อทราบนิสัยการรับสื่อและการรับเนื้อหาจากสื่อของนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ ทำให้สามารถนำสื่อได้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละระดับการศึกษา

3. ควรมีการศึกษาที่คณะที่มีต่อปัญหาเสพติดในสถานศึกษาของผู้บริหารและบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา ตามสภาพที่เป็นจริง และตามที่มุ่งหวัง ทำให้เห็นสภาพที่แท้จริงและปัญหาเสพติดในสถานศึกษา

4. ควรมีการศึกษาผลสำเร็จของการดำเนินงาน และแก้ไขปัญหายาเสพติด และผล
กระทบต่อการดำเนินงานที่ผ่านมา ของสถานศึกษาในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบว่าผลการ
ดำเนินงานในรูปแบบใดที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา พื้นที่ และประชากรกลุ่มเป้าหมาย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

การฝึกหัดครู, กรม. คู่มือศูนย์วิชาชีพป้องกันงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2525.

_____. งานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา. คู่มือวิทยากรศูนย์วิชาชีพป้องกัน. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, 2525.

_____. งานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษในสถานศึกษา. สรุปรายงานการประชุมปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, 2524.

การฝึกหัดครู, กรม ศึกษานิเทศก์. การศึกษาสภาพการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา พ.ศ. 2530. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, 2530.

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน. รายงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทย ประจำปี 2530. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

_____. รายงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทย ประจำปี 2534. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2535.

_____. รายงานสถิติเกี่ยวกับยาเสพติดประจำปี 2533. กรุงเทพฯ : บริษัทวิทยุสิน จำกัด, 2535.

_____. "สถานการณ์ยาเสพติดก่อนปี พ.ศ. 2519," ใน 15 ปีสำนักงาน ป.ป.ส. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2535.

_____. "สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย," ใน การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในประเทศไทย ประจำปี 2533. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2535.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. เครื่องชี้ภาวะสังคม 2523. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี, 2527.

_____. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2530.

- จารุวรรณ หัสติน. รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู. ปริญญาโท
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อุดสาเนา.
- จิราภรณ์ สุทธิสาธิต. การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใน
โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อุดสาเนา.
- เจษฎา ณ ระนอง. พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการใช้ยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใน
จังหวัดพังงา. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2534. อุดสาเนา.
- ชาญ ชุ่มบุญ. การป้องกันการติดยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ในทัศนะของผู้บริหารและครู. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อุดสาเนา.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534. อุดสาเนา.
- ตำรวจ, กรม. คู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมาย ความรู้เรื่องยาเสพติดให้โทษและแนวการ
ซักถามแหล่งข่าว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย,
2520. อุดสาเนา.
- ต่อศักดิ์ ชรรวมวงศ์. การศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา. ปริญญาโท
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อุดสาเนา.
- ทวีวรรณ สิริพันธ์. ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2525. อุดสาเนา.
- ธงชัย เอกอุ่นลาก. ยาเสพติดกับความมั่นคงของชาติ. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2519.
- นารี วงศ์โรจน์กุล. การสำรวจปัญหาทางครอบครัวของผู้ติดยาเสพติดซึ่งมารับการรักษาที่
โรงพยาบาลอัมรินทร์. วิทยานิพนธ์ พช.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2522. อุดสาเนา.

นิพนธ์ วีระสุนทร. การสำรวจทัศนคติของบุคคลในครอบครัวที่มีต่อยาเสพติดและผู้ติดยาเสพติด.

วิทยานิพนธ์ พช.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.

นิออน กลิ่นรัตน์ และปรีชา กลิ่นรัตน์. ความเข้าใจในการป้องกันตนให้พ้นจากยาเสพติดให้โทษของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น : รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2523.

ประคองศรี แซ่เต็ง. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับเจตคติต่อยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. ปรินยานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

ประไพศรี ช่อนกลิ่น และคนอื่น ๆ. การป้องกันและควบคุมการใช้น้ำยาเสพติดในนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในโรงเรียนมัธยม 6 แห่ง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ :

ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2530. อัดสำเนา.

ประเสริฐ ดันสกุล. เวชศึกษาป้องกัน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2522.

_____. การป้องกันยาเสพติด ความรู้ทั่วไปสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2529.

ปราวดี สร้อยสุนทร. การป้องกันสิ่งเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.

ปรินยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2529. อัดสำเนา.

ปรีชา จาปารัตน์. "รศ.วิวัฒน์ป้องกันยาเสพติดเตี้ยนี้," ในวารสารวิชาการ ม.ศ.ว.

วิทยาเขตพลศึกษา. 1 : 2; ธันวาคม 2529.

แผนงานการควบคุมพิษเสพติด, ฝ่าย. รายงานประจำปีงบประมาณ 2534 กองควบคุมพิษเสพติด

สำนักงาน ป.ป.ส. กรุงเทพฯ : สำนักงานป้องกันและปราบปรามสิ่งเสพติด, 2535.

แผ้ว โสภณพันธุ์. "ช่วยกันป้องกันการติดยาเสพติดบ้านเรา," ในวารสารต่อต้านยาเสพติด.

3 : 1; มกราคม - มิถุนายน 2530.

ฝ่ายศึกษาและวิจัยการพัฒนาสังคม, กองศึกษาและเผยแพร่พัฒนา สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สังคมไทย 2528. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2529.

- พจนีย์ เหล่าอมต. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่และการเลิกสูบบุหรี่ของครูชายโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- พยนต์ พันธุ์ศรี. "สภาพปัญหาและมาตรการในการแก้ไขปัญหายาเสพติด." เอกสารทางวิชาการ : การฝึกอบรมหลักสูตรวิทยากรด้านการป้องกันยาเสพติดระดับจังหวัด. หน้า 1 - 7. กรุงเทพฯ : ศูนย์ฝึกอบรม สำนักงาน ป.ป.ส., 2530.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2531.
- พิบูลสงคราม, วิทยาลัยครูพิษณุโลก. แนวทางป้องกันยาเสพติดในเยาวชนไทย. กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ : พิมพ์ที่ศูนย์บริการการพิมพ์เอกสาร วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก, 2527.
- พิรยศ ตรงสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ. การวิจัยเบื้องต้นเพื่อสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับยาเสพติดของอาจารย์ในโรงเรียนระดับอาชีวะ 1 โรงเรียน. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์วิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- ไพโรจน์ โจรสวัสดิ์กุล. เจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด เชียงราย. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- เรืองชัย บุญศักดิ์. ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 11 ที่มีต่อปัญหายาเสพติด. ปรินทิพนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- ล้วน และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทศึกษาพร, 2531.
- วราพรหม น้อยสุวรรณ. "ทฤษฎีการใช้ยานทางที่ผิด." งานแผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2535 - 2539. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

- วรรณิกา บุญมานพ. ความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในแหล่งเสื่อมโทรม กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการให้การศึกษาเรื่องยาเสพติด. ปริญญาโท ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
- วัฒนาพร สุขพุด. ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านเภสัชวิทยา ด้านจิตวิทยา และด้านสังคมกับระยะเวลาในการมีภาวะติดยาซ้ำของผู้ติดยาในระหว่างการรักษา. ปริญญาโท วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- วันเพ็ญ เริ่มรักษ์. สาเหตุการติดยาเสพติดเฮโรอีนของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.
- วิชัย โปษยะจินดา. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาเสพติดให้โทษ. กรุงเทพฯ : สถาบันวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- วิชัย โปษยะจินดา และคนอื่น ๆ. แนวทางการป้องกันยาเสพติดในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดเกษมสุวรรณ, 2529.
- วิทย์ เทียงบุญธรรม. ตัวรายาเสพติด. กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่ โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์, 2531.
- วินัย เกษมเศรษฐ. แนวความคิดในการป้องกันการพึ่งยา. กรุงเทพฯ : สำนักงาน ป.ป.ส., 2524.
- _____. "แนวคิดในการป้องกันการพึ่งยา," ใน แนวทางการแก้ปัญหายาเสพติดในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.
- ศิริลักษณ์ จันทรกุล. ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาต่อการสูบบุหรี่. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. การวิจัยเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2521.
- _____. การศึกษาลักษณะพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของนักเรียนนักศึกษา ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : แผนกช่างพิมพ์ โรงเรียนสารพัดช่าง, 2525.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. คู่มือแนวปฏิบัติและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2521.

_____. คู่มือปฏิบัติงานเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดให้โทษในสถานศึกษา เล่ม 2 ระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่โรงเรียนสารพัดช่างพระนคร, 2524.

_____. แนวการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
สำนักงานโครงการพิเศษ, 2529.

_____. แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.
กรุงเทพฯ : อัมรินทร์การพิมพ์, 2527.

_____. ปัญหาการติดยาเสพติดในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สหประชาพาณิชย์, 2522.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมการฝึกหัดครู. การศึกษาสภาพการรู้จักและสภาพการใช้สารเสพติด
ในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, 2527.

ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2531.

_____. ประมวลศัพท์วิชาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2527.

ศึกษาธิการ, กระทรวง คณะกรรมการอำนวยการป้องกันและปราบปรามการร้ายยาเสพติดใน
สถานศึกษา. คู่มือแนวปฏิบัติและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2524.

ศึกษาธิการ, กระทรวง สำนักงานปลัดกระทรวง. แผนป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการ ระดับมัธยมศึกษา พ.ศ. 2535 - 2539. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.

สมทรง กาญจนาหุต. คู่มือแนวปฏิบัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษในสถานศึกษา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2520.

สมนึก รอดประเสริฐ. รายงานการวิจัยเบื้องต้นเพื่อสำรวจเยาวชนติดยาเสพติดที่มาขอรับ
การสงเคราะห์ให้เลี้ยงดู กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา, 2522.

ยึดสำเนา.

สังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, สภา. ข่าวสารศูนย์ประสานงานกลาง องค์การภาคเอกชน
ต่อต้านยาเสพติด. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2528.

สภามัธยมศึกษา, กรม กองงานสถิติ. สถิติโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนภูมิภาค ปีการศึกษา 2536
สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : กรม
สามัญศึกษา, 2536.

สภามัธยมศึกษา, กรม. รายงานของกรมสามัญศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนระดับ
ประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สังกัดกรมสามัญศึกษา, 2525. 25 หน้า. อัดสำเนา.

สำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร, ฝ่ายป้องกันและบำบัดยาเสพติด. รายงานการปฏิบัติงานปีบ-
ประมาณ 2530. กรุงเทพฯ : สำนักอนามัย, 2530.

สุรพล ปธานวนิช. การป้องกันปัญหาเสพติด "ทฤษฎีและการปฏิบัติ". กรุงเทพฯ :
สำนักงาน ป.ป.ส., 2524.

เสถียร วิชัยลักษณ์ และคนอื่น ๆ. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522. กรุงเทพฯ
: โรงพิมพ์นิติเวช, 2522.

เสริญ ปุณณะหิตานนท์. การสำรวจทัศนคติของเยาวชนไทยที่มีต่อยาเสพติดและการประเมิน
เกี่ยวกับประสิทธิผลของวิธีการป้องกันและให้การศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2521.

โสภณ ชูพิกุลชัย และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่อง การศึกษาวิธีการนำศาสนาเข้ามามี
ส่วนช่วยแก้ไขปัญหายาเสพติด. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ประสานงานกลางองค์การ
ภาคเอกชนต่อต้านยาเสพติด สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2529.

อนันต์ชัย เขื่อนอรรคม และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยการกระทำผิดของเยาวชนในประเทศไทย
และแนวทางการควบคุม. กรุงเทพฯ : บริษัททิวฉวลอาร์ตโปรดักชั่นจำกัด, 2525.

อรัญ สุวรรณบุบผา และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่องยาเสพติดให้โทษในทัศนะของการ
ระบาดวิทยา การศึกษาปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม
เสพติด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2521.

อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม. ยาเสพติดให้โทษ. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ., ม.ป.ป.

- Best, John W. Research in Education. 2nd ed. New Jersey : Prentice Hall Inc., Englewood Cliffs, 1970.
- Brown, Jim M. "Differences in Attitudes of Public Students toward Selected Drugs and the Relationship between these Attitudes and knowledges," Dissertation Abstracts. 39 : 3752 - 3753 A; January, 1979.
- Brown, Louise B. "A cognitive Functioning Approach to the Differentiation of College Drug - Users and Non - Users," Dissertation Abstracts. 33 : 1015; September, 1972.
- Briscoe, Raymond G. "Education Implications of Differences of Perception by Drug - Using and Non - Drug Using Students in Davis School District," Dissertation Abstracts. 31 : 3767; February, 1971.
- Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper and Row, 1970.
- Dezeisky, Thomas L. and others. "A Ten Year Analysis of Non - Medical Drug Use Behavior at Five American University," The Journal of School Health. 51 - 55; January, 1981.
- Edwards, Allen L. Statistical Analysis. New York : McGraw-Hill Book Co., 1973.
- _____. Techniques of Attitude Scale Construction. New York : Apputon-Century-Crofts, 1975.
- Feinstein, Levy S. "An Invertigation of Illiet Presscription and Over the Counter Drug Use in and Undergraduate Student Population," Dissertation Abstracts. 38 : 5935 - A; April, 1978.
- Girdano, Daniel A. and Girdano, Dorothy D. Drug Education. Massachusetts : Addison - Wesley Publishing Company, 1976.

- Gutierrez, Sara E. "An Attributional Approach to Female Drug Abuse," Dissertation Abstracts International. 2038B : December, 1982.
- Jones, Wyman L. "A Study of Tenth Grade Student Attitudes Toward and Drug Abuse When Related to a Drug Education Program," Dissertation Abstracts. 38 : 2583 - A; November, 1974.
- Nowlis, Helen. Drug Demystified. Paris. Unesco, 1975.
- Paulson, Patricia C. "Psychosocial Factors in Drug Use Among Community College Students," Dissertation Abstracts. 31 (9) : 54455 - 5456 B; March, 1971.
- Ryser, Paul E. "Students and Drug Abuse, 1974 and 1980," The Journal of School Health. 435 - 436; September, 1983.
- Spevack, Michale G. "Drugs and the Adolescent High School Students : A Three Years Survey Study". Dissertation Abstracts. 14 : 6748 - A; April, 1974.
- Stokely, Barbara L. "An Evaluation of a School Community Team for the Primary Prevention of Drug Abuse". Dissertation Abstracts. 38 : 6026 - 6027 A, April, 1970.
- Williger, Kenneth L. "Adolescent Drug Use and Antinominalism," Dissertation Abstracts International : The Sciences and Engineering. 31 : 4350 - 4351 B; January 1971
- Winner, B. J. Statistical Principles in Experimental Design. 2nd ed., New York : McGraw-Hill Book Company, 1971.
- Yamane, Taro. Statistic : Antroductory Analysis. 2nd ed., New York : Haper and Row, 1970.
- Zarco, Richardo M., and others. A Study of Drug Use Among College Students. Quezon City : Narcotic Foundation of the Phillippines, Inc., 1971 - 1972.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- แบบสอบถาม
- ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

เรื่อง ทักษะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ที่มีต่อปัญหายาเสพติด

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะทราบถึงความคิดเห็น หรือความรู้สึกของท่านที่มีต่อปัญหายาเสพติดของนักเรียน ฉะนั้นจึงไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ขอความกรุณาท่านโปรดตอบให้ตรงกับความคิดเห็นหรือความรู้สึกในปัจจุบันของท่านให้มากที่สุด คำตอบที่ได้รับจากท่าน จะใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลโดยส่วนรวมเท่านั้น จะไม่มีการแปรผลหรือเสนอผลของแบบสอบถามเฉพาะรายแต่อย่างใด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาวิจัย เพื่อศึกษาหาวิธีการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาต่อไป

คำแนะนำในการตอบ

1. แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 12 หน้า
2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว
 - ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสาเหตุของการติดยาเสพติดของนักเรียน
 - ตอนที่ 3 เกี่ยวกับวิธีการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
 - ตอนที่ 4 เกี่ยวกับอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
3. ในแต่ละตอนได้มีคำชี้แจงและวิธีตอบสำหรับเป็นแนวทางแก่ท่านไว้แล้ว โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามความรู้สึก ความคิดเห็นของท่านในปัจจุบันมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านในปัจจุบัน		สำหรับผู้วิจัย
1. สถานภาพของท่าน	☐ ผู้บริหารโรงเรียน ☐ ครู - อาจารย์	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ 4
2. เพศ	☐ ชาย ☐ หญิง	☐ ☐ ☐ 5
3. อายุ	☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 31 - 40 ปี ☐ 41 - 50 ปี ☐ 50 ปีขึ้นไป	☐ ☐ ☐ 6
4. วุฒิทางการศึกษาสูงสุด	☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี	☐ ☐ ☐ 7
5. ประสบการณ์ในการบริหารงานหรือเป็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างต่อเนื่อง	☐ 1 - 5 ปี ☐ 6 - 10 ปี ☐ 11 - 15 ปี ☐ 15 ปีขึ้นไป	☐ ☐ ☐ 8

ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของท่าน ที่มีต่อปัญหายาเสพติดเกี่ยวกับสาเหตุและวิธีการป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่งที่ท่านเห็นว่าตรงหรือใกล้เคียงกับความคิดเห็นในปัจจุบันของท่านมากที่สุด เพียงช่องเดียวเท่านั้น

ตัวอย่าง

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
๑	นักเรียนชายติดยาเสพติดมากกว่า นักเรียนหญิง	.../...				
๑๑	นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ ติดยา เสพติดง่ายกว่านักเรียนที่มีผลการ เรียนสูง				.../...	

คำอธิบาย

ข้อ ๑ ถ้าท่านทำเครื่องหมาย / ลงในช่องเห็นด้วยอย่างยิ่ง แสดงว่า ท่านเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความที่ว่า นักเรียนชายติดยาเสพติดมากกว่านักเรียนหญิง

ข้อ ๑๑ ถ้าท่านทำเครื่องหมาย / ลงในช่องไม่เห็นด้วย แสดงว่า ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำติดยาเสพติดง่ายกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนสูง

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน

2.1 สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน ซึ่งมาจากสภาพทางครอบครัว ในทัศนะของท่าน ท่านเห็นว่า

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
1	ครอบครัวมีปัญหาจน						[] 10
2	ความสัมพันธ์ในครอบครัว ไม่ราบรื่น ไม่มีความสุข						[] 11
3	เลี้ยงดูแบบเข้มงวด, ทอดทิ้ง หรือตามใจมาก เกินไป						[] 12
4	มีการลงโทษลูกรุนแรง เมื่อมีการประพฤติผิด ..						[] 13
5	บิดามารดา ไม่มีเวลา ให้ลูกอย่างมีคุณภาพ ..						[] 14
6	บิดามารดา มีพฤติกรรม เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีแก่ลูก						[] 15
7	บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ไม่สนใจและไม่เห็นคุณค่า ของการศึกษาเล่าเรียน ของลูก						[] 16

2.2 สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน ซึ่งมาจากสภาพการศึกษาและสถานศึกษา
ในทัศนะของท่าน ท่านเห็นว่า

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
8	โรงเรียนตั้งอยู่ในแหล่ง ที่มีการแพร่ระบาดของ ยาเสพติด						[] 18
9	โรงเรียนขาดงบประมาณ และอุปกรณ์ ในการ ดำเนินงาน						[] 19
10	โรงเรียนขาดครูอาจารย์ ที่มีคุณสมบัติด้านการ ปกครองนักเรียน						[] 20
11	โรงเรียนขาดการให้ บริการแนะแนวที่ เหมาะสมแก่นักเรียน						[] 21
12	โรงเรียนขาดการส่งเสริม กิจกรรมด้านกีฬาและ กิจกรรมอื่น ๆ ทั้งในและ นอกโรงเรียน						[] 22
13	ครูอาจารย์เข้าร่วมใน กิจกรรมต่าง ๆ ของ นักเรียนน้อยเกินไป						[] 23

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
14	โรงเรียนขาดการติดต่อ ร่วมมือกับผู้ประกอบการอย่าง ต่อเนื่อง						[] 24

2.3 สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน ซึ่งมาจากสภาพสังคมและวัฒนธรรม ใน
ทัศนะของท่าน ท่านเห็นว่า

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
15	สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นแหล่งแพร่ระบาดของ ยาเสพติด						[] 26
16	ครอบครัวอยู่ในแหล่ง เสื่อมโทรม						[] 27
17	การเลียนแบบ วัฒนธรรม ต่างชาติที่ไม่ดี						[] 28
18	ข้อความจากเอกสาร สิ่ง พิมพ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งยั่วย						[] 29
19	หลงเชื่อในโฆษณาชวนเชื่อ ในสรรพคุณของยาเสพติด						[] 30

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
20	การป้องกันและปราบปราม ไม่มีประสิทธิภาพ						[] 31
21	นโยบายเกี่ยวกับการ ป้องกันและปราบปรามยา เสพติดของรัฐไม่แน่นอน และจริงจัง						[] 32

2.4 สาเหตุการติดยาเสพติดของนักเรียน ซึ่งมาจากสาเหตุส่วนตัวของนักเรียน ใน
ทัศนะของท่าน ท่านเห็นว่า

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
22	ความอยากวู้อยากทดลอง						[] 34
23	ต้องการให้กลุ่มเพื่อน ยอมรับ						[] 35
24	มีปัญหาด้านสุขภาพทาง กายและจิตใจ						[] 36
25	เป็นการสร้างความ เชื่อมั่นให้แก่ตนเอง ..						[] 37

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
26	ช่วยให้ง่ายขึ้นในการทำงาน และคู่มือ [] 38						
27	มีความเชื่อว่าลงแล้ว ไม่ติด [] 39						
28	เพื่อประชดชีวิตและสังคม [] 40						

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับวิธีการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา

3.1 วิธีการป้องกันปัญหาเสพติดในด้านการบริหารโรงเรียนในทัศนะของท่าน

ท่านเห็นว่า

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
29	ตั้งคณะกรรมการป้องกันยา เสพติดประจำโรงเรียน [] 41						
30	ให้ความรู้เรื่องยาเสพติด แก่บุคลากรทุก ๆ ฝ่ายใน โรงเรียน [] 42						
31	ให้การช่วยเหลือแก่นักเรียน ที่มีปัญหาในโรงเรียน [] 43						

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
32	จัดหาเอกสารประกอบ การเรียนการสอน เกี่ยวกับยาเสพติดให้แก่ ครูที่ปรึกษา						[] 44
33	ผู้บริหารโรงเรียนให้การ สนับสนุนร่วมมือในการ สอยดส่งดูแลนักเรียน อย่างใกล้ชิด						[] 45
34	ให้ความร่วมมือกับหน่วย งานที่เกี่ยวข้องและชุมชน ที่โรงเรียนตั้งอยู่ ในการ ต่อต้านยาเสพติด						[] 46
35	การป้องกันการเข้ายาเสพติด ถือเป็นหน้าที่ของบุคลากร ทุกคนในโรงเรียน ...						[] 47
36	ติดตามผลและประเมินผล การปฏิบัติงานป้องกันยา เสพติดทุกกระยะ						[] 48

3.2 วิธีการป้องกันปัญหายาเสพติดด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ในทัศนะของ

ท่าน ท่านเห็นว่า

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
37	ติดป้ายประกาศและคำขวัญ ต่อต้านยาเสพติดใน โรงเรียน						[] 50
38	จัดโครงการรณรงค์การ ไม่ใช้ยาเสพติดใน โรงเรียน						[] 51
39	จัดมุมหนังสือเกี่ยวกับ ยาเสพติด						[] 52
40	จัดกิจกรรมเสริมวิชาชีพ พิเศษหลังเลิกเรียน ..						[] 53
41	จัดแหล่งนันทนาการให้แก่ นักเรียนอย่างทั่วถึง เพียงพอ						[] 54
42	จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา การของนักเรียนทั้งทาง กาย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญา						[] 55
43	สร้างบรรยากาศและความ รู้สึกแก่นักเรียนว่าครูคือ คนที่ฟังพาอาศัยได้ ...						[] 56

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
44	การไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่ม สุราของบุคลากรใน โรงเรียนย่อมเป็นตัวอย่าง ที่ดีและมีคุณค่า						[] 57

3.3 วิธีการป้องกันปัญหายาเสพติดด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน ใน
ทัศนะของท่าน ท่านเห็นว่า

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
45	จัดนิทรรศการเกี่ยวกับยา เสพติดในโรงเรียน						[] 59
46	การให้ข่าวสาร เพื่อยึด ด้านยาเสพติดทางวิทยุ โรงเรียนเป็นประจำ						[] 60
47	แทรกความรู้เกี่ยวกับยา เสพติดกับเนื้อหาวิชาที่ เกี่ยวข้องทุก ๆ วิชา						[] 61
48	ประกวดคำขวัญเกี่ยวกับ การป้องกันยาเสพติด						[] 62

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
49	ให้ความรู้ในเรื่องแบบ แผนการดำเนินชีวิตที่มี ความเหมาะสม โดย ปราศจากการพึ่งยา ...						[] 63
50	การให้ความรู้ควรกำหนด เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง ระยะยาว						[] 64
51	พานักเรียนไปทัศนศึกษา สถานบำบัดรักษาผู้ป่วย จากยาเสพติด						[] 65
52	แนะนำไม่ให้นักเรียนหลง เชื่อและรับของจากคน แปลกหน้า						[] 66

3.4 วิธีการป้องกันปัญหายาเสพติดด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในทัศนะของท่าน

ท่านเห็นว่า

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
53	ตั้งชุมชนต่อต้านยาเสพติด ในโรงเรียน						[] 68
54	จัดให้มีการรณรงค์, กีฬา, นาฏศิลป์ และ วัฒนธรรมประเพณี เพื่อ สนับสนุนการป้องกัน ยาเสพติด						[] 69
55	จัดกิจกรรมสร้างเสริม ขวัญและกำลังใจเพื่อการ สร้างค่านิยมที่ดีแทนที่จะ เน้นการห้ามเสพติด ..						[] 70
56	จัดโครงการเพื่อนช่วย เพื่อน ในระดับอายุใกล้เคียงกัน						[] 71
57	นิมนต์พระสงฆ์มาอบรมชี้ แนะสอดแทรกเรื่องโทษ ของยาเสพติด						[] 72

ลำดับที่	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	สำหรับ ผู้วิจัย
58	พานักเรียนไปฟังคำ พิพากษาคดีลั่นคดียา เสพติดเพื่อให้รู้จัก บทลงโทษ						[] 73
59	จัดอยู่ค่ายพักแรมระหว่าง ปิดภาคเรียน						[] 74
60	ตรวจสอบสสาวะให้นักเรียน ที่เข้าเรียนใหม่						[] 75

ตอนที่ 4 เกี่ยวกับอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ท่านคิด
ว่าในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ อุปสรรคและข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง?

(โปรดตอบทุกข้อ)

1. อุปสรรคในด้านการบริหารโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

2. อุปสรรคในด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

3. อุปสรรคในการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด

 ข้อเสนอแนะ

4. อุปสรรคในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

 ข้อเสนอแนะ

5. อุปสรรคในการประสานกับผู้ปกครอง

 ข้อเสนอแนะ

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน

มาลินี อินทรทัศน์

ผู้วิจัย

ค่าสถิติแสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามที่คณะที่มีต่อปัญหายาเสพติด
ของผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	4.24	21	4.38	41	4.29
2	4.37	22	5.24	42	4.76
3	3.99	23	3.32	43	5.62
4	4.06	24	4.83	44	4.81
5	5.58	25	3.40	45	7.12
6	3.02	26	2.43	46	7.25
7	3.46	27	4.22	47	5.58
8	5.70	28	2.98	48	5.72
9	2.84	29	5.12	49	6.73
10	4.23	30	7.02	50	7.27
11	4.32	31	8.05	51	5.72
12	4.68	32	5.88	52	5.12
13	5.29	33	6.56	53	5.63
14	4.81	34	6.05	54	3.96
15	6.98	35	4.29	55	6.14
16	4.72	36	4.67	56	5.46
17	3.68	37	4.73	57	5.33
18	5.23	38	9.60	58	5.61
19	5.43	39	7.79	59	4.58
20	5.17	40	7.35	60	3.26

ภาคผนวก ข

- รายนามผู้เชี่ยวชาญ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์
- รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

รายนามผู้เชี่ยวชาญการตรวจแบบสอบถาม

1. นายผจญ เมืองสนธิ หัวหน้าฝ่ายสารสนเทศ กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา
2. ผศ.ดร.พรสุข ฐันนิรันดร์ ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
3. ผศ.วินัส บัณฑาสพงษ์ ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
4. นายสมศักดิ์ มูลจนะมาตร์ ศึกษาานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8
5. นายพิชิตพล สุทธิสวณนท์ ศึกษาานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8
6. นายปิยะ เคนขยัน หัวหน้าศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษา จังหวัด
เชียงใหม่
7. นายชนะ เจริญพร ศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษา จังหวัดเชียงใหม่
8. นางเรณู ทวีขศรี ศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษา จังหวัดเชียงใหม่

ที่ ทม 1007/5579

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

29 ธันวาคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ศึกษาธิการเขตการศึกษา 8

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางมาลินี อินทรทัศน์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกสุศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่องทักษะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 ที่มีต่อปัญหาเสพติด
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.สุจินต์ ปรีชามารถ ประธาน

รศ.ทวีสิทธิ์ ลิทธิกร กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขยหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความ
ร่วมมือจากโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 โดยให้ผู้บริหารและครูตอบแบบ
สอบถามในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2537 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดฯให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.258-4119

ที่ ทม 1007/5583

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

29 ธันวาคม 2536

เรื่อง ขอมูลความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางมาลินี อินทาทัน เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชา
เอกสุศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง ทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 ที่มีต่อปัญหายาเสพติด
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.สุจินต์ ปรีชาमारณ ประธาน

รศ.ทวีสิทธิ์ ลิทธิกร กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯ ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดฯ ให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119

ที่ ศธ 020708/297

สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 8

2 ถ.ห้วยแก้ว อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300

1 กุมภาพันธ์ 2537

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์การออกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ โรงเรียน

ด้วย นางมาลินี อินทรทัศน์ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาสุขศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ทัศนะของผู้บริหาร และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 ที่มีต่อปัญหายาเสพติด" จึงใคร่ขอความร่วมมือผู้บริหาร ครู อาจารย์ กรอกข้อมูลแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลไปศึกษาวิเคราะห์หาแนวทางป้องกันปัญหาเสพติดในสถานศึกษาต่อไป

จึงเรียนเพื่อได้โปรดให้ความร่วมมืออนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกให้กับบุคคลดังกล่าวด้วย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมัย ช่อนกลิ่น)

หัวหน้าฝ่ายแผนงาน ทำการแทน

ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 8

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 กุมภาพันธ์ 2537

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ โรงเรียน

ข้าพเจ้า นางมาลินี อินทาทันน์ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังศึกษาวิจัย เรื่อง ทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 ที่มีต่อปัญหาเสพติด โดยมีรองศาสตราจารย์ สุจินต์ ปริชามารถ เป็นประธาน และรองศาสตราจารย์ทวีสิทธิ์ ลิทธิกร เป็นกรรมการ ดังนั้นจึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามนี้ตามความคิดเห็นของท่าน เพื่อเป็นแนวทางศึกษาหาวิธีป้องกันปัญหาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 และโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่ว ๆ ไป

ความสำเร็จในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ขึ้นอยู่กับความอนุเคราะห์ของท่าน ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางมาลินี อินทาทันน์)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาสุศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตาราง 26 รายชื่อโรงเรียน จำนวนผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษา 8 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	จังหวัด	อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ผู้บริหาร			ครู		
				ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม
1	เชียงราย	เมือง	เมืองเชียงราย	4	1	5	2	4	6
2		เมือง	ดงมะดะวิทยาคม	4	1	5	1	1	2
3		เมือง	ตำบองราษฎร์สงเคราะห์	4	-	4	3	7	10
4		เมือง	สามัคคีวิทยาคม	3	2	5	7	9	16
5		เวียงชัย	เวียงชัยวิทยาคม	3	1	4	2	1	3
6		เทิง	ปล้องวิทยาคม	2	1	3	1	1	2
7		พาน	พานพิทยาคม	3	1	4	2	1	3
8		แม่จัน	แม่จันวิทยาคม	3	2	5	3	3	6
9		แม่สรวย	แม่สรวยวิทยาคม	3	1	3	1	1	2
10		แม่สาย	แม่สายประสิทธิ์ศาสตร์	2	2	4	4	3	7
11		เวียงป่าเป้า	เวียงป่าเป้าวิทยาคม	4	-	4	3	2	5
12		พญาเม็งราย	พญาเม็งราย	2	1	3	1	1	2
รวม				36	13	49	30	34	64
13	เชียงใหม่	เมือง	ยุพราชวิทยาลัย	5	-	5	8	8	13
14		เมือง	วัฒโนทัยพายัพ	3	2	5	4	8	12
15		เมือง	กาวิละวิทยาลัย	4	-	4	4	7	11
16		เมือง	หอพระ	3	2	5	3	6	9

ตาราง 26 (ต่อ)

ลำดับที่	จังหวัด	อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ผู้บริหาร			ครู		
				ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม
17	เชียงใหม่	เมือง	นวมินทร์ราชูทิศพายัพ	2	2	4	3	5	8
18		แม่วิม	แม่วิมวิทยาคม	3	1	4	3	4	7
19		ดอยสะเก็ด	ดอยสะเก็ดวิทยาคม	4	-	4	2	3	5
20		แม่แตง	แม่แตง	2	2	4	3	3	6
21		สันกำแพง	สันกำแพง	2	2	4	4	5	9
22		สันป่าตอง	สันป่าตองวิทยาคม	1	4	5	4	5	9
23		สารภี	สารภีวิทยาคม	4	-	4	3	4	7
รวม				33	15	48	38	58	96
24	น่าน	เมือง	ศรีสวัสดิ์วิทยาคาร	3	-	3	2	3	5
25		เมือง	สตรีศรีน่าน	2	2	4	2	4	6
26		เมือง	บ่อสวกวิทยาคาร	2	1	3	1	2	3
27		เขียงกลาง	เขียงกลาง"ประชาพัฒนา"	2	1	3	1	2	3
28		ท่าวังผา	ท่าวังผาพิทยาคม	3	1	4	2	2	4
29		น่าน้อย	น่าน้อย	3	1	4	2	1	3
30		บัว	บัว	3	1	4	2	3	5
31		เวียงสา	สา	2	1	3	2	3	5
รวม				20	8	28	14	20	34

ตาราง 26 (ต่อ)

ลำดับที่	จังหวัด	อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ผู้บริหาร			ครู		
				ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม
32	แพร่	เมือง	ถิ่นโสภาวิทยา	4	1	5	2	3	5
33		เมือง	นาวิรัตน์	1	3	4	3	8	11
34		เด่นชัย	วิไลเกียรติอุปถัมภ์	4	1	5	3	3	6
35		ร้องกวาง	ร้องกวางอนุสรณ์	5	-	5	3	4	7
36		สูงเม่น	สูงเม่นชนูปถัมภ์	4	1	5	4	6	10
37		ลอง	ลองวิทยาคม	5	-	5	2	2	4
รวม				14	6	20	17	26	43
38	แม่ฮ่องสอน	เมือง	ห้องสอนศึกษา	2	2	4	2	3	5
39		แม่สะเรียง	แม่สะเรียง"บริพัตรศึกษา"	2	2	4	2	3	5
รวม				4	4	8	4	6	10
40	ลำปาง	เมือง	เขลางค์นคร	4	1	5	4	7	11
41		เมือง	ลำปางกัลยาณี	4	1	5	4	10	14
42		เมือง	ปงแสนทอง	3	1	4	4	4	8
43		เกาะคา	เกาะคาวิทยาคม	4	-	4	2	4	6
44		งาว	ประชารัฐธรรมคุณ	4	-	4	2	2	4

ตาราง 26 (ต่อ)

ลำดับที่	จังหวัด	อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ผู้บริหาร			ครู		
				ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม
45	ลำปาง	วังเหนือ	วังเหนือวิทยา	3	1	4	2	1	3
46		สบปราบ	สบปราบวิทยา	2	2	4	1	2	3
47		ห้างฉัตร	ห้างฉัตรวิทยา	3	1	4	1	2	3
48		แม่เมะ	แม่เมะวิทยา	3	1	4	1	2	3
รวม				30	8	38	21	34	55
49	ลำพูน	เมือง	จักรคำคณาทร	4	1	5	4	5	9
50		เมือง	สวนบุญโอบล้อม	2	2	4	3	6	9
51		แม่ทา	แม่ทาวิทยาคม	3	1	4	1	2	3
52		ป่าซาง	วชิรป่าซาง	2	1	3	2	2	4
53		บ้านโฮ้ง	ธีรภานต์บ้านโฮ้ง	2	1	3	1	1	2
รวม				13	6	19	11	16	27
54	พะเยา	เมือง	พากกวันวิทยาคม	4	-	4	2	3	5
55		จุน	จุนวิทยาคม	3	2	5	2	2	4
56		แม่ใจ	แม่ใจวิทยาคม	4	-	4	2	4	6
57		ดอกคำใต้	ถ้ำปินวิทยาคม	3	1	4	2	2	4

ตาราง 26 (ต่อ)

ลำดับที่	จังหวัด	อำเภอ	ชื่อโรงเรียน	ผู้บริหาร			ครู		
				ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม
58	พะเยา	เชียงคำ	เชียงคำวิทยาคม	4	1	5	5	5	10
รวม				18	4	22	13	16	29
รวมทั้งหมด				169	63	232	148	210	358

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวลลิต	ชื่อสกุล อินทพรทัศน์
เกิดวันที่ 14 เดือนกุมภาพันธ์	พุทธศักราช 2495
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 420/345 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน เขตดอนเมือง จังหวัดกรุงเทพฯ 10210
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนพุทธจักรวิทยา ถนนพระราม 4 เขตบางรัก กรุงเทพฯ 10500

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2517 ป.กศ.สูง(พลศึกษา) วิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ.2518 ประกาศนียบัตรพิเศษมัธยม (พ.ม.)

พ.ศ.2524 ค.บ.(สุขศึกษา) วิทยาลัยครูเชียงใหม่ (สถาบันราชภัฏเชียงใหม่)

พ.ศ.2539 กศ.ม.(สุขศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร